

“समृद्ध गेरुवा गाउँपालिका निर्माणको आधार : कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार”

गेरुवा गाउँपालिका

प्रथम आवधिक योजना

(आ.व. २०७८/७९ - २०८२/८३)

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

पशुपतिनगर, बर्दिया
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल
२०७८

Handwritten signature

गेरुवा गाउँपालिकाको आवधिक योजना (आ.व. २०७८/७९ - २०८२/८३)

तयार गर्ने

गेरुवा गाउँपालिका, बर्दिया

सहयोगी संस्था

एसियन रिसर्च एण्ड ट्रेनिङ ईन्स्टिच्यूट प्रा.लि., काठमाण्डौ

आर्थिक सहयोग

प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान, नेपालगञ्ज, बाँके

प्रकाशक : गेरुवा गाउँपालिका, बर्दिया

सर्वाधिकार : प्रकाशकमा

प्रकाशन वर्ष : २०७८

मुद्रक :

३२३

गेरुवा गाउँपालिका

Geruwa Rural Municipality

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

Office of the Rural Municipal Executive

पशुपतिनगर, बर्दिया

Pashupatinagar, Bardiya

लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

Lumbini Province, Nepal

अध्यक्षको भनाई

समृद्ध गेरुवा गाउँपालिका निर्माणको आधार, कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार भन्ने मुल मन्त्रका साथ समग्र गाउँपालिकाको विकास गर्ने महान लक्ष्य बमोजिम गेरुवा गाउँपालिका अगाडी बढीरहेको छ । यसै सन्दर्भमा गाउँपालिकालाई भविष्यको लागि दिर्घकालिन नीति, रणनीति तथा योजना मुताविक संचालन गरी योजनाबद्ध तवरले विकासका सूचकांकलाई सबै क्षेत्रबाट हासिल गर्नु चुनौती रहेको हामीले विगत ४ वर्षमा पाएका छौं । यस जित्ने पर्ने चुनौतीलाई अवसरको रूपमा लिई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को मर्म र राष्ट्रिय र प्रादेशिक आवधिक योजनाको मार्गदर्शन बमोजिम योजनाबद्ध रूपमा गेरुवा गाउँपालिकाको विकास गर्न गेरुवा गाउँपालिकाको प्रथम आवधिक योजना निर्माण गर्ने लक्ष्यलाई हामीले पुरा गर्न लागेको हुँदा अत्यन्त गौरवान्वित महशुस गरेको छु ।

मेरो नेतृत्वको स्थानीय सरकारले जनमतको कदर गर्दै भविष्यको गेरुवाको खाका तयार गर्न गरेको जमर्को पक्कै पनि भोलिका दिनमा गेरुवाको समृद्धिको आधार सावित हुनेछ भन्ने विश्वास मैले लिएको छु । समग्र गाउँपालिका विकासका आयामहरु कृषि, पर्यटन, पूर्वाधार, पशु, स्वास्थ्य, शिक्षा, सामाजिक विकास, सुशासन, सेवा प्रवाह लगायत धेरै क्षेत्र र उपक्षेत्र यस आवधिक योजनामा समेटिने छन । सोभियत संघले सन् १९२८ मा विश्वमै प्रथम पटक योजनाबद्ध रूपले देशको विकासको थालनी गरे संगै र नेपालले प्रथम आवधिक योजना वि.स. २०१३ सालमा सुरुवात गरेको अवस्थामा ऐतिहासिक रूपमा संघीय नेपालको संरचना कार्यान्वयनमा आए संगै जनताको घरदैलोको सरकारले समेत आवधिक योजना निर्माण गर्नु आफैमा एक अभूतपूर्व क्षण हो । यसै समयमा यस घडिमा म तमाम गेरुवावासीहरु, शहिदहरु तथा प्रजातन्त्रका महान सेनानीहरु प्रति हार्दिक नमन व्यक्त गर्न चाहन्छु । हामीले आगामी दिनहरुमा यस प्रथम आवधिक योजना मार्फत समृद्धिका पाइलाहरुलाई योजनाबद्ध र व्यवस्थित तवरले हासिल गर्न सक्नेछौं ।

अन्त्यमा, गेरुवा गाउँपालिकाको प्रथम एंव ऐतिहासिक आवधिक योजना निर्माणमा प्रत्यक्ष एंव अप्रत्यक्ष रूपमा सहभागी भई महत्वपूर्ण सुझाव, सल्लाह दिनु हुने राजनीतिक दलहरु, नागरिक समाज, जनप्रतिनिधिहरु, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु र प्राविधिक रूपमा आवधिक योजना निर्माण कार्यलाई सघाउ पुर्याउने परामर्शदाता एशियन रिसर्च एण्ड ट्रेनिङ इन्स्टिच्यूट प्रा.लि., काठमाण्डौ, गाउँपालिका आवधिक योजना निर्माण फोकल पर्शन सूचना प्रविधि अधिकृत प्रकाश शर्मा, प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान, लुम्बिनी प्रदेश लाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

जमान सिंह केसी

अध्यक्ष

email: geruwarmun@gmail.com | info@geruwamun.gov.np | website: www.geruwamun.gov.np

सम्पर्क नं. अध्यक्ष: ९८५८०३८९९९, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत: ९८५८०९०४४९, सूचना अधिकारी: ९८५८०३८९३३

Contact No. Chairman: 9858038111, Chief Administrative Officer: 9858090441, Information Officer: 9858038133

समृद्ध गेरुवा गाउँपालिका निर्माणको आधार कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार ।

Google Plus Code : F5GQ+5J Rajapur

परिच्छेद -एक	१
परिचय	१
१.१ पृष्ठभूमि	१
१.२ गाउँपालिकाको वस्तुस्थिति विवरण	२
१.२.१ भौगोलिक तथा प्रशासनिक अवस्था	२
१.२.२ भू उपयोग सम्बन्धी विवरण	२
१.२.३. वडागत जनसंख्या तथा घरधुरी सम्बन्धी विवरण	३
१.२.४. उमेर समूहको आधारमा जनसंख्याको विवरण	३
१.२.५ आर्थिक अवस्था	३
१.२.५.१ कृषि तथा पशुपालन	३
१.२.५.२ उद्योग तथा व्यापार	४
१.२.५.३ पर्यटन	४
१.२.५.४ बैंक, वित्तिय संस्था तथा सहकारी	४
१.२.६ सामाजिक अवस्था	४
१.२.६.१ शिक्षा	४
१.२.६.२ स्वास्थ्य	५
१.२.६.३ सामाजिक समावेशीता	५
१.२.६.४ खानेपानी तथा सरसफाई	५
१.२.७ पूर्वाधार विकास	६
१.२.७.१ सडक	६
१.२.७.२ विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा	६
१.२.८ वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थाप	६
१.२.८.१ वन तथा जैविक विविधता	६

सिद्ध

क

१.२.८.२ सामुदायिक वन	६
१.३ पालिकाका समृद्धिका आधारहरु	७
१.३.१ कृषि तथा पशुपालन	७
१.३.२ पर्यटन	७
२.३.३ शिक्षा	७
१.४ आवधिक योजना तर्जुमाका उद्देश्यहरु	७
१.५ आवधिक योजना तर्जुमाको कार्यक्षेत्र	८
१.६ आवधिक योजना तर्जुमाका कानुनी तथा नीतिगत आधारहरु	८
१.७ आवधिक योजना तयारीका मूल्य र मान्यता	१०
१.८ आवधिक योजना पूर्वतयारी क्रियाकलाप तथा चरण	१२
१.८.१ सन्दर्भ सामग्रीको अध्ययन	१२
१.८.२ बहुसरोकारवालाहरुसँगको प्रारम्भिक छलफल तथा अभिमुखीकरण	१२
१.८.३ तथ्याङ्क संकलन तथा वस्तुस्थिती विश्लेषण	१२
१.८.४ वडा स्तरीय परामर्श भेला	१२
१.८.५ आवधिक योजना तर्जुमा कार्यशाला	१२
१.८.६ तथ्याङ्कको प्रशोधन, विश्लेषण तथा मस्यौदा प्रतिवेदन तयारी	१३
१.८.७ प्रमाणीकरण कार्यशाला	१३
१.८.८ अन्तिम प्रतिवेदन पेश	१३
१.९ सिमा, जोखिम तथा पूर्वानुमान	१३
परिच्छेद २	१४
विगतका योजनाको क्षेत्रगत समिक्षा र स्थिति विश्लेषण	१४
२.१ आर्थिक क्षेत्र	१४
२.२ सामाजिक क्षेत्र	१५

सिद्ध

२.३ पूर्वाधार विकास	१५
२.४ वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थाप	१६
२.५ संस्थागत विकास र सुशासन	१६
परिच्छेद-तीन	१७
योजना खाका	१७
३.१ पृष्ठभूमि	१७
३.२ समस्या	१७
३.३ चुनौती तथा अवसर	१७
३.४ दीगो विकास, राष्ट्रिय र प्रदेश लक्ष्यसँग आवधिक योजनाको तादात्म्यता	१८
३.५ राष्ट्रिय पन्ध्रौ योजनाको सोच	१९
३.६ प्रादेशिक प्रथम योजनाको सोच र लक्ष्य	१९
३.७ गेरुवा गाउँपालिकाको दीर्घकालीन सोच	२०
३.८ लक्ष्य	२०
३.९ उद्देश्य	२०
३.१० प्राथमिकता क्षेत्र	२०
३.११ परिमाणात्मक लक्ष्य	२१
३.१२ रणनीति	२५
३.१२.१ कार्यनीति तथा मुख्य कार्यक्रम	२६
३.१३ प्रमुख कार्यक्रम	२७
३.१४ नतिजा खाका	२८
३.१५ अपेक्षित उपलब्धि	३२
परिच्छेद-चार	३३
आर्थिक क्षेत्र	३३

सिद्ध

४.१ कृषि विकास	३३
४.१.१ विद्यमान अवस्था	३३
४.१.२ चुनौती तथा अवसर	३३
४.१.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य	३३
४.१.४ रणनीति तथा कार्यनीति	३४
४.१.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	३५
४.२ सिँचाइ	३९
४.२.१	३९
४.२.२ चुनौती र अवसर	३९
४.२.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य उद्देश्य	३९
४.२.४ रणनीति तथा कार्यनीति	३९
४.२.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	४०
४.३ पशुपालन	४२
४.३.१ विद्यमान अवस्था	४२
४.३.२ चुनौती तथा अवसर	४२
४.३.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य	४२
४.३.४ रणनीति तथा कार्यनीति	४३
४.३.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	४४
४.४ उद्योग तथा व्यापार	४९
४.४.१ विद्यमान अवस्था	४९
४.४.२ चुनौती तथा अवसर	४९
४.४.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य	४९
४.४.४ रणनीति तथा कार्यनीति	४९

सिद्ध

४.४.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	५१
४.५ पर्यटन	५६
४.५.१ विद्यमान अवस्था	५६
४.५.२ चुनौती र अवसर	५६
४.५.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य	५६
४.५.५ रणनीति तथा कार्यनीति	५६
४.५.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	५७
४.६ बैंक सहकारी तथा वित्तीय संस्था	६१
४.६.१ विद्यमान अवस्था	६१
४.६.२ चुनौती तथा अवसर	६१
४.६.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य	६१
४.६.४ रणनीति तथा कार्यनीति	६२
४.६.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	६३
परिच्छेद-पाँच	६७
सामाजिक क्षेत्र	६७
५.१ शिक्षा	६७
५.१.१ विद्यमान अवस्था	६७
५.१.२ चुनौती तथा अवसर	६७
५.१.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य	६७
५.१.४ रणनीति तथा कार्यनीति	६७
५.१.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	६९
५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण	७३
५.२.१ विद्यमान अवस्था	७३

सिद्ध

५.२.२ चुनौती र अवसर	७३
५.२.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य	७३
५.२.४ रणनीति तथा कार्यनीति	७४
५.२.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	७५
५.३ खानेपानी तथा सरसफाई	८१
५.३.१ विद्यमान अवस्था	८१
५.३.२ चुनौती र अवसर	८१
५.३.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य	८१
५.३.४ रणनीति तथा कार्यनीति	८२
५.३.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	८३
५.४ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	८८
५.४.१ विद्यमान अवस्था	८८
५.४.२ चुनौती तथा अवसर	८८
५.४.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य	८९
५.४.४ रणनीति तथा कार्यनीति	८९
५.४.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	९०
५.५ युवा तथा खेलकुद	९४
५.५.१ विद्यमान अवस्था	९४
५.५.२ चुनौती तथा अवसर	९४
५.५.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य	९४
५.५.४ रणनीति तथा कार्यनीति	९५
५.५.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	९६
५.६ कला भाषा, साहित्य तथा संस्कृति	९९

सिद्ध

५.६.१ विद्यमान अवस्था	९९
५.६.२ चुनौती तथा अवसर	९९
५.६.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य	९९
५.६.४ रणनीति तथा कार्यनीति	९९
५.६.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	१००
परिच्छेद – छ	१०२
पूर्वाधार विकास	१०२
६.१ सडक तथा पुल	१०२
६.१.१ विद्यमान अवस्था	१०२
६.१.२ चुनौती र अवसर	१०२
६.१.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य तथा उद्देश्य	१०२
६.१.४ रणनीति तथा कार्यनीति	१०२
६.१.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	१०४
६.२ सञ्चार तथा सूचना प्रविधि	१०८
६.२.१ विद्यमान अवस्था	१०८
६.२.२ चुनौती र अवसर	१०८
६.२.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य	१०८
६.२.४ रणनीति तथा कार्यनीति	१०९
६.२.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	११०
६.३ आवास तथा बस्ती विकास	११४
६.३.१ विद्यमान अवस्था	११४
६.३.२ चुनौती तथा अवसर	११४
६.३.३ दीर्घकालीन सोच लक्ष्य उद्देश्य	११४

सिद्ध

६.३.४ रणनीति तथा कार्यनीति	११५
६.३.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	११६
६.४ विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा	११९
६.४.१ विद्यमान अवस्था	११९
६.४.२ चुनौती तथा अवसर	११९
६.४.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य	११९
६.४.४ रणनीति तथा कार्यनीति	११९
६.४.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	१२०
परिच्छेद – सात	१२३
वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थाप	१२३
७.१ वन विकास तथा विपद् व्यवस्थाप	१२३
७.१.१ विद्यमान अवस्था	१२३
७.१.२ चुनौती तथा अवसर	१२३
७.१.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य	१२४
७.१.४ रणनीति तथा कार्यनीति	१२४
७.१.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	१२६
परिच्छेद – आठ	१३५
संस्थागत विकास तथा सुशासन	१३५
८.१ संस्थागत विकास तथा सुशासन	१३५
८.१.१ विद्यमान अवस्था	१३५
८.१.२ चुनौती तथा अवसर	१३५
८.१.३ दीर्घकालीन सोच लक्ष्य तथा उद्देश्य	१३६
८.१.४ रणनीति तथा कार्यनीति	१३६

Handwritten signature

८.१.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	१३८
परिच्छेद – नौ	१४७
वित्तिय विश्लेषण	१४७
९.१ स्रोत व्यवस्थापन	१४७
९.२ रणनीतिक कार्यक्रम र श्रोत अनुमान	१४९
९.३ गाउँ गौरवका आयोजना	१६३
९.३.१ सहकार्य तथा समन्वय	१६३
परिच्छेद – दश	१६४
मध्यमकालीन खर्च संरचना	१६४
१०.१ पृष्ठभूमि	१६४
१०.२ दीर्घकालीन सोच र समष्टिगत लक्ष्य	१६४
१०.३ विषय क्षेत्रगत उद्देश्य, रणनीति तथा लक्ष्य परिमाण	१६४
१०.४ मध्यकालीन खर्च संरचनाको खाका	१६५
१०.४.१ विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य	१६६
१०.४.२ विषय क्षेत्रगत खर्च तथा स्रोतको त्रिवर्षीय अनुमान	१६९
१०.४.३ कार्यक्रम तथा योजनाको संक्षिप्त विवरण	१७०
१०.४.४ कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, सांकेतिकीकरण, तथा त्रिवर्षीय खर्च अनुमान	१७५
१०.५ कार्यक्रम तथा आयोजनाको प्राथमिकता क्रम बमोजिम तीन आ. वको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण (रु हजार मा)	१७९
१०.६ दीगो विकास लक्ष्यका आधारमा तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण (रु हजार मा)	१७९
परिच्छेद– एघार	१८२
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	१८२
११.१ अवसर र चुनौती	१८२
११.२ उद्देश्य / असर	१८३

सिद्ध

११.३ रणनीति	१८३
११.४ अनुगमन मूल्याङ्कन खाका	१८३
अनुसूचि	१८५
अनुसूची- १ गाउँपालिकाको योजना बैंक	१८५
अनुसूची- २ गाउँपालिकाको जिआईएस नक्शा	१८५
अनुसूची- ३ आवधिक विकास योजना तर्जुमा सम्बन्धि माईन्यूटस	१८५
अनुसूची- ४ फोटोहरु	१८५
अनुसूची- ५ मध्यमकालीन खर्च संरचनाका आयोजनाका प्राथमीकरण सूचकहरु	१८५

तालिकाहरुको सूची

तालिका १: गाउँपालिकाको प्रशासनिक विभाजन	२
तालिका २ : भू उपयोग सम्बन्धी विवरण	२
तालिका ३ : वडागत जनसंख्या तथा घरधुरी सम्बन्धी विवरण	३
तालिका ४ उमेरका आधारमा जनसंख्या विवरण	३
तालिका ५ : ५ वर्ष भन्दा माथिल्लो उमेर समूहको साक्षरता सम्बन्धी विवरण	४
तालिका ६ खानेपानीको अवस्था	५
तालिका ७ : घर सम्म पुग्ने बाटोका आधारमा घरधुरीको विवरण	६
तालिका ८ : सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिको विवरण	७
तालिका ९ दीगो विकास लक्ष्य तथा सूचक	१८
तालिका १० दीर्घकालीन राष्ट्रिय लक्ष्य तथा सूचक	१८
तालिका ११ दीर्घकालीन प्रदेश लक्ष्य तथा सूचक	१९
तालिका १२ राष्ट्रिय तथा लुम्बिनी प्रदेशको लक्ष्य	२१
तालिका १३ गेरुवा गाउँपालिकाको परिमाणात्मक लक्ष्य	२३
तालिका १४ राजश्व प्रक्षेपण	१४८

सिद्ध

तालिका १५ : क्षेत्रगत बजेट विनियोजन (सारांश)	१४९
तालिका १६ त्रिवर्षीय बजेट अनुमान	१६५
<u>चित्रहरु सूची</u>	
चित्र १ गेरुवा गाउँपालिकाको प्रशासनिक नक्सा	२
चित्र २ आवधिक योजना तयारीको मूल्य र मान्यता	१०

सिद्ध

शब्द संक्षेप

अ.मु.	:	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
अ/गैसस	:	अन्तराष्ट्रीय/गैर सरकारी संस्था
आ.व.	:	आर्थिक वर्ष
आ.वि.	:	आधारभूत विद्यालय
मा.वि.	:	माध्यमिक विद्यालय
उ.स.	:	उपभोक्ता समिति
कि.मि.	:	किलोमीटर
न पा	:	नगरपालिका
गा पा	:	गाउँ पालिका
प्रा.वि.	:	प्राथमिक विद्यालय
मा.वि.	:	माध्यमिक विद्यालय
मे टन	:	मेट्रिक टन
रायोआ	:	राष्ट्रीय योजना आयोग
रु.	:	रुपैयाँ
लि	:	लिट्र
व. नं.	:	वडा नम्बर
दिगो	:	दिगो विकास लक्ष
दिराल	:	दिगो राष्ट्रिय लक्ष्य
प्रसस	:	प्रदेश समृद्धि संकेत
स.सं	:	सहकारी संस्था
सा.सं	:	सामुदायिक संस्था
हे.	:	हेक्टर

शुद्ध

त

परिच्छेद - एक

परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

आर्थिक समानता, समृद्धि, सामाजिक न्याय तथा सहभागितामूलक विकासको जगमा टेकेर समुन्नत समाजको निर्माण गर्ने अभिप्रायबाट निर्देशित वर्तमान संविधानले सार्वजनिक, नीजि र सहकारी क्षेत्रको सहभागिता तथा विकास मार्फत उपलब्ध साधन र स्रोतको अधिकतम परिचालनद्वारा तीव्र आर्थिक वृद्धि हासिल गर्दै दीगो आर्थिक विकास गर्ने तथा प्राप्त लक्ष्यहरूको न्यायोचित वितरण गरी आर्थिक असमानताको अन्त्य गर्दै शोषण रहित समाजको निर्माण गर्न राष्ट्रिय अर्थतन्त्रलाई आत्मनिर्भर, स्वतन्त्र तथा उन्नतशील बनाउदै समाजवाद उन्मुख स्वतन्त्र र समृद्ध अर्थतन्त्रको विकास गर्ने उद्देश्य लिएको छ^१ ।

संविधानले लिएको उक्त उद्देश्य पुरा गर्न आधारस्तम्भका रूपमा स्थानीय सरकारहरूले योगदान गरिरहेका हुन्छन् । दीगो अर्थतन्त्र निर्माणका लागि संविधानको अनुसूची ८ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनको दफा २४ बमोजिम स्थानीय सरकारहरूले आवश्यक पर्ने वार्षिक, दीर्घकालिन, तथा रणनीतिक योजनाहरू निर्माण गरि लागु गर्न सक्ने कुरा उल्लेख छ । त्यसै गरी अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन २०७४ ले सार्वजनिक खर्चको अनुमानित विवरण तयार गर्ने, मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्ने, आवश्यकताको प्रक्षेपण गर्ने, राजश्वको प्रक्षेपण तयार गर्ने तथा वित्तिय अनुशासन कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था उल्लेख गरेको छ । स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन २०७४ दफा ५.५.३ ले वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा (क) स्थानीय तहको आवधिक योजनाको सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति र ख) स्थानीय तहको खर्च संरचनालाई आधार बनाउनु पर्ने कुरा उल्लेख छ ।

संघीय सरकारले जारी गरेका ऐन तथा दिग्दर्शनहरूले स्थानीय सरकारले बनाउने वार्षिक योजनाहरू मध्यकालीन खर्च संरचना र दीर्घकालीन रूपमा निर्माण गरिएका योजनाहरू भाग (अंश) को रूपमा रहनुपर्ने नीतिगत व्यवस्था गरेको छ । तसर्थ स्थानीय सरकारले मध्यकालीन खर्च संरचना लगायतका व्यवस्थाहरूको अन्तरवस्तुलाई सम्बोधन गर्नका लागि आवधिक विकास योजना बनाउन आवश्यक देखिन्छ ।

अर्कोतर्फ संयुक्त राष्ट्र संघले घोषणा गरेको दीगो विकासका लक्ष्य, राष्ट्रिय लक्ष्य तथा प्रादेशिक लक्ष्यहरूलाई व्यवहारिक रूपमा सम्बोधन गर्ने प्रमुख जिम्मेवारी स्थानीय सरकारको हुने भएकाले स्थानीय तहले एकीकृत विकास योजना निर्माण गर्नुपर्ने अपरिहार्यता रहेको छ । यसै सन्दर्भमा गेरुवा गाउँपालिकाले प्रचलित कानून र राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय अभ्यासहरूको आधारमा गाउँपालिकाको वस्तुस्थिती तथा साधन श्रोतको विश्लेषण गरी स्थानीय सरकारको मूल्य मान्यता तथा स्थानीय आवश्यकताका आधारमा विकासको खाका कोर्ने उद्देश्यले गेरुवा गाउँपालिकाको प्रथम पञ्च वर्षीय आवधिक विकास योजना तर्जुमा गरि कार्यान्वयनमा ल्याएको छ ।

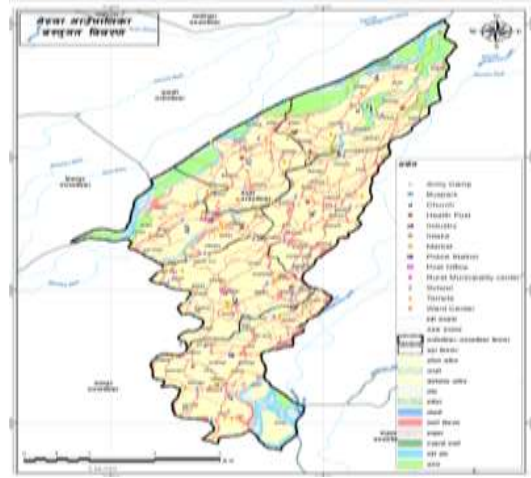
^१ नेपालको संविधान, २०७२, भाग ४ राज्यका निर्देशक सिद्धान्त

१.२ गाउँपालिकाको वस्तुस्थिति विवरण

१.२.१ भौगोलिक तथा प्रशासनिक अवस्था

लुम्बिनी प्रदेश, बर्दिया जिल्लामा अवस्थित गेरुवा गाउँपालिका २८°२४'१८.१७" देखि २८° ३५'३६.०४" पूर्व अक्षांशसम्म र ८१°०८'५१" देखि ८१° १५'१२" उत्तरी अक्षांशसम्म फैलिएको छ । समुद्र सतहबाट १४५ देखि १८० मि.को उचाई र कुल क्षेत्रफल ७८.४१ वर्ग.कि.मी. रहेको यस गाउँपालिकाको पूर्वमा बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, पश्चिममा राजापुर गाउँपालिका, उत्तरमा कैलाली जिल्ला र दक्षिणमा राजापुर गाउँपालिका रहेका छन । साविक पाताभार, गोला, पशुपती नगर र मनाउ गा.वि.स लाई समेटी गठन गरिएको यो गाउँपालिका छ वटा वडामा

विभाजित छ ।

चित्र १ गेरुवा गाउँपालिकाको प्रशासनिक नक्सा

तालिका १: गाउँपालिकाको प्रशासनिक विभाजन

वडा नं.	समावेश भएका साविक गा.वि.स	साविक वडा नं.	हाल (वर्ग कि. मि.)
१	पाताभार	१, ६, ७, ८	१५.९७
२	पाताभार	३, ५	१०.४६
३	पाताभार	२, ९	११.१५
४	गोला	१-९	११.९३
५	पशुपती नगर	१-९	११.९६
६	मनाउ	१-९	१६.९१
जम्मा			७८.४१

स्रोत: गेरुवा गाउँपालिका, पार्श्वचित्र, २०७६

१.२.२ भू उपयोग सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकाको कुल ७८.४१ वर्ग कि.मि क्षेत्रफल मध्ये खेती योग्य भूमि ७०.५३ प्रतिशत, ८.२८ प्रतिशत वन क्षेत्र तथा भाडी वुट्यान ०.९१ प्रतिशत रहेको छ। त्यसैगरी १०.९७ प्रतिशत आवासीय क्षेत्र, ४.०७ प्रतिशत जल क्षेत्र, ३.९३ वालुवा, ०.४६ प्रतिशत घाँसे मैदान रहेको छ। प्रसस्त खेती योग्य जमिन भएका कारणले गेरुवा गाउँपालिकाले कृषि तथा पशुपालनलाई विकासको मुख्य आधार मान्न सक्ने देखिन्छ। त्यसै गरी वन, वालुवा तथा जल क्षेत्रलाई पर्यापर्यटनको रूपमा विकास गरी रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना गर्न सक्ने देखिन्छ। भाडी क्षेत्रलाई उत्पादनशील वनस्पती उद्यानको रूपमा विकास गर्न सक्ने अवस्था पनि विद्यमान छ। गाउँपालिकाको समग्र भू उपयोगको वर्तमान अवस्थालाई तालिका २ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २ : भू उपयोग सम्बन्धी विवरण		
विवरण	क्षेत्रफल	प्रतिशत
खेती योग्य जमिन	५५.३	७०.५३
वन जंगल	६.४९	८.२८
भाडी	०.९१	१.१६
आवास	८.६०	१०.९७
जल क्षेत्र	३.१९	४.०७
वालुवा	३.०८	३.९३
घाँसे मैदान	०.३६	०.४६
अन्य	०.४९	०.६२

स्रोत : गेरुवा गाउँपालिका, पार्श्वचित्र, २०७६

Handwritten signature

१.२.३. वडागत जनसंख्या तथा घरधुरी सम्बन्धी विवरण

गेरुवा गाउँपालिकाको कूल जनसंख्या ३३९९८ मध्ये पुरुषको संख्या १५७९५ र महिलाको संख्या १८२०३ रहेको छ । कूल ६९९७ परिवार संख्या रहेको यस पालिकाको औसत जनघनत्व ४३७ रहेको छ । कूल ६ वटा वडा मध्ये सबैभन्दा बढी जनघनत्व क्रमश वडा नं ४ र ५ देखिन्छ भने सबैभन्दा कम वडा नं. ६ र २ मा छ । जनसंख्याको हिसाबले सबैभन्दा ठूलो वडा नं. ५ र सबैभन्दा सानो वडा नं. २ हो । त्यसैगरी क्षेत्रफलका हिसाबले सबैभन्दा ठूलो वडा नं. ६ हो भने वडा नं. २ सबैभन्दा सानो वडा हो । तालिका ३ मा वडागत घरधुरी विवरण प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३ : वडागत जनसंख्या तथा घरधुरी सम्बन्धी विवरण							
वडा	जनसंख्या			परिवार संख्या	क्षेत्रफल	जनघनत्व	लैंगिक अनुपात
	पुरुष	महिला	जम्मा				
१	२६८३	२८६६	५५४९	१०७५	१५.९७	३४७	९४
२	२०५४	२४७२	४५२६	९४७	१०.४६	४३२	८३
३	२४३९	२६००	५०३९	१००३	११.१५	४५२	९४
४	३१६०	३५१२	६६७२	१३०९	११.९३	५५९	९०
५	३०९६	३७०२	६७९८	१४३४	११.९६	५६८	८४
६	२३६३	३०५१	५४१४	१२२९	१६.९१	३२०	७७
जम्मा	१५७९५	१८२०३	३३९९८	६९९७	७८.४१	४३७	८७

स्रोत : गेरुवा गाउँपालिका, पाश्र्वचित्र, २०७६

१.२.४. उमेर समूहको आधारमा जनसंख्याको विवरण

गाउँपालिकामा रहेका कूल ३३९९८ जनसंख्यामध्ये १० देखि १४ वर्ष ११.५ प्रतिशत, २० देखि २४ वर्ष उमेर समूहका ११ प्रतिशत र १५ देखि १९ वर्ष उमेर समूहका ११ प्रतिशत रहेका छन् । गाउँपालिकामा १५ वर्षदेखि ५९

तालिका ४ उमेरका आधारमा जनसंख्या विवरण						
कुल जनसंख्या	१५ देखि ५९ वर्ष समूहका आर्थिक रुपले सक्रिय जनसंख्या				१५ देखि ५९ वर्ष समूहका आर्थिक रुपले सक्रिय जनसंख्या	
	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत	जम्मा	प्रतिशत
३३९९८	९५२८	४४.०३	१२१११	५५.९७	२१६३९	६३.६५

वर्षसम्मका आर्थिकरूपले सक्रिय पुरुषको संख्या ९,५२८ (४४.०३ प्रतिशत) र महिलाको संख्या १२,१११ (५५.९७ प्रतिशत) देखिन्छ । त्यसैगरी गाउँपालिकाको कूल जनसंख्याको ६३.६५ प्रतिशत जनसंख्या आर्थिक रुपले सक्रिय र आर्थिक रुपमा आश्रित जनसंख्या ३६.३५ प्रतिशत छन ।

१.२.५ आर्थिक अवस्था

गेरुवा गाउँपालिकाको आर्थिक विकासको मुल आधार नै कृषि तथा पशुपालन हो । गाउँपालिकामा रहेका कूल ६९९७ घरधुरी मध्ये कृषि पेशालाई जीविकोपार्जनको मुख्य आधार बनाउने घरधुरी ७० प्रतिशत, व्यापार व्यवसाय गर्ने ६.९ प्रतिशत, आन्तरिक विप्रेषणमा आश्रित ४.१ प्रतिशत, नोकरी गर्ने २.९ प्रतिशत र दैनिक ज्यालादारी गर्ने २.४ प्रतिशत प्रतिशत छन । आर्थिक रुपले सक्रिय जनसंख्या ६३.३५ प्रतिशत भए पनि उक्त जनसंख्याको लगभग ४० प्रतिशत घरायसी काममा नै संलग्न हुने गरेको छ भने आफ्नै खेतीपातीमा १८.२ प्रतिशत र बेरोजगार जनसंख्या ११.६ प्रतिशत रहेको छ ।

१.२.५.१ कृषि तथा पशुपालन

गाउँपालिकामा रहेका कूल घरपरिवारहरू मध्ये कृषि प्रयोजनको जमिनको स्वामित्व भएका ७१.३ प्रतिशत र त्यस प्रकारको जमिन नभएका २८.७ प्रतिशत रहेका छन । त्यसैगरी कूल कृषियोग्य जमिनको ७९.८ प्रतिशत जमिनमा खेती गरिएको र २०.२ प्रतिशत जमिन बाँझो रहेको देखिन्छ । अर्कोतर्फ आधा हेक्टरभन्दा कम जमिनमा खेती गरी

Handwritten signature

निर्वाह गर्ने घरधुरी ३२.८ प्रतिशत, आधा हेक्टरदेखि १ हेक्टर जमिनमा खेती गर्ने १७.१ प्रतिशत, १ हेक्टरदेखि ३ हेक्टर जमिनमा खेती गर्ने घरधुरी २६.९ प्रतिशत र ३ हेक्टरदेखि माथि खेतीगर्ने घरधुरी नगन्य रहेको देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा खेतीपातीमा संलग्न ४२४० घरधुरीहरूमध्ये ९७.६ प्रतिशतले अन्नबाली, ५०.२ प्रतिशतले दलहनबाली, ५०.३ प्रतिशतले तेलहनबाली, ४९.३ प्रतिशतले तरकारीबाली, ३६.४ प्रतिशत मसलाबाली, र ९.५ प्रतिशतले फलफूल बाली लगाउने गरेका छन् ।

पशुपालन तर्फ करिब ८० प्रतिशत घरधुरी परम्परागत पशुपालनमा संलग्न छन् । गाउँपालिकामा विशेष गरी गाई, भैँसी, बाखा, सुँगुर लगायतका पशु मुख्य रूपमा पाल्ने गरिन्छ भने पशु जन्म उत्पादन गर्ने डेरी उद्योग, व्यापारिक फार्म, गाइ, भैँसी, कुखुरा फार्महरू लगायतका कृषिजन्म उद्योगहरू हाल सञ्चालनमा रहेका छन् ।

१.२.५.२ उद्योग तथा व्यापार

यस गाउँपालिकामा बिहानी बजार, शान्तिबजार लगायतका प्रमुख बजार केन्द्रहरू रहेका छन् । त्यसैगरी यहाँ मिल तथा कृषि तथा पशुपालन संग सम्बन्धीत घरेलु उद्योगहरूपनि सञ्चालनमा रहेका छन् ।

१.२.५.३ पर्यटन

गेरुवा गाउँपालिका विशेष गरी पर्यावरणीय, धार्मिक तथा सांस्कृतिक पर्यटनका लागि उपयुक्त छ । हाल उल्लेखनीय पर्यटकीय सम्पदाहरू नभएता पनि थारु समुदायको बाहुल्यता रहेको यो पालिकामा थारु संस्कृतिको संरक्षण गरी पर्यटन आकर्षण गर्न सकिन्छ भने यहाँ उपलब्ध नदी प्रणाली, वन तथा वालुवा लाई पनि पर्यटकीय उत्पादनका रूपमा विकास गर्न सकिन्छ ।

१.२.५.४ बैंक, वित्तिय संस्था तथा सहकारी

यस गाउँपालिकाको वडा नं. ५ पशुपतीनगरमा नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'क' वर्ग मान्यता प्राप्त मेगा बैंक रहेको छ । त्यस्तै शान्तिनगर बजारमा भार्गव विकास बैंक रहेको छ । गाउँपालिकामा करिब ४२ प्रतिशत घरधुरीले मात्र बैंकिङ कारोबार गर्ने गरेका छन् ।

१.२.६ सामाजिक अवस्था

१.२.६.१ शिक्षा

गेरुवा गाउँपालिकामा हाल ७ वटा माध्यमिक विद्यालय, २७ वटा आधारभूत तह जम्मा ४८ वटा विद्यालयहरू सरकारी एवं सामुदायिक र ८ वटा निजी विद्यालयहरू सञ्चालनमा रहेका छन् । गाउँपालिकाको कुल साक्षरता दर ७६.१ प्रतिशत छ भने ८१.५ प्रतिशत पुरुष ७१.५ प्रतिशत मात्र महिला साक्षर (पढ्न लेख्न सक्ने) छन् । कुल जनसंख्याको ३१ प्रतिशतले कक्षा ८ देखि एस.एल.सी. सम्म, २३.१ प्रतिशतले कक्षा ५ देखि ७ सम्म र २२.४ प्रतिशतले ४ कक्षासम्मको अध्ययन गरेका छन् । गाउँपालिकामा स्नातक वा सोभन्दा माथिको अध्ययन गरेकाहरूको संख्या न्यून रहेको छ । गाउँपालिकामा ५ देखि २४ वर्ष उमेर भित्रका कुल १४,४६६ जनसंख्यामध्ये ३२.४ प्रतिशत पुरुषहरू ३६.२ प्रतिशत महिला विद्यालय वा कलेज जाने गरेका छन् भने

तालिका ५ : ५ वर्ष भन्दा माथिल्लो उमेर समूहको साक्षरता सम्बन्धी विवरण				
वडा	पढ्न लेख्न जान्ने	पढ्न मात्र जान्ने	पढ्न लेख्न नजान्ने	जम्मा
१	३८२६	५८	१२८०	५१६४
२	३३३७	१	८७८	४२१६
३	३४९६	१५	११७२	४६८४
४	४७२२	११	१३५७	६०९०
५	४९७०	७	१२३८	६२१५
६	३५१२	१९०	१२९०	४९९२
जम्मा	२३८६४	२८२	७२१५	३१३६१
प्रतिशत	७६.१	०.९५	२३.०	१००
स्रोत : गेरुवा गाउँपालिका, पार्श्वचित्र, २०७६				

यही उमेर समूहका १३.८ प्रतिशत पुरुष र १७.७ प्रतिशत महिला विद्यालय जाने गरेका छैनन ।

१.२.६.२ स्वास्थ्य

गाउँपालिकामा ४ वटा स्वास्थ्य चौकी, संस्थागत खोप क्लिनिकहरू ५ वटा, टि.बी. उपचार केन्द्र २ वटा र एउटा बर्थिङ सेन्टर हाल सञ्चालनमा रहेको छ । त्यस मध्ये ३ वटा गाउँपालिकाको आफ्नै स्वास्थ्य भवन रहेको छ । गाउँपालिकामा ९० प्रतिशत भन्दा बढी बालबालिकाले पूर्ण खोप लगाउने गरेका छन् भने भाडापखाला लाग्ने दर प्रतिहजार ९१० रहेको छ । लगभग ४८ प्रतिशत महिलाले सुरक्षित प्रसूतिको सुविधा लिने गरेका छन् । गाउँपालिकामा किशोरी आमाको संख्या पनि उल्लेख्य (लगभग ४८ प्रतिशत) रहेको छ ।

१.२.६.३ सामाजिक समावेशीता

गाउँपालिकामा ६० वर्ष भन्दा माथिका जेष्ठ नागरिक लगभग ८ प्रतिशत रहेका छन् भने पुरुष र महिलाको संख्या लगभग बराबर रहेको छ भने अपाङ्गता भएका व्यक्ति करिब २ प्रतिशत रहेका छन् । त्यसैगरी थारु समुदायका बाहुल्यता भएको गाउँपालिकामा अल्पसंख्यक दलित समुदायहरू पनि छन् । निर्णय प्रक्रियामा अल्पसंख्यक समुदाय, महिला तथा लक्षित वर्गका अर्थ पूर्ण सहभागिताका लागि गाउँपालिकाले पहल गरिरहेको अवस्था छ ।

१.२.६.४ खानेपानी तथा सरसफाई

यस गाउँपालिकामा रहेका ६९९७ घरधुरीहरू मध्ये ट्यूबवेल वा हातेपम्पको पानी पिउने घरधुरीको संख्या ९४.३ प्रतिशत र धारा/पाइप मार्फत आपूर्ति गरिएको पानी पिउने ३.८ प्रतिशत घरधुरी रहेका छन् । ९८.९ प्रतिशत घर परिवारहरूका पानीको श्रोत आफ्नै घर परिसर भित्र रहेको छ । त्यसवाहेक बाँकी घरधुरीले १ देखि १५ मिनेट टाढाको श्रोतहरूबाट पिउने पानीको प्रयोग गर्ने गरेका छन् । त्यसैगरी गाउँपालिकाका कूल घरधुरीहरूमध्ये ९८.६ प्रतिशत घरधुरीहरूले पानीको शुद्धीकरण बिना नै श्रोतबाट ल्याएर सिधै पिउने गरेका छन् ।

तालिका ६ खानेपानीको अवस्था					
वडा	पाईप धारा कम्पाउण्डमा	ट्यूबवेल	खुला ईनार	मुल धारा	अन्य
१		१०७४	०	१	
२	३	९२७	१	०	१६
३	१	९९५	०	०	५
४	१५६	११४७	१	१	४
५	१०२	१२२८	२	९८	२
६	१	१२२४			२
जम्मा	२६३	१२२४	४	१००	२९
प्रतिशत	३.८	९४.३	०.१	१.४	०.४६

स्रोत : गेरुवा गाउँपालिका, पार्श्वचित्र, २०७६

अर्को तर्फ गाउँपालिकामा रहेका कूल घरधुरी मध्ये साधारण चर्पी प्रयोग गर्ने घरधुरी ४६.८ प्रतिशत छन् भने ४४.६ प्रतिशतले सेप्टि ट्याङ्क भएको चर्पी, २.६ प्रतिशतले सामुदायिक चर्पी, १.१ प्रतिशतले सार्वजनिक ढलयुक्त चर्पी प्रयोग गरेको र ५ प्रतिशतले भने चर्पीको प्रयोग गर्ने गरेका छैनन ।

Handwritten signature

१.२.७ पूर्वाधार विकास

१.२.७.१ सडक

गाउँपालिकामा रहेका ६९९७ घरपरिवारहरूमध्ये अस्थायी सडकको पहुँच भएको घरपरिवार ४२.२ प्रतिशत, गोरेटो सडकको पहुँच भएको घरपरिवार

१२.५ प्रतिशत र ग्राभेल गरेको सडकसम्म पहुँच भएको ४४.२ प्रतिशत घरपरिवार रहेका छन् । गाउँपालिकामा ५८ प्रतिशत घरपरिवारमा सहज प्रकारको सडक पहुँच छैन । त्यसै गरी गाउँपालिकामा कालोपत्रे सडक निर्माण भएको छैन । तालिका ११ मा घरधुरीको सडक पहुँचको अवस्था प्रस्तुत गरिएको छ । त्यसैगरी गाउँपालिकामा ३६ प्रतिशत घरधुरीको १४ देखि २५ फिट चौडाइ भएको सडकको पहुँच

तालिका ७ : घर सम्म पुग्ने बाटोका आधारमा घरधुरीको विवरण					
वडा	घर सम्म पुग्ने बाटोका आवस्था				जम्मा
	ग्राभेल	अस्थायी	गोरेटो बाटो	अन्य	
१	५००	४६३	१११	१	१०७५
२	४३९	३८३	११७	८	९४७
३	२६६	६०८	१२९	०	१००३
४	५१५	६२९	१६३	२	१३०९
५	७७०	४३५	१८३	४६	१४३४
६	६०३	४५१	१७२	३	१२२९
जम्मा	३०९६	२९६९	८७५	६०	६९९७
प्रतिशत	४४.२	४२.२	१२.५	०.९	१००

स्रोत : गेरुवा गाउँपालिका, पार्श्वचित्र, २०७६

छ भने २२.६ प्रतिशतको ४ देखि ८ फिट चौडा सडकमा पहुँच पुगेको देखिन्छ ।

१.२.७.२ विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा

गाउँपालिकाका कूल घरधुरीहरू मध्ये ९४.२ प्रतिशतले विद्युत, १ प्रतिशतले सोलार, ०.३ प्रतिशतले गोबर ग्याँस र २.२ प्रतिशतले मट्टितेल उर्जाका रूपमा प्रयोग गर्ने गरेका छन् । त्यसैगरी ७०.२ प्रतिशतले काठदाउरा, १७ प्रतिशतले गोबरग्याँस, र १२.५ प्रतिशत एल.पी ग्यास खाना पकाउन प्रयोग गर्ने गरेका छन् ।

१.२.८ वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

१.२.८.१ वन तथा जैविक विविधता

उष्ण प्रदेशीय जलवायु भएको कारण यस गाउँपालिकामा पाइने प्रमुख वनस्पतिका प्रजातिहरूमा, साल, सिसौं, सिमल, जामुन, कदम, खयर, करम, पिठारी, छतिवन, वोहरी, खमारी, बोटधंगरो, बकाईनो, इपील, टिक, वर, पीपल, बेल, अमला, निम, पलाँस, आँप, डुम्री, कटहर, लिची, नरिवल आदि पर्दछन् ।

यसै गरी घिसने जन्तुहरूमा गोमन, गनग्वाली, हरहरे, करेत, सिरिसे, धामन, हरेउ, ढोडिया, सुनगोहोरो, छेपारो, अजिँगर, भिँती, सर्प, आदि र चराचुरुङ्गीहरूमा कोइली, मैना, सुगा, हुकुर, लुईचे, गौथली, काग, भंगेरा, मयुर, हुटिट्याउँ, हुचिल, जुरेली, भद्रायो, चिल, बाज, कोटेरा आदि प्रजातिका स्थानीय र आप्रवासी चराचुरुङ्गीहरू पाइन्छन् । त्यसैगरी जडिबुटीहरूमा पिपला, चानमडुवा, रुदिलो, तितेपाती, असुरो, चावो, गुर्जो, आँक, बलुभार, कुरीलो आदि पाईन्छ ।

१.२.८.२ सामुदायिक वन

गेरुवा गाउँपालिकामा सबै वडामा गरेर २५ वटा सामुदायिक वनहरू रहेका छन् । वडागत सामुदायिक वनको विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

Handwritten signature

तालिका ८ : सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिको विवरण

वडा	सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिको विवरण
१	जुकोहौवा
२	मौवाटाँडी, विर्सना महिला वन, छुलछुलिया घाट वन, सुकलीवाँध म.सा.वन, हरियाली म.सा.वन, भैराव म.सा.वन, बन्द्रेध्या बघौवा म.सा.वन, बघौपा म.सा.वन, सिंहवाहिनी म.सा.वन, कोपिला म.सा.वन
३	लालीगुरास सा.व. उ.स., गणेशपुर, विन्देवासनी सा.व.उ.स. भगतपुर, गणेशपुर सा.व.उ.स., ममता महिला सा.व.उ.स. लोहारपुर, सनकट्टी सा.व.उ.स., बनकट्टी सा.व.उ.स., बनकट्टी सा.व.उ.स., थरिनियाँ बघुवा सा.व.उ.स., खुटेहना
४	सम्भना सामुदायिक वन, विन्द्रावाहि सामुदायिक वन
५	नलोवन सामुदायिक वन, नौलोवास सामुदायिक वन, निउरेनी सामुदायिक वन

स्रोत : गेरुवा गाउँपालिका, पार्श्वचित्र, २०७६

१.३ पालिकाका समृद्धिका आधारहरु

गाउँपालिकाका सरोकारवालाहरुसँगको छलफल तथा अन्तरक्रियाका आधारमा गाउँपालिकाको द्रुतगतिमा अगाडि बढाउन सहयोग गर्ने समृद्धिका मुख्य संवाहकहरु देहाय बमोजिमका छन् ।

१.३.१ कृषि तथा पशुपालन

कृषि तथा पशुपालनको व्यवसायीक विकास, यान्त्रिकरण तथा बजारीकरणलाई गाउँपालिकाले प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाउने छ । त्यसैगरी कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनको बजारीकरणका लागि मूल्यशृङ्खलामा आधारित विकासलाई प्राथमिकता दिईने छ ।

१.३.२ पर्यटन

पर्यटन विकासका संदर्भमा गेरुवा गाउँपालिका प्रारम्भिक चरणमै भएपनि भविष्यमा पर्यटकिय हव बन्ने सम्भावना राख्छ । थारु संस्कृति, डोटेली संस्कृति, कृषि पर्यटन, जल पर्यटन (गेरुवा र बुढीकुलो) तथा पर्यापर्यटनको विकासलाई गाउँपालिकाले प्रमुख प्राथमिकताका साथ उठान गर्ने छ ।

२.३.३ शिक्षा

गेरुवा गाउँपालिकालाई शिक्षाको केन्द्रको रूपमा विकास गर्न व्यवसायीक तथा प्राविधिक शिक्षालाई विस्तार गरी पालिकाका सम्पूर्ण सामुदायिक विद्यालयलाई नमुना विद्यालयको रूपमा विकास गर्नेछ ।

१.४ आवधिक योजना तर्जुमाका उद्देश्यहरु

- गाउँपालिकाको वस्तुस्थिती तथा साधन श्रोतको पहिचान र विश्लेषण गरी स्थानीय सरकारको मूल्य मान्यता तथा स्थानीय आवश्यकताका आधारमा गाउँपालिकाको विकासको खाका कोर्ने,
- पन्ध्रौं पञ्चवर्षीय योजनाको आधारपत्र तथा संयुक्त राष्ट्रसंघका दीगो विकासका लक्ष्यहरु प्राप्तिका लागि योगदान पुऱ्याउने,
- गाउँपालिकाको दीर्घकालीन सोच, निर्देशक सिद्धान्त, लक्ष्य, रणनीति र प्राथमिकता निर्धारण गर्ने,
- आवधिक योजनाको कार्यान्वयनका लागि मध्यकालीन तथा वार्षिक कार्यान्वयन कार्ययोजना, अनुगमन र

Handwritten signature

समीक्षा सूचकहरुको खाका तयार पार्ने,

- भविष्यमा विषय क्षेत्रगत रणनीतिक योजना (Sectoral Plan) तथा विकास प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्न मार्ग निर्देशित गर्ने,
- समष्टि र विषय क्षेत्रगत रुपमा प्राथमिकता प्राप्त योजना र क्रियाकलापमा लगानी सुरक्षित गर्न मध्यकालीन खर्च संरचना (Medium Term Expenditure Framework- MTEF) तयार गर्न र विकास साभेदार तथा निजी क्षेत्रको लगानी प्रवर्द्धनका लागि मार्ग प्रशस्त गर्ने ।
- गाउँपालिकाले अंगिकार गरेको नीति तथा कार्यक्रम, दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य तथा क्षेत्रगत उद्देश्यलाई मुर्तरुप दिनसक्ने कार्यनीति तथा प्रमुख कार्यक्रमहरु तय गर्ने ।

१.५ आवधिक योजना तर्जुमाको कार्यक्षेत्र

- गाउँपालिकाको वस्तुगत अवस्था (जनसंख्या वितरण, धरातलीय अवस्था, आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार, वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन र सुशासन तथा वित्तीय व्यवस्था) को विश्लेषण गर्ने,
- गाउँपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार, वन वातावरण तथा संस्थागत विकासका सम्भावना तथा अवसरको पहिचान गर्ने,
- गाउँपालिकाको क्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, परिणाम तथा कार्यक्रमको विश्लेषण गर्ने,
- गाउँपालिकाको क्षेत्रगत दीर्घकालीन योजनाको खाका तयार गर्ने,
- संघ प्रदेश, अन्तरपालिका सम्बन्धका साथै सार्वजनिक, निजी र सहकारी साभेदारी सम्बन्धको विश्लेषण गर्ने,
- गाउँपालिकाका अन्तरसम्बन्धीत विषयहरुको विश्लेषण गर्ने,
- आवधिक योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्यांकनको खाका तयार गर्ने,

१.६ आवधिक योजना तर्जुमाका कानुनी तथा नीतिगत आधारहरु

गेरुवा गाउँपालिकाले तर्जुमा गरेको आवधिक योजना संघ तथा प्रदेशका योजनाहरुसँग मात्र नभई दीगो विकास लक्ष्यसँग पनि उत्तिकै सम्बन्धीत छन । तसर्थ प्रस्तुत आवधिक योजनाले संघ तथा प्रदेश सरकारले तय गरेका कानुनी आधारहरुलाई पनि सम्बोधन गर्नु पर्ने हुन्छ । नेपाल सरकारबाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारको कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदनमा आवधिक योजना, वार्षिक योजना तथा बजेट स्वीकृती सम्बन्धी कार्यलाई स्थानीय तहको कार्यसूचीमा सूचीकृत गरेको छ । स्थानीय शासन सञ्चालन सम्बन्धी संघीय कानून, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ६ को दफा २४ को उपदफा १ अनुसार गाउँपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि वार्षिक, विषय क्षेत्रगत, मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । यस प्रकार योजना बनाउँदा नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको नीति, लक्ष्य, उद्देश्य, समयसीमा प्रक्रियासँग अनुकूल हुने गरी सुशासन, वातावरण, बालमैत्री, वातावरण तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन, विपद् व्यवस्थापन, लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण जस्ता अन्तरसम्बन्धीत विषयहरुलाई पनि ध्यान दिनुपर्ने व्यवस्था गरेको छ ।

यसका अतिरिक्त स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले तथा गाउँपालिकाले योजना बनाउँदा देहायअनुसार गर्नुपर्ने समेत व्यवस्था गरेको छ ।

- योजना बनाउँदा मध्यम तथा दीर्घकालीन प्रकृतिका आयोजनाहरुको सूची समेत तयार गर्नुपर्ने,
- योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा स्थानीय बुद्धिजिवी, विषयविज्ञ, अनुभवी, पेशाविद्, सीमान्तकृत तथा लोपोन्मुख समुदाय, महिला, बालबालिका, दलित, युवा, अल्पसंख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक लगायतका सरोकारवालाको अधिकतम सहभागिता गराउनु पर्ने,

सिद्ध

- योजना तर्जुमा गर्दा आयोजनाहरूको सम्भाव्यता अध्ययनको आधारमा स्रोत साधनको पूर्वानुमान, आयोजनाको प्राथमिकता निर्धारण, योजना कार्यान्वयन तालिका र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन योजना समेत तयार गर्नुपर्ने,
- नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारले विशेष कार्यक्रमका लागि अनुदान प्रदान गरी कार्यान्वयन प्रक्रिया निर्धारण गरेकोमा गाउँपालिकाले सोही प्रक्रिया बमोजिम सो कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने,
- नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको संयुक्त लगानी वा सार्वजनिक निजी साझेदारीमा संभाव्य आयोजना सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने
- संघीय र प्रदेशस्तरको आयोजना कार्यान्वयनमा समन्वय, सहजीकरण र सहयोग गर्नुपर्ने
- स्थानीयस्तरका विकास आयोजनाहरूको आवश्यक अध्ययन, अनुसन्धान तथा प्रभाव मूल्याङ्कनको कार्य गर्ने
- गैर सरकारी संस्था, उपभोक्ता समिति, सहकारी संस्था र सामुदायिक संस्थाले स्थानीय सरकारसँग समन्वयमा रही कार्य गर्नुपर्ने र आफ्नो वार्षिक योजना, कार्यक्रम तथा बजेट स्थानीय सरकारको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश गराउनु पर्ने एवं स्थानीय तहले तोकेको संयुक्त अनुगमन तथा प्रगति प्रतिवेदन प्रणाली अपनाउनु पर्ने
- नेपाल सरकारको पूर्व स्वीकृति लिएर मात्र कुनै पनि अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाले स्थानीय तहसँग समन्वयमा कार्य गर्नुपर्ने

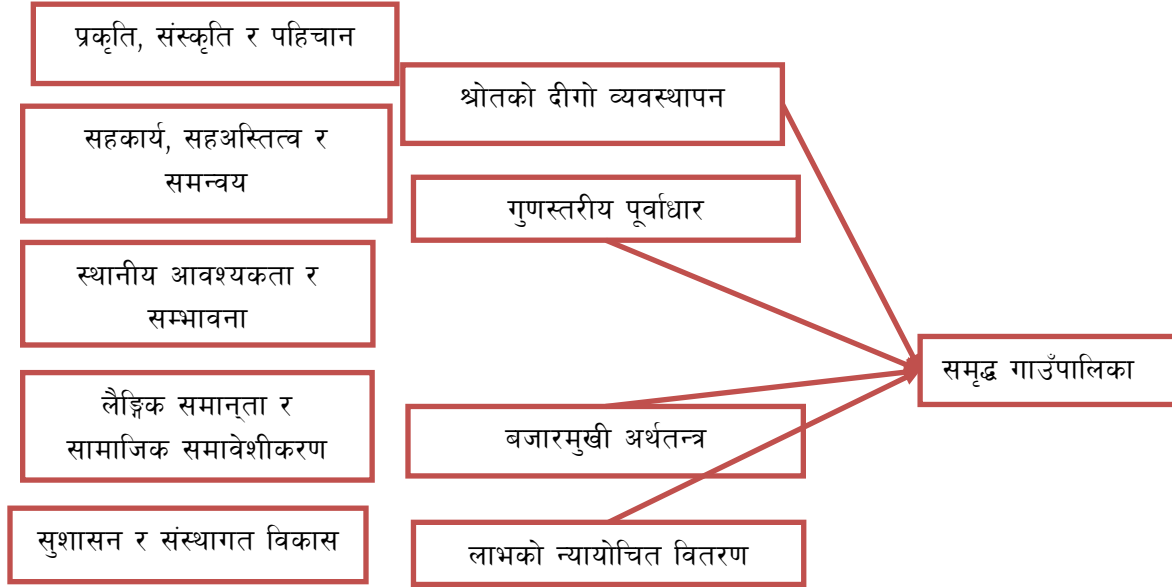
संवैधानिक दायित्व तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन सम्बन्धी संघीय कानूनका अतिरिक्त स्थानीय तहको आवधिक योजनातर्जुमा प्रक्रियामा देहायअनुसार कानूनी तथा नीतिगत दस्तावेजहरूलाई आधार लिइएको छ :

- संयुक्त राष्ट्र संघका दीगो विकास लक्ष्यहरू
- राष्ट्रिय भूउपयोग नीति, २०६९
- विषयगत ऐन तथा नीतिहरू
- नेपाल पक्ष भएका सन्धी सम्झौताहरू
- राष्ट्रिय योजना अयोगबाट जारी राष्ट्रिय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन निर्देशिका
- राष्ट्रिय, प्रादेशिक तथा जिल्लास्तरीय विषयगत गुरुयोजनाहरू

सिद्ध

१.७ आवधिक योजना तयारीका मूल्य र मान्यता

चित्र २ आवधिक योजना तयारीको मूल्य र मान्यता

क) प्रकृति, संस्कृति र पहिचान

प्रकृति प्रदत्त स्रोत तथा साधनको पहिचान र उच्चतम तथा सन्तुलित प्रयोगले दीगो विकासलाई सुनिश्चित गर्छ । त्यसै गरी सामाजिक पुँजीको रूपमा स्थापित संस्कृति र पहिचानको उच्चतम प्रयोगले विकास प्रति सम्बन्धित समुदायमा अपनत्व भाव पैदा गराउछ, जसले अन्ततः दीगो विकासमा योगदान पुऱ्याउछ । तसर्थ प्रस्तुत आवधिक योजनाले गेरुवा गाउँपालिकाको पाँचवटा विकासका मूल्य मान्यता मध्ये प्रकृति, संस्कृति र पहिचानलाई एउटा खम्बाको रूपमा अंगिकार गरेको छ । गेरुवा गाउँपालिका प्रमुख जलाधार क्षेत्र अन्तर्गत पर्ने भएकाले कृषिजन्य वस्तुको उत्पादनको विस्तार गर्न सकिने सम्भावना रहेको छ, भने खनिज पदार्थको उपलब्धता पनि रहेको देखिन्छ ।

अर्को तर्फ थारु समुदायको बाहुल्यता रहेको यस पालिकामा वाहुन, क्षेत्री, दलित लगायतका जाति पनि रहने गरेका छन् । ती समुदायमा अर्न्तनिहित सामाजिक पुँजीका रूपमा रहेका साँस्कृतिक पहिचानलाई पालिकाको विकासमा रूपान्तरण गर्न सकिने अवसर पनि देखिन्छ । तसर्थ प्रस्तुत आवधिक योजनाले गाउँपालिकाको योजनाको आधारका रूपमा प्रकृति, संस्कृति र पहिचानलाई अंगिकार गरेको छ ।

ख) सहकार्य, सहअस्तित्व र समन्वय

नेपालको संविधानले तीन तहका सरकारहरूबीच सहकार्य, सहअस्तित्व र समन्वयको सम्बन्ध स्थापित गराएको छ । संविधानको धारा २०६ (१) (ट) मा संघ, प्रदेश, र स्थानीय तहलाई संघिय इकाई भनी परिभाषित गरेको छ, भने राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन २०७४ ले राजश्व र अनुदान सिफारिस र प्राकृतिक स्रोतको परिचालन गर्दा लिईने अधिकार र हिस्साको निर्धारण गर्ने व्यवस्था गरेको छ । त्यसैगरी स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले प्रदेश समन्वय परिषद्को व्यवस्था गरी प्रदेश र स्थानीय तहले गर्ने काममा नीतिगत समाञ्जस्यता, योजना व्यवस्थापनमा रणनीतिक साभेदारी, साभ्ना अधिकारको प्रयोग तथा प्राकृतिक स्रोतको उपयोग तथा वाँडफाँड सम्बन्धी व्यवस्था गरेको छ । यसर्थ गेरुवा गाउँपालिकाको आवधिक योजनाले विकासको खाका कोर्दा उल्लिखित संवैधानिक व्यवस्थाको मर्मलाई अंगिकार गरेर अधि बढ्नु पर्ने भएकाले संघीय तथा प्रदेश सरकार सहित

सिद्ध

नीजि क्षेत्र, गैरसरकारी संस्था, सामुदायिक संस्था, कृषक समूह, महिला तथा विपन्न वर्ग आदिसँगको सहकार्य, सहअस्तित्व र समन्वयलाई गाउँपालिकाको विकासको खम्बाको रूपमा लिईने छ ।

ग) स्थानीय आवश्यकता

स्थानीय सरकारको मुख्य जिम्मेवारी समन्यायिक, समतामूलक तथा कल्याणकारी समाजको विकासमा योगदान पुऱ्याउनु हो जसले समाजका सबै तह, तप्का र वर्गक्षेत्रका नागरिकको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्न सक्छ । सहभागितामूलक, समावेशीमूलक तथा उत्प्रेरणात्मक विकास प्रक्रियाले मात्र महिला, पछाडि पारिएका वर्ग, आदिवासी जनजाती, दलित, मुस्लिम लगायतका समुदायको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्ने भएकाले गेरुवा गाउँपालिकाले अंगिकार गर्ने विकास प्रक्रियाले ती स्थानीय सम्भावनाहरूको पहिचानमा ध्यान पुऱ्याउनेछ ।

घ) लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण

लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्थाको सुन्दर पक्ष भनेकै समाजका सबै तह र तप्काका नागरिकको राज्यमा समान र सहज पहुँच सहितको सहभागितामूलक शासकीय व्यवस्थापन गर्नु हो । तसर्थ प्रस्तुत आवधिक योजनाले गाउँपालिकाको योजनाबद्ध विकासका लागि लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणका सबै आयामलाई समावेश गर्ने छ ।

ङ) सुशासन तथा संस्थागत विकास

संघीय लोकतान्त्रिक राज्य प्रणालीमा वर्तमान राजनीतिक व्यवस्था रुपान्तरित भैसकेको अवस्थामा स्थानीय तहको संरचनालाई मजबूत बनाउनु आवश्यक छ । तसर्थ प्रस्तुत आवधिक योजनाले गाउँपालिकाको संस्थागत संरचनालाई प्रभावकारी र चुस्त बनाउन अपनाउनु पर्ने कार्यनीति तर्फ ध्यान केन्द्रित गर्नेछ ।

च) स्रोतको दीगो व्यवस्थापन

सविधानले स्थानीय तहलाई अधिकार सम्पन्न सरकारको रूपमा परिकल्पना गरेको परिप्रेक्षमा गाउँपालिकाले आफ्ना नागरिकमा सरकारको प्रत्याभूति दिन सक्नेगरी काम गर्नुपर्ने आवश्यकता भएकाले प्रस्तुत आवधिक योजनाले गाउँपालिकालाई दीगो स्रोतको व्यवस्थापनको योजनाबद्ध खाका प्रस्तुत गर्ने छ ।

छ) गुणस्तरीय पूर्वाधार

विकासको आधार नै गुणस्तरीय पूर्वाधार भएकाले प्रस्तुत आवधिक योजनाले गुणस्तरीय पूर्वाधार निर्माणको योजनाबद्ध व्यवस्थापनलाई ध्यान दिने छ ।

ज) बजार अर्थतन्त्रसँगको सम्बन्ध

उदारीकरण, नीजिकरण र बजार प्रतिस्पर्धामा आधारित आजको विश्व, अनि त्यसैबाट निर्देशित नेपाल सरकारको नीतिबाट गेरुवा गाउँपालिका अछुतो रहने कुरै भएन । तसर्थ गाउँपालिकाको विकास क्षेत्रिय, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय बजार अर्थतन्त्रको विकास, उत्पादन, उद्यमशीलता, तथा रोजगारी जस्ता जोडिन सक्नु पर्छ । त्यसका लागि गाउँपालिकाको उत्पादित वस्तु तथा सेवामा गुणस्तरीयता कायम हुन आवश्यक हुन्छ भने स्थानीय उद्यमीमा वित्तिय पहुँचको सहजता पनि उत्तिकै आवश्यक हुन्छ । तसर्थ प्रस्तुत आवधिक योजनाले गाउँपालिकालाई त्यस दिशातर्फ उन्मुख गराउने छ ।

झ) लाभको न्यायोचित वितरण

स्थानीय सरकारको मुख्य कर्तव्य नागरिकको सन्तुष्टिको स्तरलाई उच्च बनाउनु भएकाले प्रस्तुत आवधिक योजनाले गाउँपालिकाका त्यस्ता पक्षहरूको विकास र प्रवर्द्धनमा जोड दिने छ जसले लाभको न्यायोचित वितरणलाई टेवा पुऱ्याउने छ ।

माथि उल्लेखित सैद्धान्तिक अवधारणाका आधारमा यस गाउँपालिकाको आवधिक योजना निर्माण गरिएको छ ।

सिद्ध

१.८ आवधिक योजना पूर्वतयारी क्रियाकलाप तथा चरण

१.८.१ सन्दर्भ सामग्रीको अध्ययन

आवधिक योजना तर्जुमाका लागि गेरुवा गाउँपालिकासँग सम्बन्धीत अभिलेख तथा उपलब्ध लेख रचना तथा सम्बन्धीत साहित्यहरूको डेस्क अध्ययन गरी गाउँपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, ऐतिहासिक, सांस्कृतिक, भौगोलिक, प्राकृतिक लगायतका सम्भावनाका विविध पक्षको समीक्षा गरियो । यसका अतिरिक्त गेरुवा गाउँपालिकाको समग्र सम्भावना तथा चुनौतीका क्षेत्रको विश्लेषणका साथै नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्तिय आयोग अन्तर्गतका ऐन, कानून तथा निर्देशिका, प्रदेश सरकारका नीति तथा कार्यक्रम, गेरुवा गाउँपालिकासँग सिमाना जोडिएका स्थानीय सरकारका नीति तथा कार्यक्रम, राष्ट्रिय योजना आयोग अन्तर्गतका आवधिक योजना तर्जुमा निर्देशिका तथा अन्य सम्बन्धीत स्रोत सामग्रीको अध्ययन गरियो । उल्लिखित अध्ययनहरूको आधारमा गेरुवा गाउँपालिकाले अंगिकार गर्नुपर्ने नीति तथा कार्यक्रमहरूको विश्लेषण गरियो ।

१.८.२ बहुसरोकारवालाहरूसँगको प्रारम्भिक छलफल तथा अभिमुखीकरण

प्रारम्भिक चरणमा गाउँपालिका कार्यालयको सहयोगमा गाउँपालिका स्थित बहुसरोकारवालाहरूसँग योजना निर्माणको सैद्धान्तिक पक्षलाई समेटेर गाउँपालिकाका सरोकारवाला (राजनीतिक दलका प्रतिनिधि, स्थानीय जानकार, संस्थाका प्रतिनिधि, शिक्षक, कृषक समूह, महिला तथा आमा समूह, लक्षित वर्गका प्रतिनिधि आदि) को सहभागितामा भएको उक्त छलफलमा संघिय संरचना अन्तरगत स्थापित स्थानीय सरकारहरूले अवलम्बन गर्नुपर्ने योजनाबद्ध विकासको आवश्यकताको बारेमा अन्तरकृया भयो । बहुसरोकारवालाहरूसँगको प्रारम्भिक छलफल तथा अभिमुखीकरण मिति २०७८ जेष्ठ ८ मा करिब ३५ जनाको सहभागितामा भएको थियो ।

१.८.३ तथ्याङ्क संकलन तथा वस्तुस्थिती विश्लेषण

आवधिक योजना तर्जुमा पूर्व गाउँपालिकाको जनसांख्यिक, आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार, वन वातावरण तथा संस्थागत विकास सम्बन्धी आधारभूत तथ्याङ्क संकलनका लागि संस्थागत सर्वेक्षण गरियो । तथ्यमा आधारित योजनाले मात्र गाउँपालिकाको सोंच र लक्ष्यलाई दिशाबोध गर्न सक्ने भएकाले तथ्याङ्कका आधारमा गाउँपालिकाको वस्तुस्थिती विश्लेषणको कार्यलाई पनि अघि बढाईयो । वस्तुस्थिती विश्लेषणको मुख्य उद्देश्य गाउँपालिकाको विविध क्षेत्रको धरातलीय यथार्थको जानकारी लिनु थियो ।

१.८.४ वडा स्तरीय परामर्श भेला

गेरुवा गाउँपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, पुरातात्विक, ऐतिहासिक, प्राविधिक, भौगोलिक, मानवीय र प्राकृतिक श्रोतको वर्तमान अवस्थाको आँकलन गर्दै आवधिक योजना तर्जुमा कार्यका लागि वडा वडाको वस्तुस्थिति विश्लेषणका लागि २०७८ जेष्ठ १२ र १३ गते गतेसम्म प्रत्येक वडासँग सम्बन्धीत राजनीतिक दलका प्रतिनिधि, निर्वाचित जनप्रतिनिधि, स्थानीय जानकार, विभिन्न संघ संस्थाका प्रतिनिधि, नीजि क्षेत्र, उद्यमी, आमा/महिला समूह प्रतिनिधि, कृषक समूह आदिको उपस्थितीमा वडास्तरीय परामर्श भेला आयोजना गरिएको थियो ।

१.८.५ आवधिक योजना तर्जुमा कार्यशाला

गेरुवा गाउँपालिकाका आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, पुरातात्विक, ऐतिहासिक, प्राविधिक, भौगोलिक, मानवीय र प्राकृतिक श्रोतको वर्तमान अवस्थाको वस्तुपरक विश्लेषण, सोको आधारमा दीर्घकालीन सोंच, आवधिक लक्ष्य, विषेयक्षेत्रगत उद्देश्य, रणनीति, समष्टिगत लक्ष्य सहित कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्ने उद्देश्यले २०७८ असार १४ गते गतेसम्म राजनीतिक दलका प्रतिनिधि, गाउँपालिका, कार्यपालिका, स्थानीय जानकार, विभिन्न संघ संस्थाका प्रतिनिधि, नीजि क्षेत्र, उद्यमी, आमा/महिला समूह प्रतिनिधि, कृषक समूह आदिको उपस्थितीमा तीन दिवसीय योजना तर्जुमा कार्यशालाको आयोजना गरिएको थियो ।

१.८.६ तथ्याङ्कको प्रशोधन, विश्लेषण तथा मस्यौदा प्रतिवेदन तयारी

पालिका स्तरीय कार्यशालाले निर्धारण गरेको दुरदृष्टी, लक्ष्यलाई दृष्टिगत गरि विषयगत क्षेत्रहरूका अवसर र चुनौतीको विश्लेषणका आधारमा समूहबाट आएका विषयगत उद्देश्य, रणनीति र प्रमुख कार्यक्रमहरू, उपलब्ध मापनका सूचकहरूलाई प्लेनरी छलफल गरि अन्तिम रूप दिइयो । यसको अलावा अन्तरपालिका, प्रदेश तथा संघीय सरकारसँग सरोकार राख्ने योजनाहरू, पालिकाले सेवाग्राहीलाई सेवा प्रदान गर्न आवश्यक पर्ने जाने पालिकाको प्रशासनिक भौतिक पूर्वाधार, संस्थागत विकास र मानव श्रोत संसाधनको विकास र व्यवस्थापनलाई पनि छलफल गरिएको थियो । यसको साथै आवधिक योजनाको लागि आवश्यक पर्ने जिआईएस नक्साहरू तयार गरिएको छ । अन्तमा, गाउँपालिकाको पार्श्वचित्र तथा कार्यशालाबाट निर्माण गरिएका दस्तावेजको सहयोगमा गाउँपालिकाको पाँचवर्षे (२०७८/०७९-२०८२/०८३) मस्यौदा योजना तयार गरियो ।

१.८.७ प्रमाणीकरण कार्यशाला

माथि उल्लिखित अध्ययनका सम्पूर्ण क्रियाकलापहरू पुरा गरी आवधिक योजना सम्बन्धी प्रारम्भिक खाका तयार पारियो । तयार पारिएको प्रारम्भिक खाकाको प्रमाणीकरणका लागि गेरुवा गाउँपालिकाका सम्बन्धीत सरोकारवालाहरूको सहभागितामा मिति २०७८ असार २५ गते प्रतिवेदन प्रमाणीकरण गोष्ठीको आयोजना गरिने छ । प्रमाणीकरण गोष्ठीमा गाउँपालिकाको आवधिक योजनामा समावेश हुने सम्पूर्ण विषयवस्तु तथा अध्ययनको सम्पूर्ण प्रारूप प्रस्तुत गरि सरोकारवालाबाट प्राप्त सुभावलाई संग्रहित गरियो ।

१.८.८ अन्तिम प्रतिवेदन पेश

प्रतिवेदनको मस्यौदा खाकामा भएको छलफल तथा सुभावहरूको सम्बोधन गरी अन्तिम प्रतिवेदन तयार पारी गाउँपालिकाको कार्यालयमा पेश गरियो ।

१.९ सिमा, जोखिम तथा पूर्वानुमान

- आवधिक योजना तर्जुमाका क्रममा प्रयोग गरिएका परिमाणात्मक लक्ष्य प्रस्तावित हुन जसले यथार्थ अवस्थाको प्रतिनिधित्व नगर्न पनि सक्छन् ।
- पार्श्वचित्रमा प्रस्तुत कतिपय तथ्याङ्क द्वितिय स्रोत (शाखा, गाउँपालिका योजना पुस्तिका) बाट लिइएको हुनाले यसले वर्तमान अवस्थाको चित्रण नगर्न पनि सक्छ ।
- आवधिक योजनामा प्रस्तुत दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति तथा कार्यनीतिको सहज प्रतिफल संघीय व्यवस्थाको प्रभावकारी कार्यान्वयन, स्थिर सरकार तथा अन्य कुनै प्राकृतिक तथा अकल्पनिय घटना नघटेको अवस्थामा मात्र प्राप्त हुनेछ ।
- आवधिक योजनाको सफल कार्यान्वयनका निमित्त देहायका अवस्थाहरूको सहयोग अपरिहार्य हुनेछ :
 - संघीयताका मर्म बमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको संरचनात्मक विकास भएको हुनेछ ।
 - संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका आवश्यक कानूनहरूको निर्माण भएको हुनेछ ।
 - स्थानीय सरकारले संवैधानिक रूपमा प्रदत्त अधिकारको प्रयोग गर्न पाउनेछन् ।
 - स्थानीय आवश्यकताका आधारमा कानून निर्माण भएको हुनेछ ।
 - सरकारी, सहकारी, गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ ।
 - पालिकाले रणनीतिक कार्यक्रमको कार्यान्वयन लाभ लागत विश्लेषणका आधारमा गर्नेछ ।
 - जलवायु परिवर्तन वा अन्य कुनै प्रकारले हुने प्राकृतिक विपद्को अवस्था सामना गर्नु पर्ने छैन ।

सिद्ध

परिच्छेद २

विगतका योजनाको क्षेत्रगत समिक्षा र स्थिति विश्लेषण

मुलुक संघीय व्यवस्थामा रुपान्तरण भईसकेपछि संवैधानिक रुपमा सरकारको दर्जा पाएका स्थानीय तहले जनतालाई सिंहदरवार आँगनमा आएको महसुस गराउने चुनौतीको सामना गरेका थिए । गेरुवा गाउँपालिका स्थानीय सरकारको हैसियतले उक्त चुनौतीलाई सामना गर्ने अठोटका साथ अगाडि बढेको गाउँपालिका हो । गाउँपालिकाको पहिलो निर्वाचन पछिको वर्तमान नेतृत्वले विगत चार वर्षमा जनतालाई विकास र परिवर्तनको आभास गराउन विकासको आधारस्तम्भ निर्माण गर्न आर्थिक, सामाजिक, पुर्वाधार लगायतका क्षेत्रमा लगानी विस्तार गरेको छ । स्थानीय सेवाग्राहीको आकांक्षा पुरा गर्न गाउँपालिकाले विषय क्षेत्रगत रुपमा गाउँपालिकाले विगत ४ वर्षमा गरेका कामहरुलाई तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

२.१ आर्थिक क्षेत्र

कृषि तथा पशुपालन

गाउँपालिकाले “आर्थिक वृद्धिको पहिलो आधार कृषिमा सुधार” को नारालाई मुल मर्म ठानी त्यसै अनुरूप कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रको विकासलाई जोड दिएको छ । व्यवसायीक नगदेबाली, पशुपंक्षी/मौरी पालन र जडिबुटिजन्य कृषि खेति उत्पादनको विस्तार तथा बजारीकरण गाउँपालिकाको मुख्य प्राथमिकतामा रहेको छ । त्यसै गरी अर्गानिक कृषि प्रणालीको विकास, कृषि तथा पशु विमा कार्यक्रम, प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण कार्यक्रम, एक गाउँ एक नमुना कृषि उत्पादन वलकको स्थापना जस्ता कार्यक्रमहरुलाई मा प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाएको थियो भने चालु आ.व मा टनेल कृषि, थोपा सिँचाइ, कृषि शिविर कार्यक्रम, व्यवसायीक फलफुल र वेसार खेती कार्यक्रमलाई जोड दिएको छ । भने पशुपालन तर्फ आर्थिक रुपमा विपन्न तथा एकल महिलालाई उन्नत जातको चल्ला वितरण, वर्षे घाँस वितरण, सुत्केरी गाई भैसीलाई पोषण सुधार तथा अन्य अन्न उपकरणमा अनुदानको व्यवस्था गरिएको छ ।

सहकारी उद्योग तथा व्यापार

गाउँपालिकाले उद्योग तथा उद्यमशिलताको विकासका लागि सहकारी क्षेत्रसँगको सहकार्यलाई विशेष जोड दिएको छ । गाउँपालिकाले एक घर एक सहकारी सदस्य नीतिलाई आर्थिक विकासको मुल नीतिको रुपमा अगाडि सारेको छ । यस अन्तर्गत सहकारीका रुपमा कृषि, पशुपालन र पशुजन्य उद्योगहरुलाई प्रोत्साहन गर्ने, साना बचत तथा आयआर्जन, कुटिर उद्योगहरु तथा कृषिजन्य उद्योगहरुमा सहकारी क्षेत्रको लगानी बढाउने, गाउँपालिका भित्र रहेका सहकारीहरुलाई प्रवर्द्धन गर्न लेखा व्यवस्थापन लगायतका तालिमहरु संचालन गर्ने, सहकारी क्षेत्रमा खुतुर्के बचत,सानो बचत,वाल बचत,दैनिक बचत,वृद्ध बचत,मौसमी बचत तथा महिलाहरु बाट गरिने विभिन्न घरायसी बचत हरुलाई एकिकृत गरी मुल पूँजीको रुपमा विकास गरी लगानीमा विस्तार गरी आय आर्जनमा टेवा पुग्ने खालका कार्यक्रमहरु संचालनमा ल्याउने लगायतका कार्यक्रमहरुलाई गाउँपालिकाले प्राथमिकताका साथ अगाडि सारेको छ ।

पर्यटन विकास

शहित पार्क, गौशाला, ईन्टेक, कर्णाली डल्फीन क्षेत्र जस्ता प्राकृतिक तथा धार्मिक पर्यटकीय क्षेत्रको संरक्षण र संवर्द्धन, ऐतिहासिक, पुरातात्विक , धार्मिक, सांस्कृतिक महत्त्वका सम्पदाहरुको पहिचान , संरक्षण र सम्वर्द्धन थारु लगायतका जातजातिहरुको मौलिक संस्कृति ,भाषा, भेषभूषा र सभ्यताको संरक्षण तथा सम्वर्द्धनका साथै वाजा संरक्षणका लागि थारु संग्राहलयको निर्माण गाउँपालिकाको पर्यटन क्षेत्रका मुख्य उपलब्धि हो ।

२.२ सामाजिक क्षेत्र

शिक्षा तथा खेलकूद

शिक्षाक्षेत्रको विकासका लागि गाउँपालिकाले प्राविधिक शिक्षालयको स्थापनामा जोड दिएको छ। त्यसका लागि पशुपति माविलाई प्राविधिक विद्यालयको रूपमा विकास गर्ने कार्य प्रारम्भ भएको छ। कक्षा १ देखि ३ सम्म अंग्रेजी माध्यमबाट पठन पाठन गराउने प्रक्रियाको थालनी, स्यानीटरी प्याड लगायतका सामग्रीको वितरण, शिक्षकलाई प्रोत्साहन भत्ता, विद्यालयमा आवश्यक भौतिक संरचना निर्माण, बन्जरिया नमुना शिशु स्याहार केन्द्रको स्थापना, विद्यालय केन्द्रित सामुदायिक स्वास्थ्यको विकासका लागि एक विद्यालय एक अनमी कार्यक्रम, एक वडा एक नमुना विद्यालय, जेहेन्दार विद्यार्थी प्रोत्साहन कार्यक्रम गाउँपालिकाका शिक्षा क्षेत्रका प्रमुख उपलब्धि हुन।

स्वास्थ्य क्षेत्र

गेरुवा गाउँपालिका वडा नं. ६ मा गेरुवा अस्पताल तथा वर्थिड सेन्टरको स्थापना, स्वास्थ्य सेवाको पहुँच अभिवृद्धि गर्न स्वास्थ्य चौकी तथा गाउँघर क्लिनिकहरूमा आवश्यक स्वास्थ्य उपकरणहरूको व्यवस्था, दीर्घरोगी तथा आर्थिक रूपमा विपन्न समुदायको स्वास्थ्यमा पहुँच विस्तारका लागि निशुल्क औषधिको व्यवस्था, आयुर्वेद मार्फत जेष्ठ नागरिक सेवा कार्यक्रम, सिक्लेस रोगका विरामीको उपचारका लागि अनुदानको व्यवस्था, योग शिविर सञ्चालन आदि स्वास्थ्य क्षेत्रका प्रमुख उपलब्धि हुन।

खानेपानी व्यवस्थापन तथा सरसफाई

खानेपानी व्यवस्थापनलाई चुस्त बनाउन गाउँपालिकाले अधिकांश आयोजनाको निर्माण उपभोक्तासँगको लागत सहभागितामा गर्ने कुरालाई मुल भुत रूपमा अगाडि सारेको छ। त्यसैगरी पानीको क्षमता बढाउन ठूलो क्षमताको पानीका ट्याङ्कीहरू निर्माण गर्ने, पानीमा आर्सानिकको मात्रा भए नभएको परीक्षण गर्ने जस्ता कार्यक्रमहरूमा गाउँपालिका केन्द्रित छ। सरसफाई तर्फ गाउँपालिकाले पूर्ण सरसफाई गाउँपालिकाको अभियानलाई अगाडि वढाएको छ भने गाई उद्धार केन्द्र गौशालाको व्यवस्थापनमा जोड दिएको छ।

सामाजिक समावेशीकरण

सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई बैकिङ प्रणालीमा लैजाने, टोल विकास संस्था, नागरिक सचेतना केन्द्र लगायतका संस्थाको क्षमता विकास, ग्रामीण गरिवी निवारणका लागि जनसहभागितामा आधारित आय आर्जन कार्यक्रम, अपाङ्ग भएका व्यक्तिहरूलाई सेवामा विशेष प्राथमिकता दिई सिफारिस लगायतका सेवामा सुविधाहरू निःशुल्क उपलब्ध गराउने, छोरीहरूलाई जन्मदर्ता, नागरिकताको सिफारिस तथा अन्य शैक्षिक गतीविधिमा आवश्यक पर्ने सिफारिसहरू निःशुल्क गर्ने, पिछडिएका, विपन्न महिलाहरूको आय आर्जनमा सुधार ल्याई जीवनस्तर सुधार गर्न विभिन्न आयमूलक कार्यक्रम, सामाजिक मेलमिलाप केन्द्रहरूको स्थापना गाउँपालिकाले सामाजिक समावेशीकरण अन्तर्गत गरेका प्रमुख कार्यक्रम हुन।

२.३ पूर्वाधार विकास

गेरुवा गाउँपालिकाका छ वटै वडालाई गुणस्तरीय सडक सञ्जालले जोड्ने कार्यलाई गाउँपालिकाले मुख्य प्राथमिकतामा राखेको छ। त्यसै गरी जनकनगर देखि कानपुर सम्मको सडक कालोपत्रे गर्ने, पाताभार देखि शान्तिनगर सम्मको सडक र गाउँपालिका भित्रका रणनीतिक सडकहरूलाई कालोपत्रे गर्ने कार्यलाई गाउँपालिकाले उच्च प्राथमिकतामा राखेको छ। अर्को तर्फ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम तथा मुख्य मन्त्री ग्रामीण विकास तथा रोजगार कार्यक्रमलाई पूर्वाधार निर्माणको क्षेत्रमा कार्यान्वयन गरिएको छ। अर्को तर्फ भुकम्प प्रतिरोधात्मक घरको निर्माणलाई प्राथमिकतामा राख्दै गाउँपालिकाले डकमीलाई तालिम प्रदान गरेको छ भने वडा नं. ३ र ४ लाई लक्षित गरी तराई मधेस समृद्धि कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा पनि पालिका अगाडि बढेको छ।

सिद्ध

२.४ वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

वन्य जन्तु र मानिस बीचको द्वन्द्वलाई कम गरी मानवीय तथा आर्थिक क्षती नूनिकरण गर्न गेरुवा गाउँपालिकको राष्ट्रिय निकुञ्ज र वनक्षेत्रसँगको ३६ किमी सिमामा मेस वायर निर्माणलाई गाउँपालिकाले सबै आर्थिक वर्षमा प्रथमिकताका साथ उठाएको छ । त्यसै गरी विपद् व्यवस्थापनका लागि विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना पनि भएको छ ।

२.५ संस्थागत विकास र सुशासन

संस्थागत तथा प्रशासनिक सुदृढीकरणका लागि गाउँपालिकाका सबै सेवाहरुलाई प्रविधिमैत्री बनाउने कार्यलाई पालिकाले प्राथमिकतामा राखेको छ भने कर्मचारीको मनोबल उच्च बनाउन प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था, न्यायिक समितिको क्षमता विकास जस्ता कार्यक्रमहरु गाउँपालिकाले संस्थागत विकासका लागि मुलभुत रुपमा गरेको छ ।

सिद्ध

परिच्छेद-तीन

योजना खाका

३.१ पृष्ठभूमि

संविधानको धारा २३२ ले संघ, प्रदेश र स्थानीय तह बीचको अन्तर सम्बन्ध सहकारीता, सह अस्तित्व र समन्वय सिद्धान्तमा आधारित हुने व्यवस्था गरेर तीनै तहबीच समान सोच, लक्ष्य, उद्देश्य र रणनीति सहितको सहकारिताबाट मात्र राज्यले सोचेको समृद्धिको सपना पुरा हुने कुराको परिकल्पना गरेको छ । तसर्थ स्थानीय सरकारले निर्माण गर्ने योजना संघीय र प्रादेशिक योजनाको आधार स्तम्भमा तय गर्नुपर्ने हुन्छ । गेरुवा गाउँपालिकाको हकमा पनि दीगो विकास लक्ष्य, संघीय सरकारको पन्ध्रौँ पञ्च वर्षीय योजना, लुम्बिनी प्रदेशले अंगिकार गरेको प्रादेशिक रणनीतिक योजना र गाउँपालिकाको वस्तुस्थिति र स्थानीय आवश्यकताका आधारमा योजना तर्जुमा गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

३.२ समस्या

रूपान्तरणकारी परिवर्तनका लागि आवश्यक दक्ष जनशक्तिको कमि हुनु, सहभागितामूलक योजना पद्धतिको प्रभावकारी कार्यान्वयन नहुँदा योजनागत अनुशासन खस्किदै जानु, स्थानीय तहमा कर्मचारीको व्यवस्थापन जटिल बन्दै जानु, स्थानीय तहको बढ्दो स्रोत र जिम्मेवारी अनुरूपको संस्थागत क्षमता विकास हुन नसक्नु, आयोजना कार्यान्वयनमा प्राविधिक एवम् दक्ष जनशक्तिको कमिले कामको गुणस्तर सन्तोषजनक नहुनु, आन्तरिक राजश्व तथा वित्तिय स्रोतको व्यवस्थापन कमजोर हुनु, उपभोक्ता समिति तथा ठेक्का पट्टाको कामलाई मापदण्डको पालना र गुणस्तर कायम गराउने कार्यमा उत्तरदायी बनाउन नसक्दा निर्मित पूर्वाधार योजनाहरु दीगो, गुणस्तरीय र वातावरणमैत्री बन्न नसक्नु र सडक निर्माणमा भएको लगानीको अनुपातमा उपयोगिता न्यून रहनु पनि समस्याकै रूपमा देखिएका छन् । गेरुवा गाउँपालिकामा अधिकांश सडकहरु बाह्रै महिना सञ्चालन हुन सक्ने अवस्थामा नरहनु, सञ्चार सुविधामा कठिनाई हुनु, शिक्षा, स्वास्थ्य, जनचेतनाको कमी, अन्तरपालिका समन्वय र सहकार्यको अभाव, परियोजनाको नियमित अनुगमनको अभाव, परम्परागत तथा अवैज्ञानिक खेती प्रणाली, प्राविधिक ज्ञान तथा सिपको अभाव, कृषकहरुमा जमिनको स्वामित्व नहुनु, व्यवस्थित बस्ती विकासको मापदण्ड नहुनु, स्रोत साधनमा कमजोर पहुँच आदि गाउँपालिकाका मुख्य समस्या हुन ।

३.३ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

संघीय पद्धतिमा रूपान्तरण भै सकेको सन्दर्भमा गाउँपालिकाले सरकारको हैसियतमा काम गर्नुपर्ने हुन्छ, जुन आफैमा चुनौतीपूर्ण छ । संविधान प्रदत्त २२ वटा एकल अधिकार र संघ प्रदेश र स्थानीय तहका १५ वटा साभा अधिकारलाई पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन गर्न गाउँपालिकासँग पर्याप्त ऐन तथा नीतिहरु तर्जुमा भएको हुनुपर्ने हुन्छ । अन्तरपालिका समन्वय र सहकार्यका आधारमा विकासका गतिविधिहरु सञ्चालन गर्नु, विकासका प्रकृत्यमा दक्ष मानव संसाधनको प्रयोग गर्नु, उपलब्ध स्रोत साधनको उच्चतम प्रयोग गर्नु आदि गाउँपालिकाकालागि चुनौतिपूर्ण देखिन्छ ।

अवसर

सहज भौगोलिक अवस्थिती हुनु, उत्पादित कृषि जन्य वस्तुको सहज बजार पहुँच हुनु, थारु संस्कृतिको जगेर्ना र विस्तारको अवसर सम्भावना हुनु, कृषि, जल तथा सांस्कृतिक पर्यटनको सम्भावना हुनु आदि गेरुवा गाउँपालिकाका अवसरहरु हुन ।

३.४ दीगो विकास, राष्ट्रिय र प्रदेश लक्ष्यसँग आवधिक योजनाको तादाम्यता

गाउँपालिकाका आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार, वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तथा संस्थागत विकास गरी पाँच विषयगत क्षेत्र अन्तर्गतका उपक्षेत्रगत मुख्य कार्यक्रमहरु तथा नतिजा खाकालाई दीगो विकास लक्ष्यका सूचक, राष्ट्रिय समृद्धि सूचक तथा प्रदेश समृद्धि सूचकसँग तादाम्यता हुने गरी सम्बन्धीत पछिदमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ९ दीगो विकास लक्ष्य तथा सूचक

दीगो विकास लक्ष्य (दिविल)	सूचक नं.
हरेक क्षेत्रमा रहेका सबै स्वरूपका विषम गरिबीको अन्त्य	१
भोकमरीको अन्त्य गर्ने, खाद्य सुरक्षा तथा उन्नत पोषण प्राप्त र दीगो कृषिको प्रवर्द्धन	२
सबै उमेर समूहका व्यक्तिको स्वस्थ जीवनको सुनिश्चितता	३
समावेशी तथा समतामूलक गुणस्तरीय शिक्षा	४
लैङ्गिक समानता हासिल गर्ने	५
खानेपानी तथा सरसफाईको उपलब्धता र यसको दीगो व्यवस्थापन	६
खर्चले धान्न सकिने, भरपर्दो, दीगो र आधुनिक उर्जामा सबैको पहुँच	७
स्थिर, समावेशी र दीगो आर्थिक वृद्धि, पूर्ण उत्पादनशील रोजगारी र मर्यादित श्रम	८
उत्थानशील पूर्वाधारको निर्माण, समावेशी र दीगो औद्योगीकरण र नव प्रवर्तन	९
मुलुक भित्र र अन्य मुलुक बीचको असमानता कम गर्ने	१०
शहर र मानव बस्तीलाई समावेशी, सुरक्षित, उत्थानशील र दीगो बनाउने	११
दीगो उपभोग र उत्पादन	१२
जलवायु परिवर्तन	१३
स्थानीय तहका लागि असान्दर्भिक	१४
पारिस्थितिकीय प्रणालीको दीगो उपयोग	१५
दीगो विकासका लागि शान्ति र समावेशी समाजको विकास गर्ने, सबैका लागि न्यायको पहुँच, प्रभावकारी, जवाफदेही तथा समावेशी संस्थाको निर्माण गर्ने	१६
दीगो विकासका लागि विश्व व्यापी साभेदारीलाई जीवनत तुल्याउने	१७

तालिका १० दीर्घकालीन राष्ट्रिय लक्ष्य तथा सूचक

दीर्घकालीन राष्ट्रिय लक्ष्य (दिराल)	सूचक नं.
समृद्धिका सूचक	१
उच्च समता मूलक राष्ट्रिय आय	१
मानव पूँजी निर्माण तथा सम्भावनाको पूर्ण उपभोग	२
सर्वसुलभ आधुनिक पूर्वाधार एवम् सघन अन्तर आबद्धता	३
उच्च र दीगो उत्पादन तथा उत्पादकत्व	४
सुखका दीर्घकालीन राष्ट्रिय लक्ष्य	
परिष्कृत तथा मर्यादित जीवन	५
सुरक्षित सभ्य र न्याय पूर्ण समाज	६
स्वस्थ र सन्तुलित पर्यावरण	७
सुशासन	८
सबैल अर्थतन्त्र	९
राष्ट्रिय एकता, सुरक्षा र सम्मान	१०

सिद्ध

तालिका ११ दीर्घकालीन प्रदेश लक्ष्य तथा सूचक

दीर्घकालीन प्रदेश लक्ष्य (दिप्रल)	सूचक नं.
उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गरी आर्थिक दर बढाउने	१
भौतिक पूर्वाधारको निर्माण र विस्तार	२
गुणस्तरीय शिक्षा र स्वास्थ्य वृद्धि गरी मानवीय पुँजीको निर्माण	३
सामाजिक समावेशिता र लैङ्गिक समता	४
विपद् व्यवस्थापन र जलवायु परिवर्तन अनुकूलित विकास	५
विधिको शासन र सेवाग्राही मैत्री प्रशासन	६

३.५ राष्ट्रिय पन्ध्रौ योजनाको सोच

दीर्घकालीन राष्ट्रिय सोच : समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली

समुन्नत, स्वाधीन र समाजवाद उन्मुख अर्थतन्त्र सहितको समान अवसर प्राप्त, स्वस्थ, शिक्षित, मर्यादित र उच्च जीवनस्तर भएका सुखी नागरिक बसोबास गर्ने मुलुक।

दीर्घकालीन राष्ट्रिय लक्ष्य

क) समृद्ध नेपाल

१. सर्वसुलभ आधुनिक पूर्वाधार एवम् सघन अन्तरआबद्धता
२. मानवपूँजी निर्माण तथा सम्भावनाको पूर्ण उपयोग
३. उच्च र दीगो उत्पादन तथा उत्पादकत्व
४. उच्च र समतामूलक राष्ट्रिय आय

क) सुखी नेपाली

१. परिष्कृत तथा मर्यादित जीवन
२. सुरक्षित, सभ्य र न्यायपूर्ण समाज
३. स्वस्थ र सन्तुलित पर्यावरण
४. सुशासन
५. सबल लोकतन्त्र
६. राष्ट्रिय एकता, सुरक्षा र सम्मान

३.६ प्रादेशिक प्रथम योजनाको सोच र लक्ष्य

सोच : समृद्ध प्रदेश, खुशी जनता

उच्च आर्थिक वृद्धिसहित समृद्ध अर्थतन्त्र, रोजगारी सहित जीवन निर्वाहका लागि, पर्याप्त आम्दानी आधारभूत भौतिक सुविधाको उपलब्धता, सुरक्षा र स्वच्छ वातावरण कायम रहने समृद्ध प्रदेशका खुशी जनता ।

प्रादेशिक लक्ष्य

समाजवाद उन्मुख, सामाजिक न्यायमा आधारित, समावेशी, सन्तुलित र दीगो विकासको माध्यमबाट आर्थिक वृद्धिदरलाई उच्च पाउँदै प्रदेशवासी जनताको जीवनमा गुणात्मक परिवर्तन ल्याउनु ।

सिद्ध

३.७ गेरुवा गाउँपालिकाको दीर्घकालीन सोच

समृद्ध गेरुवा निर्माणको आधार: कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार

३.८ लक्ष्य

कृषिमा व्यवसायीकरण, पर्यटनमा विविधिकरण, गुणस्तरीय प्राविधिक शिक्षा, स्वास्थ्य सेवामा सहज पहुँच, उच्चमशिलता र रोजगारी वृद्धि, समतामूलक न्यायपूर्ण समाज, दीगो र प्रयोगमैत्री पूर्वाधार, जैविक विविधताको संरक्षण, सर्वसुलभ सेवा प्रवाह सहितको सभ्य र समृद्ध गाउँपालिकाको निर्माणको आधारशिला तयार भएको हुने छ।

३.९ उद्देश्य

- कृषि तथा पशुपंक्षीपालनको यान्त्रिकरण, व्यवसायीकरण तथा मूल्य श्रृङ्खलामा बजारीकरण मार्फत आय आर्जनमा वृद्धि गरी रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना गर्नु,
- पर्यटकीय क्षेत्रको विकास तथा सम्बर्द्धन गरी पालिकालाई आकर्षक गन्तव्यको रुपमा विकास गर्नु,
- गुणस्तरीय व्यवसायीक तथा प्राविधिक शिक्षा तथा स्वास्थ्य क्षेत्रमा सहज पहुँच विस्तार गर्दै समतामूलक समाजको निर्माण गर्नु,
- गाउँपालिकामा जनशक्तिको आकर्षण बढाई विकास आधारशिला तयार पार्नु,
- पूर्वाधार विकासलाई दीगो र गुणस्तरीय तथा वातावरणमैत्री बनाउनु,
- पर्यावरणमैत्री पालिका निर्माणका लागि जैविक विविधताको संरक्षण गर्नु,
- गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह प्रणालीलाई सहज र सुलभ बनाउनु

३.१० प्राथमिकता क्षेत्र

गाउँपालिकाले अङ्गीकार गरेको दीर्घकालीन सोच, आवधिक गाउँ विकास योजनाले निर्धारण गरेको लक्ष्य र बृहत तथा क्षेत्रगत उद्देश्य हासिल गर्न देहाय अनुसारका विषय क्षेत्रलाई विशेष प्राथमिकता दिइने छ।

- क) पूर्वाधार विकास
- ख) शिक्षा
- ग) स्वास्थ्य
- घ) कृषि
- ङ) पर्यटन
- च) सुशासन

सिद्ध

३.११ परिमाणात्मक लक्ष्य

तालिका १२ र १३ मा राष्ट्रिय तथा लुम्बिनी प्रदेशले अल्पकालीन, मध्यकालीन र दीर्घकालीन रुपमा परिकल्पना गरेको समृद्धि र सुखका लक्ष्यका आधारमा गेरुवा गाउँपालिकाको आवधिक लक्ष्यको अवस्था चित्रण गरिएको छ ।

तालिका १२ राष्ट्रिय तथा लुम्बिनी प्रदेशको लक्ष्य

क्र स	सूचक	इकाई	राष्ट्रिय लक्ष्य			लुम्बिनी प्रदेशको लक्ष्य		वि सं. २१००
			आधार वर्ष आ.व.		आधार वर्ष आ.व.	वि सं. २१००		
			०७५/७६	०८०/८१			०७५/७६	
समृद्धिका अल्पकालीन, मध्यकालीन र दीर्घकालीन लक्ष्य								
1	आर्थिक वृद्धिदर	प्रतिशत	6.8	9.6	10.5	7.4	9.4	
2	प्रति व्यक्ति वार्षिक आय	डलर	1047	1595	12100	803	1600	
3	कृषि क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	27	19.4	9			
4	उद्योग क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	15.2	16.7	30			
5	सेवा क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	57.8	64.2	61			
6	आम्दानीमा माथिल्लो १० र तल्लो ४० प्रतिशत जनसंख्याको अनुपात	अनुपात	1=3	1	1			
7	सम्पत्तिमा आधारित गिनी गुणक	गुणक	0.31	0.29	0.25			
8	अपेक्षित आयु (जन्म हुँदाको)	प्रतिशत	69.7	72	80	69=3	72	
10	मातृ मृत्युदर (प्रति लाख जीवित जन्ममा)	संख्या	239	99	20			
11	पाँच वर्ष मुनिका बाल मृत्युदर (प्रति हजार जीवित जन्ममा)	संख्या	39	24	8	45	25	
12	साक्षरता (१५ वर्ष माथि)	प्रतिशत	58	90	98	58	85	
13	युवा साक्षरता दर (१५ देखि २४ वर्ष)	प्रतिशत	85	99	100			
	९ देखि १२ कक्षाको खुद भर्ना दर					74=7	93	
14	आधारभूत तहमा (१ देखि ८ कक्षा) खुद भर्ना दर	प्रतिशत	92.3	99.5	100			
15	श्रम शक्ति सहभागिता दर	प्रतिशत	38=5	48.5	72			

16	वेरोजगार दर	प्रतिशत	11=4	6	3	11=2	6
17	रोजगारीमा औपचारिक क्षेत्रको अंश	प्रतिशत	36=5	50	70		
18	राष्ट्रिय र प्रादेशिक लोक मार्ग (कालोपत्रे)	किमि	6969	15000	33000	1938	3500
19	रेल मार्ग	किमि	42	200	2200		
20	३० मिनेटको दुरीमा यातायात पहुँच भएको घरपरिवार	प्रतिशत	78.9	95	99		
21	विद्युत सेवामा पहुँच भएको जनसंख्या	संख्या	90.7	99	100	81=3	100
22	आधारभूत खानेपानीको पहुँच पुगेका घरपरिवार	किमी	94=9	99	100	89.83	100
23	इन्टरनेट प्रयोग कर्ता	प्रतिशत	55=4	75	100	49=4	85
24	जलविद्युत उत्पादन जडित क्षमता	मेवा	1074.1	5000	40000		
25	प्रति व्यक्ति प्रतिवर्ष विद्युत उपभोग	कि वा	198	700	3500		
26	कृषि उत्पादकत्व (धान मकै गहुँ)	टन /हे	2=97	4	6		
सुखका अल्पकालीन, मध्यकालीन र दीर्घकालीन लक्ष्य							
२७	गरिबीको रेखा मुनी रहेको जनसंख्या	प्रतिशत	18=7	11	1	18.2	10
२८	बहुआयामिक गरिबीमा रहेको जनसंख्या	प्रतिशत	28.6	13	3	29.9	15
२९	५ वर्ष मुनीका कम तौल भएका बालबालिका	प्रतिशत	27	15	2		
३०	मानव विकास सूचाकाङ्क	सूचाकाङ्क	0.57	0.62	0.76		
३१	आफ्नै स्वामित्वको आवासमा बसोबास गर्ने परिवार	प्रतिशत	85.3	89			
३२	जीवनकालमा शारीरिक वा मानसिक वा यौन हिंसा पीडित महिला	प्रतिशत	26.3	13			
३३	दर्ता भएका लैङ्गिक हिंसा लगायतका अपराधका घटना र अनुसन्धानको अनुपान	प्रतिशत	96.5	100	100		
३४	आधारभूत सामाजिक सुरक्षामा आवद्ध जनसंख्या	प्रतिशत	17	60	100		
३५	हेलो सरकारमा प्राप्त उजुरीको फछ्यौट	प्रतिशत	48.13	98	99		
३६	राष्ट्रिय परिचय पत्र प्राप्त गरेका नेपाली नागरिक	प्रतिशत	0	100	100		
३७	पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकाको जन्म दर्ता	प्रतिशत	56	100	100		
३८	आधारभूत खाद्य सुरक्षाको स्थितीमा रहेका जनसंख्या	प्रतिशत	48=2	70	100		

तालिका १३ गेरुवा गाउँपालिकाको परिमाणात्मक लक्ष्य

नतिजाको तह	सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष २०७६/७७	अर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टाईको आधार	पूर्वानुमान तथा जोखिम पक्ष
				२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		
प्रभाव : आयस्तरमा अभिवृद्धिका साथै समतामूलक एवं सुसंस्कृत समाज निर्माण	आर्थिक विकास							
	मानव विकास सूचाकाङ्क*		०.४१	०.४१	०.४१	०.४२	प्रदेश नीति तथा योजना आयोग *	
	वहुआयामिक गरिबी*		३५	३५	३४	३२	प्रदेश नीति तथा योजना आयोग *	
	निरपेक्ष गरिबी	प्रतिशत	२५	२५	२४	२०	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	
	आफ्नो उत्पादन तथा आयले वर्षभरी खान पुग्ने जनसंख्या	प्रतिशत	३०	३२	३५	५०	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	
	वेरोजगारी दर	प्रतिशत	११.६	११	९	४	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	
असर - १ (आर्थिक विकास क्षेत्र) रोजगारी अवसर हरु श्रृजना एवं आय वृद्धि	रोजगारीमा गैरकृषि क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	११	१२	१५	२०	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	
	आयात-निर्यातको वार्षिक औसत अनुपात	अनुपात	४ : १	४ : १	३ : १	२ : १	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	
असर- २ (सामाजिक विकास क्षेत्र) समन्यायिक, समतामूलक एवं सुसंस्कृत समाज निर्माण	सामाजिक विकास							
	आधारभूत तह (कक्षा १ देखि ८ सम्म) को खुद भर्नादर	प्रतिशत	७५	८०	८५	९०	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	
	साक्षरता दर	प्रतिशत	७६.१	७७	७८	८०	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	
	औसत आयु	वर्ष	७०	७०	७१	७२	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	
	५ वर्ष मुनीको कुपोषण दर	प्रतिशत	१०	८	६	४	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	
	चारैपटक पूर्वप्रसूती सेवा लिने गर्भवती महिला (प्रतिशत)	प्रतिशत	४८	५०	५५	७०	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	
असर - ३	भौतिक पूर्वाधार विकास							

नतिजाको तह	सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष २०७६/७७	अर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टाईको आधार	पूर्वानुमान तथा जोखिम पक्ष
				२०७६/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		
(पूर्वाधार विकास क्षेत्र) आधारभूत सेवा सुविधामा पहुँच अभिवृद्धि	खानेपानी सेवाबाट लाभान्वित जनसंख्या	प्रतिशत	९४.३	९८	१००	१००	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	
	विद्युत सेवाबाट लाभान्वित जनसंख्या		९५	९८	१००	१००	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	
	दीगो, सुरक्षित र नियमित सडक यातायात सेवाबाट लाभान्वित जनसंख्या	प्रतिशत	४४	४७	५०	६०	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	
	वर्षभरी नियमित सिँचाई भएको खेतीयोग्य भूमि	हेक्टर	७५	७७	८०	९०	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	
	इण्टरनेट सेवामा पहुँच प्राप्त जनसंख्या	प्रतिशत	६	८	१०	२०	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	
	वन वातावरण र विपद्							
	वन जंगलले ढाकेको क्षेत्र	प्रतिशत	८.२	९	१०	१०	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	
असर - ४ (संस्थागत विकास तथा सुशासन क्षेत्र) सुशासनको अनुभूति	सुशासन र संस्थागत विकास							
	पालिकाको सेवा प्रवाहबाट सन्तुष्ट अनुभूति गर्ने सेवाग्राही	प्रतिशत	८५	९०	९५	९९	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	
* प्रदेश नीति तथा योजना आयोग, प्रथम पञ्चवर्षीय योजना २०७६/७७-८०/८१								

३.१२ रणनीति

गेरुवा गाउँपालिकाले हालसम्म गरेको विकास र परिवर्तनको जगमा बसेर आगामी योजनाहरु निर्माण हुनुपर्ने भएकाले योजना तर्जुमा कार्याशाला गोष्ठीले सुभाएका समष्टिगत रणनीतिलाई तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

- ✓ गाउँपालिकालाई संस्कृति तथा कृषि /पर्यापर्यटनको केन्द्रको रूपमा विकास गर्ने,
- ✓ अन्नबालीको बिउ उत्पादन, तरकारी खेति, तथा पशुपंक्षी पालनलाई व्यवसायीक तथा यान्त्रिकरणको माध्यमबाट तुलानात्मक तथा प्रतिस्पर्धात्मक लाभका आधारमा विकास गर्ने ।
- ✓ प्राकृतिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाको संरक्षण, सम्बर्धन र दीगो तथा उच्चतम व्यवस्थापनको नीतिगत व्यवस्थाबाट समुदायको आर्थिक विकास गर्ने,
- ✓ पूर्वाधार विकासको गुणस्तरीयता तथा दीगोपना कायम गर्न नीतिगत व्यवस्था र त्यसको कार्यान्वयन गर्ने,
- ✓ गुणस्तरीय तथा व्यवसायीक शिक्षा तथा आधारभूत स्वास्थ्य सुविधामा गाउँपालिकाका सबै नागरिकको पहुँच विस्तार गर्दै लगिने,
- ✓ सार्वजनिक, नदी उकासमा वन लगाउनुका साथै निजि तथा कृषि वन विकास गरि समुदायको वन पैदावार सम्बन्धी माग लाई सम्बोधन गर्दै गाउँपालिकामा हरियाली प्रवर्द्धन गर्ने
- ✓ समुदायलाई वातावरण संरक्षण, फोहरमैलाको व्यवस्थापन सम्बन्धी सचेतना अभिवृद्धि गरि सरसफाईको उचित व्यवस्थापन गर्ने,
- ✓ जलवायु परिवर्तनको असर न्युनिकरण र दैविप्रकोप व्यवस्थापनका लागि वडा स्तरमानै सामुदायिक दैवीप्रकोप व्यवस्थापन समितिहरु गठन गरि परिचालन गर्ने,
- ✓ नागरिकहरुलाई प्रत्यक्ष करको भार नपर्ने गरि आन्तरिक राजस्वका क्षेत्रको खोजि गरि तिनको दीगो परिचालन गर्ने,
- ✓ गाउँपालिकाको संस्थागत संरचना (राजनीतिक प्रतिनिधि, कर्मचारी प्रशासन, विषय विज्ञ तथा भौतिक पूर्वाधार) को वर्तमान अवस्थालाई अत्याधुनिक, स्मार्ट, उच्च मनोबल युक्त, सकारात्मक र परिणाममुखी बनाउन नीतिगत व्यवस्था गरिने ।

Handwritten signature

३.१२.१ कार्यनीति तथा मुख्य कार्यक्रम

कार्यनीति	मुख्य कार्यक्रम
थारु संस्कृतिको प्रवर्द्धनमा जोड दिईने छ । जनकनगर, विन्द्रा-बन्जरिया, बाजपूर लाई ग्रामीण पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकास गर्दै होमस्टे संचालन गरिने छ । संरक्षणको पर्खाईमा रहेको गौशाला इन्टेक क्षेत्र, बाजपूरलाई विशेष क्षेत्र तोकी पर्यटन उद्योग सञ्चालन गर्न र आयमूलक श्रोतको रूपमा रुपान्तरण गर्न पहल गरिनेछ ।	एकीकृत पर्यटन विकास कार्यक्रम
कृषि क्षेत्रको व्यवसायीकरण, यान्त्रिकरण तथा सौन्दर्यीकरणका लागि आवश्यक अनुदानको व्यवस्था गरिने छ ।	कृषि तथा पशुपंक्षी पालन क्षेत्रको व्यवसायीकरण, यान्त्रिकरण तथा सौन्दर्यीकरणमा अनुदान
गाउँपालिका स्तरीय नमुना आवासीय व्यवसायीक विद्यालयको स्थापना गरिने छ । साथै एक वडा एक प्राविधिक तथा व्यवसायीक विद्यालयको स्थापना गरिने छ ।	विद्यालय शिक्षा रुपान्तरण कार्यक्रम
स्वास्थ्य क्षेत्रको पालिका स्तरीय न्युनतम मापदण्ड तयार गरी सबै वडामा न्युनतम स्वास्थ्य पहुँचका पूर्वाधार निर्माण गरिने छ ।	स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम
पालिका स्तरीय बिमामा आधारित सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।	सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम
पूर्वाधार निर्माणको गुणस्तरीयता कायम गर्न पूर्वाधार निर्माण न्युनतम मापदण्ड तयार गरी त्यसै अनुरूप पूर्वाधार विकास गरिने छ ।	भौतिक पूर्वाधार स्तरन्नोती कार्यक्रम
सबै वडालाई व्यवस्थित कालोपत्रे सडकले जोडिने छ ।	
सम्पूर्ण भौतिक पूर्वाधारलाई महिला, अपाङ्ग र बाल मैत्री बनाईने छ ।	
अति विपन्न नागरिकका लागि नागरिक आवास कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ	नागरिक आवास कार्यक्रम
सार्वजनिक जग्गा ताल तलैया, वनजंगल र नदीनाला लगायत सम्पूर्ण सार्वजनिक सम्पतिको संरक्षण तथा सौन्दर्यीकरण गरिने छ । जल क्षेत्रको सौन्दर्यीकरणका लागि बुढिकुलो तथा गेरुवा नदी एकीकृत विकास योजना सञ्चालन गरिने छ ।	वन तथा जलाधार क्षेत्र सौन्दर्यीकरण कार्यक्रम
अन्तरपालिका विशेष आर्थिक प्याकेज निर्माण गरी पुँजी निर्माण युक्त क्षेत्रमा सहलगानी विस्तार गरिने छ ।	सहलगानी विस्तार कार्यक्रम
गाउँपालिकाको आन्तरिक राजश्व अभिवृद्धि गर्न सहकारी तथा नीजि क्षेत्रसँगको सहकार्यमा पुँजी निर्माण युक्त परियोजना तयार गरि लगानी विस्तार गरिने छ ।	

३.१३ प्रमुख कार्यक्रम

क्र.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक		
				२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
१	एकीकृत पर्यटन विकास कार्यक्रम	संख्या	०	१	२	३	६	८	४	१
२	कृषि तथा पशुपंक्षी पालन क्षेत्रको व्यवसायीकरण, यान्त्रिकरण तथा सौन्दर्यीकरणमा अनुदान	अनुदान प्रतिशत	०	२०	२०	२५	२५	२	४	१
३	विद्यालय शिक्षा रुपान्तरण कार्यक्रम		०	२	३	३	८	४	२	३
४	स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम	संख्या	०		४	६	१०	३	२	३
५	सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम	संख्या	०		२	२	४	३	२	३
६	सडक पुर्वाधार स्तरन्नोती कार्यक्रम	प्याकेज	०	१			१	९	३	२
७	प्रविधि मैत्री सिँचाइ कार्यक्रम	संख्या	०		१		१	९	३	२
८	नागरिक आवास कार्यक्रम	संख्या	०		१		१	९	३	२
९	सूचना प्रविधि मैत्री सार्वजनिक क्षेत्र	संख्या	६	७	८	१०	२०	९	३	२
१०	वन तथा जलाधार क्षेत्र संरक्षण तथा सौन्दर्यीकरण कार्यक्रम	हेक्टर	०	२००	३००	४००	९००	१५	४	५
११	सहलगानी विस्तार कार्यक्रम	प्रतिशत	०	१०	१५	२०	२०	१७	९	१

३.१४ नतिजा खाका

नतिजाको तह	सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			पुष्टाईको आधार	लक्ष्य सूचक संकेत		
				२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
प्रभाव : आयस्तरमा अभिवृद्धिका साथै समतामूलक एवं सुसंस्कृत समाज निर्माण भएको हुने	आर्थिक विकास									
	मानव विकास सूचकाङ्क*	सूचकाङ्क	०.४१	०.४१	०.४१	०.४२	योजना आयोग *	३	५	३
	बहुआयामिक गरिबी*	प्रतिशत	३५	३५	३४	३२	योजना आयोग *	१	४	१
	निरपेक्ष गरिबी	प्रतिशत	२५	२५	२४	२०	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	१	४	१
	आफ्नो उत्पादन तथा आयले वर्षभरी खान पुग्ने जनसंख्या	प्रतिशत	३०	३२	३५	५०	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	१	४	१
	बेरोजगारी दर	प्रतिशत	११.६	११	९	४	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	१	४	१
असर - १ (आर्थिक विकास क्षेत्र) रोजगारी अवसरहरु श्रृजना एवं आय वृद्धि	रोजगारीमा गैरकृषि क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	११	१२	१४	२०	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	८	४	१
	आयात-निर्यातको वार्षिक औसत अनुपात	अनुपात	४ : १	४ : १	३ : १	२ : १	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	८	४	१
प्रतिफल १.१							आवधिक प्रतिवेदन			
	एकीकृत पर्यटन विकास कार्यक्रम	संख्या	०	१	२	३	आवधिक प्रतिवेदन	८	४	१
	कृषि तथा पशुपंक्षी पालन क्षेत्रको व्यवसायीकरण, यान्त्रिकरण तथा सौन्दर्यीकरणमा अनुदान	अनुदान प्रतिशत	०	२०	२०	२५	आवधिक प्रतिवेदन	८	४	१

नतिजाको तह	सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			पुष्टाईको आधार	लक्ष्य सूचक संकेत		
				२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
असर- २ (सामाजिक विकास क्षेत्र) समन्यायिक, समतामूलक एवं सुसंस्कृत समाज निर्माण	सामाजिक विकास									
	आधारभूत तह (कक्षा १ देखि ८ सम्म) को खूद भर्नादर	प्रतिशत	७५	८०	८५	९०	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	४	२	३
	साक्षरता दर	प्रतिशत	७६.१	७७	७८	८०	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	४	२	३
	औसत आयु	वर्ष	७०	७०	७१	७२	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	४	२	३
	५ वर्ष मुनीको कुपोषण दर	प्रतिशत	१०	८	६	४	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	४	२	३
	चारैपटक पूर्वप्रसुती सेवा लिने गर्भवती महिला (प्रतिशत)	प्रतिशत	४८	५०	५५	७०	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	४	२	३
प्रतिफल २.१	विद्यालय शिक्षा रुपान्तरण कार्यक्रम	संख्या	२	३	३	८	आवधिक प्रतिवेदन	४	२	३
	स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम	संख्या		४	६	१०	आवधिक प्रतिवेदन	४	२	३
	सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम	संख्या		२	२	४	आवधिक प्रतिवेदन	४	२	३
असर - ३ (पूर्वाधार विकास क्षेत्र) आधारभूत सेवा सुविधामा पहुँच	भौतिक पूर्वाधार विकास									
	खानेपानी सेवाबाट लाभान्वित जनसंख्या	प्रतिशत	९४.३	९८	१००	१००	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	९	३	२

नतिजाको तह	सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			पुष्टाईको आधार	लक्ष्य सूचक संकेत		
				२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
अभिवृद्धि	विद्युत सेवाबाट लाभान्वित जनसंख्या		९५	९८	१००	१००	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	९	३	२
	दीगो, सुरक्षित र नियमित सडक यातायात सेवाबाट लाभान्वित जनसंख्या	प्रतिशत	४४	४७	५०	६०	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	९	३	२
	वर्षभरी नियमित सिँचाइ भएको खेतीयोग्य भूमि	हेक्टर	७५	७७	८०	९०	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	९	३	२
	इण्टरनेट सेवामा पहुँच प्राप्त जनसंख्या	प्रतिशत	६	८	१०	२०	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	९	३	२
								९	३	२
प्रतिफल ३.१	सडक पुर्वाधार स्तरन्नोती कार्यक्रम	प्याकेज	०	१		१	आवधिक प्रतिवेदन	९	३	२
	नागरिक आवास कार्यक्रम	संख्या	०		१	१	आवधिक प्रतिवेदन	९	३	२
	प्रविधि मैत्री सिँचाइ कार्यक्रम	संख्या	०		१	१	आवधिक प्रतिवेदन	९	३	२
	सूचना प्रविधि मैत्री सार्वजनिक क्षेत्र	संख्या	६	७	८	१०	आवधिक प्रतिवेदन	९	३	२
असर - ४ वन वातावरण र विपद्	वन जंगलले ढाकेको क्षेत्र	प्रतिशत	८.२	९	१०	१०		१५	७	५
	पर्यावरणीय क्षेत्र मा आधारित उद्यम तथा व्यवसाय	प्रतिशत	०	२	५	१०	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	१५	७	५

नतिजाको तह	सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			पुष्टाईको आधार	लक्ष्य सूचक संकेत		
				२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
प्रतिफल ४.१	वन तथा जलाधार क्षेत्र संरक्षण तथा सौन्दर्यीकरण कार्यक्रम	हेक्टर	०	२००	३००	४००		१५	७	५
असर - ४ (संस्थागत विकास तथा सुशासन क्षेत्र) सुशासनको अनुभूति	सुशासन र संस्थागत विकास पालिकाको सेवा प्रवाहबाट सन्तुष्ट अनुभूति गर्ने सेवाग्राही	प्रतिशत	८५	९०	९५	९९	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	१६	८	६
प्रतिफल ४.१	सहलगानी विस्तार कार्यक्रम	प्रतिशत	०	१०	१५	२०		१६	८	६
* प्रदेश नीति तथा योजना आयोग, प्रथम पञ्चवर्षीय योजना २०७६/७७-८०/८१										

३.१५ अपेक्षित उपलब्धि

- ✓ गाउँपालिकामा रोजगारीका अवसरहरू वृद्धि भई गरिबी निवारण तथा खाद्य सुरक्षामा सकारात्मक प्रभाव परेको हुने
- ✓ रोजगारमूलक शिक्षाको प्रत्याभूति भएको हुने ।
- ✓ कुपोषणको दरमा कमी आएको हुने ।
- ✓ मातृ स्वास्थ्यमा सकारात्मक प्रभाव परेको हुने ।
- ✓ नागरिक मैत्री पुर्वाधार तथा प्रविधिको विस्तार भएको हुने
- ✓ पर्यावरणको संरक्षणका साथै उत्पादनमूलक प्रयोगमा वृद्धि भएको हुने
- ✓ सहकारीतामा आधारित विकासको थालनीबाट गाउँपालिकाको आन्तरिक आय तथा पुँजी निर्माण मैत्री लगानीमा वृद्धि भएको हुने ।

दीप

परिच्छेद-चार

आर्थिक क्षेत्र

४.१ कृषि विकास

४.१.१ विद्यमान अवस्था

गेरूवा गाउँपालिकामा मुख्यतया खाद्यान्न, दलहन, मसला, फलफूल बालीहरू परम्परागत तथा व्यवसायीक रुपमा उत्पादन गर्ने गरिन्छ । नेपालगंज, गुलरिया, राजापुर, टिकापुर लगायत बुटवल, काठमाण्डौलाई जोड्ने सडकको उपलब्धताका कारण कृषकहरूमा खाद्यान्न, तरकारी, फलफुल तथा पशुपालन बजारीकरणमा सहजता आएको छ । अर्को तर्फ आफ्नै कृषि उत्पादनले ० देखि ३ महिनासम्म खानपुग्ने घरधुरी १९.७ प्रतिशत, ४ देखि ६ महिनासम्म खानपुग्ने घरधुरी ९.३ प्रतिशत, ७ देखि ९ महिनासम्म खानपुग्ने घरधुरी ३.४ प्रतिशत, १० देखि ११ महिनासम्म खानपुग्ने १.३ प्रतिशत र १२ महिनाभन्दा पनि माथि खानपुग्ने ६६.३ प्रतिशत छन् ।

४.१.२ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

कृषि योग्य जमिन भए पनि प्रशस्त सिँचाइ नपुग्नु, समयमा मल, विउ प्राप्त गर्न नसक्नु, तरकारीको मूल्य निर्धारण नहुनु, बजार व्यवस्थापनको अभाव, बीचौलियाको प्रभाव, तथा कृषि उत्पादकत्वको कमी, दाना व्यवस्थापनको अभाव, गोठ सुधारमा समस्या हुनु, उन्नत जातका पशुको अभाव, कृषि क्षेत्रमा युवा वर्गको आकर्षण कम हुनु, कृषि क्षेत्रको उत्पादकत्वमा ह्रास आउनु, पर्याप्त मात्रामा सिँचाइको सुविधा उपलब्ध गराउनु कृषि क्षेत्रका मुख्य चुनौती हुन ।

अवसर

मुख्य शहरी क्षेत्रको बजार पहुँच गाउँपालिकाका लागि सबैभन्दा ठुलो अवसर हो । कृषि तथा पशुपालन व्यवसायको यान्त्रिकरण तथा आधुनिकीकरणका लागि आवश्यक पूर्वाधारको विकास गर्ने, कम उत्पादन लागतमा वस्तु उत्पादन तथा बजारीकरण गर्ने, कृषकहरूलाई आवश्यक बैकिङ पहुँचको विस्तार गर्ने तथा संकलन केन्द्र र चिस्यान केन्द्र लगायतका कृषि पूर्वाधारको निर्माण गर्ने पक्षहरू कृषि र पशुपालन क्षेत्रको विकासका लागि अवसरका रुपमा रहेका छन् ।

४.१.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य

सोच

व्यवसायीक कृषि तथा पशुपालनबाट रोजगार उन्मुख दीगो अर्थतन्त्र निर्माण

लक्ष्य

कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रको आधुनिकीरण तथा यान्त्रिकरणका माध्यमबाट रोजगारी सृजना गरी गरिबी न्यूनीकरण गर्ने ।

उद्देश्य

१. परम्परागत कृषि प्रणालीलाई आधुनिकीकरण, यान्त्रिकीकरण एवं व्यवसायीकरण गर्दै खाद्यान्न, तरकारी, फलफुलको उत्पादकत्व वृद्धि र व्यवस्थित बजारीकरणबाट आर्थिक समृद्धि हासिल गर्नु,

Handwritten signature

४.१.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ परम्परागत कृषि प्रणालीलाई आधुनिकीकरण, यान्त्रिकीकरण एवं व्यवसायीकरण गर्दै खाद्यान्न, तरकारी, फलफुलको उत्पादकत्व वृद्धि व्यवस्थित बजारीकरणबाट आर्थिक समृद्धि हासिल गर्नु,	
१.१ कृषि प्रणालीलाई आधुनिकीकरण गर्दै उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने,	१.१.१ एक वडा एक उत्पादनको अवधारणा अन्तर्गत तरकारी तथा फलफुल खेती पकेट क्षेत्र विकास गरिने छ ।
	१.१.२ कृषि प्रणालीको यान्त्रिकीकरणका लागि कृषि सामग्री खरिदमा अनुदानको व्यवस्था गरिने छ ।
	१.१.३ कृषि जन्य वस्तुको भण्डारणका लागि संकलन केन्द्र तथा चिस्यान केन्द्रको स्थापना गरिने छ ।
	१.१.४ कृषक सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
	१.१.५ कृषि क्षेत्रमा युवा वर्गलाई आकर्षण गर्न करार खेती कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ
	१.१.६ परम्परागत कृषि बाली तथा नगदेबालीलाई मूल्य शृङ्खलामा आवद्ध गरिने छ
	१.१.७ कम्पोष्ट तथा जैविक मल उत्पादन उद्योगको स्थापना गरिने छ ।

स्वीकृत

४.१.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्रम	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
१	१.१.१	एक वडा एक तरकारी तथा फलफूल खेती पकेट	संख्या	०	१	२	३	६	२	४	१
२	१.१.२	कृषि प्रणालीको यान्त्रिकरणका लागि कृषि सामग्री खरिदमा अनुदान	अनुदान प्रतिशत	०	२०	२०	२५	२५	२	४	१
३	१.१.३	कृषि जन्य वस्तुको भण्डारणका लागि संकलन केन्द्र तथा चिस्यान केन्द्रको स्थापना	संख्या	०	१	१	१	३	२	४	१
४	१.१.४	कृषक सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम	संख्या	०		४	६	१०	२	४	१
५	१.१.५	करार खेती कार्यक्रम	संख्या	०		२	२	४	२	४	१
६	१.१.६	मूल्य श्रृङ्खलामा आधारित कृषि विकास कार्यक्रम	प्याकेज	०	१			१	२	४	१
७	१.१.७	कम्पोष्ट तथा जैविक मल उत्पादन उद्योगको स्थापना	संख्या	०		१		१	२	४	१

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	कृषि तथा पशुपालन	निरपेक्ष गरिवी	प्रतिशत	२०	९	७	५	५	गापा	गापा	२	४	१

Handwritten signature or mark.

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल	
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३							
	क्षेत्रको आधुनिकीरण तथा यान्त्रिकरणका माध्यमबाट रोजगारी सृजना भई गरिवी न्यूनीकरण भएको हुने	आयात-निर्यातको वार्षिक औसत अनुपात	अनुपात	४ : १	४ : १	३ : १	२ : १	२ : १	पाश्वर् चित्र	गापा	२	४	१	
असर १	परम्परागत कृषिप्रणालीलाई आधुनिकीकरण, यान्त्रिकीकरण एवं व्यवसायीकरण गर्दै खाद्यान्न, तरकारी, फलफुलको उत्पादकत्व वृद्धि र व्यवस्थित बजारीकरणबाट आर्थिक समृद्धि हासिल भएको हुने	खाद्यान्न (धान, मकै, गहुँ र कोदो) उत्पादन	मे.ट.	५१०००	६००००	६५०००	८००००		गापा पाश्वर् चित्र	गापा	२	४	१	
		तरकारी उत्पादन	मे.ट.	७३०००	७५०००	८३०००	८५०००		गापा पाश्वर् चित्र	गापा	२	४	१	
		फलफुल उत्पादन	मे.ट.							गापा पाश्वर् चित्र	गापा	२	४	१
		कम्पोष्ट र जैविक मल उत्पादन	मे.ट.									२	४	१
प्रतिफल १.१	तरकारी, खाद्यान्न तथा फलफुल	खाद्यान्न पकेट क्षेत्रका लागि	हेक्टर	०	५००	६००	७००	७००	गापा पाश्वर् चित्र	गापा	२	४	१	

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
	उत्पादनका लागि व्यवसायीक क्षेत्रको व्यवस्था भई उत्पादन कार्य प्रारम्भ भएको हुने	तोकिएको क्षेत्र							चित्र				
		फलफूल व्यवसायका लागि तोकिएको क्षेत्र	हेक्टर	०	५००	६००	७००	७००	गापा पार्श्व चित्र	गापा	२	४	९
		तरकारी व्यवसायका लागि तोकिएको क्षेत्र	हेक्टर	०	५००	६००	७००	७००	गापा पार्श्व चित्र	गापा	२	४	९
प्रतिफल १.२	आधुनिक कृषि उपकरणको प्रयोग बढेको हुने	आधुनिक कृषि उपकरण प्रयोग गर्ने घरधुरी	संख्या	०	१०००	२०००	३०००	६०००	गापा पार्श्व चित्र	गापा	२	४	९
प्रतिफल १.३	कृषि जन्य वस्तुको भण्डारणका लागि संकलन केन्द्र तथा चिस्यान केन्द्रको स्थापना	चिस्यान केन्द्र	संख्या	१		१		२	गापा पार्श्व चित्र	गापा	२	४	९
		कृषि संकलन केन्द्र	संख्या		१	१		२	गापा पार्श्व चित्र	गापा	२	४	९
प्रतिफल १.४	कृषकको कृषि क्षेत्रमा भएको लगानी सुरक्षित भएको हुने	कृषक सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम	संख्या	०		४	६	१०	गापा पार्श्व चित्र	गापा	२	४	९

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रतिफल १.५	कृषि योग्य जमिनको प्रयोगमा युवा वर्गको संलग्नता बढेको हुने	करार खेती कार्यक्रम	संख्या	०		२	२	४	गापा पार्श्व चित्र	गापा	२	४	१
प्रतिफल १.६	कृषकहरुले आफ्नो उत्पादनको उचित मूल्य प्राप्त गरेका हुने	मूल्य श्रृङ्खलामा आधारित कृषि विकास कार्यक्रम	प्याकेज	०	१			१	गापा पार्श्व चित्र	गापा	२	४	१
प्रतिफल १.७	सहज र सहूलियत मूल्यमा मल प्राप्त भई कृषि उत्पादन लागत घटेको हुने	कम्पोष्ट तथा जैविक मल उत्पादन उद्योगको स्थापना गरिने छ	संख्या	०		१		१	गापा पार्श्व चित्र	गापा	२	४	१

Handwritten signature

४.२ सिँचाइ

४.२.१

गेरुवा गाउँपालिकामा सिँचाइका लागि भूमिगत पानीको प्रयोग अधिकांश ठाउँमा हुने गर्छ । खेतीयोग्य भूमिको लगभग ८० प्रतिशत जमिनमा बाह्रै महिना सिँचाई सुविधा उपलब्ध छ ।

४.२.२ चुनौती र अवसर

चुनौती

सिँचाई आयोजनाहरूको मर्मत संभार नहुनु, सुख्खायाममा सिँचाइ सुविधा पर्याप्त नहुनु, परम्परागत शैलीको सिँचाइ प्रविधि अपनाउनु, पानीको स्रोत कम हुँदै जानु, तटबन्धको अभावले सिँचाइ योजना सुरक्षित नहुनु, सबै वडामा सिँचाइ सुविधाको समान वितरण नहुनु, पानीका स्रोतको व्यवस्थापन गर्नु, आधुनिक सिँचाइ प्रविधिको प्रयोग बढाउनु, उपलब्ध सिँचाइ आयोजनाहरूको क्षमता वृद्धि गर्नु, सिँचाइ सुविधाको समान वितरण गर्नु, हिउँद याममा सिँचाइको उपलब्धता बढाउनु सिँचाइ क्षेत्रका प्रमुख चुनौती हुन ।

अवसर

उपलब्ध सिँचाइ आयोजनाहरूको दीगो प्रयोगको व्यवस्था मिलाउने, आधुनिक सिँचाइ प्रविधिको व्यवस्थापनमा सहजीकरण गर्ने, संघ तथा प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा सिँचाइ आयोजना निर्माण गर्ने अवसर गाउँपालिकालाई छ ।

४.२.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य उद्देश्य

दीर्घकालीन सोच

कृषि विकासको आधार : पर्याप्त र दीगो सिँचाइ सुविधा

लक्ष्य

कृषि क्षेत्रमा भरपर्दो सिँचाइ पूर्वाधारका निर्माण गरी कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धिमा योगदान पुऱ्याउने ।

उद्देश्य

१. कृषि क्षेत्रको उत्पादकत्व वृद्धि गर्न भरपर्दो सिँचाइ सुविधा उपलब्ध गराउनु

४.२.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ कृषि क्षेत्रको उत्पादकत्व वृद्धि गर्न भरपर्दो सिँचाइ सुविधा उपलब्ध गराउनु	
१.१ खेतीयोग्य जमिनहरूमा प्रविधियुक्त सिँचाइ सुविधा उपलब्ध गराउने	१.१.१ सतह, भूमिगत, थोपा सिँचाइ आदि प्रविधिको विस्तार गरी भरपर्दो सिँचाइ सुविधा उपलब्ध गराईने छ । १.१.२ संघ र प्रदेशसँगको लागत सहभागितामा स्थानीय आवश्यकता अनुसारका सिँचाइ आयोजनाहरू कार्यान्वयन गरिने छ ।

स्वच्छ

४.२.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
१	१.१.१	सतह, भूमिगत, थोपा सिँचाइ आदि प्रविधिको विस्तार गरी भरपर्दो सिँचाइ सुविधा	हेक्टर		५००	३००	५००	१३००	९	४	१
२	१.१.२	संघ र प्रदेशसँगको लागत सहभागितामा स्थानीय आवश्यकता अनुसारका सिँचाइ आयोजनाहरु कार्यान्वयन	संख्या	०	२	१	१	४	९	४	१

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	कूल खेतीयोग्य जमिनमा १२ महिना पर्याप्त मात्रामा सिँचाइ सेवा उपलब्ध भएको हुने	१२ महिना सिँचाइ हुने क्षेत्र	हेक्टर		१०७०	११५०	१२५०	१२५०	पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१
असर १	कृषि क्षेत्रको उत्पादकत्व वृद्धि गर्न भरपर्दो सिँचाइ सुविधा उपलब्ध भएको हुने छ	प्रयोगमा आएका सिँचाई प्रविधि	संख्या	१	१	१	१	१	पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१
		सुचारु सिँचाइ आयोजना	संख्या	०	१	१	१	३	पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविस	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		सिचाई सुविधा नपुगेको कृषि भूमि	हेक्टर						पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१
प्रतिफल १.१	थोपा सिँचाइ लगायतका प्रविधिको विस्तारबाट पानीको दुर्लभ स्रोतको दीगो उपयोग भएको हुने	सतह, भूमिगत, थोपा सिँचाइ आदि प्रविधिको विस्तार गरी भरपर्दो सिँचाइ सुविधा	हेक्टर		५००	३००	५००	१३००	पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१
प्रतिफल १.३	संघ र प्रदेशसँगको लागत सहभागितामा निर्माण हुने आयोजना बाट गाउँपालिकामा आधुनिक प्रविधि युक्त सिँचाइ आयोजनाहरु कार्यान्वयन भएका हुने	संघ र प्रदेशसँगको लागत सहभागितामा स्थानीय आवश्यकता अनुसारका सिँचाइ आयोजनाहरु कार्यान्वयन	संख्या	०	२	१	१	४	पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१

४.३ पशुपालन

४.३.१ विद्यमान अवस्था

गाउँपालिकाको कूल ६९९७ घरधुरीहरू मध्ये पशुपंक्षी पाल्ने घरधुरी ८०.६ प्रतिशत र नपाल्ने घरधुरी १९.४ प्रतिशत रहेको छ । विशेष गरी वडा नं. १, ४ र ६ मा धेरै घरधुरीले पशुपंक्षी पाल्ने गरेका छन् । गाउँपालिकामा लगभग ४१ प्रतिशतले गाई, ४४ प्रतिशतले भैसी, ७८ प्रतिशतले बाख्रा र ८३ प्रतिशतले कुखुरा तथा हाँस पालन गर्ने गरेका छन् । कूल पशुपालन गर्ने ५६४३ घरधुरीहरूमध्ये कूल ४३४ घरधुरीले मात्र दुध उत्पादन गर्ने गरेको देखिन्छ, भने १७७ परिवारले दुग्धजन्य पदार्थ, ३३७ घरपरिवारले अण्डा उत्पादन गर्ने गरेका छन् । गाउँपालिकामा व्यवसायीक पशुपालनको अभ्यास उत्साहजनक छैन ।

४.३.२ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

बजार व्यवस्थापनको अभाव, बीचौलियाको प्रभाव, दाना व्यवस्थापनको अभाव, गोठ सुधारमा समस्या हुनु, उन्नत जातका पशुको अभाव, कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रमा युवा वर्गको आकर्षण कम हुनु पशुपालन क्षेत्रका मुख्य चुनौती हुन ।

अवसर

मुख्य शहरी क्षेत्रको बजार पहुँच गाउँपालिकाका लागि सबैभन्दा ठुलो अवसर हो । पशुपालन व्यवसायको यान्त्रिकरण तथा आधुनिकीकरणकालागि आवश्यक पूर्वाधारको विकास गर्ने, कम उत्पादन लागतमा वस्तु उत्पादन तथा बजारीकरण गर्ने, कृषकहरूलाई आवश्यक बैकिङ पहुँचको विस्तार गर्ने तथा संकलन केन्द्र र चिस्यान केन्द्र लगायतका कृषि पूर्वाधारको निर्माण गर्ने पक्षहरू पशुपालन क्षेत्रको विकासका लागि अवसरका रूपमा रहेका छन् ।

४.३.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य

सोच

व्यवसायीक पशुपालनबाट रोजगार उत्तुमुख दीगो अर्थतन्त्र निर्माण

लक्ष्य

पशुपालन क्षेत्रको आधुनिकीरण तथा यान्त्रिकरणका माध्यमबाट रोजगारी सृजना गरी गरिबी न्यूनीकरण गर्ने ।

उद्देश्य

उद्देश्य १ पशुपालन व्यवसायको आधुनिकीकरण, विविधिकरण तथा व्यवसायीकरण गर्दै कृषकहरूको दीगो आयश्रोतको रूपमा स्थापित भई गरिबी न्यूनीकरण गर्नु ।

Handwritten signature

४.३.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ पशुपालन व्यवसायको आधुनिकीकरण, विविधिकरण तथा व्यवसायीकरण गर्दै कृषकहरुको दीगो आयश्रोतको रुपमा स्थापित भई गरिबी न्यूनीकरण गर्नु	
१.२ पशुपंक्षी पालन व्यवसायलाई आधुनिक, व्यवस्थित तथा प्रविधिमैत्री बनाउने	१.२.१ पशुपालन पकेट क्षेत्रको विकास गरिने छ ।
	१.२.२ उन्नत नस्लका पशुपंक्षीको खरिद तथा पशुपंक्षी पालनका लागि आवश्यक प्रविधिको खरिदमा अनुदानको व्यवस्था गरिने छ
	१.२.३ पशु धनको सुरक्षा(पशु स्वास्थ्य विमा, खोप, महामारीजन्य रोग आदि), संरक्षण र सम्बर्द्धनका लागि अनुदान तथा कृत्रिम गर्भाधन सेवामार्फत् नस्ल सुधारमा जोड दिईनेछ
	१.२.४ मत्स्य पालन पकेट क्षेत्रको विकास गरिने छ ।
	१.२.५ पशु जन्य उत्पादनको बजार प्रवर्द्धनका लागि मूल्य श्रृङ्खलामा आधारित कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

स्वच्छ

४.३.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका											
क्रस	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		विश्ल	दिराल	विप्रल
१	२.१.१	पशुपालन पकेट क्षेत्र विकास कार्यक्रम	संख्या	३	२	१	२	५	२	४	३
२	२.१.२	उन्नत नस्लका पशुपंक्षीको खरिद तथा पशुपंक्षी पालनका लागि आवश्यक प्रविधिको खरिदमा अनुदानको व्यवस्था	अनुदान प्रतिशत	०	३०	३०	३०	३०	२	४	३
३	२.१.३	पशु धनको सुरक्षा(पशु स्वास्थ्य विमा, खोप, महामारीजन्य रोग आदि), संरक्षण र संवर्द्धन र नस्ल सुधारका लागि अनुदान	अनुदान प्रतिशत	०	२०	२०	२०	२०	२	४	३
४	१.२.४	मत्स्य पकेट क्षेत्र	पटक	०		१	२	३	२	४	३
५	१.२.५	पशु जन्य उत्पादनको बजार प्रवर्द्धनका लागि मूल्य श्रृङ्खलामा आधारित कार्यक्रम	संख्या	०	१			१	२	४	३

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविस	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रको आधुनिकीकरण तथा यान्त्रिकरणका माध्यमबाट रोजगारी सृजना भई गरिवी न्यूनीकरण भएको हुने	निरपेक्ष गरिवी	प्रतिशत	२०	९	७	५	५	गापा पार्श्व चित्र	गापा	२	४	३
		आयात-निर्यातको वार्षिक औसत अनुपात	अनुपात	४ : १	४ : १	३ : १	२ : १	२ : १	गापा पार्श्व चित्र	गापा	२	४	३
असर १	पशुपालन व्यवसायलाई आधुनिकीकरण, विविधकरण तथा व्यवसायीकरण गर्दै कृषकहरुको आयश्रोतको रुपमा स्थापित भई न्यूनीकरण भएको हुने	व्यवसायीक पशुपालनमा संलग्न परिवार	संख्या	५३०	६००	६५०	७००	७००	गापा पार्श्व चित्र	गापा	२	४	३
		वार्षिक भेडा, खसी बोका बिक्री गर्ने घरधुरी	संख्या	५३४	६००	७००	८००	८००	गापा पार्श्व चित्र	गापा	२	४	३
		सक्रिय पशुपालन समूह	संख्या	२२	४०	६०	७०	७०	गापा पार्श्व चित्र	गापा	२	४	३
		नस्ल सुधार भएका पशुपंक्षी	संख्या	०	५०	१००	२००	३५०	गापा पार्श्व चित्र	गापा	२	४	३

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविस	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		कृत्रिम गर्भाधानबाट जन्मेका पशुपंक्षी	संख्या	०					गापा पार्श्व चित्र	गापा	२	४	३
		दुध तथा दुग्धजन्य उत्पादन	मे ट	७४१६	७६००	७८००	८०००	८०००	गापा पार्श्व चित्र	गापा	२	४	३
प्रतिफल १.१	पशुपालन व्यवसायमा आधुनिक प्रविधिको प्रयोग हुन गई कृषकको आय आर्जनमा सकारात्मक परिवर्तन आएको हुने	पशुपालन पकेट क्षेत्र विकास कार्यक्रम	संख्या	३	२	१	२	५	गापा पार्श्व चित्र	गापा	२	४	३
प्रतिफल १.२	उन्नत नस्लका पशुपंक्षीको खरिद तथा पशुपंक्षी पालनका लागि आवश्यक प्रविधिको खरिदमा अनुदानको	उन्नत नस्लका पशुपंक्षीको खरिद तथा पशुपंक्षी पालनका लागि आवश्यक प्रविधिको	अनुदान प्रतिशत	०	३०	३०	३०	३०	गापा पार्श्व चित्र	गापा	२	४	३

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविस	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
	व्यवस्था	खरिदमा अनुदानको व्यवस्था											
प्रतिफल १.३	कृत्रिम गर्भाधन सेवामार्फत् नस्ल सुधारबाट उन्नत नस्लका पशुपंक्षीको उत्पादनमा वृद्धि भएको हुने	पशु धनको सुरक्षा(पशु स्वास्थ्य विमा, खोप, महामारीजन्य रोग आदि), संरक्षण र सम्बर्द्धन नस्ल सुधारका लागि अनुदान	अनुदान प्रतिशत	०	२०	२०	२०	२०	गापा पार्श्व चित्र	गापा	२	४	३
		मत्स्य पालन पकेट क्षेत्र	पटक	०		१	२	३	गापा पार्श्व चित्र	गापा	२	४	३
प्रतिफल १.४	मत्स्य तथा मौरी पालनबाट कृषकहरुको आयआर्जनमा वृद्धि भएको हुने	पशु जन्य उत्पादनको बजार प्रवर्द्धनका लागि मूल्य श्रृङ्खलामा आधारित	संख्या	०	१			१	गापा पार्श्व चित्र	गापा	२	४	३

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविस	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		कार्यक्रम											
		मत्स्य पालन पकेट क्षेत्र	संख्या	१	१	१	१	४	गापा पार्श्व चित्र	गापा	२	४	३
प्रतिफल १.५	मूल्य श्रृङ्खलामा आधारित पशुपालन कार्यक्रमबाट कृषकहरुलो आफ्नो उत्पादनको उचित मूल्य पाउने भएकाले समृद्धिमा पुगेको हुने	पशु जन्य उत्पादनको बजार प्रवर्द्धनका लागि मूल्य श्रृङ्खलामा आधारित कार्यक्रम	प्याकेज	निरन्तर					गापा पार्श्व चित्र	गापा	२	४	३
प्रतिफल १.६	गोठ सुधार कार्यक्रमको कार्यान्वयनबाट पशुपालक कृषकहरुले पशुमैत्री आधुनिक गोठ निर्माणका बारेमा जानकारी भएको हुने	गोठ सुधार कार्यक्रम	प्याकेज	निरन्तर							२	४	३

४.४ उद्योग तथा व्यापार

४.४.१ विद्यमान अवस्था

गेरुवा गाउँपालिकामा कृषि जन्य उत्पादनसँग सम्बन्धीत साना तथा घरेलु उद्योगहरु (करिब १५० भन्दा बढी) रहेका छन् । विहानी र शान्ति बजार यहाँका प्रमुख व्यापारिक केन्द्र हुन जहाँ विशेष गरी खुद्रा व्यवसायीको बाहुल्यता रहेको छ । उद्योग तथा व्यापारमा १८० भन्दा बढी व्यक्ति संलग्न छन् ।

४.४.२ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

उपभोक्तामा बाह्य उत्पादनको प्रभाव, स्थानीय उत्पादनको आकर्षण बढाउन नीतिगत व्यवस्थापन, गाउँपालिकाले तोकेको करको दर, बीचौलियाको प्रभाव आदि औद्योगिक तथा व्यापारिक क्षेत्रका चुनौती हुन ।

अवसर

नेपालगंज लगायतका ठुला बजारको सहज पहुँच गेरुवाको उद्योग तथा व्यवसायका लागि सबैभन्दा ठुलो अवसरको रूपमा रहेको छ । गाउँपालिकाका सबै वडाहरु कृषि जन्य औद्योगिक उत्पादनका लागि उपयुक्त देखिन्छन । हाल सञ्चालनमा रहेका उद्योगहरुको प्रवर्द्धन गरी गाउँपालिकाले औद्योगिक विकासमा फड्को मार्न सक्छ । त्यसै गरी प्रस्तावित औद्योगिक ग्रामको विकास गरी गाउँपालिकाले कृषि तथा पशु जन्य कच्चा पदार्थको औद्योगिक प्रयोग बढाई रोजगारीको दीगो स्रोतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने आधार पनि छ ।

४.४.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य

सोच

आत्मनिर्भर उद्योग, व्यवस्थित व्यवसाय: रोजगारीको दीगो स्रोत

लक्ष्य

स्थानीय उत्पादनमा आधारित उद्योगको प्रवर्द्धन तथा व्यवस्थित व्यवसायको विस्तारबाट रोजगार उन्मुख ग्रामीण अर्थतन्त्रको आधार तयार पार्ने

उद्देश्य

१. औपचारिक तथा अनौपचारिक रूपमा सञ्चालित उद्योग तथा व्यवसायलाई सार्वजनिक, सहकारी तथा नीजि क्षेत्रको सहकार्यमा विस्तार गरी रोजगारीका अवसर सिर्जना गर्नु

४.४.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ औपचारिक तथा अनौपचारिक रूपमा सञ्चालित उद्योग तथा व्यवसायलाई सार्वजनिक, सहकारी तथा नीजि क्षेत्रको सहकार्यमा विस्तार गरी रोजगारीका अवसर सिर्जना गर्नु	
१.१ स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित उद्योग स्थापनामा जोड दिने	१.१.१ गाउँपालिका स्तरीय औद्योगिक तथा व्यवसायीक नीति तर्जुमा गरिने छ,
	१.१.२ औद्योगिक वातावरण सृजना गरी औद्योगिक विकास मार्फत् वडा नं. २ मा उद्योग ग्रामको स्थापना गरिनेछ,
	१.१.३ सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह सँगको सहकार्यमा वनमा आधारित उद्यमको विकास गरिनेछ,
	१.१.४ भूमी बैंकको स्थापना गरी यस मार्फत दीर्घकालीन कृषि

	र उद्योग व्यवसाय सञ्चालन गर्न जग्गा भाडामा उपलब्ध हुने प्रणालीको विकास गरिनेछ,
	१.१.५ आयातित पेय पदार्थलाई प्रतिस्थापन गर्ने गरी स्थानीय उत्पादनको वृद्धि तथा ब्राण्डिङ गरिने छ,
१.२ गाउँपालिका भित्र अनौपचारिक रूपमा सञ्चालित व्यवसायलाई गाउँपालिकाको दायरामा ल्याई व्यवस्थित गर्ने	१.२.१ गाउँपालिका भित्रका उद्योग तथा व्यवसायीहरूको अभिलेखीकरण तथा वर्गीकरण गरिने छ

स्वच्छ

४.४.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
१	१.१.१	औद्योगिक तथा व्यवसायीक सम्बन्धी नीति तर्जुमा	संख्या	०		१		१	९	४	१
२	१.१.२	वडा नं. २ मा उद्योग ग्रामको स्थापना	संख्या	१				१	९	४	१
३	१.१.३	सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह सँगको सहकार्यमा वनमा आधारित उद्यमको विकास	संख्या	०		१		१	९	४	१
४	१.१.४	भूमी बैंकको स्थापना गरी यस मार्फत दीर्घकालीन कृषि र उद्योग व्यवसाय सञ्चालन गर्न जग्गा भाडामा उपलब्ध हुने प्रणालीको विकास	प्याकेज	०		१		१	९	४	१
६	१.१.६	आयातित पेय पदार्थलाई प्रतिस्थापन गर्ने गरी स्थानीय उत्पादनको वृद्धि तथा ब्राण्डिङ	प्याकेज			१		१	९	४	१
७	१.२.१	गाउँपालिका भित्र अनौपचारिक रुपमा संचालित उद्योग तथा व्यवसायीहरुको अभिलेखीकरण	प्रतिशत	४०	३५	२५	२०	२०	९	४	१

स्वीकृत

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिवस	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०७९/८०	२०८२/८३						
प्रभाव	स्थानीय उत्पादनमा आधारित उद्योगको प्रवर्द्धन तथा व्यवस्थित व्यवसायको विस्तारबाट रोजगार उन्मुख ग्रामीण अर्थतन्त्रको आधार तयार भएको हुनेछ	औद्योगिक व्यवसायीक क्षेत्र	संख्या	१८०	९	९	१०	१०	पार्श्व चित्र	गा पा	९	४	१
		रोजगारी		५	५	६	७	७	पार्श्व चित्र	गा पा	९	४	१
असर १	स्थानीय कृषि तथा गैर कृषि पदार्थमा आधारित औद्योगिक विकास भएको हुने	उद्योगहरु स्थापना	(संख्या)	२४३	२५०	२७०	३००	३००			९	४	१
		उद्यमीहरुको आयमा वृद्धि	प्रतिशत वार्षिक	२५	३०	३५	४०	४०			९	४	१
		मागमा आधारित सिपयूक्त तालिम प्राप्त गर्ने	संख्या	५५०	५७०	६००	६५०	६५०			९	४	१
		रोजगारीका अवसरहरुमा वृद्धि	प्रतिशत	०	१०	१२	१५	१५			९	४	१
		व्यवसायको प्रवर्द्धन	संख्या	२००								९	४

१२

५२

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिवस	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०७९/८०	२०८२/८३						
		नयाँ उद्यमहरुको स्थापना	संख्या	८०							९	४	१
		चालु घरेलु तथा साना उद्योग	संख्या						पार्श्व चित्र	गा पा	९	४	१
		चालु मझौला उद्योग	संख्या						पार्श्व चित्र	गा पा	९	४	१
		चालु ठुला उद्योग	संख्या						पार्श्व चित्र	गा पा	९	४	१
		निकासी जन्य कच्चा पदार्थको परिमाण	क्विन्टल						पार्श्व चित्र	गा पा	९	४	१
प्रतिफल १.१	औद्योगिक तथा व्यवसायीक सम्बन्धी नीतिको कार्यान्वयनबाट उद्योगी व्यवसायीहरु प्रोत्साहित भएका हुने	औद्योगिक तथा व्यवसायीक नीति	संख्या		१				पार्श्व चित्र	गा पा	९	४	१
प्रतिफल १.२	उद्योग ग्रामको स्थापना भई उद्योगहरु सञ्चालनमा आएका हुने	उद्योग ग्राम	संख्या	१				१	पार्श्व चित्र	गा पा	९	४	१

प्रतिफल

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिवस	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०७९/८०	२०८२/८३						
प्रतिफल १.३	वनमा आधारित उद्यमको विकासले समुदायमा रोजगारीका साथै आय आर्जनका अवसरहरुमा विस्तार भएको हुने	सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह सँगको सहकार्यमा वनमा आधारित उद्यमको विकास	संख्या	०	४	५	५	१४	पार्श्व चित्र	गा पा	९	४	१
प्रतिफल १.४	भूमी बैंकको स्थापना गरी यस मार्फत दीर्घकालीन कृषि र उद्योग व्यवसाय सञ्चालन गर्न जग्गा भाडामा उपलब्ध हुने प्रणालीको विकास	उद्यमशिलताका लागि भूमि बैंकको स्थापना	हेक्टर	०	२००	३००	५००	१०००	पार्श्व चित्र	गा पा	९	४	१
प्रतिफल १.५	सहकारी संस्थाहरु उद्यम विकासमा आकर्षित भई ग्रामीण रोजगारी तथा आयआर्जनमा वृद्धि भएको हुने	साना तथा धरेलु उद्योग प्रवर्द्धन गर्ने सहकारीलाई अनुदान	अनुदान प्रतिशत	३०	४०	४०	४०		पार्श्व चित्र	गा पा	९	४	१

प्रतिफल

५४

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०७९/८०	२०८२/८३						
प्रतिफल १.६	मदिरा लगायतका स्थानीय उत्पादनको ब्राण्डिङ गरी बजारीकरण गर्दा विपन्न समुदायको आयआर्जन वृद्धि भई उनीहरूको आर्थिक हैसियत बढेको हुने	स्थानीय वस्तु उत्पादन गर्ने उद्यमी	संख्या	०	१०	१५	२०	४५	पार्श्व चित्र	गा पा	९	४	१
प्रतिफल १.७	अनौपचारिक रुपमा सञ्चालित व्यवसायहरू गाउँपालिकाको दायरामा आई स्थानीय स्रोतमा अभिवृद्धि भएको हुने	गाउँपालिका भित्र अनौपचारिक रुपमा संचालित उद्योग तथा व्यवसायीहरूको अभिलेखीकरण	प्रतिशत	४०	३५	२५	२०	२०	पार्श्व चित्र	गा पा	९	४	१

Handwritten signature

४.५ पर्यटन

४.५.१ विद्यमान अवस्था

पर्यटकीय पूर्वाधारको विकासका सन्दर्भमा गेरुवा गाउँपालिका सुरुवाती चरणमै छ । थारु संस्कृति, गाउँपालिकामा उपलब्ध जलस्रोत, वन, कृषि क्षेत्र, बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, वडा नं. १ स्थित इन्टेक, मध्यवर्ती सामुदायिक होम स्टे गाउँपालिकाका पर्यटकीय पूर्वाधार हुन । हाल गाउँपालिकामा ५ वटा होटल र एउटा होम स्टे सञ्चालनमा रहेका छन

४.५.२ चुनौती र अवसर

कमजोर पर्यटकीय पूर्वाधार गेरुवा गाउँपालिकाको प्रमुख समस्या हो । न्युन मात्रामा रहेका पर्यटकीय स्तरका होटल, तालिम प्राप्त होटल स्टाफको अभाव, अव्यवस्थित सडक तथा पथ मार्ग, पर्यटकीय पथप्रदर्शकको अभावका कारण पर्यटन व्यवसाय फस्टाएको देखिदैन । उपलब्ध पर्यटकीय उत्पादनको उचित व्यवस्थापन गरी पर्यटकीय आकर्षण बढाउनु, पर्यटकीय क्षेत्रका चुनौती हुन ।

अवसर

बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्जको नजिक भएका कारणले गाउँपालिकामा पर्यटन आवागमनको सम्भावना प्रचुर रहेको छ । स्थानीय संस्कृतिको प्रवर्द्धन गरी सांस्कृतिक पर्यटनको विकास माफर्त आय आर्जन तथा रोजगारीमा वृद्धि गर्न सकिने, जल तथा पर्यापर्यटनको विकास गरी आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटक आकर्षण गर्न सकिने गाउँपालिकाका पर्यटन क्षेत्रका अवसर हुन ।

४.५.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य

सोच

गेरुवा गाउँपालिका : कृषि, संस्कृति तथा पर्यापर्यटनको संगम

लक्ष्य

स्थानीय पहिचानमा आधारित कृषि, संस्कृति तथा जल जस्ता सांस्कृतिक तथा प्राकृतिक पुँजीको उच्चतम उपभोग गरी गाउँपालिकालाई आकर्षक गन्तव्यका रूपमा विकास गर्ने ।

उद्देश्य

१. पर्यटकीय पूर्वाधारको विकास तथा सम्वर्द्धन गर्दै गाउँपालिकालाई पर्यटकीय केन्द्रका रूपमा विकास गर्ने

४.५.५ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ पर्यटकीय पूर्वाधारको विकास तथा सम्वर्द्धन गर्दै गाउँपालिकालाई पर्यटकीय केन्द्रको रूपमा विकास गर्ने	
१.१ गाउँपालिकाका मुख्य पर्यटकीय आकर्षणका क्षेत्रको विकासका लागि पूर्वाधार तयार गर्ने	१.१.१ पर्यटन नीति तर्जुमा गरिने छ,
	१.१.२ वडा नं. १ स्थित इन्टेकलाई पर्यटकीय केन्द्रका रूपमा विकास गरिने छ ।
	१.१.३ बुढीकुलो तथा गेरुवा खोलालाई पर्यापर्यटनको रूपमा विकास गरिने छ
	१.१.४ सम्भावित क्षेत्रमा सांस्कृतिक होमस्टे सञ्चालन गर्न आवश्यक पूर्वाधार तयार पारिने छ ।
	१.१.५ कृषि पकेट क्षेत्रहरुलाई कृषि पर्यटन केन्द्रका रूपमा विकास गरिने छ ।
	१.१.६ सार्वजनिक, नीजि, सहकारी मोडलमा स्तरीय होटल सञ्चालन गरिने छ

५६

४.५.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविद्य	दिराल	दिप्रल
१	१.१.१	गाउँपालिका पर्यटन नीति तर्जुमा	संख्या	०		१		१	९	४	१
२	१.१.२	वडा नं. १ स्थित इन्टेकलाई पर्यटकीय केन्द्रका रुपमा विकास गरिने	संख्या	४				४	९	४	१
३	१.१.३	बुढीकुलो तथा गेरुवा खोलालाई पर्यापर्यटनको रुपमा विकास गरिने	संख्या		१	२		३	९	४	१
४	१.१.४	सम्भावित क्षेत्रमा सांस्कृतिक होमस्टे सञ्चालन गर्न आवश्यक पुर्वाधार तयार पारिने छ ।	संख्या		१	१	१	३	९	४	१
५	१.१.५	कृषि पकेट क्षेत्रहरुलाई कृषि पर्यटन केन्द्रका रुपमा विकास गर्ने	संख्या	०	१	२	२	५	९	४	१
६	१.१.६	स्तरीय होटल निर्माण	संख्या	०	०	२	३	५	९	४	१

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिवस	दिराल	दिप्रल	
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३							
प्रभाव	धार्मिक, सांस्कृतिक, पर्या तथा कृषि पर्यटन स्थानीय अर्थतन्त्रको मेरुदण्डको रुपमा विकास भएको हुने	पर्यटकीय क्षेत्रको रोजगारी दर	प्रतिशत	०	५	६	१०		पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१	
असर १	आन्तरिक तथा विदेशी पर्यटकलाई आकर्षण गर्न आवश्यक पर्यटकीय पूर्वाधारको विकास भएको हुनेछ	औसत दैनिक आन्तरिक पर्यटक आगमन	संख्या	०	५०	१००	२००	२००	पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१	
		औसत दैनिक विदेशी पर्यटक आगमन	संख्या	०	०	५०	१००	१००	पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१	
		पर्यटकीय स्तरका होटल	संख्या	०	१	३	४	८	८	पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१
		गाईड	संख्या	०	१०	१५	२०	२०	२०	पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१
		तालिम प्राप्त वेटर	संख्या	१०	१५	२५	३०	३०	३०	पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१
									पार्श्व	गापा				

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुस्त्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिवि दिवि	दिवि दिवि	दिवि दिवि
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
									चित्र				
प्रतिफल १.१	पर्यटन नीति तर्जुमा बाट गाउँपालिकाबाट पर्यटन क्षेत्रको विकास र व्यवस्थापनको नीतिगत मार्ग कोरिएको हुने	गाउँपालिका पर्यटन नीति तर्जुमा	संख्या	०		१		१	पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१
प्रतिफल १.२	पर्यटकीय केन्द्रको विकास भएको हुने	वडा नं. १ स्थित इन्टेकलाई पर्यटकीय केन्द्रका रूपमा विकास गरिने	संख्या	४				४	पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१
प्रतिफल १.३	बुढीकुलो तथा गेरुवा खोलालाई पर्यापर्यटनको रूपमा विकास भएको हुने	बुढीकुलो तथा गेरुवा खोलालाई पर्यापर्यटनको रूपमा विकास गरिने	संख्या		१	२		३	पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१
प्रतिफल १.४	होम स्टेको पूर्वाधार विकास भई थारु	सम्भावित क्षेत्रमा सांस्कृतिक होमस्टे सञ्चालन गर्न	संख्या	०	१	२	२	५	पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिबिल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
	लगायतका समुदायको संस्कृति प्रवर्द्धनमा टेवा पुगेको हुने	आवश्यक पुर्वाधार तयार पारिने											
प्रतिफल १.५	कृषि पर्यटकीय क्षेत्रको विकास स्थानीय उत्पादनको खपत बढ्न गई समुदायको आयआर्जन बढेको हुने	कृषि पकेट क्षेत्रहरुलाई कृषि पर्यटन केन्द्रका रूपमा विकास गर्ने	संख्या	०	०	२	३	५	पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१
प्रतिफल १.६	स्तरीय होटलको निर्माणबाट पर्यटकको आवागमनमा वृद्धि भई आय आर्जनमा सकारात्मक प्रभाव परेको हुने	स्तरीय होटल	संख्या	०	०	२	३	५	पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१

४.६ बैंक सहकारी तथा वित्तिय संस्था

४.६.१ विद्यमान अवस्था

बैंक तथा वित्तिय संस्था अर्न्तगत हाल गाउँपालिकामा एउटा वाणिज्य बैंक २५ वटा सहकारी संस्था क्रियाशील छन् । गाउँपालिकामा वित्तिय संस्थाको उपस्थिती भएपनि करिब ४२ प्रतिशत घरधुरीले मात्र बैंकिङ कारोबार गर्ने गरेका छन् । त्यसैगरी कृषि तथा पशु विमाले समेटिएका घरधुरी नगन्य रहेका छन् ।

४.६.२ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

बैंक तथा वित्तिय संस्थाको ग्रामीण पहुँच कमजोर हुनु, कृषकले सहज प्रक्रियाबाट ऋण प्राप्त गर्न नसक्नु, आमा समूह जस्ता अनौपचारिक रुपमा मौद्रिक कारोबार गर्ने संगठनहरु गाउँपालिकाको दायरामा नहुनु, सहकारीहरुको व्यवस्थापन कमजोर हुनु, ग्रामीण क्षेत्रमा विमाको पहुँच कम हुनु, मोबाईल बैंकिङ, इ-सेवा जस्ता आधुनिक मौद्रिक कारोबार गर्ने प्रविधि प्रयोगको दायरा साँघुरो हुनु बैंक तथा वित्तिय क्षेत्रका समस्या हुन ।

गाउँस्तरको धितोबाट आवश्यकता अनुसार बैंक ऋण प्राप्त हुन सकिरहेको छैन । यसर्थ पर्याप्त पूँजीको अभाव एवं ऋण व्यवस्था हुन नसकेका कारण बाट पनि सिपयुक्त जनशक्तिहरुले उद्योग व्यवसाय स्थापना गर्न र भएकाहरुले पनि व्यवसाय विस्तार गर्न सकिरहेका छैनन् । सहकारी संस्थाहरुमा सदस्यको हैसियतबाट तुलनात्मक रुपमा धितो बिना पनि ऋण सुविधा सहज भएपनि आवश्यकता अनुसार ऋण प्रदान गर्न सक्ने हैसियतको विकास हुन सकिरहेको छैन ।

अवसर

हाल सञ्चालनमा रहेका बैंक तथा सहकारी संस्थाहरुलाई गाउँपालिकाको मौद्रिक क्षमता अभिवृद्धिमा सदुपयोग गर्न सकिने देखिन्छ । आमा समूह जस्ता अनौपचारिक क्षेत्रमा मौद्रिक क्रियाकलाप गर्ने समूहलाई पालिकाको दायरामा ल्याउन सके रोजगारीका अवसरहरु अभिवृद्धि गर्न सकिन्छ ।

४.६.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य

सोच

सतप्रतिशत वित्तिय पहुँच सहितको समृद्ध गाउँपालिका

लक्ष्य

वित्तिय क्षेत्रसँगको सहकारीता अभिवृद्धि गरी समुदायमा आयआर्जन तथा रोजगारीका अवसर बढाउने

उद्देश्य

१. वित्तिय सहकार्य मार्फत बैंकहरुको ग्रामीण पहुँच वृद्धि गर्नुका साथै सहकारी संस्थाहरुको क्षमतालाई बढाई समुदायको आर्थिक समृद्धिमा योगदान पुऱ्याउनु ।

स्वच्छ

४.६.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
	वित्तीय सहकार्य मार्फत बैंकहरुको ग्रामीण पहुँच वृद्धि गर्नुका साथै सहकारी संस्थाहरुको क्षमतालाई वढाई अनौपचारिक रुपमा हुने मौद्रिक कारोबारलाई बैंकिङ पहुँचमा ल्याउनु ।
१.१ ग्रामीण समुदायमा बैंकिङ पहुँच विस्तार गर्ने	१.१.१ सहकारी संस्था सँगको सहकार्यमा कृषि व्यवसायीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
	१.१.२ अल्पसंख्यक, सिमान्तकृत, युवा, एकल महिला आदिको आर्थिक सबलीकरणका लागि सहकारी मार्फत मूल्य श्रृङ्खलामा आधारित व्यवसाय सञ्चालनमा प्रोत्साहित गरिने छ
	१.१.३ आर्थिक रुपमा पछाडि परेका समुदाय लक्षित बिमा प्याकेज कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ
	१.१.४ सहकारी, नीजि क्षेत्र तथा पालिकाको सहकार्यमा उच्च पुँजी निर्माण हुने क्षेत्रको पहिचान गरी लगानी प्रवर्द्धन गरिने छ ।
	१.१.५ वडा केन्द्रहरुमा बैंकिंग सेवाको पहुँच अभिवृद्धि गर्न मोबाईल, इन्टरनेट र शाखा रहित बैंकिंग सेवालाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।

स्वीकृत

४.६.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिवस	दिराल	दिवस
१	१.१.१	सहकारी संस्था सँगको सहकार्यमा कृषि व्यवसायीकरण कार्यक्रम	संख्या	०	१	१	१	३	९	४	१
२	१.१.२	अल्पसंख्यक, सिमान्तकृत, युवा, एकल महिला आदिको आर्थिक सबलीकरणका लागि सहकारी मार्फत व्यवसाय सञ्चालनमा प्रोत्साहित गर्ने	प्याकेज	०	२	२	२	६	९	४	१
३	१.१.३	आर्थिक रुपमा पछाडि परेका समुदाय लक्षित बिमा प्याकेज कार्यक्रम	संख्या	०	१	१	१	१	९	४	१
४	१.१.४	सहकारी, नीजि क्षेत्र तथा पालिकाको सहकार्यमा उच्च पुँजीनिर्माण हुने क्षेत्रको पहिचान गरी लगानी प्रवर्द्धन	लगानीका क्षेत्र	०	१	१	३	५	९	४	१
५	१.१.५	वडा केन्द्रहरुमा बैकिग सेवाको पहुँच अभिवृद्धि गर्न मोबाईल, इन्टरनेट र शाखा रहित बैकिग सेवा	संख्या	०	२	२	१	६	९	४	१

Handwritten signature

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	वित्तिय क्षेत्रसँगको सहकारीताबाट समुदायमा आयआर्जन तथा रोजगारीका अवसर बढेको हुने	वित्तिय पहुँचमा भएको जनसंख्या	प्रतिशत	५०	६०	७५	८०	८०	पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१
असर १	वित्तिय सहकार्य मार्फत बैंकहरुको ग्रामीण पहुँचमा वृद्धि हुनुका साथै सहकारीताको माध्यमबाट समुदायको आर्थिक हैसियत बढेको हुने	सुचारु बैंक	संख्या	१	१	१		३	पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१
		वडा स्तरमा सञ्चालित बैंकिङ सेवा	संख्या	०	२	३	१	६	पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१
		सहकारी पहुँच भएको जनसंख्या	प्रतिशत	२०	२५	३०	४०	४०	पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१
		विमा को पहुँच	प्रतिशत	०	०	२	४	४	पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१

१२३४

६४

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविज	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रतिफल १.१	कृषि क्षेत्रको उत्पादकत्व अभिवृद्धि भई समुदाय लाभान्वित भएका हुने	सहकारी संस्था संगको सहकार्यमा कृषि व्यवसाय	संख्या	०	१	१	१	३	पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१
प्रतिफल १.२	आर्थिक रूपले पिछडिएका समुदायले आर्थिक सबलीकरणमा योगदान पुगेको हुने	अल्पसंख्यक, सिमान्तकृत, युवा, एकल महिला आदिको आर्थिक सबलीकरण	प्याकेज	निरन्तर					पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१
प्रतिफल १.३	आर्थिक रूपमा पिछडिएका समुदायको आर्थिक क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने	आर्थिक रूपमा पछाडि परेका समुदाय लक्षित विमा प्याकेज कार्यक्रम	संख्या	०	निरन्तर				पार्श्व चित्र	गापा	९	४	१

प्रतिफल

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविस	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रतिफल १.४	गाउँपालिकालाई आर्थिक समृद्धि तर्फ लैजाने आयोजनाहरुको कार्यान्वयन भएको हुने	सहकारी, नीजि क्षेत्र तथा पालिकाको सहकार्यमा उच्च पुँजी निर्माण हुने क्षेत्रको पहिचान गरी लगानी प्रवर्द्धन	प्याकेज	०	निरन्तर						९	४	१
प्रतिफल १.५	वडा तथा समुदाय स्तरमा बैंकिङ सेवा विस्तार भएको हुने	वडा केन्द्रहरुमा बैंकिङ सेवाको पहुँच अभिवृद्धि गर्न मोबाईल, इन्टरनेट र शाखा रहित बैंकिङ सेवा	संख्या	०	२	गापा	१	६			९	४	१

१२/१५

परिच्छेद-पाँच सामाजिक क्षेत्र

५.१ शिक्षा

५.१.१ विद्यमान अवस्था

गाउँपालिकाको कुल साक्षरता दर ७६.१ प्रतिशत रहेको छ भने यहाँ हाल २७ वटा आधारभूत र ७ वटा माध्यमिक विद्यालय सञ्चालनमा रहेका छन् । गाउँपालिकामा प्राथमिक तहको विद्यार्थी भर्नादर ९० प्रतिशत, दलित, जनजाती, आदिवासी, सिमान्तकृत, उपेक्षित समुदाय, भिन्न क्षमताका बालबालिकाहरुको भर्नादर ६५ प्रतिशत, टिकाउ दर प्राविमा ९५, निमाविमा ७६ र माविमा ६० प्रतिशत रहेको छ । लगभग ९७ प्रतिशत विद्यालयमा शौचालय रहेको छ भने महिला र बाल मैत्री शौचालय भएका विद्यालय ६५ प्रतिशत छन् ।

५.१.२ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

विद्यालयमा दक्ष शिक्षकको व्यवस्था गर्नु, बदलिदो सामाजिक परिवेश अनुसारको शिक्षा उपलब्ध गराउनु, विद्यालयको भौतिक पूर्वाधारलाई पूर्णतया समावेशी बनाउनु, विद्यालय छोड्ने दरमा कमी ल्याउनु, विद्यालयमा समकालीन, रोजगार उन्मुख पाठ्यक्रमको विकास गर्नु, संविधानले दिएको अधिकार बमोजिम स्थानीय सरकारले विद्यालय शिक्षालाई स्थानीय आवश्यकता अनुसार विकास गर्नु शिक्षा क्षेत्रका प्रमुख चुनौती हुन ।

अवसर

स्थानीय सरकारलाई संवैधानिक रूपमा प्राप्त अधिकारले स्थानीय सरकारलाई विद्यालय शिक्षालाई स्थानिय आवश्यकता अनुसार गुणस्तरीय बनाउन मार्ग प्रशस्त गरेको छ । गाउँपालिकाले आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षाको गुणस्तरीयता वृद्धि गर्न योजनाबद्ध ढंगले काम गर्न सक्नेछ । विद्यालय शिक्षालाई व्यवसायिक शिक्षाको रूपमा रुपान्तरण गरी विद्यार्थीमा उद्यमशीलता विकास गर्न सकिनेछ । त्यसै गरी शिक्षकको मनोबल उच्च बनाउन गाउँपालिकाले आवश्यक नीति तर्जुमा गर्न सक्ने छ ।

५.१.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य

सोच

समान पहुँच सहितको गुणस्तरीय शिक्षा गाउँपालिकाको प्रतिबद्धता

लक्ष्य

माध्यमिक शिक्षालाई गुणस्तरीय, व्यवसायिक तथा दक्ष नागरिक तयार गर्ने केन्द्रको रूपमा विकास गर्ने ।

उद्देश्य

१. सामुदायिक विद्यालयको शिक्षालाई गुणस्तरीयता अभिवृद्धि गर्दै प्राविधिक र व्यवसायिक शिक्षाको विस्तार गरी स्वरोजगारीको अवसर सृजना गर्नु ।

५.१.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ १. सामुदायिक विद्यालयको शिक्षालाई गुणस्तरीयता अभिवृद्धि गर्दै प्राविधिक र व्यवसायिक शिक्षाको विस्तार गरी स्वरोजगारीको अवसर सृजना गर्नु ।	
१.१ विद्यालय क्षेत्रको शैक्षिक पूर्वाधार	१.१.१ प्रत्येक विद्यालयमा न्यूनतम शैक्षिक पूर्वाधार व्यवस्थापनको

तथा मानव संसाधनमा सुधार गर्ने	मापदण्ड बनाई लागु गरिने छ ।
	१.१.२ प्रत्येक विद्यालयमा नमुना बाल विकास केन्द्रको स्थापना गरिने छ । मन्टेश्वरी तालिम प्राप्त शिक्षक शिक्षिकाको व्यवस्था गरिने छ
	१.१.३ विद्यार्थी संख्या बढी भएका साथै शिक्षक दरबन्दी कम भएका विद्यालयमा शिक्षक व्यवस्थापन तथा क्षमता विकासमा जोड दिईनेछ साथै विद्यार्थी कम भएका विद्यालयलाई मर्जिड गरिने छ ।
	१.१.४ प्राविधिक शिक्षालयहरुको विस्तार र हाल सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरुमा सूचना प्रविधिको उपयोग र विकासमा जोड दिईनेछ ।
१.२ माध्यमिक शिक्षालाई प्राविधिक तथा व्यवसायीक शिक्षाको रुपमा विस्तार गर्ने	१.१.५ गाउँपालिका स्तरीय नमुना आवासीय विद्यालयको स्थापना गरिने छ ।
	१.१.६ प्रत्येक वडामा व्यवसायीक विद्यालयको स्थापना गरिने छ ।
	१.१.७ व्यवसायीक तथा प्राविधिक शिक्षाका लागि प्राविधिक शिक्षकको व्यवस्था गरिने छ ।

Handwritten signature

५.१.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र.सं.	कार्यक्रम नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिवि	द्विरा	द्विप्रल
१	१.१.१	विद्यालय शिक्षा नीति मार्फत विद्यालयमा आवश्यक न्यूनतम पूर्वाधार मापदण्ड तयारी तथा कार्यान्वयन	संख्या	०	१०	१०	२८	४८	४	२	३
२	१.१.२	नमुना बाल मैत्री आधारभूत विद्यालय	संख्या	०	८	८	१६	३२	४	२	३
३	१.१.२	विद्यार्थी शिक्षक व्यवस्थापन कार्यक्रम	संख्या	०		५	६	११	४	२	३
४	१.१.३	सूचना प्रविधि मैत्री विद्यालय कार्यक्रम	संख्या	०		४	७	११	४	२	३
५	२.१.१	गाउँपालिका स्तरीय नमुना आवासीय विद्यालय कार्यक्रम	संख्या	०	२	३		५	४	२	३
६	२.१.२	व्यवसायिक विद्यालय कार्यक्रम	संख्या	०	२	३	१	६	४	२	३

Handwritten signature

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिवस	दिराल	दिप्रल	
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३							
प्रभाव	माध्यमिक शिक्षा, गुणस्तरीय, व्यवसायीक तथा दक्ष नागरिक तयार गर्ने केन्द्रको रूपमा विकास भएका हुनेछन	दक्ष, व्यवसायीक तथा प्राविधिक विद्यार्थी उत्पादन गर्ने विद्यालय	संख्या	०	०	२	३	५			४	२	३	
											४	२	३	
	सामुदायिक विद्यालयको शिक्षालाई गुणस्तरीय तहमा व्यवसायीक, नैतिक, तथा रोजगारमूलक भएको हुने	प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रमा भर्ना दर	प्रतिशत	९०	९२	९५	९७	९७			४	२	३	
		प्रावि विद्यार्थी टिकाउ दर	प्रतिशत	९५	९६	९७	९८	९८			४	२	३	
		निमावि विद्यार्थी टिकाउ दर	प्रतिशत	७६	८०	८३	९०	९०			४	२	३	
		मावि विद्यार्थी टिकाउ दर	प्रतिशत	६०	६५	७०	८०	८०			४	२	३	
असर १		बालमैत्री सिकाइ विधि अवलम्बन गर्ने विद्यालय	प्रतिशत	१५	२०	२५	३०	३०				४	२	३
		विद्यालय अनुगमन संयन्त्रको प्रभावकारी कार्यान्वयन	प्रतिशत	५	१०	१५	२०	२०				४	२	३
		बालमैत्री तालिम लिएका शिक्षक	प्रतिशत	६५	६६	७)	७५	७५				४	२	३

Handwritten signature or mark in the bottom left corner.

		बालबालिकाको सिकाई उपलब्धिमा सुधार	प्रतिशत	५५	५७	६०	७०	७०			४	२	३
		निम्न विद्यालयमा पुस्तकालयको व्यवस्थापन	प्रतिशत	४०	४५	४८	५६	६०			४	२	३
		माध्यमिक विद्यालयमा प्रयोगशाला स्थापना	प्रतिशत	९७	९७	९८	९९	९९			४	२	३
		बालमैत्री तथा अपांग मैत्री विद्यालय भवन	प्रतिशत	७८	८०	८२	८३	८५			४	२	३
		शौचालय भएका विद्यालय	प्रतिशत	९७	९८	९८	९९	१००			४	२	३
		शुद्धिकरण सहितको खानेपानी भएका विद्यालय	प्रतिशत	०	२	७	८	८			४	२	३
प्रतिफल १.२	सम्पूर्ण विद्यालय गाउँपालिकाले तयार पारेको शैक्षिक तथा भौतिक पूर्वाधार युक्त भएका हुने	विद्यालय शिक्षा नीति मार्फत विद्यालयमा आवश्यक न्यूनतम पूर्वाधार मापदण्ड तयारी तथा कार्यान्वयन	संख्या	०	१०	१०	२८	४८			४	२	३
प्रतिफल १.३	बाल मैत्री विद्यालयको व्यवस्थापनले बालबालिकाको क्षमता अभिवृद्धिमा सहयोग पुगेको हुने	नमुना बाल मैत्री आधारभूत विद्यालय	संख्या	०	८	८	१६	३२			४	२	३
प्रतिफल	विद्यार्थी शिक्षकको	विद्यार्थी शिक्षक	संख्या	०		५	६	११			४	२	३

१२३

१.४	समानुपातिक वितरणबाट विद्यालय शिक्षा प्रभावकारी भएको हुने	व्यवस्थापन कार्यक्रम											
प्रतिफल १.५	सूचना प्रविधि मैत्री पठनपाठनबाट विद्यालय शिक्षाको गुणस्तरीयता अभिवृद्धि भएको हुने	सूचना प्रविधि मैत्री विद्यालय कार्यक्रम	संख्या	०		४	७	११			४	२	३
प्रतिफल १.६	आवासीय विद्यालयको स्थापनाले विद्यार्थीले सहजरूपमा गुणस्तरीय शिक्षा पाएका हुने	आवासीय विद्यालय	संख्या	०	२	३		५			४	२	३
प्रतिफल १.७	व्यवसायिक विद्यालयको विकासले विद्यालय शिक्षा रोजगार उन्मुख भएको हुनेछ ।	व्यवसायिक विद्यालय	संख्या	०	२	३	१	६			४	२	३

Handwritten signature

५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण

५.२.१ विद्यमान अवस्था

यस गाउँपालिकामा ४ वटा स्वास्थ्य चौकी, संस्थागत खोप क्लिनिकहरू ५ वटा, टि.बी.उपचार केन्द्र २ वटा र एउटा बर्थिङ सेन्टर रहेका छन् भने ७२ जना महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरू रहेका छन् । गाउँपालिकामा कुपोषण दर २.४ प्रतिशत, ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूमा कुपोषण दर १० प्रतिशत, भुङ्गापखाला रोग लाग्ने दर (प्रति हजार) ९१०, आधा घण्टाभित्र स्वास्थ्य सेवामा पहुँच भएको जनसंख्या ३० प्रतिशत, चारैपटक पूर्वप्रसूती सेवा लिने गर्भवती महिला ४८ प्रतिशत र पूर्ण खोप प्राप्त बालबालिका ९२ प्रतिशत रहेका छन् ।

५.२.२ चुनौती र अवसर

चुनौती

स्वास्थ्य सेवाको सहज पहुँच हुन नसक्नु, स्वास्थ्य सम्बन्धी पूर्वाधारको अभाव, समयसापेक्ष तालिमको अभाव, प्राविधिक जनशक्ति पर्याप्त नहुनु, सबै वडामा स्वास्थ्य केन्द्र नहुनु, स्वस्थ जीवनयापनका उपायहरूको कार्यान्वयनका लागि गाउँपालिकाको सोच पुग्न नसक्नु स्वास्थ्य क्षेत्रका समस्या हुन ।

सबै वडामा स्वास्थ्य सुविधाको न्यायोचित वितरण गर्नु, स्वास्थ्य सम्बन्धी कमजोर सूचकमा सुधार ल्याउनु, गाउँपालिकामा प्राथमिक स्तरका स्वास्थ्यसेवा सुविधा प्राप्त स्वास्थ्य केन्द्रहरू मात्र हुनु, स्वास्थ्य सेवा नियमित अनुगमन गर्नु, स्वास्थ्य सेवालार्ई सुलभ बनाउन आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापन गर्नु स्वास्थ्य क्षेत्रका चुनौती हुन ।

अवसर

नागरिकमा स्वास्थ्य सेवाको महत्व प्रति जागरुकता बढ्नु, स्थानीय अस्पतालले आधारभूत स्वास्थ्य सुविधा उपलब्ध गराउनु, गाउँपालिकाका सबै वडामा क्रमशः स्वास्थ्य सेवा विस्तार हुनु तथा गाउँपालिकाले स्वास्थ्य क्षेत्रका जनशक्तिको व्यवस्थापनमा जोड दिनु स्वास्थ्य क्षेत्रका अवसरहरू हुन । यसको अतिरिक्त स्वस्थ जीवनयापनका लागि प्रत्येक वडामा आयुर्वेदिक उद्यान निर्माण गर्नु, बजार क्षेत्रमा व्यायामशाला सञ्चालन गर्नु पनि यस क्षेत्रका अवसर हुन ।

५.२.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य

सोच

जनपक्षीय सरल सुलभ तथा निशुल्क स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने ।

लक्ष्य

गाउँपालिकामा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सुविधा उपलब्ध गराई स्थानीय समुदायको स्वास्थ्य खर्च कटौतीमा योगदान पुऱ्याउने,

उद्देश्य

१. गाउँपालिकामा सञ्चालित स्वास्थ्य संस्थाको क्षमता अभिवृद्धि गरी स्वास्थ्य सुविधाको पहुँचलाई सहज बनाउनु

स्वास्थ्य

५.२.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १. गाउँपालिकामा सञ्चालित स्वास्थ्य संस्थाको क्षमता अभिवृद्धि गरी स्वास्थ्य सुविधाको पहुँचलाई सहज बनाउनु	
१.१ स्वास्थ्य सुविधालाई सर्भसुलभ र गुणस्तरीय बनाउने	१.१.१ गाउँपालिका भित्रका स्वास्थ्य संस्थामा आवश्यक न्यूनतम प्राविधिक तथा भौतिक पूर्वाधारको मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।
	१.१.२ पालिका स्तरीय गुणस्तरीय स्वास्थ्य संस्था स्थापना गरिने छ ।
	१.१.३ नियमित खोप, परिवार नियोजन, मातृशिशु सेवालालाई जनपक्षीय बनाउनका लागि महिला स्वयंसेविकालाई उत्प्रेरणा सहितको तालिम दिई परिचालन गरिने छ ।
	१.१.४ प्रत्येक वडामा वर्थिङ सेन्टर स्थापना गरिने छ ।
	१.१.५ सम्भाव्यताका आधारमा आयुर्वेदिक उद्यान तथा पोषण केन्द्रको स्थापना गरिने छ ।
	१.१.६ नीजि क्षेत्रसँगको सहकार्यमा बजार क्षेत्रमा व्यायामशाला सञ्चालन गरिने छ ।
	१.१.७ गाउँपालिकाका सबै समुदायलाई स्वास्थ्य विमाको दायरामा ल्याइने छ ।

स्वास्थ्य

५.२.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
१	१.१.१	गाउँपालिका भित्रका स्वास्थ्य संस्थामा आवश्यक न्यूनतम प्राविधिक तथा भौतिक पूर्वाधारको निर्माण	संख्या	०	२	२	२	६	३	२	३
२	१.१.२	पालिका स्तरीय गुणस्तरीय स्वास्थ्य संस्था स्थापना	संख्या	०	१			१	३	२	३
३	१.१.३	नियमित खोप, परिवार नियोजन, मातृशिशु सेवलाई जनपक्षीय बनाउनका लागि महिला स्वयंसेविकालाई उत्प्रेरणा सहितको तालिम	संख्या		१०	१०	७	२७	३	२	३
४	१.१.४	प्रत्येक वडामा वर्थिङ सेन्टर स्थापना	संख्या	३		२	१	३	३	२	३
५	१.१.५	सम्भाव्यताका आधारमा आयुर्वेदिक उद्यान तथा प्रशोधन केन्द्रको स्थापना	संख्या		३	६		९	३	२	३
६	१.१.६	नीजि क्षेत्रसँगको सहकार्यमा बजार क्षेत्रमा व्यायामशाला सञ्चालन	संख्या		१		१	२	३	२	३
६	१.१.७	गाउँपालिकाका सबै समुदायलाई स्वास्थ्य विमा			निरन्तर				३	२	३

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						

Handwritten signature

७५

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	गाउँपालिकामा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सुविधा उपलब्ध गराई स्थानीय समुदायको स्वास्थ्य खर्च कटौतीमा योगदान पुगेको हुने	३० मिनेट भित्र अस्पतालको पहुँचमा भएको जनसंख्या	प्रतिशत	३०	३५	४०	५०	५०	गापा पार्श्व चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३
		औसत आयु	संख्या	७०	७०	७०	७१		गापा पार्श्व चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३
असर १	गाउँपालिकामा सञ्चालित स्वास्थ्य संस्थाको क्षमता अभिवृद्धि गरी स्वास्थ्य सुविधामा सहजता आएको हुनेछ	स्वास्थ्य संस्थामा प्रसूती गराउने गर्भवती महिला	प्रतिशत	४८	२००	३००	५००		गापा पार्श्व चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३
		भाडा पखालाको संक्रमण दर (प्रतिहजारमा)	संख्या	९१०	३००	२००	१००		गापा पार्श्व चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३
		५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरुमा कुपोषण दर	प्रतिशत	१०	५००	२००	१००		गापा पार्श्व चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३
		भिटाभिन ए प्राप्त गर्ने बालबालिका	प्रतिशत	९०	९०	९५	१००		गापा पार्श्व चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३

Handwritten signature

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		सबै खोप लिएका बालबालिका	प्रतिशत	९०	७०	९०	९५		गापा पार्श्व चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३
		परिवार नियोजनका साधनको प्रयोग दर	प्रतिशत	१०	१७	३०	६०		गापा पार्श्व चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३
		स्वास्थ्य विमा गर्ने घर संख्या	प्रतिशत	५	२६०	३००	५००		गापा पार्श्व चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३
		क्रियाशिल महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका	संख्या	२७	२७	२७	२७		गापा पार्श्व चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३
		बर्थिङ सेवा उपलब्ध संस्था	संख्या	१	२	३	१	६			३	२	३
		आयुर्वेद सेवा बाट लाभान्वित जनसंख्या	संख्या	१५००	१६००	१८००	२५००	२५००			३	२	३
		ART सेवन गर्ने	संख्या	२२१	२००	१५०	१००	१००			३	२	३
		सुविधा सम्पन्न अस्पताल	संख्या	०	०	०	१		गापा पार्श्व चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३

१२/१५

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		आधारभूत सुविधा (खानेपानी, शौचालय, वर्थिङ्ग वडा र परामर्श केन्द्र आदी) उपलब्ध स्वास्थ्य संस्था	संख्या	३	५	७	८		गापा पार्श्व चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३
प्रतिफल १.१	प्रत्येक वडामा आवश्यक पूर्वाधार सहितको स्वास्थ्य संस्था निर्माणबाट स्थानीय जनतामा स्वास्थ्य पहुँच सहज भएको हुने	गाउँपालिका भित्रका स्वास्थ्य संस्थामा आवश्यक न्युनतम प्राविधिक तथा भौतिक पूर्वाधारको निर्माण	संख्या	०	२	२	२	६	गापा पार्श्व चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३
प्रतिफल १.२	गुणस्तरीय स्वास्थ्य संस्था स्थापनाबाट नगरिकले समयमै उपचार पाएको हुने	पालिका स्तरीय गुणस्तरीय स्वास्थ्य संस्था स्थापना	संख्या	०	१			१	गापा पार्श्व चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३

१२/११

७८

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रतिफल १.३	महिला स्वयंसेविकालाई उत्प्रेरणा सहितको तालिमबाट समुदायमा न्यूनतम स्वास्थ्य सुविधा पुःख ; xh ePsf] xg]	नियमित खोप, परिवार नियोजन, मातृशिशु सेवालार्ई जनपक्षीय बनाउनका लागि महिला स्वयंसेविकालाई उत्प्रेरणा सहितको तालिम	संख्या	०	१०	१०	७	२७	गापा पार्श्व चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३
प्रतिफल १.४	प्रत्येक वडामा वर्थिड सेन्टरको सञ्चालनबाट मातृ शिशु मृत्युदरमा कमी आएको हुने	प्रत्येक वडामा वर्थिड सेन्टर स्थापना	संख्या	३		२	१	३	गापा पार्श्व चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३
प्रतिफल १.५	आयुर्वेदिक उद्यान तथा प्रशोधन केन्द्र निर्माणबाट औषधि उपचारको सहज र वैकल्पिक प्रयोग बढेको हुने	सम्भाव्यताका आधारमा आयुर्वेदिक उद्यान तथा प्रशोधन केन्द्रको स्थापना	संख्या	०	३	६		९	गापा पार्श्व चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३
प्रतिफल १.६	बजार क्षेत्रका नागरिकहरुले दैनिक व्यायामको अभ्यास गर्न पाइ स्वस्थ भएका हुने	नीजि क्षेत्रसँगको सहकार्यमा बजार क्षेत्रमा व्यायाम शाला सञ्चालन	संख्या	०	१		१	२	गापा पार्श्व चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३

१२३४

७९

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रतिफल १.७	सवै नागरिकले सहज र सुलभ स्वास्थ्य सेवा पाएका हुने	गाउँपालिकाका सवै समुदायलाई स्वास्थ्य बिमा	प्याकेज	०	निरन्तर			गापा पार्श्व चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३	

प्रतिफल

५.३ खानेपानी तथा सरसफाई

५.३.१ विद्यमान अवस्था

यस गाउँपालिकामा रहेका ६९९७ घरधुरीहरूमध्ये ट्यूबेल वा हातेपम्पको पानी पिउने घरधुरि ९४.३ प्रतिशत र धारा/पाइप मार्फत आपूर्ति गरिएको पानी पिउने ३.८ प्रतिशत रहेका छन् । अन्य श्रोत प्रयोग गर्नेको संख्या नगन्य रहेको छ । गाउँपालिकामा सबै बासिन्दालाई स्वच्छ खानेपानीको पहुँच वृद्धि गर्न एक घर एक धारा अभियान सञ्चालन गरिएको छ ।

गाउँपालिकामा रहेका कूल घरधुरीहरूमध्ये साधारण चर्पी प्रयोग गर्ने घरधुरी ४६.८ प्रतिशत, सेप्टि ट्याङ्क भएको चर्पी प्रयोग गर्ने ४४.६ प्रतिशत, सामुदायिक चर्पी प्रयोग गर्ने २.६ प्रतिशत रहेका छन् भने ५ प्रतिशतले भने चर्पीको प्रयोग गर्ने गरेका छैनन् ।

५.३.२ चुनौती र अवसर

चुनौती

खानेपानी व्यवस्थापनको दीर्घकालीन तथा वैज्ञानिक विधि अपनाउन नसक्नु, खानेपानी वितरणमा समानता नहुनु, शुद्ध र व्यवस्थित खानेपानीको अभाव, बढ्दो जनसंख्याको मागलाई धान्न चुनौतीपूर्ण हुनु तथा ढल व्यवस्थापनको भरपर्दो विधि अपनाउन नसक्नु खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रका मुख्य समस्या हुन ।

गाउँपालिका वासीलाई शुद्ध खानेपानीको प्रत्याभूति गराउनु, खानेपानीको मुहानको व्यवस्थापन तथा सरसफाई गर्नु, खानेपानी व्यवस्थाका लागि तयार पारिएका संरचनाहरू लाई गुणस्तरीय बनाउनु, गाउँपालिकाको “एक घर एक धारा” नारालाई मुर्त रूप दिनु, प्राकृतिक प्रकोपले पार्ने समस्यालाई व्यवस्थापन गर्नु खानेपानी तथा सरसफाईका मुख्य चुनौती हुन ।

अवसर

सबै वडामा सञ्चालित खानेपानी आयोजनाको प्रभावकारी व्यवस्थापन गरी गाउँपालिकाको खानेपानीको समस्या समाधान गर्न, उपलब्ध पानीका प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण गर्न गाउँपालिकालाई अवसर प्राप्त छ ।

५.३.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य

सोच

शुद्ध, स्वच्छ खानेपानीमा सबैको सहज पहुँच स्थापित गर्ने

लक्ष्य

खानेपानीको मुहान पहिचान र संरक्षण गरी खानेपानीको सहज पहुँचको प्रत्याभूति गर्दै वातावरणलाई सफा र स्वच्छ बनाउने ।

उद्देश्य

स्वच्छ खानेपानीको समानुपातिक वितरण तथा पूर्ण सरसफाई कायम गर्दै स्वस्थ जीवनयापनको प्रत्याभूति गर्नु

स्वच्छ

५.३.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ स्वच्छ खानेपानीको समानुपातिक वितरण तथा पूर्ण सरसफाई कायम गर्दै स्वस्थ जीवनयापनको प्रत्याभूति गर्नु	
१.१ खानेपानीका स्रोत व्यवस्थापन र वितरणलाई सहज बनाउने	१.१.१ गाउँपालिका स्तरीय खानेपानी तथा सरसफाई नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा गरिने छ
१.२ गाउँपालिकालाई पूर्ण सरसफाई युक्त बनाउने	१.१.२ खानेपानी वितरण प्रणाली तथा ढल व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाईने छ
	१.१.३ खानेपानी तथा सरसफाई व्यवस्थापनका लागि उपभोक्ता समिति सँगको सहलगानीमा पालिका स्तरीय खानेपानी तथा सरसफाई केन्द्रको स्थापना गरिने छ ।
	१.१.४ हरित गेरुवा आयोजनालाई कार्यान्वयन गरिने छ ।
	१.१.५ एक वडा एक नमुना खानेपानी आयोजनाको रूपमा विकास गरिने छ
	१.१.६ खानेपानी शुद्धिकरण तथा मर्मत संभारको कामलाई निरन्तरता दिईने छ ।
	१.१.७ पक्की शौचालय नभएका घरधुरीलाई लक्षित गरी नीजि शौचालय निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिईने छ ।

स्वच्छ

५.३.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिवि	दिराल	दिप्रल
१	१.१.१	गाउँपालिका स्तरीय खानेपानी तथा सरसफाई नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा	संख्या	०		१		१	६	३	३
२	१.१.२	खानेपानी वितरण प्रणाली तथा ढल व्यवस्थापन	पटक	०	१	१	२	५	६	३	३
३	१.१.३	खानेपानी तथा सरसफाई व्यवस्थापनका लागि उपभोक्ता समितिसँगको सहलगानीमा पालिका स्तरीय खानेपानी तथा सरसफाई केन्द्रको स्थापना	प्याकेज	०	१			१	६	३	३
४	१.१.४	हरित गेरुवा आयोजना कार्यान्वयन	स्थान	०	२	१	२	५	६	३	३
५	१.१.५	एक वडा एक नमुना खानेपानी आयोजना	संख्या	०	१	१	१	३	६	३	३
६	१.१.६	खानेपानी शुद्धिकरण तथा मर्मत संभार	संख्या	०	१			१	६	३	३
७	१.१.७	नीजि शौचालय निर्माण कार्य	प्रतिशत	०	१०	२०	३०	३०	६	३	३

Handwritten signature

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	खानेपानीको मुहान पहिचान र संरक्षण गरी खानेपानीको सहज पहुँचको प्रत्याभूति तथा स्वच्छ वातावरणको प्रत्याभूति भएको हुने	उपचार गरिएको खानेपानी प्राप्त घरधुरी	प्रतिशत	१	३	५	१०	१०	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	६	३	३
		फोहोरबाट कम्पोष्ट मल बनाउने परिवार	प्रतिशत	७१.३	७५	७७	८०	८०	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	६	३	३
असर १	स्वच्छ खानेपानीको समानुपातिक वितरण मार्फत समुदायको स्वस्थ जीवनयापनको प्रत्याभूति भएको हुने	पाइपलाइन बाट वितरित पानी प्रयोग गर्ने घरधुरी	प्रतिशत	३.८	४	५	६	६	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	६	३	३
		आधारभूत खानेपानीको पहुँच पुगेको जनसंख्या	प्रतिशत	९७	९८	९९	९९	९९	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	६	३	३
		प्यान भएको शौचालय भएका घरधुरी	प्रतिशत	४४.६	४८	५५	६०	६०	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	६	३	३
		सार्वजनिक शौचालय	संख्या	०	१	१	१	३	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	६	३	३

३२३

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		सक्रिय खानेपानी तथा उपभोक्ता समिति	संख्या	०					गापा पार्श्व चित्र	गा पा	६	३	३
प्रतिफल १.१	खानेपानी तथा सरसफाईका न्युनतम पूर्वाधारको व्यवस्थापन तथा नियम पालनाको सस्कार बसेको हुने	गाउँपालिका स्तरीय खानेपानी तथा सरसफाई नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा	संख्या	०		१		१	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	६	३	३
प्रतिफल १.२	गाउँपालिकाका सबै घरधुरीले सहजरूपमा शुद्ध खानेपानी प्राप्त गरेका हुने	खानेपानी वितरण प्रणाली तथा ढल व्यवस्थापन	पटक	०	१	१	२	५	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	६	३	३

Handwritten signature

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रतिफल १.३	खानेपानी वितरण तथा सरसफाई प्रणाली प्रभावकारी भएको हुने	खानेपानी तथा सरसफाई व्यवस्थापनका लागि उपभोक्ता समितिसँगको सहलगानीमा पालिका स्तरीय खानेपानी तथा सरसफाई केन्द्रको स्थापना	प्याकेज	०	१			१	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	६	३	३
प्रतिफल १.४	गाउँपालिकाको पर्यावरण स्वस्थ तथा सुन्दर भएको हुने	हरित गोरुवा आयोजना कार्यान्वयन	स्थान	०	२	१	२	५	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	६	३	३
प्रतिफल १.५	सवै वडा वासीले खानेपानी उपभोग गरेका हुने	एक वडा एक नमुना खानेपानी आयोजना	संख्या	०	१	१	१	३	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	६	३	३
प्रतिफल १.६	समुदायमा शुद्ध र सुरक्षित खानेपानीको प्रत्याभूति भएको हुने	खानेपानी शुद्धिकरण तथा मर्मत संभार	संख्या	०	१			१	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	६	३	३

१२/१५

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रतिफल १.७	सबै समुदायको पक्की शौचालय निर्माण भएको हुने	नीज शौचालय निर्माण कार्य	प्रतिशत	०	१०	२०	३०	३०	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	६	३	३

Handwritten signature

१७

५.४ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

५.४.१ विद्यमान अवस्था

संवैधानिक रूपमा निर्णय प्रक्रियामा हरेक तह तप्काका नागरिकको समान पहुँचको व्यवस्था गरिएकाले गेरुवा गाउँपालिकाले पनि सिमान्तकृत, पिछडिएका, आर्थिक रूपमा विपन्न, अपाङ्ग, महिला, जेष्ठ नागरिक आदि सबै तह र तप्काका नागरिकको संरक्षण तथा उन्नतीमा साथ दिनु पर्ने हुन्छ ।

लैङ्गिक आधारमा गाउँपालिकामा कुल जनसंख्याको ४६ प्रतिशत पुरुष र ५४ प्रतिशत महिला रहेका छन् । **अपाङ्गता** तर्फ गेरुवा गाउँपालिकामा कूल ३३९९८ जनसंख्यामध्ये २.१ प्रतिशतमा कुनै न कुनै प्रकारको अपाङ्गता रहेको छ । जसमध्ये शारीरिक अपाङ्गता भएका ३७९, दृष्टिविहिन अपाङ्गता भएका १२०, सुनाइ सम्बन्धी अपाङ्गता भएका ७६, स्वर बोलाईसम्बन्धी अपाङ्गता भएका ५९ छन् । **बालबालिका तथा युवा तर्फ** गाउँपालिकामा १० देखि १४ वर्ष उमेर समूहका बालबालिकाको जनसंख्या ११.५ प्रतिशत, २० देखि २४ वर्ष उमेर समूहका युवा ११ प्रतिशत तेस्रोमा १५ देखि १९ वर्ष उमेर समूहका किशोर ११ प्रतिशत रहेका छन् । पाँच वर्षमुनिका २६३७ बालबालिकाहरूमध्ये ९७.५ प्रतिशत बालबालिकाहरू सामान्य अवस्थामा आफ्नै घरमा रहेका छन् भने १.२ प्रतिशत बालबालिका अरुको संरक्षणमा छन् । गाउँपालिकामा करिब ८ प्रतिशत ६० वर्ष माथिका जेष्ठ नागरिक छन् भने ७० वर्षभन्दा माथि १ प्रतिशत नागरिकले घरमूली भएर परिवारको जिम्मेवारी सम्हाल्नु परेको अवस्था देखिन्छ ।

जातजातिका आधारमा गाउँपालिकामा सबैभन्दा धेरै ६४.२ प्रतिशत थारु, १५.४६ प्रतिशत क्षेत्री, ७.२७ प्रतिशत ब्राह्मण, ठकुरी ३.८४ प्रतिशत र दलित ५ प्रतिशत रहेका छन् । भाषाका आधारमा ६०.०८ प्रतिशतले थारु भाषा र ३८.५६ प्रतिशतले नेपाली भाषा बोल्ने गरेका छन् । त्यसैगरी यहाँ ९८.७ प्रतिशत जनसंख्याले हिन्दूधर्म र १ प्रतिशतले क्रिश्चियन धर्म मान्ने गरेका छन् ।

वैवाहिक सम्बन्धका सन्दर्भमा १० वर्ष वा सोभन्दा माथिको उमेर समूहमा रहेका २८,४२४ जनसंख्यामध्ये विधवा वा विधुरको संख्या ३.१६ प्रतिशत र भने छुट्टिएर बसेकाहरूको संख्या ४७ रहेको छ । त्यसैगरी कूल विवाहित जनसंख्याको ६०.७ प्रतिशत महिलाहरूको १९ वर्ष नपुग्दै वा पुग्दा पुग्दै विवाह हुने गरेको छ भने समग्र जनसंख्यामा ५५.१ प्रतिशत विवाहितहरूको पहिलो विवाह गर्दाको उमेर १५ देखि १९ रहेको छ ।

५.४.२ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

बालबालिका, अपाङ्ग तथा महिलामैत्री भौतिक संरचनाहरू निर्माण गर्नु, बाल विवाह, जातिय छुवाछुत जस्ता विकृतिलाई कम गर्नु, सिमान्तकृत समुदायलाई शिक्षा, स्वास्थ्य जस्ता आधारभूत आवश्यकता पुऱ्याउनु, स्थानीय तहका निर्णय प्रक्रियाहरूमा सिमान्तकृत, जनजाति, महिला आदि वर्गको अर्थपूर्ण सहभागिता बढाउनु, आर्थिक रूपमा विपन्न समुदायको सबलीकरण गर्नु, दलित समुदायले भोग्नु परेको अछुतको समस्या समाधान गर्नु, जेष्ठ नागरिकको उचित संरक्षण गर्नु लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मुख्य चुनौती हुन ।

अवसर

संविधानले राज्यका सम्पूर्ण तह र तप्कामा सबै समुदायको समान सहभागिताको अवसर जुटाईदिएको छ । गाउँपालिकाले समावेशी बजेटका माध्यमबाट सबै समुदायको चाहानाको सम्बोधन गर्ने, स्थानीय आवश्यकताका आधारमा संरक्षित क्षेत्र तोकिएको निश्चित समुदायलाई केन्द्रित गरि काम गर्ने तथा समुदायको सामाजिक पुँजीलाई दीगो आय आर्जनको माध्यमका रूपमा विकास गर्ने अवसर गाउँपालिकासँग रहेको छ ।

५.४.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य

सोच

समाजका सबै तह र तप्काका नागरिकको समतामूलक तथा अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गर्नु

लक्ष्य

महिला, दलित, बालबालिका, अपाङ्ग लगायत सबै समुदायको अर्थपूर्ण सहभागितामा जोड दिई विकासमा सबैको अपनत्व बढाउने ।

उद्देश्य

१. पिछडिएका समुदाय, महिला, दलित, आदिवासी जनजाती, वृद्धवृद्धा, बालबालिका लगायत सम्पूर्ण समुदायको गाउँपालिकाबाट प्राप्त हुने सम्पूर्ण सेवा तथा सुविधामा अर्थपूर्ण सहभागिताको प्रत्याभूति गर्ने ।

५.४.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ पिछडिएका समुदाय, महिला, दलित, आदिवासी जनजाती, वृद्ध वृद्धा, बालबालिका लगायत सम्पूर्ण समुदायको गाउँपालिकाबाट प्राप्त हुने सम्पूर्ण सेवा तथा सुविधामा अर्थपूर्ण सहभागिताको प्रत्याभूति गर्ने ।	
१.१ समावेशी विकास नीति अवलम्बन गर्ने ।	१.१.१ पिछडिएका वर्ग, अपाङ्ग, बालबालिका तथा वृद्ध वृद्धा लक्षित सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
	१.१.२ समुदायमा अन्तरनिहित सामाजिक पुँजीका रुपमा रहेका संस्कार तथा संस्कृतिलाई गाउँपालिकाको विकास मोडलका रुपमा विकास गरिने छ साथै ती समुदायको सिपको बजारीकरणका लागि जोड दिईने छ ।
	१.१.३ शारीरिक तथा मानसिक अपाङ्ग लक्षित विद्यालयको स्थापना गरिने छ ।
	१.१.४ सांस्कृतिक ग्रामको स्थापना गरिने छ ।
	१.१.५ जेष्ठ नागरिकलाई आवश्यक पर्ने स्याहार, उपचार तथा मनोरञ्जनका लागि जेष्ठ नागरिक सेवा केन्द्रको निर्माण गरिने छ ।
	१.१.६ प्रारम्भिक शिक्षाका लागि स्थानीय पाठ्यक्रमको व्यवस्था गरिने छ ।
	१.१.७ अपाङ्गता भएका नागरिकका लागि रोजगारमूलक व्यवसायीक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
	१.१.८ अति विपन्न समुदायलाई संरक्षित क्षेत्रका रुपमा विकास गरी विशेष शिक्षा तथा व्यवसायीक क्रियाकलाप सञ्चालन गरिने छ ।

सुन्दर

५.४.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्रस	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
१	१.१.१	पिछडिएका वर्ग,अपाङ्ग, बालबालिका तथा वृद्ध वृद्धा लक्षित विमामा आधारित सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम	प्याकेज	०	निरन्तर				५	६	४
२	१.१.२	समुदायमा अन्तरनिहित समुदायको सिपको उत्थानका लागि अनुदान र बजारीकरणका	प्याकेज	०	निरन्तर				५	६	४
३	१.१.३	अपाङ्ग लक्षित विद्यालयको स्थापना	संख्या	०		२	३	६	५	६	४
४	१.१.४	सांस्कृतिक ग्रामको स्थापना	संख्या	०		२	३	६	५	६	४
५	१.१.५	जेष्ठ नागरिक सेवा केन्द्रको निर्माण	संख्या	०	१	२	३	६	५	६	४
६	१.१.६	प्रारम्भिक शिक्षाका लागि स्थानीय पाठ्यक्रम	संख्या	०	१	२	३	६	५	६	४
७	१.१.७	अपाङ्गता भएका नागरिकका लागि रोजगारमूलक व्यवसायीक कार्यक्रम	संख्या	०	१	२	३	६	५	६	४
८	१.१.८	अति विपन्न समुदायलाई विशेष व्यवसायीक शिक्षा	संख्या	०	१	२	३	६	५	६	४

१०

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिवस	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	महिला, दलित, बालबालिका, अपाङ्ग लगायत सबै समुदायको अर्थपूर्ण सहभागितामा जोड दिई विकासमा सबैको अपनत्व बढेको हुने	समावेशी पूर्वाधारको अवस्था	प्रतिशत	५	१०	३०	६०	६०	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	५	६	४
असर १	पिछडिएका समुदाय, महिला, दलित, आदिवासी जनजाती, वृद्ध वृद्धा, बालबालिका लगायत सम्पूर्ण समुदायको गाउँपालिकाबाट प्राप्त हुने सम्पूर्ण सेवा तथा सुविधामा अर्थपूर्ण सहभागिता भएको हुने	संरक्षित सामाजिक संस्कार संस्कृति	संख्या	०	६	८	१०	१०	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	५	६	४
		सामाजिक सुरक्षाबाट लाभान्वित लक्षित वर्ग	प्रतिशत	३३	३५	४५	५५	५५	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	५	६	४
		अपाङ्गता भएका व्यक्तिको रोजगारी	प्रतिशत	०	५	७	९	९	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	५	६	४
		श्रम शक्तिमा महिला पुरुषको सहभागिता	अनुपात						गापा पार्श्व चित्र	गा पा	५	६	४

३२३

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिवस	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रतिफल १.१	सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमबाट आर्थिकरूपमा कमजोर, जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्ग समुदाय लाभान्वित भएका हुने	सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम	प्याकेज		निरन्तर				गापा पार्श्व चित्र	गा पा	५	६	४
प्रतिफल १.२	विभिन्न जातजातिका विकास मैत्री संस्कार तथा संस्कृतिको संरक्षण भएको हुने	सामाजिक पुँजी जागरण कार्यक्रम	संख्या		निरन्तर				गापा पार्श्व चित्र	गा पा	५	६	४
प्रतिफल १.३	शारीरिक तथा मानसिक अपाङ्ग लक्षित विशेष विद्यालयको सञ्चालनबाट शारीरिक तथा मानसिक अपाङ्गता भएको व्यक्तिको क्षमता तथा सिप अभिवृद्धि भएको हुने	शारीरिक तथा मानसिक अपाङ्ग लक्षित विशेष विद्यालय	संख्या	०	१	०	५	६	४	गा पा	२	३	६
प्रतिफल १.४	विभिन्न जातजातिको भाषा कला तथा संस्कृतिको संरक्षण भएको हुने	सांस्कृतिक ग्राम आयोजना	संख्या	१			५	६	४	गा पा	२	३	६

१२

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविस	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रतिफल १.५	जेष्ठ नागरिकको जीवन यापनमा सहजता आएको हुने	जेष्ठ नागरिक सेवा केन्द्रको निर्माण	संख्या	०	१	२	५	६	४	गा पा	२	३	६
प्रतिफल १.६	बहुसंख्यक थारु बालबालिकाको प्रारम्भिक शिक्षा प्राप्तमा सहजता हुने	प्रारम्भिक शिक्षाका लागि स्थानीय पाठ्यक्रम	संख्या	०	१	२	५	६	४	गा पा	२	३	६
प्रतिफल १.७	अपाङ्गता भएका नागरिकको आर्थिक क्षमता बढेको हुने	अपाङ्गता भएका नागरिकका लागि रोजगारमूलक व्यवसायीक कार्यक्रम	संख्या	०	१	२	३	६	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	२	३	६
प्रतिफल १.७	अति विपन्न समुदायको क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने	अति विपन्न समुदायलाई विशेष व्यवसायीक शिक्षा	संख्या	०	१	२	३	६	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	२	३	६

१३

१३

५.५ युवा तथा खेलकुद

५.५.१ विद्यमान अवस्था

६० प्रतिशत भन्दा बढी आर्थिक रूपमा सक्रिय जनसंख्या भएको गेरुवा गाउँपालिकामा युवा वर्गको उल्लेख्य हिस्सा (५०.७ प्रतिशत) गाउँपालिकाबाट अस्थायी रूपमा अन्यत्र गएको देखिन्छ । गाउँपालिकामा अनुपस्थित रहेका कुल युवाको जनसंख्या मध्ये ७० प्रतिशतले १२ कक्षासम्मको शिक्षा हासिल गरेका छन् । बाहिर गएका युवाको ठूलो हिस्सा अन्य जिल्लामा (२० प्रतिशत) साउदी अरेबिया (४.७ प्रतिशत), र भारत २५२ (३.०६ प्रतिशत) तर्फ रोजगारीको सिलसिलामा गएका छन् भने स्थानीय स्तरमा पनि करिब २ देखि ५ प्रतिशत युवा औद्योगिक, व्यापार तथा व्यवसायिक कृषि क्षेत्रमा आवद्ध छन् ।

गाउँपालिकामा खेलकुद पूर्वाधार विकास पर्याप्त भैसकेको अवस्था छैन । साथै खेलकुद मैदान पर्याप्त नहुनु, खेलाडीलाई प्रशिक्षणको अभाव, युवा दुर्व्यसनी, स्थानीय स्तरमा रोजगारीका अवसरहरु कम हुनु, कृषि तथा पशुपालन व्यवसायमा युवाको आकर्षण कम हुनु तथा प्राविधिक रूपमा दक्ष युवाको संख्या कम हुनु युवा तथा खेलकुद क्षेत्रका प्रमुख समस्या हुन ।

५.५.२ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

युवा वर्गलाई आकर्षण गर्न सक्ने रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना गर्नु, सक्रिय उमेर समूहका युवालाई दक्ष जनशक्तिको रूपमा रुपान्तरण गर्नु, युवामा व्यवसायिकताको संस्कार भर्नु, खेलकुद पूर्वाधारको विकास गर्नु तथा युवा वर्गलाई खेल प्रति आकर्षण गर्नु युवा तथा खेलकुद क्षेत्रका चुनौतीहरु हुन ।

अवसर

युवा वर्गको प्राविधिक तथा व्यवसायिक दक्षता अभिवृद्धि गर्न, कृषि, व्यवसायिक तथा औद्योगिक क्षेत्रको विकासमा युवाको आकर्षण बढाउन, रोजगारीका अल्पकालीन तथा दीर्घकालीन अवसरहरुको पहिचान गरी युवा परिचालन गर्न, दक्ष तथा क्षमतावान युवा खेलाडी उत्पादन गर्न गाउँपालिकासँग अवसरहरु प्राप्त छन् ।

५.५.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य

सोच

सक्षम, स्वस्थ र दक्ष युवा शक्ति

लक्ष्य

खेलकुद तथा उद्यमशिलताका माध्यमबाट युवा वर्गको बहुआयामिक विकास गर्नु

उद्देश्य

खेलकुद, कृषि तथा औद्योगिक उद्यमशिलताका माध्यमबाट युवाको क्षमता अभिवृद्धि गर्दै रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना गर्नु

Handwritten signature

५.५.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ खेलकुद, कृषि तथा औद्योगिक उद्यमशिलताका माध्यमबाट युवाको क्षमता अभिवृद्धि गर्दै रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना गर्नु	
१.१ खेलकुद पुर्वाधारको विकास गर्ने	१.१.१ गेरुवा गाउँपालिकालाई खेलकुद हबको रूपमा विकास गरिने छ
	१.१.२ एक वडा एक खेलकुद मैदानको विकास गरिनेछ
	१.१.३ गेरुवा रंगशाला निर्माण आयोजना निर्माण गरिने छ ।
१.२ युवा वर्गलाई उद्यमशिलतातर्फ आकर्षण गर्ने	१.२.१ कृषि सिप सिकेर वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवाहरूलाई अर्गानिक कृषि व्यवसाय गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
	१.२.२ सामूहिक, सहकारी, कबुलियती र करार खेतीमा युवाहरूलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।

Handwritten signature

५.५.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्रस	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
१	१.१.१	गेरुवा गाउँपालिकालाई खेलकुद हवको रुपमा विकास	प्याकेज	०	निरन्तर			३	२	३	
२	१.१.२	एक वडा एक खेलकुद मैदानको विकास	संख्या	०	३	२	१	६	३	२	३
३	१.१.२	गेरुवा रंगशाला निर्माण आयोजना	संख्या	१				१	३	२	३
४	१.२.१	कृषि सिप सिकेर वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवाहरूलाई अर्गानिक कृषि व्यवसाय गर्न प्रोत्साहन	संख्या	०	२०	३०	५०	८०	३	२	३
५	१.२.२	सामूहिक, सहकारी, कबुलियती र करार खेतीमा युवाहरूलाई प्रोत्साहन	संख्या	०	५०	१००	१५०	२००	३	२	३

स्वास्थ्य

९६

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	खेलकुद तथा उद्यमशिलताका माध्यमबाट युवा वर्गको बहुआयामिक विकास भएको हुने	युवा रोजगारीको अवस्था	प्रतिशत	२	३	५	१०	१०	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	३	२	३
		प्रदेश तथा राष्ट्रियस्तर खेलाडी	संख्या	२	२	५	१०	१७	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	३	२	३
असर १	खेलकुल, कृषि तथा औद्योगिक उद्यमशिलताका माध्यमबाट युवाको क्षमता अभिवृद्धि गर्दै रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना भएको हुने	व्यवसायीक खेलाडी	संख्या	२	२	४	५	५	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	३	२	३
		युवा द्वारा सञ्चालित करार खेती तथा अर्गानिक खेतीको उत्पादन	मे.टन	०	५००	७००	१०००	२२००	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	३	२	३
		कबर्डहल तथा खेलकुद मैदान	संख्या	२	२	२		६	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	३	२	३
		पालिकामा संचालित खेलकुद प्रतियोगिता	संख्या	१	३	३	४	४	गापा पार्श्व चित्र	गा पा	३	२	३

१७

१७

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिवस	दिनांक	दिनांक
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रतिफल १.१	गाउँपालिका स्तरीय युवा तथा खेलकुद नीतिबाट युवा र खेलकुद विकास को प्रारूप तयार पार्न योगदान पुगेको हुने ।	गेरुवा गाउँपालिकालाई खेलकुद हवको रूपमा विकास	प्याकेज		निरन्तर				गापा पार्श्व चित्र	गा पा	३	२	३
प्रतिफल १.२	खेलाडीलाई खेलकुदका लागि सहजता प्राप्त हुने	एक वडा एक खेलकुद मैदानको विकास	संख्या	०	३	२	१	६	गापा	गा पा	३	२	३
प्रतिफल १.३	खेलकुद क्रियाकलापमा पालिका आकर्षणको केन्द्र हुने	गेरुवा रंगशाला निर्माण आयोजना	संख्या	१				१	ग प्र	गा पा	३	२	३
प्रतिफल १.४	युवा वर्गका चाहाना अनुरूपका रोजगारका क्षेत्रको पहिचान भएको हुने	कृषि सिप सिकेर वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवाहरूलाई अर्गानिक कृषि व्यवसाय गर्न प्रोत्साहन	संख्या	०	२०	३०	५०	८०	गापा		३	२	३
		सामूहिक, सहकारी, कबुलियती र करार खेतीमा युवाहरूलाई प्रोत्साहन	संख्या	०	५०	१००	१५०	२००	गापा		३	२	३

१२/१५

५.६ कला भाषा, साहित्य तथा संस्कृति

५.६.१ विद्यमान अवस्था

गेरुवा गाउँपालिका संस्कृति, कला, भाषा तथा साहित्यका दृष्टिकोणले धनी गाउँपालिकाका रूपमा रहेको छ । विद्यमान सबै कला, संस्कृतिको अध्ययन र संरक्षणको अभावका कारण कतिपय कला, संस्कृति, परम्परा अमूर्त र लोपोन्मुख अवस्थामा रहेका छन् । त्यसैगरी यहाँका थारु समुदायमा प्रचलित संस्कृति तथा परम्परागत नृत्यहरु यस गाउँपालिकाका सांस्कृतिक सम्पदा हुन । यसका साथै गाउँपालिकामा विभिन्न विधाका कलाकार तथा साहित्यकार पनि छन् ।

स्थानीय कला, भाषा तथा साहित्यको प्रवर्द्धन हुन नसक्नु, स्थानीय संस्कृतिको खोजविन हुन नसक्नु, राजनीतिक नेतृत्वमा संस्कृति, कला, भाषा तथा साहित्य संरक्षण सम्बन्धी ज्ञानको अभाव हुनु कला, भाषा, साहित्य तथा संस्कृतिका मुख्य समस्या हुन ।

५.६.२ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

लोपोन्मुख संस्कृतिको अन्वेषण गर्नु, संस्कृति, कला, भाषा तथा साहित्यको संरक्षण तथा विकासमा राजनीतिक नेतृत्वको चासो बढाउनु ।

अवसर

थारु समुदाय लागायतका समुदायको संस्कृति गाउँपालिकाका लागि आफैमा अवसरको रूपमा रहेको छ । विभिन्न जातजातिका कला संस्कृति अन्तर्गतका बाजा, कला तथा साहित्यको संरक्षण गरी गाउँपालिकालाई सांस्कृतिक पालिकाको रूपमा विकास गर्न सकिने देखिन्छ ।

५.६.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य

दीर्घकालीन सोच

संस्कृतिको संगम गेरुवा गाउँपालिका

लक्ष्य

गाउँपालिका भित्रका भाषा, साहित्य, कला तथा संस्कृतिको संरक्षण तथा विकास गर्ने ।

उद्देश्य

स्थानीय भाषा, साहित्य तथा कलाको प्रवर्द्धन गर्नु

५.६.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ स्थानीय भाषा, साहित्य तथा कलाको प्रवर्द्धन गर्नु	
१.१ भाषा, साहित्य तथा कलाको संरक्षण तथा विकासका लागि नीतिगत व्यवस्था गर्ने	१.१.१ सांस्कृतिक संग्राहलयको स्थापना गरिने छ ।
	१.१.२ कला तथा साहित्यलाई प्रोत्साहन गर्न अन्तरपालिका साहित्यिक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

१९

५.६.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिवस	दिराल	दिप्रल
१	१.१.१	सांस्कृतिक संग्रहालयको स्थापना	संख्या	०	१			१	४	२	३
१	१.१.२	अन्तरपालिका साहित्यिक कार्यक्रम सञ्चालन	संख्या	०	१	१	२	४	४	२	३

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा उपलब्धि	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिवस	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	स्थानीय भाषा, कला, संस्कृति र सम्पदाको पहिचान, संरक्षण तथा प्रवर्द्धन भएको हुने	कला, संस्कृति, भाषा र साहित्यमा जिल्ला, प्रदेश र राष्ट्रको प्रतिनिधित्व गर्ने स्रष्टा	संख्या	०	१	४		४	पार्श्व चित्र	गापा	४	२	३
		संरक्षित कला, संस्कृति र सम्पदाका प्रकार	संख्या	०	२	४		६	पार्श्व चित्र	गापा	४	२	३
असर १	स्थानीय भाषा, साहित्य तथा कलाको प्रवर्द्धन भएको हुने	कला, भाषा र साहित्यलाई पेशाको रूपमा अवलम्बन नगर्ने व्यक्ति	संख्या	०	२	३		५	पार्श्व चित्र	गापा	४	२	३

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा उपलब्धि	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिवस	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		स्थानीय संस्कृति, कला, सम्पदा र साहित्य सम्बन्धी अध्ययन तथा अनुसन्धान		०	१	१		२	पार्श्व चित्र	गापा	४	२	३
		स्थानीयकला, संस्कृति, सम्पदा, भाषा साहित्यमा आधारित प्रकाशन	०	१	१	१		३	पार्श्व चित्र	गापा	४	२	३
प्रतिफल १.१	सांस्कृतिक संग्रहालयको स्थापनाले गाउँपालिकाका सांस्कृतिक सम्पदाको संरक्षण भएको हुने छ	सांस्कृतिक संग्रहालय	०	१				१	पार्श्व चित्र	गापा	४	२	३
प्रतिफल १.२	अन्तरपालिका साहित्यिक कार्यक्रमले गाउँपालिका भित्रका साहित्यकार तथा कलाकारहरुको प्रतिभा उजागर भएको हुने छ	अन्तरपालिका साहित्यिक कार्यक्रम सञ्चालन	०	१	३	४			पार्श्व चित्र	गापा	४	२	३

परिच्छेद – छ

पूर्वाधार विकास

६.१ सडक तथा पुल

६.१.१ विद्यमान अवस्था

गाउँपालिकामा रहेका ६९९७ घरपरिवारहरूमध्ये अस्थायी सडकको पहुँच भएको घरपरिवार ४२.२ प्रतिशत, गोरेटो सडकको पहुँच भएको घरपरिवार १२.५ प्रतिशत र ग्राभेल गरेको सडकसम्म पहुँच भएको ४४.२ प्रतिशत घरपरिवार रहेका छन्। गाउँपालिकामा ५८ प्रतिशत घरपरिवारमा सहज प्रकारको सडक पहुँच छैन। गाउँपालिकामा हाल सम्म १५२ किमि कच्ची सडक छ भने १०० किमि स्तरोन्नती गरिएको सडक छ। त्यसैगरी बायोइन्जिनियरिङ्ग प्रविधि उपयोग भएको सडक ४ कि.मि. छ। त्यसैगरी गाउँपालिकामा २ वटा पक्की सडक पुल रहेका छन्।

गाउँपालिकाले पूर्वाधारको विकासमा ध्यान दिएको भएपनि सबै वडामा पक्की सडक पुग्न सकेको छैन। सडकको चौडाई साँघुरो हुनु, पर्यावरणलाई जोगाउने तर्फ ध्यान नपुगनु, सडक निर्माण सँगसँगै नाला र ढल निर्माण नहुदा गुणस्तरीय सडक नबन्नु सडक क्षेत्रका मुख्य समस्या हुन।

६.१.२ चुनौती र अवसर

चुनौती

सडकको गुणस्तरीयतामा कमी हुनु, सबै वडालाई पक्की सडकको रुपमा विकास गर्नु, आवश्यक क्षेत्रमा पुलको निर्माण, वडाहरूमा यातायत साधनको आवतजावतको पर्याप्तता, सडक मापदण्ड सम्बन्धी ठोस नीतिको तर्जुमा सडक तथा पुल क्षेत्रका चुनौतीहरू हुन।

अवसर

गोरेटो, कच्ची र ग्रावेल सडकको पहुँचमा भएका घरधुरीलाई पक्की सडकको पहुँचमा ल्याउने, ग्रामीण क्षेत्रमा हुने आर्थिक गतिविधिलाई पालिकाको मुल प्रवाहमा जोड्ने, ग्रमिण क्षेत्रमा विकासका अवसरहरू फराकिलो बनाउने तथा गाउँपालिकाको समग्र विकास प्रक्रियालाई अगाडि बढाउने अवसर गाउँपालिकाले प्राप्त गर्नेछ।

६.१.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य तथा उद्देश्य

दीर्घकालीन सोच

दीगो सडक, गेरुवा समृद्धिको मेरुदण्ड

लक्ष्य

गुणस्तरीय मापदण्ड सहितको दीगो पक्की सडक तथा पुल निर्माण गरी बाह्रैमास चल्ने सडक सञ्जाल विस्तार गर्ने।

उद्देश्य

सडक, पुल जस्ता भौतिक संरचनाको गुणस्तरीयता कायम गर्न नीतिगत व्यवस्था गर्दै तदअनुरूपको विकासमा जोड दिनु।

६.१.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ सडक, पुल जस्ता भौतिक संरचनाको गुणस्तरीयता कायम गर्न नीतिगत व्यवस्था गर्दै तदअनुरूपको विकासमा जोड दिनु।	
१.१ सडक तथा पुलको गुणस्तरीयता कायम गर्दै रणनीतिक सडक तथा	१.१.१ सडक तथा पुल नीति तर्जुमा गरिनेछ। १.१.२ गाउँपालिकालाई वडा केन्द्रसम्म जोड्ने सडकलाई कालोपत्रे

पुलको निर्माण गर्ने	गरिनेछ
	१.१.३ नदी तटीय सडक मार्गको निर्माण गरिने छ ।
	१.१.४ गेरुवा चत्रपथको निर्माण गरिने छ ।
	१.१.५ गेरुवा मुख्य सडक लिंक योजना कार्यान्वयन गरिने छ ।
	१.१.६ बुढीकुलोमा बेलीबृज निर्माण गरिने छ
	१.१.७ इन्टेक गोरङ्गे मोटरेवल पुल
	१.१.८ सन्कट्टी घाट टिकापुर मोटरेवल पुल
	१.१.९ ठाकुरद्वारा-मनाउघाट भोलुंगे पुल

Handwritten signature

६.१.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिवि	दिराल	दिप्रल
१	१.१.१	सडक तथा पुल नीति तर्जुमा	संख्या	१			१		९	३	२
२	१.१.२	गाउँपालिकालाई वडा केन्द्रसम्म जोड्ने सडकलाई कालोपत्रे गर्ने	किमि	०	३	५	८	१६	९	३	२
३	१.१.३	नदी तटीय सडक मार्गको निर्माण	किमि	०	१			१	९	३	२
४	१.१.४	गेरुवा चत्रपथको निर्माण गरिने छ ।	किमि	०					९	३	२
५	१.१.५	गेरुवा मुख्य सडक लिंक योजना कार्यान्वयन	किमि						९	३	२
६	१.१.६	बुढीकुलोमा बेलीबृज निर्माण	मि						९	३	२
७	१.१.७	इन्टेक गोरङ्गे मोटरेवल पुल	मि	०	५	८	५	१८	९	३	२
८	१.१.८	सन्कट्टी घाट टिकापुर मोटरेवल पुल	मि	०	२	२	३	७	९	३	२
९	१.१.९	ठाकुरद्वारा-मनाउघाट भोलुंगे पुल	मि						९	३	२

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिवि	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	गुणस्तरीय मापदण्ड सहितको दीगो पक्की सडक तथा पुल निर्माण गरी वाह्रैमास चल्ने	कालोपत्रे सडकको प्रत्यक्ष पहुँचमा भएको घरधुरी	प्रतिशत	०	५	१०	२०	२०	पार्श्व चित्र	गा पा	९	३	२
		ग्राभेल सडकको पहुँचमा भएका	प्रतिशत	४४	४५	५०	७०	७०	पार्श्व चित्र	गा पा	९	३	२

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिवाल	दिराल	दिप्रल	
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३							
	सडक सञ्जाल विस्तार भएको हुने	घरधुरी												
असर १	सडक, पुल जस्ता भौतिक संरचनाको गुणस्तरीयता कायम गर्न नीतिगत व्यवस्था गर्दै तदअनुरूपको विकास भएको हुने	कालोपत्रे सडक	किमी	०	३	५	५	१३	पार्श्व चित्र	गा पा	९	३	२	
		ग्राभेल सडक	किमी	१००	२०	४०	४०	२००	पार्श्व चित्र	गा पा	९	३	२	
		धुले सडक	किमी	१५२		१०				पार्श्व चित्र	गा पा	९	३	२
		पक्की पुल	संख्या	१		१	१			पार्श्व चित्र	गा पा	९	३	२
		कल्भर्ट	संख्या	२		५	५			पार्श्व चित्र	गा पा	९	३	२
		सहायक नदीमा भोलुङ्गे पुल	संख्या	१		२	३			पार्श्व चित्र	गा पा	९	३	२
		यातायात सुचारु सडक लम्बाई	किमी	१००		५०	५०			पार्श्व चित्र	गा पा	९	३	२
		पालिकामा संचालित ३ पाँचे यातायातका साधन	संख्या							पार्श्व चित्र	गा पा	९	३	२
		पालिकामा संचालित विद्युतीय	संख्या	०		५	१०			पार्श्व चित्र	गा पा	९	३	२

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		यातायातका साधन											
		सडक नालीको लम्बाई	मिटर			२००	२००		पार्श्व चित्र	गा पा	९	३	२
		नियमित मर्मत संभार भएको सडकको लम्बाई	किमी			४०	५०		पार्श्व चित्र	गा पा	९	३	२
		बायोइञ्जिनिरिङ्ग प्रविधी र सडक साइड वृक्षारोपण	किमी	४		१	१		पार्श्व चित्र	गा पा	९	३	२
		व्यवस्थित ढल	मिटर	०		५००	५००				९	३	२
प्रतिफल १.१	गाउँपालिका भित्रका सडक तथा पुल निर्माणमा एकरूपता आएको हुने	सडक तथा पुल नीति तर्जुमा गरिनेछ ।	संख्या	१			१		पार्श्व चित्र	गा पा	३	९	५
प्रतिफल १.२	वडा कार्यालय देखि गाउँपालिकासम्मको यात्रा सहज हुने	गाउँपालिकालाई वडा केन्द्रसम्म जोड्ने सडकलाई	किमी	०	३	५	८	१६	पार्श्व चित्र	गा पा	९	३	२

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिवाल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		कालोपत्रे गरिनेछ											
रणनीतिक सडक निर्माणबाट गाउँपालिका वासीको आर्थिक क्रियाकलाप मा वृद्धि भएको हुने		नदी तटीय सडक मार्गको निर्माण गरिने छ ।	किमि	०	१			१	पार्श्व चित्र	गा पा	९	३	२
		गेरुवा चत्रपथको निर्माण गरिने छ ।	किमि	०					पार्श्व चित्र	गा पा	९	३	२
		गेरुवा मुख्य सडक लिंक योजना कार्यान्वयन गरिने छ ।	किमि						पार्श्व चित्र	गा पा	९	३	२
		बुढीकुलोमा बेलीबृज निर्माण गरिने छ	मि						पार्श्व चित्र	गा पा	९	३	२
		इन्टेक गोरङ्गे मोटेरेवल पुल	मि	०	५	८	५	१८	पार्श्व चित्र	गा पा	९	३	२
		सन्कट्टी घाट टिकापुर मोटेरेवल पुल	मि	०	२	२	३	७	पार्श्व चित्र	गा पा	९	३	२
		ठाकुरद्वारा- मनाउघाट भोलुगे पुल	मि						पार्श्व चित्र	गा पा	९	३	२

६.२ सञ्चार तथा सूचना प्रविधि

६.२.१ बिद्यमान अवस्था

यस गाउँपालिकामा पत्रपत्रिका, रेडियो र टि.भि. जस्ता परम्परागत सञ्चारका साधनको प्रयोगका साथै आधुनिक प्रविधिको प्रयोग पनि बढ्दै गएको छ । गाउँपालिकामा नेपाल टेलिकम र एनसेल दुबैको सेवा उपलब्ध छ । गाउँपालिकामा World Link, ADSL, NCell, NTC आदि कम्पनीहरूले इन्टरनेट सेवा पुर्याउँदै आइरहेका छन भने डिसहोम र अन्य केवल नेटवर्कद्वारा गाउँपालिकावासीले मनोरन्जनात्मक टि.भि कार्यक्रमहरू हेर्ने गरेको पाइन्छ । इलाका हुलाक १ र अतिरिक्त हुलाक ३ गरी जम्मा ४ हुलाक सेवा हाल गाउँपालिकाका विभिन्न वडाहरूमा कार्यरत छन । गाउँपालिकामा रहेका कूल घरपरिवारहरूमध्ये मोबाइल फोन प्रयोगकर्ता ९५ प्रतिशत भन्दा माथि छ । इन्टरनेट सुविधा जडान भएका घरधुरीहरूको संख्या २०६०, रेडियो ११०३, टेलिभिजन १९६२, केबल वा डिस १६१, कम्प्युटर वा ल्यापटप प्रयोगकर्ता घरधुरी ३३२ छन ।

६.१.२ चुनौती र अवसर

चुनौती

टलिफोन टावरलाई व्यवस्थित तथा इन्टरनेट सुविधालाई सर्वसुलभ बनाउनु, गाउँपालिकाका सम्पूर्ण विद्यालयहरूमा इन्टरनेट सुविधा उपलब्ध गराई प्रविधिमैत्री शिक्षण सिकाई क्रियाकपाल संचालन गर्नु, प्रविधिमैत्री स्वास्थ्योपचार सुविधा उपलब्ध गराउनु प्रत्येक विद्यालयमा प्रविधिमैत्री पुस्तकालय संचालन गर्नु गाउँपालिका एवं यसका शाखाहरू र वडा कार्यालयका कामलाई डिजिटल रुपमा संचालन गर्नु सञ्चार तथा सूचना प्रविधिको मुख्य चुनौती हुन ।

अवसर

फोन तथा इन्टनेट सुविधालाई सर्वसुलभ बनाई पालिकाबाट प्रदान गरिने सेवालार्ई मितव्ययी ढंगले प्रवाह गर्न सकिने, विद्यालय शिक्षालार्ई गुणस्तरीय तथा प्रविधिमैत्री बनाउन सकिने, तथा सर्वसाधारण जनतालाई सूचना प्रवाहमा जोडी प्रविधिमैत्री बनाउन सकिने अवसर गाउँपालिकासँग रहेको छ ।

६.१.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य

सोच

सूचना तथा सञ्चार प्रविधी मैत्री गेरुवा गाउँपालिका ।

लक्ष्य

सूचना तथा सञ्चार विधिलाई भरपर्दो, विश्वसनीय एवं गुणस्तरीय रुपमा विकास गर्दै गाउँवासीको जीवनलाई सहज र सरल बनाउने ।

उद्देश्य

१. गाउँपालिका वासीमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको पहुँचलाई सहज र सरल बनाउनु ।

Handwritten signature

६.१.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
	उद्देश्य १ गाउँपालिका वासीमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको पहुँचलाई सहज र सरल बनाउनु ।
१.१ गाउँपालिकालाई प्रविधि मैत्री पालिकाको रूपमा विकास गर्ने ।	१.१.१ गाउँपालिकाको आवश्यकता अनुरूप सूचना तथा सञ्चार नीति तर्जुमा गरिनेछ ।
	१.१.२ आम जनतामा Digital Literacy बढाउन वडाहरूसँग सहकार्य मार्फत् तालिम र अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
	१.१.३ हरेक सरकारी कार्यालयहरूमा र सामुदायिक भवनहरूमा सूचना प्रविधि पूर्वाधार विकास गरिनेछ ।
	१.१.४ गाउँपालिकालाई फिल्म भिलेजको रूपमा विकास गरिने छ
	१.१.५ सुविधायुक्त टेलिसेन्टरहरूको विकास गरिनेछ ।
	१.१.६ सूचना प्रविधिसँग सम्बन्धीत प्राविधिक जनशक्तिलाई तालिम गराई उनीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।

स्वच्छ

६.१.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिवि	दिराल	दिप्रल
१	१.१.१	गाउँपालिकाको आवश्यकता अनुरूप सूचना तथा सञ्चार नीति तर्जुमा	संख्या	०	१			१	९	३	२
२	१.१.२	आम जनतामा Digital Literacy बढाउन वडाहरूसँग सहकार्य मार्फत् तालिम र अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन	संख्या	०	२	२	२	६	९	३	२
३	१.१.३	हरेक सरकारी कार्यालयहरूमा र सामुदायिक भवनहरूमा सूचना प्रविधि पूर्वाधार विकास	संख्या		१	१	१	३	९	३	२
४	१.१.४	गाउँपालिका फिल्म भिजेज कार्यक्रम	संख्या		१	१	१	३	९	३	२
५	१.१.५	सुविधायुक्त टेलिसेन्टरहरूको विकास	संख्या		१	१	१	३	९	३	२
६	१.१.६	सूचना प्रविधिसँग सम्बन्धीत प्राविधिक जनशक्तिलाई तालिम गराई उनीहरूको क्षमता अभिवृद्धि	संख्या		१	१	१	३	९	३	२

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/ ७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा उपलब्धि	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिबिल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/ ७९	२०८०/ ८१	२०८२/८३						
प्रभाव	भरपर्दो, विश्वसनीय एवं गुणस्तरीय सूचना तथा संचार सेवाको विकास र विस्तार भएको हुने	इन्टरनेट सेवा प्रयोग गर्ने परिवार	प्रतिशत	२०	३०	३०	४०	४०	गापा पार्श्व चित्र	गापा	९	३	२
असर १	गाउँपालिका वासीमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको पहुँचलाई सहज र सरल भएको हुने	मोबाइल प्रयोगकर्ता	प्रतिशत	९२	९४	९५	९६	९६	"		९	३	२
		कम्प्युटर प्रयोग गर्ने परिवार	प्रतिशत	४	६	९	१०	१०	"		९	३	२
		टेलिभिजन प्रयोग गर्ने परिवार	प्रतिशत	२८	३०	३२	४०	४०	"		९	३	२
प्रतिफल १.१	सूचना तथा सञ्चार नीति, कानून तथा मापदण्ड तयारी भएको हुने	गाउँपालिकाको आवश्यकता अनुरूप सूचना तथा सञ्चार नीति तर्जुमा	संख्या	०	१			१	"		९	३	२

प्रतिफल १.२	सूचना प्रविधि मैत्री विद्यालय भएको हुने	आम जनतामा Digital Literacy बढाउन वडाहरूसँग सहकार्य मार्फत् तालिम र अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन	संख्या	०	२	२	२	६	"		९	३	२
प्रतिफल १.३	आम जनतामा Digital Literacy बढाउन वडाहरूसँग सहकार्य मार्फत् तालिम र अभिमुखीकरण कार्यक्रम भएको हुने	हरेक सरकारी कार्यालयहरुमा र सामुदायिक भवनहरुमा सूचना प्रविधि पूर्वाधार विकास	संख्या		१	१	१	३	"		९	३	२
प्रतिफल १.४	गाउँपालिकामा सूचना प्रविधि सम्बन्धी नवीन प्रयोगको शुरुवात भएको हुने	गाउँपालिका फिल्म भिलेज कार्यक्रम	संख्या		१	१	१	३	"		९	३	२
प्रतिफल १.५	सुविधायुक्त टेलिसेन्टरहरुको विकास भएको हुने	सुविधायुक्त टेलिसेन्टरहरुको विकास	संख्या		१	१	१	३	"		९	३	२

प्रतिफल १.६	सूचना प्रविधिसँग सम्बन्धीत प्राविधिक जनशक्तिलाई तालिम गराई उनीहरूको क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने	सूचना प्रविधिसँग सम्बन्धीत प्राविधिक जनशक्तिलाई तालिम गराई उनीहरूको क्षमता अभिवृद्धि	संख्या		१	१	१	३	”		९	३	२
----------------	--	--	--------	--	---	---	---	---	---	--	---	---	---

Handwritten signature

६.३ आवास तथा बस्ती विकास

६.३.१ विद्यमान अवस्था

गाउँपालिकामा रहेका कूल ६९९७ घरधुरीहरू मध्ये लालपुर्जा भएको आफ्नै जमिनमा घर भएकाहरूको संख्या ७६.२ प्रतिशत छन भने ८१ प्रतिशत घरधुरीको घर निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र छैन । त्यसैगरी लालपुर्जा नभएको जमिनमा घर बनाउने सुकुम्वासी २२ प्रतिशत रहेका छन । लालपुर्जा नभएको जमिनमा घरहरू निर्माण गर्नेको संख्या मध्ये धेरै वडा नं. ६, १ र ५ छन । गाउँपालिकामा लगभग ८० प्रतिशत भन्दा धेरै घर कच्ची अवस्थामा छन ।

व्यवस्थित बस्ति निर्माणमा वडावासीहरूको सोचाईमा एकरूपता नहुनु, अव्यवस्थित रूपमा बस्तीविकास हुनु, प्राविधिक तथा दक्ष जनशक्तिको अभाव हुनु, अधिकांश घर निर्माणमा भूकम्प प्रतिरोधी मापदण्ड पालना नगर्नु, घरनक्शा पास गर्नु पर्ने प्रावधानको व्यवस्था गर्नु, भवन आचारसंहिताको पालना हुन नसक्नु, जमिनको अनियन्त्रित खण्डीकरण हुनु आवास तथा बस्ती विकासका प्रमुख समस्या हुन ।

६.३.२ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

अनियन्त्रित बसाईसराईका कारण गाउँपालिकाका खेतीयोग्य जमिन खण्डीकृत हुनु, शहरी विकासको मापदण्ड तयार गरी त्यसै अनुरूप आवासीय तथा व्यवसायीक क्षेत्रको मार्गचित्र कोर्नु, भौतिक पूर्वाधार तथा आवासीय विकास बीच तादात्म्यता कायम गर्नु तथा सार्वजनिक जग्गाको अतिक्रमण आवास तथा बस्ती विकासका चुनौतीहरू हुन ।

अवसर

गेरुवा गाउँपालिका अन्तर्गतका बजारलाई व्यवस्थित आवास क्षेत्र व्यवस्थित आवास क्षेत्रको रूपमा विकास गर्ने, एकीकृत तथा बृहतले आवास क्षेत्रको निर्माण गरी जमिनमा भईरहेको अतिक्रमण रोक्ने, तथा सार्वजनिक जग्गामा व्यवस्थित तथा उत्पादनशील प्रयोग गर्ने अवसर गाउँपालिकासँग छ ।

६.३.३ दीर्घकालीन सोच लक्ष्य उद्देश्य

दीर्घकालीन सोच

सुरक्षित आवास, दीगो बस्ती विकास, समृद्ध जीवन ।

लक्ष्य

गाउँपालिका भित्रका आवास, सार्वजनिक भवन, तथा आवाश क्षेत्रलाई सुरक्षित तथा भरपर्दो बनाउनु ।

उद्देश्य

गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका आवास, सार्वजनिक जग्गा तथा व्यवसायीक क्षेत्रलाई दीर्घकालीन योजना अन्तर्गत व्यवस्थित गर्नु

स्वच्छ

६.३.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका आवास, सार्वजनिक अन्तर्गत व्यवस्थित गर्नु	जग्गा तथा व्यवसायीक क्षेत्रलाई दीर्घकालीन योजना
१.१ आवास तथा भूमि व्यवस्थापन सम्बन्धी योजना बनाउने	१.१.१ आवास तथा भूमि व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति तर्जुमा गरिने छ ।
	१.१.२ वडा नं. १, ५, ६ मा व्यवस्थित एकिकृत बस्ती विकास र बहुतले आवास विकास गर्न संघ र प्रदेश सरकारसँग सहकार्य गरिने छ ।
	१.१.३ अतिविपन्न, लोपोन्मुख र सीमान्तकृत वर्गका परिवारका लागि सुरक्षित, किफायती र वातावरणमैत्री आवास निर्माण गर्न सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
	१.१.४ जेष्ठनागरिक, अपाङ्ग तथा विपद् व्यवस्थापनका लागि सुरक्षित सामाजिक आवास निर्माण गरिने छ ।
	१.१.५ सार्वजनिक जमिनको अतिक्रमण रोक्न बहुतले व्यवसायीक आवासीय क्षेत्रको निर्माण गरिने छ ।

स्वीकृत

६.३.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र.सं.	कार्यनीति सं.	कार्यक्रम	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
१	१.१.१	आवास तथा भूमि व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा	संख्या	०		१		१	११	६	२
१	१.१.२	वडा नं. १, ५, ६ मा व्यवस्थित एकिकृत बस्ती विकास	प्याकेज	०	१			१	११	६	२
१	१.१.३	अतिविपन्न, लोपोन्मुख र सीमान्तकृत वर्गका परिवारका लागि सुरक्षित, किफायती र वातावरणमैत्री आवास निर्माण गर्न सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम	संख्या	०	१००	२००	३००	३००	११	६	२
१	१.१.४	जेष्ठनागरिक, अपाङ्ग तथा विपद् व्यवस्थापनका लागि सुरक्षित सामाजिक आवास	संख्या	०	१	२	१	४	११	६	२
१	१.१.५	सार्वजनिक जमिनको अक्रिमण रोक्न बहुतले व्यवसायीक आवास	संख्या	०	१	१	१	३	११	६	२

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	गाउँपालिका भित्रका आवास, सार्वजनिक भवन, तथा आवाश क्षेत्रलाई सुरक्षित तथा भरपर्दो भएको हुने	प्रवर्तित, व्यवस्थित तथा सुरक्षित आवासमा बस्ने घरधुरी	प्रतिशत	५	१०	२०	५०	५०	पार्श्व चित्र	गा पा	११	६	२

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
असर १	गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका आवास, सार्वजनिक जग्गा तथा व्यवसायीक क्षेत्रलाई दीर्घकालीन योजना अन्तर्गत व्यवस्थित भएको हुने	भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण सम्बन्धी दक्ष व्यक्ति	संख्या	५०	१००	२००	३००	६५०	पार्श्व चित्र	गा पा	११	६	२
		भूकम्प प्रतिरोधी प्रविधि र मापदण्ड अनुसार निर्माण भएका सार्वजनिक भवन तथा संरचना	संख्या	१०	१०	१५	२०	५५	पार्श्व चित्र	गा पा	११	६	२
		भूकम्प प्रतिरोधी प्रविधि र मापदण्ड अनुसार निर्माण भएका आवास घर	संख्या	५०	१५०	२००	२५०		पार्श्व चित्र	गा पा	११	६	२
		आधारभूत पूर्वाधारसहित व्यवस्थित बजार	संख्या	१	२			३	पार्श्व चित्र	गा पा	११	६	२
प्रतिफल १.१	गाउँपालिकाको आवास तथा भूमि व्यवस्थापनको मापदण्ड तयार भएको हुने	आवास तथा भूमि व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा	संख्या	०		१		१	पार्श्व चित्र	गा पा	११	६	२
प्रतिफल १.२	उपयुक्त ठाउँमा व्यवस्थित स्मार्ट सिटी निर्माण भएको हुने	वडा नं. १, २, र ३ मा व्यवस्थित एकिकृत बस्ती विकास, तथा स्मार्ट सिटीको विकास	प्याकेज	०	१			१	पार्श्व चित्र	गा पा	११	६	२

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रतिफल १.३	अतिविपन्न,लोपोन्मुख र सीमान्तकृत वर्गका परिवारका ले भुकम्प प्रतिरोधी आवास पाएका हुने	अतिविपन्न,लोपोन्मुख र सीमान्तकृत वर्गका परिवारका लागि सुरक्षित, किफायती र वातावरणमैत्री आवास निर्माण गर्न सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम	संख्या	०	१००	२००	३००	३००	पार्श्व चित्र	गा पा	११	६	२
प्रतिफल १.४	दैवी प्रकोपबाट प्रभावितहरुका लागि सहजता प्राप्त भएको हुने	जेष्ठनागरिक, अपाङ्ग तथा विपद् व्यवस्थापनका लागि सुरक्षित सामाजिक आवास	संख्या	०	१	२	१	४	पार्श्व चित्र	गा पा	११	६	२
प्रतिफल १.५	कृषि योग्य जमिनको खण्डीकरण तथा प्लटिङमा कमी आएको हुने	सार्वजनिक जमिनको अक्रिमण रोक्न बहुतेले व्यवसायीक आवास	संख्या	०	१	१	१	३	पार्श्व चित्र	गा पा	११	६	२

६.४ विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा

६.४.१ विद्यमान अवस्था

गाउँपालिकाका कूल घरधुरीहरूमध्ये ९४.२ प्रतिशतले विद्युत, १ प्रतिशतले सोलार, ०.३ प्रतिशतले गोबर ग्याँस र २.२ प्रतिशतले उर्जाको रूपमा मट्टिले प्रयोग गरेका छन् । त्यसैगरी गाउँपालिकामा ७०.२ प्रतिशतले काठदाउरा, १७ प्रतिशतले गोबरग्याँस, र १२.५ प्रतिशत एल.पी ग्यास प्रयोग गर्ने गरेका छन् । विद्युतका पोलहरू कमजोर तथा अव्यवस्थित हुनु, ट्रान्सफर्मरको खराबीका कारणले विद्युत अवरुद्ध हुनु, विद्युतका तारले रुखलाई छुदा दुर्घटना बढ्ने जोखिम हुनु, वाढी डुवान जस्ता प्राकृतिक जोखिमले विद्युत संरचनामा क्षती पुऱ्याउनु विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जाका समस्या हुन ।

६.४.२ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

बजारक्षेत्रको सुन्दरतामा चुनौती बनेको विद्युतीय तारहरूको व्यवस्थापन गर्नु, उपलब्ध विद्युतलाई गाउँपालिकाको आर्थिक समृद्धिमा उपयोग गर्नु, विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जामा उत्पादनमा आत्मनिर्भर हुनु आदि विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जाका चुनौती हुन ।

अवसर

वैकल्पिक उर्जाको रूपमा सोलार प्लान्ट स्थापना गर्ने, उत्पादित विद्युतीय उर्जाको स्थानीय तथा वाह्य बजारमा खपत गरी आन्तरिक आयको स्रोत बढाउनु, प्रविधिको प्रयोग मार्फत युवा रोजगारी अभिवृद्धि गर्ने अवसर विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जाको विकासबाट गाउँपालिकालाई प्राप्त हुने छ ।

६.४.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य

विद्युत र वैकल्पिक उर्जामा आत्मनिर्भरता : गाउँपालिकाको प्रतिबद्धता

लक्ष्य

विद्युतमा समान पहुँच सहित सोलार तथा साना जलविद्युतको निर्माणमा जोड दिई गाउँपालिकाको आर्थिक गतिविधि बढाउनु ।

उद्देश्य

अध्ययनका आधारमा वैकल्पिक उर्जा तथा साना जलविद्युतको विकास तथा विस्तार गर्नु ।

६.४.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ वैकल्पिक उर्जाको विकास गरी कृषि तथा औद्योगिक अभ्यासहरूलाई प्रविधिमैत्री तथा मितव्ययि बनाउनु	
१.१ विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जालाई गाउँपालिकाको आर्थिक समृद्धिको आधारका रूपमा विकास गर्ने	१.१.१ वैकल्पिक उर्जा सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा गरिने छ
	१.१.२ ग्रामीण विद्युतीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
	१.१.३ सौर्य उर्जा प्लान्टको विस्तार गरिने छ
	१.१.४ विद्युतीय पूर्वाधारलाई दीगो र गुणस्तरीय बनाईने छ ।
	१.१.५ परम्परागत उर्जा खपतलाई विस्थापन गर्न सुधारिएको चुलो, गोबरग्याँस प्लान्ट तथा अन्य वैकल्पिक उर्जाको उत्पादन तथा जडानका लागि अनुदानको व्यवस्था गरिने छ ।

६.४.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		विविल	दिराल	दिप्रल
१	१.१.१	वैकल्पिक उर्जा सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा	संख्या	०	१			१	३	७	२
२	१.१.२	ग्रामीण विद्युतीकरण कार्यक्रम	संख्या	०	२	२	१	५	३	७	२
३	१.१.३	सौर्य उर्जा प्लान्टको विस्तार	संख्या		१			१	३	७	२
४	१.१.४	विद्युतीय पूर्वाधारलाई दीगो र गुणस्तरीय बनाईने	प्याकेज		निरन्तर				३	७	२
५	१.१.५	परम्परागत उर्जा खपतलाई विस्थापन गर्न सुधारिएको चुलो, गोबरग्याँस प्लान्ट तथा अन्य वैकल्पिक उर्जाको उत्पादन तथा जडानका लागि अनुदानको व्यवस्था	अनुदान प्रतिशत	०	५०	५०	५०	५०	३	७	२

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	विविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	विद्युतमा समान पहुँच सहित सोलार तथा साना जलविद्युतको निर्माणमा जोड दिई गाउँपालिकाको आर्थिक गतिविधि बढेको हुने ।	सोलार प्रणाली सहित विद्युत सेवा पुगेका घरपरिवार	प्रतिशत	९०	९३		९५	९५	पार्श्व चित्र	गा पा	७	३	२

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	विविध	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
असर १	वैकल्पिक उर्जाको विकास गरी कृषि तथा औद्योगिक अभ्यासहरूलाई प्रविधिमैत्री तथा मितव्ययि भएको हुने	सुधारिएको उर्जा (बायोग्यास, एलपि) प्रयोग गर्ने घरधुरी	संख्या	२५००	३२००		४०००	४०००	पार्श्व चित्र	गा पा	७	३	२
		सुधारिएको वा धुवारहित चुल्हो जडान भएका परिवार	संख्या	२००	५००		१०००	१०००	पार्श्व चित्र	गा पा	७	३	२
		खाना पकाउन विद्युतीय उर्जाको प्रयोग गर्ने परिवार	प्रतिशत	२५	३५		४५	४५	पार्श्व चित्र	गा पा	७	३	२
		औसत दैनिक विद्युत खपत	कि वा	१००००	१५०००		२००००	२००००	पार्श्व चित्र	गा पा	७	३	२
प्रतिफल १.१	वैकल्पिक उर्जा तथा विद्युत नीति, कानुन तथा मापदण्डको तर्जुमा बाट गाउँपालिकाको व्यवस्थापन चूस्त र प्रभावकारी भएको हुने	वैकल्पिक उर्जा सम्बन्धी नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा	संख्या	०	१			१	पार्श्व चित्र	गा पा	७	३	२
प्रतिफल १.२	वैकल्पिक तथा साना विद्युत आयोजनाको	ग्रामीण विद्युतीकरण कार्यक्रम	संख्या	०	२	२	१	५	पार्श्व चित्र	गा पा	७	३	२

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	विविध	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
	निर्माणबाट विद्युत सेवाबाट वंचित घरधुरी लाभान्वित भएका हुने	सौर्य उर्जा प्लान्टको विस्तार	संख्या		१			१	पार्श्व चित्र	गा पा	७	३	२
	विद्युतिय पुर्वाधारको दीगोपनाले उर्जा खपत सहज भएको हुने	विद्युतीय पुर्वाधारलाई दीगो र गुणस्तरीय बनाईने	प्याकेज		निरन्तर				पार्श्व चित्र	गा पा	३	७	२
	स्वच्छ उर्जाको प्रयोगबाट स्वास्थ्य मा सकारात्मक प्रभाव परेको हुने	परम्परागत उर्जा खपतलाई विस्थापन गर्न सुधारिएको चुलो, गोबरग्याँस प्लान्ट तथा अन्य वैकल्पिक उर्जाको उत्पादन तथा जडानका लागि अनुदानको व्यवस्था	अनुदान प्रतिशत	०	५०	५०	५०	५०	पार्श्व चित्र	गा पा	७	३	२

१२२

परिच्छेद – सात

वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

७.१ वन विकास तथा विपद् व्यवस्थापन

७.१.१ विद्यमान अवस्था

उष्ण प्रदेशीय जलवायु भएको कारण यस गाउँपालिकामा पाइने प्रमुख वनस्पतिका प्रजातिहरूमा, साल, सिसौं, सिमल, जामुन, कदम, खयर, करम, पिठारी, छतिवन, वोहरी, खमारी, बोटधंगरो, बकाईनो, इप्पील, टिक, वर, पीपल, बेल, अमला, निम, पलांस, आँप, डुम्री, कटहर, लिची, नरिवल आदि पर्दछन् भने घिस्रने जन्तुहरूमा गोमन, गनगवाली, हरहरे, करेत, सिरिसे, धामन, हरेउ, ढोडिया, सुनगोहोरो, छेपारो, अजिगर, भिती, सर्प, आदि र चराचुरुङ्गीहरूमा कोइली, मैना, सुगा, हुकुर, लुईचे, गौथली, काग, भंगोरा, मयुर, हुटिट्याउँ, हुचिल, जुरेली, भद्रायो, चिल, बाज, कोटेरा आदि प्रजातिका स्थानीय र आप्रवासी चराचुरुङ्गीहरू पाइन्छन् । त्यसैगरी जडिबुटीहरूमा पिपला, चानमडुवा, रुदिलो, तितेपाती, असुरो, चावो, गुर्जो, आँक, वलुभार, कुरीलो आदि पाइन्छ । गेरुवा गाउँपालिकामा सबै वडामा गरेर २५ वटा सामुदायिक वनहरू रहेका छन् । जलाधार तर्फ स्थानीय परम्परागत प्रविधिको प्रयोग गरी निर्माण गरिएका विशाल कूलोहरू जस्तै बूढी कूलो, खुटेहना कूलो, चारगाउँ कूलो यहाँका विशेष आकर्षण हुन भने कर्णाली नदीलाई पनि गाउँपालिकाले छोएको छ ।

वन क्षेत्रमा हुने अतिक्रमण, आगलागी तथा चोरी निकासी नियन्त्रण गर्न नसक्नु, पोखरी तथा जल क्षेत्रको पहिचान र नक्शांकन गर्न नसक्नु, सार्वजनिक जग्गा व्यवस्थापनमा चुनौती हुनु, पानीका स्रोतहरूको संरक्षण तथा वैज्ञानिक व्यवस्थापन गर्न नसक्नु, गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका खोला नालाको उचित व्यवस्थापन गर्न नसक्नु, जलाधार क्षेत्रको उचित संरक्षण गर्न नसक्नु, भूक्षय तथा खाली जमिनमा वृक्षारोपण नहुनु, नदी किनारमा तटबन्धन हुन नसक्नु वन तथा वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापनका प्रमुख समस्या हुन ।

७.१.२ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

सामुदायिक वनहरू गाउँपालिकाको एकल अधिकार क्षेत्र भन्दा बाहिर हुनु, आगलागी जस्ता प्राकृतिक प्रकोपबाट वन तथा जैविक विविधताको संरक्षण गर्नु, जलाधार क्षेत्रको दीगो उपयोग, वन्य जन्तुको चोरी निकासी बढ्नु, वन्य जन्तु र मानव बीचको सम्बन्धको व्यवस्थापन गर्नु, अव्यवस्थित चरीचरण, विपद् व्यवस्थापन पुर्वतयारीका पुर्वाधारहरू कमजोर अवस्थामा हुनु, पुर्वाधार निर्माण तथा वन संरक्षण बीचको तालमेल आदि वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापनका चुनौतीहरू हुन ।

अवसर

प्रसस्त सामुदायिक वन तथा जैविक विविधताले भरिएको वन क्षेत्र गाउँपालिकाको आय स्रोत वृद्धिका लागि महत्वपूर्ण स्रोतका रूपमा रहेको छ । सामुदायिक वनसँगको सहकार्यमा गाउँपालिकाले ती वनहरूलाई उत्पादशील बनाउन सक्ने सम्भावना छ । सामुदायिक वनलाई रोजगार प्रवर्द्धनका लागि पनि प्रयोग गर्न सकिने सम्भावना पनि गाउँपालिकासँग छ । कर्णाली नदी, बूढी कूलो, खुटेहना कूलो, चारगाउँ कूलो लगायतका जलस्रोत लाई उचित संरक्षण तथा प्रयोग गर्न सके गाउँपालिकाले जल पर्यटनको विकास गर्न सक्ने सम्भावना पनि छ ।

७.१.३ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य

दीर्घकालीन सोच

वन र जलाधार : जीविकोपार्जनको आधार

लक्ष्य

सहकार्य, समन्वय र सहअस्थित्वलाई अंगिकार गर्दै वन तथा जलाधार क्षेत्रको वातावरण मैत्री तथा उत्पादशील प्रयोगबाट आय आर्जनमा वृद्धिका साथै समुदायसँगको सहकार्यमा विपद् न्यूनीकरणका उपायहरु अवलम्बन गर्ने ।

उद्देश्य

- वन तथा जैविक विविधतालाई आम्दानीमूलक दीगो स्रोतका रुपमा विकास गर्नु,
- भूमि तथा जलाधार क्षेत्र पुँजी निर्माणको दीगो स्रोत बनाउनु,
- वातावरणीय स्वच्छता कायम राख्नु ।
- विपद् व्यवस्थापनको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नु ।

७.१.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ वन तथा जैविक विविधतालाई आम्दानीमूलक दीगो स्रोतका रुपमा विकास गर्नु	
१.१ सहकार्य तथा समन्वयको माध्यमबाट वन तथा जैविक विविधतालाई गाउँपालिकाको आम्दानीको स्रोतका रुपमा विकास गर्ने	१.१.१ वन, जैविक विविधता तथा प्राकृतिक स्रोतहरुको व्यवस्थापन गर्न आवश्यक नीति, मापदण्ड तयार गरिने छ
	१.१.२ गाउँपालिका भित्र हरियाली प्रवर्धन, जडिबूटीलगायत वनमा आधारित हरित उद्योग तथा व्यवसायको प्रवर्द्धन तथा विस्तार गरिनेछ ।
	१.१.३ सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको सहकार्यमा वनमा आधारित उद्यमहरुको विकास गरिनेछ ।
	१.१.४ मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व न्यूनीकरणका लागि जङ्गल र आवासको मध्यवर्ती क्षेत्रमा सुरक्षाका लागि आवश्यक पूर्वाधार निर्माण तथा कृषि वन प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
उद्देश्य २ भूमि तथा जलाधार क्षेत्र पुँजी निर्माणको दीगो स्रोत बनाउनु	
२.१ सिमसार तथा जलाधार क्षेत्रफलको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्ने	२.१.१ सिमसार क्षेत्रमा डाले तथा बहुवर्षीय घाँसखेति को विकास गरिने छ ।
	२.१.२ जलाधार क्षेत्रलाई पर्यटकीय आकर्षणको केन्द्र बनाईने छ ।
उद्देश्य ३ वातावरणीय स्वच्छता कायम राख्नु ।	
३.१ वातावरणीय स्वच्छतालाई दीगो रुपमा व्यवस्थापन गर्न समुदायसँगको सहकार्यलाई जोड दिने ।	३.१.१ कुहिने, नकुहिने तथा सिसा र फलामजन्य फोहरलाई छुट्टाछुट्टै स्थानमा राख्ने व्यवस्था मिलाईनेछ र फोहरमैला व्यवस्थापन गरिनेछ ।
	३.१.२ गोबर ग्याँस, सुधारिएको चुलो, विद्युतिय चुलो जस्ता कम खर्चिला तथा वातावरणीय रुपमा अनुकूल प्रविधिको प्रयोगमा जोड दिईने छ ।
उद्देश्य ४ विपद् व्यवस्थापनको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नु ।	

रणनीति	कार्यनीति
<p>४.१ गाउँपालिका स्तरिय विपद् व्यवस्थापनको योजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने</p>	<p>४.१.१ पालिका र वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरि विपद् व्यवस्थापन योजना तयार गरि कार्यान्वयन गरिने छ । ४.१.२ विपद् व्यवस्थापन र जोखिम न्यूनिकरण कोष खडा गरिने छ । ४.१.३ विपद् व्यवस्थापनका लागि आवश्यक पूर्वाधारको व्यवस्थापन गरिने छ ।</p>

स्वीकृत

७.१.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्रस	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिवस	दिराल	दिप्रल
१	१.१.१	वन, जैविक विविधता तथा प्राकृतिक स्रोतहरूको व्यवस्थापन गर्न आवश्यक नीति, मापदण्ड तयार	संख्या	०	१			१	१५	७	५
२	१.१.२	हरियाली प्रवर्धन, वृक्षारोपण तथा वन विस्तार एवम् वातावरणमैत्री स्थानीय शासन सञ्चालन	प्याकेज	०	२		३	५	१५	७	५
३	१.१.३	वनमा आधारित उद्यमहरूको विकास	संख्या	०	४		४	८	१५	७	५
४	१.१.४	वन क्षेत्र कम भएका वडाहरूमा कृषि वनको विकास	संख्या	०	२		४	६	१५	७	५
५	२.१.१	सिमसार क्षेत्रमा डाले तथा बहुवर्षीय घाँसखेति को विकास	हेक्टर	०	५०		७०	१२०	१५	७	५
६	२.१.२	जलाधार क्षेत्र संरक्षण कार्यक्रम	हेक्टर	०	३०		१०	४०	१५	७	५
७	३.१.१	फोहरमैला व्यवस्थापन आयोजना	प्याकेज	०	१		१	२	१५	७	५
८	३.१.२	गोबर ग्याँस, सुधारिएको चुलो, विद्युतिय चुलो जस्ता कम खर्चिला तथा वातावरणीय रुपमा अनुकूल प्रविधिको प्रयोग	संख्या	०	३		३	६	१५	७	५
९	४.१.१	पालिका र वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन तथा योजना निर्माण	प्याकेज	०	३		३	६	१५	७	५
१०	४.१.२	विपद् व्यवस्थापन र जोखिम न्यूनिकरण कोष	रु हजार	०	१०००		२०००	३०००	१५	७	५
११	४.१.३	विपद् व्यवस्थापनको लागि दमकल, दमकल पईन्ट लगायतका पूर्वाधार व्यवस्थापन	संख्या	०	२		२	४	१५	७	५

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविस	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	सहकार्य, समन्वय र सहअस्थित्वलाई अंगिकार गर्दै वन तथा जलाधार क्षेत्रको वातावरण मैत्री तथा उत्पादशील प्रयोगबाट आय आर्जनमा वृद्धिका साथै समुदायसंगको सहकार्यमा विपद् न्यूनीकरणका उपायहरू अवलम्बन भएको हुने	वन तथा जलस्रोत क्षेत्रबाट गाउँपालिकाको आन्तरिक आयमा भएको योगदान (हजारमा)	रु	०	१०००	२०००	३०००	४०००	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
		वन तथा वातावरण क्षेत्रले प्रदान गरेको रोजगारी	प्रतिशत	०	३	४	५	५	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
असर १	वन तथा जैविक विविधतालाई आम्दानीमूलक दीगो स्रोतका रूपमा विकास भएको हुने	वनको संचिती दर (मि ^३ /हेक्टर)	प्रतिशत						पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
		वनप्रजातीप्रति हेक्टर	संख्या						पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
		व्यवस्थित सामुदायिक वन	संख्या	२५					पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
		सरकारद्वारा व्यवस्थित वन क्षेत्र	हेक्टर						पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५

१२३

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिवस	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		निजी वन क्षेत्र	हेक्टर	०					पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
		वृक्षारोपण क्षेत्र	हेक्टर	०	३००	४००	२००	९००	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
		आयमूलक कार्य संचालित वन क्षेत्र	हेक्टर	०	२००	४००	३००	९००	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
		जैविक विविधता युक्त क्षेत्र	हेक्टर	०	१००	१००	२००	४००	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
		गैरकाष्ठवन पैदावारहरुको व्यवसायीक खेती गरिएको अद्यावधिक क्षेत्रफल	हेक्टर	०	२००	४००	१००	७००	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
प्रतिफल १	वन तथा जैविक विविधता सम्बन्धी नीतिबाट पालिकाले सामुदायिक वन सँग समन्वय र सहकार्यको मार्गचित्र कोरेको हुने	वन, जैविक विविधता तथा प्राकृतिक स्रोतहरुको व्यवस्थापन गर्न आवश्यक नीति, मापदण्ड तयार	संख्या		१			१	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
	जडिवुटी को विकास र विस्तार भई समुदायको माग सम्बोधनका साथै आय आर्जनमा वृद्धि भएको हुने	जडीवुटी पकेट क्षेत्र निर्माण	हेक्टर		५०		५०	१००	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५

१२३

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविस	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
	जैविक मार्गको निर्माण बाट वन्य जन्तु र मानव बीचको द्वन्द्व व्यवस्थापन भएको हुने	जैविक मार्गको निर्माण	कि मि	०	३		४	७	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
	पुष्पजन्य वनस्पतीको विस्तारले पर्यटकीय आकर्षण वढाई आय आर्जनमा वृद्धि भएको हुने	गाउँपालिकामा पुष्पजन्य वनस्पती को विस्तार	हेक्टर		५०		५०	१००	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
	कृषि वनको विकास ले समुदायको आयआर्जन का साथै गाउँपालिकाको सुन्दरतामा योगदान पुगेको हुने	वन क्षेत्र कम भएका वडाहरुमा कृषि वनको विकास	हेक्टर		५०		५०	१००	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
											१५	७	५
असर २	भूमि तथा जलाधार क्षेत्र पुँजी निर्माणको दीगो स्रोतका रुपमा विकास भएको हुने	संरक्षित पानी मुहान क्षेत्र	संख्या	०	२	२	२	६	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
		संरक्षित खेतबारीको क्षेत्रफल	हेक्टर	०	२००	३००	१००	६००	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
		नदी नियन्त्रण लम्बाई	मी	०	५००		८००	८००	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
		स्पर तथा बाँध, चेकड्याम	किमी	१	२	१	१	५	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५

१२५

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविस	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		संरक्षित र व्यवस्थित तालतलैया र सिमसार क्षेत्र	हेक्टर	०	५०		३०	८०	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
		वायोइन्जिनियरिड प्रविधि प्रयोग संरचनाको लम्बाई	किमी	०	२		३	५	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
		व्यवस्थित संरक्षण तथा Ridge पोखरी	संख्या	०	२		४	६	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
प्रतिफल २	सार्वजनिक पोखरी सिमसारहरुको चार किल्ला निर्धारण गरि तिनको संरक्षण, सम्बर्द्धन र दीगो उपयोगबाट वातावरण संरक्षणका साथै आयआर्जनमा वृद्धि भएको हुने	सार्वजनिक पोखरी सिमसारहरुको चार किल्ला निर्धारण गरि तिनको संरक्षण, सम्बर्द्धन र दीगो उपयोग	संख्या	२	३		४	९	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
	जलाधार तथा सार्वजनिक भूमिको उत्पादशील प्रयोगबाट समुदायको आय आर्जन फराकिलो भएको हुने	जलाधार तथा सार्वजनिक भूमिको उत्पादशील प्रयोग	संख्या	१	२		४	६	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५

१२३५

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविस	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
	कृत्रिम पोखरी तथा तालबाट सुख्खा ग्रस्त वडाहरुमा पानीको माग पुरा भएको हुने	पर्याप्त मात्रामा जलाधार नभएका वडाहरुलाई दृष्टिगत गर्दै कृत्रिम पोखरी तथा ताल निर्माण	संख्या	१	३		३	७	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
असर ३	वातावरणीय स्वच्छता कायम भएको हुने	मनोरञ्जनस्थल, पार्क र हरित क्षेत्र	संख्या	१	२		३		पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
		प्रयोग भएका फोहोरमैला व्यवस्थापन प्रणाली	संख्या	०	१		२		पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
		कम्पोष्ट-विन र गावैज-पिट प्रयोग गर्ने परिवार	संख्या	०	५००		१०००	१०००	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
		निष्कासित फोहोरमैलाको औसत परिमाण	मेटन	०	३		४	४	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
		नियमित सरसफाइको अभ्यास गर्ने घरधुरी	प्रतिशत	०	७०		८०	८०	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
		घरभित्रको धुवाँमुक्त घरधुरी	प्रतिशत	०	५०		४०	४०	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५

१२३५

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिवस	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रतिफल ३	प्लाष्टिकजन्य सामग्री लगायत वातावरण प्रदूषित गर्ने दैनिक प्रयोगका सामग्रीको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्ने नीतिबाट वातावरणीय स्वच्छता कायम भएको हुने	प्लाष्टिकजन्य सामग्री लगायत वातावरण प्रदूषित गर्ने दैनिक प्रयोगका सामग्रीको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्ने नीति	संख्या	१				१	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
	गोबर ग्याँस, सुधारिएको चुलो, विद्युतिय चुलो जस्ता कम खर्चिला तथा वातावरणीय रुपमा अनुकूल प्रविधिको प्रयोगबाट मानवीय स्वास्थ्यमा सकारात्मक प्रभाव परेको हुने	गोबर ग्याँस, सुधारिएको चुलो, विद्युतिय चुलोको प्रयोगमा जोड दिन नीतिगत तथा अनुदानको व्यवस्था	संख्या	१	१		१	३	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
	वातावरण मैत्री फोहोर मैला व्यवस्थापनबाट पालिकाको वातावरणमा सकारात्मक प्रभाव परेको हुने	वातावरण मैत्री फोहोर मैला व्यवस्थापन केन्द्र को स्थापना	संख्या	१			१	२	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
असर ४	विपद् व्यवस्थापनको प्रभावकारी कार्यान्वयन भएको हुने	सुरक्षित, एकीकृत र व्यवस्थित बस्ती/आवास क्षेत्र	संख्या	०	१		३	४	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५

१३२

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविब	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		बस्ती अयोग्य स्थानमा बसोबास गरेका परिवार	संख्या	१५००	१०००		५००	५००	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
		विपद्बाट भएको वार्षिक क्षती (जग्गा, संरचना, बालीनाली, पशु र अन्य सम्पत्ती)	रु. हजार	४००	३००		२००		पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
		खुल्ला क्षेत्र र स्थान	संख्या	०	५		६	११	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
		तालिम प्राप्त स्वयंसेवक	जना	०	१५		३०	५०	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
		विपद् व्यवस्थापन स्थानीयकोष (हजारमा)	रु.	१००००			२००००	२०००	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
		विपद् व्यवस्थापनमा क्रियाशील संघ/संस्थाहरु	संख्या	१०				१०	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५
प्रतिफल ४	विपद् व्यवस्थापन पुर्व तयारी पुर्वाधार (दमकल, एम्बुलेन्स आदि) को व्यवस्थापनबाट विपद् व्यवस्थापनमा प्रभावकारिता बढेको हुने	विपद् व्यवस्थापन पुर्व तयारी पुर्वाधार (दमकल, एम्बुलेन्स आदि)	संख्या	२	३			५	पार्श्व चित्र	गा पा	१५	७	५

१२३

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविस	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
	विपद् व्यवस्थापन र जोखिम न्यूनिकरण कोषले विपद्को समयमा पिडितलाई राहत महसुस भएको हुने	विपद् व्यवस्थापन र जोखिम न्यूनिकरण कोष	रु	१ करोड			२ करोड		पाश्वर् चित्र	गा पा	१५	७	५
	विपद् व्यवस्थापनका लागि विपद्पूर्व तथा विपद् पश्चात गर्नुपर्ने सचेतना तथा प्रतिकार्य योजनाबाट सम्बन्धीत निकाय विपद्बाट सुरक्षित रहन सचेत भएका हुने	विपद् व्यवस्थापनकालागि विपद्पूर्व तथा विपद् पश्चात गर्नु पर्ने सचेतना तथा प्रतिकार्य योजना	संख्या	१	१		१	३	पाश्वर् चित्र	गा पा	१५	७	५

Handwritten signature

परिच्छेद – आठ

संस्थागत विकास तथा सुशासन

८.१ संस्थागत विकास तथा सुशासन

८.१.१ विद्यमान अवस्था

गेरुवा गाउँपालिकाको शासकिय संरचना क्रमिक रुपमा व्यवस्थित हुदै गईरहेको छ । गाउँपालिकाले संवैधानिक रुपमा एकल अधिकार भित्र रहेका क्षेत्रहरुलाई सम्बोधन गर्ने गरी ७ वटा ऐन, १/१ वटा निर्देशिका/मापदण्ड, नीति तयार पारेको छ । गाउँपालिका मातहत १४ वटा नीतिगत समितिहरु क्रियाशिल छन् । जवाफदेहीता तथा पारदर्शितालाई कार्यान्वयन गर्न गाउँपालिकाले वार्षिक ७ वटा नागरिक वडा पत्र तयार पारेको छ भने वार्षिक ४ पटक सार्वजनिक सुनुवाई र दुई पटक सामाजिक परीक्षण हुने गरेको छ । गाउँपालिकाको वार्षिक योजनामा आर्थिक विकास तथा आयमूलक क्षेत्रमा लगानी अनुपात ४.३६ प्रतिशत, कुल आयोजना मध्ये उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन भएका आयोजनाको अनुपात ८० प्रतिशत, समयमा सम्पन्न आयोजनाको अनुपात ६५ प्रतिशत रहेको छ । अर्को तर्फ हाल ३६ जना कर्मचारी गाउँपालिकामा कार्यरत छन् ७ वटा शाखा छन् ।

गाउँपालिकाले गरेका काम कारवाहीको पारदर्शिता, जवाफदेहीता तथा उत्तरदायित्व अभिवृद्धि गर्न सार्वजनिक सुनुवाई तथा परीक्षण हुने गरेको भएपनि सेवा प्रवाहमा त्यसको प्रभाव कम देखिनु, गाउँपालिकामा निरीक्षण, अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने दक्ष संयन्त्र नहुनु, व्यवस्थित र प्रभावकारी सूचना प्रणाली नहुनु **जवाफदेहीता तथा पारदर्शिता** सँग जोडिएका समस्या हुन भने पालिकाको आफ्नै कार्यालय नभएका वडाहरुको भौतिक संरचनाको अवस्था पनि सेवा प्रवाहका दृष्टिले जनमैत्री हुन नसक्नु पनि **भौतिक अवस्थासँग** जोडिएको समस्या हो ।

त्यसै गरी दक्ष कर्मचारी तथा विषय विज्ञको अभाव, जनप्रतिनिधिमा पर्याप्त विषयगत ज्ञानको अभाव, पालिकाले योजना निर्माण तथा कार्यान्वयनमा परिवर्तित राजनीतिक संरचनालाई पूर्ण रुपमा आत्मसाथ गर्न नसक्नु, कर्मचारी प्रशासन र जनप्रतिनिधि बीचको बुझाइमा एकरूपता हुन नसक्नु **मानव संसाधनसँग** सम्बन्धीत समस्या हुन ।

अर्को तर्फ योजना छनौट तथा कार्यान्वयन प्रभावकारी नहुनु, नियमित अवलोकन, निरीक्षण, अनुगमन संयन्त्रको अभाव, विद्यमान कर प्रणाली व्यवहारिक नहुनु, पेशकी फछोँट नहुनु, बेरुजु नियमित नहुनु र लेखा समितिबाट आन्तरिक लेखा परीक्षण नहुनु, र एका तर्फ सात तहको योजना निर्माण प्रक्रिया र अर्को तर्फ ऐनद्वारा निर्देशित आवधिक योजना तथा मध्यकालीन खर्च संरचनाको सैद्धान्तिक आधार पालिकाको वित्तिय श्रोत परिचालन र योजना व्यवस्थापन सम्बन्धी समस्या हुन ।

८.१.२ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

सेवाग्राहीलाई स्थानीय सरकारको आभास दिलाएर काम गर्नु, संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तह बीचको अधिकार बाँडफाँडमा पूर्णरुपमा प्रष्टता ल्याउनु, एकल अधिकार अन्तर्गतका क्षेत्रहरुको कानुन निर्माण आदि गाउँपालिकाका चुनौती हुन ।

अवसर

परिवर्तित अवस्था अनुरूप संविधानले स्थानीय तहलाई सरकारको हैसियतमा काम गर्ने अवसर प्रदान गरेको छ ।

स्थानीय तह हैसियतमा गाउँपालिकाले आवश्यकता अनुसार कानून तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने अवसर पाएको छ ।

८.१.३ दीर्घकालीन सोच लक्ष्य तथा उद्देश्य

दीर्घकालीन सोच

सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी, प्रविधिमैत्री, जवाफदेही, परिणाममुखी, नागरिक मैत्री बनाउने ।

लक्ष्य

चुस्त र प्रविधिमैत्री प्रशासनिक संरचना, पारदर्शी र मितव्ययी सेवाप्रवाह, दीगो र फराकिलो वित्तिय स्रोत व्यवस्थापन तथा प्रभावकारी योजना व्यवस्थापन सहितको गाउँपालिका निर्माण गर्ने

उद्देश्य

1. गाउँपालिकाको प्रशासनिक संरचनालाई प्रविधिमैत्री, पारदर्शी र मितव्ययी बनाउनु,
2. गाउँपालिकाको जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि गर्नु
3. दीगो र फराकिलो वित्तिय स्रोत व्यवस्थापनका लागि नीतिगत व्यवस्थापन गर्नु,
4. प्रभावकारी, सहभागितामूलक तथा दीगो योजना व्यवस्थापन गर्नु

८.१.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ गाउँपालिकाको प्रशासनिक संरचनालाई प्रविधिमैत्री, पारदर्शी र मितव्ययी बनाउनु	
१.१ प्रशासनिक संयन्त्रको सेवा प्रवाहको प्रक्रियालाई पारदर्शी तथा जवाफदेही बनाउने नीतिगत व्यवस्था गर्ने ,	१.१.१ आवश्यक नीति तर्जुमा गरिनेछ । १.१.२ विद्युतीय शासन पद्धति मार्फत सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी तथा प्रभावकारी बनाईने
उद्देश्य २ गाउँपालिकाको जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि गर्नु	
२.१ “स्मार्ट कर्मचारी प्रशासन”को संरचनात्मक व्यवस्था र जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको क्षमता वृद्धि गर्ने	२.१.१ परिवर्तित अवस्थालाई वैज्ञानिक विश्लेषण गरि संगठन संरचना तथा जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने नीति लिईने छ । २.१.२ जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि, कार्य विभाजन तथा आचार संहिता निर्माण गरी लागु गरिने छ । २.१.३ सेवाग्राहीहरूलाई गुणस्तरीय र सहज सेवा प्रदान गर्नका लागि सेवाग्राही मैत्री वडा कार्यालयको घोषणा गर्ने नीति लिईने छ ।
	२.१.४ गाउँपालिकाको संरचनात्मक विकास लागि स्थानीय पुँजी निर्माण योगदान गर्न सक्ने सार्वजनिक संस्थानहरू सार्वजनिक, सहकारी, नीजि तथा जनसहभागिताको

स्वच्छ

रणनीति	कार्यनीति
	मोडलमा स्थापना गरिने छ ।
उद्देश्य ३ दीगो र फराकिलो वित्तिय स्रोत व्यवस्थापनका लागि नीतिगत व्यवस्थापन गर्नु	
३.१ आन्तरिक राजश्व प्रणालीलाई पारदर्शी र सुदृणीकरण गर्दै सार्वजनिक, नीजि तथा स्थानीय समुदायको सहभागितामूलक प्रक्रियाबाट स्रोत परिचालनको मोडालिटी बनाउने,	३.१.१ गाउँपालिकाको राजश्व सुधार सम्भाव्यता अध्ययन गरिने छ । ३.१.२ राजश्व अभिवृद्धि गर्न राजश्व अनुसन्धान अधिकृतको व्यवस्था गरिने छ ।
उद्देश्य ४ प्रभावकारी, सहभागितामूलक तथा दीगो योजना व्यवस्थापन गर्नु	
४.१ समावेशी सहभागीतामूलक योजना तर्जुमा प्रक्रिया, सामाजिक उत्तरदायित्व तथा जवाफदेहीताका विधिहरूको कार्यान्वयनलाई संस्थागत गर्ने,	४.१.१ उपभोक्ता समिति मार्फत गर्ने भनी खरिद विधि छनौट भएका योजनाहरूको कार्यान्वयनका लागि प्रत्येक आव को श्रावण मसान्त भित्र प्रचलिन कानुन बमोजिम उपभोक्ता समिति गठन गरिसक्नु पर्ने नीति ल्याईने छ । ४.१.२ लाभलागत विश्लेषणका आधारमा योजनाको छनौट तथा कार्यान्वयन गरिने छ । ४.१.३ स्थानीय वस्तुगत विवरण, तथ्यांक र आवश्यकताको आधारमा योजना तर्जुमा गरिनेछ ।

स्वच्छ

८.१.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		द्विपल	द्विराल	द्विप्रल
१	१.१.१	गाउँपालिकामा आवश्यक नीति तथा कानून तर्जुमा	संख्या	०	१			१	१६	८	६
२	१.१.२	विद्युतीय शासन पद्धतिको प्रभावकारी कार्यान्वयन	संख्या		१			१	१६	८	६
३	२.१.१	परिवर्तित अवस्थालाई वैज्ञानिक विश्लेषण गरि संगठन संरचना अध्ययनका आधारमा जनशक्ति व्यवस्थापन	संख्या		१			१	१६	८	६
४	२.१.२	जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि, कार्य विभाजन तथा आचार संहिता निर्माण	प्याकेज		१			१	१६	८	६
५	२.१.३	कृषि, पर्यटन, खानेपानी शिक्षा सम्बन्धी सार्वजनिक संस्थानको स्थापना	संख्या		१	१	१	३	१६	८	६
६	३.१.१	गाउँपालिकाको राजश्व सुधार सम्भाव्यता अध्ययन	संख्या		१			१	१६	८	६
७	३.१.२	राजश्व अभिवृद्धि गर्न राजश्व अनुसन्धान अधिकृतको व्यवस्था	संख्या		१			१	१६	८	६
८	३.१.३	गाउँपालिकाको वित्तिय कारोबारलाई SUTRA प्रणालीमा आबद्ध गरी व्यवस्थित गरिने	संख्या		१			१	१६	८	६
९	४.१.१	उपभोक्ता समिति ठेक्केदार मार्फत गर्ने भनी खरिद विधि छनौट भएका योजनाहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयनका नीतिगत व्यवस्था गरिने छ	संख्या		१			१	१६	८	६
१०	४.१.२	लाभलागत विश्लेषणका आधारमा योजनाको छनौट तथा कार्यान्वयन गरिने	संख्या		१			१	१६	८	६

१२५

१३८

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिवस	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	गाउँपालिका सेवाग्राहीमा स्थानीय	सेवा प्रवाहमा सेवा ग्राहीको सन्तुष्टिको स्तर	प्रतिशत	८५	९०		९५	९५	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६
	सरकारको आभास दिन सफल भएको हुने	वार्षिक योजनामा आर्थिक विकास तथा आयमूलक क्षेत्रमा लगानी	प्रतिशत	४.३६	८		१०	१०	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६
असर १	संघिय, प्रादेशिक तथा स्थानीय ऐन, कानूनको परिपालनाबाट सेवाप्रवाहमा प्रभावकारीता एवं सुशासन अभिवृद्धि भएको हुने	क्रियाशिल नीतिगत समिति तथा संयन्त्र (विधायन, सुशासन, लेखा, राजस्व, योजना तथा बजेट तर्जुमा, अनुगमन आदि)	संख्या	१४			१४	१४	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६
											१६	८	६
		नागरिक वडापत्र	संख्या	७			७	७	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६
		सार्वजनिक सुनुवाई	संख्या	४			४	४	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६
		सामाजिक परीक्षण	संख्या	२			२	२	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६
		गाउँपालिकामा पेश	संख्या						पार्श्व	गा	१६	८	६

१२३४

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिबिल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		भएका सरकार संचालन तथा सेवा प्रवाह सम्बन्धी गुनासो सुनुवाई							चित्र	पा			
प्रतिफल १	गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह पारदर्शी तथा प्रभावकारी भएको हुने	गाउँपालिकामा आवश्यक नीति तथा कानून तर्जुमा							पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६
		ऐन	संख्या	७	८	९	१०	१०			१६	८	६
		नियम तथा विनियम	संख्या	२	३	४	५	१४			१६	८	६
		निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड	संख्या	२३	२४	२५	२६	२६			१६	८	६
		नीति तथा मार्गदर्शन	संख्या	१	४	७	८	८			१६	८	६
असर २	प्रभावकारी संगठन संरचना निर्माणका साथै संस्थागत क्षमता विकास भई गुणस्तरीय सेवा प्रवाहमा अभिवृद्धि भएको हुने	गाउँपालिकामा कार्यरत मानव संसाधन	संख्या	३६	३६	३६	३७	३७	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६
		पालिकामा कार्यरत विषय विज्ञ कर्मचारी	संख्या	०	१	१		२	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६
		गाउँपालिका तथा वडा कार्यालय भवन	संख्या						पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६
		सेवा सुचारु सेवा तथा श्रोत केन्द्र (स्वास्थ्य, कृषि, पशु सेवा,	संख्या	७						पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिवाल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		शिक्षा, सूचना)											
		गाउँपालिकामा संचालित संघीय र प्रदेश आयोजना तथा कार्यक्रम एवं इकाई	संख्या					२	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	५	६
प्रतिफल २	संगठन विकास अध्ययनबाट गाउँपालिकाको आवश्यकता बमोजिमको प्रशासनिक संरचना निर्माण गर्न सहयोग पुगेको हुने	परिवर्तित अवस्थालाई वैज्ञानिक विश्लेषण गरि संगठन संरचना अध्ययन	संख्या	१				१	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	५	६
	जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीको कार्यविभाजन तथा क्षमता अभिवृद्धिबाट कार्यपालिकाको कार्यपद्धतिमा	जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि, कार्य विभाजन तथा आचार संहिता निर्माण नीति तथा कार्यक्रम	संख्या	१	१		२				१६	५	६

१४९

१४९

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिवाल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
	गुणात्मक सुधार भएको हुने												
	सेवाग्राही मैत्री वडाको घोषणाबाट सेवा ग्राहीले प्रभावकारी सेवा पाएका हुने	सेवाग्राही मैत्री वडा कार्यालयको घोषणा	संख्या	१	३	२	६	६	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६
असर ३	गाउँपालिकाको दीगो र नियमित प्राप्त हुने सक्ने वित्तीय श्रोतको पहिचान भई अधिकतम उपलब्धि हुने क्षेत्रहरुमा श्रोत परिचालन भएको हुने	गाउँपालिकाको वार्षिक आन्तरिक आय रकम (हजारमा)	रु.	15,075	16,130	17,259	18,468	19,760	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६
		संघीय सरकारबाट राजस्व बाँडबाँडप्राप्त रकम	रु. हजारमा	78,406	83,894	89,767	96,051	102,774	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६
		प्रदेश सरकारबाट राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम	रु. हजारमा	7,055	7,549	8,077	8,643	9,248	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६
		संघ समानीकरण	रु. हजारमा	125,300	134,071	143,456	153,498	164,243			१६	८	६

१४२

१४२

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिवाल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		प्रदेश समानीकरण	रु हजारमा	5,915	6,329	6,772	7,246	7,753			१६	८	६
		संघ सशर्त	रु. हजारमा	26,900	28,783	30,798	32,954	35,260	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६
		प्रदेश सशर्त	रु हजारमा	8,544	9,142	9,782	10,467	11,199	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६
		सार्वजनिक निजी लगानी (हजारमा)	रु	०	१००००	१५०००	२००००	२००००	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६
		निजी क्षेत्रको लगानी (हजारमा)	रु	०	५०००	७०००	१००००	१००००	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६
प्रतिफल ३	गाउँपालिकाको आन्तरिक आयको सम्भाव्य स्रोतको लेखाजोखा हुने	गाउँपालिकाको राजश्व सुधार सम्भाव्यता अध्ययन	संख्या	१				१	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६
	राजश्व अभिवृद्धिका लागि विषय विज्ञताको परिपुर्ती हुने	राजश्व अभिवृद्धि गर्न राजश्व अनुसन्धान अधिकृतको व्यवस्था	दरबन्दी	१			१		पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६

१४३

१४३

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिवाल	दिराल	दिप्रल	
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३							
	वित्तिय कारोबार व्यवस्थित हुने	गाउँपालिकाको वित्तिय कारोबारलाई SUTRA प्रणालीमा आबद्ध गरी व्यवस्थित गरिने	प्याकेज		निरन्तर									
असर ४	स्थानीय योजना तर्जुमा एवं कार्यान्वयनमा व्यापक जनसहभागिता र अनुगमन नतिजामूलक र प्रभावकारी भएको हुनेछ ।	स्थानीय गौरवका आयोजनाहरुको सूची	संख्या	१५					पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६	
		वार्षिक योजनामा आर्थिक विकास तथा आयमूलक क्षेत्रमा लगानी अनुपात	प्रतिशत	४.३६	६	७	८	८	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६	
		कूल आयोजना मध्ये उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन भएका आयोजनाको अनुपात	प्रतिशत	८०						पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६
		समयमा सम्पन्न आयोजना/कार्यक्रमको अनुपात	प्रतिशत	६५	६७	६८	७०	७०	७०	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६
		आयोजना/कार्यक्रम अनुगमन प्रतिवेदन संख्या (पटके, मासिक,	पटक	७					७	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६

Handwritten signature or mark in blue ink.

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिवाल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		चौमासिक, वार्षिक)											
		गाउँपालिकाबाट प्रकाशित दस्तावेज र प्रतिवेदन	संख्या	४३				४३	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६
		सहभागिता मूलक योजना तर्जुमा तथा अनुगमन प्रक्रियामा लक्षितवर्ग/समुदायको प्रतिनिधित्व (महिला, दलित, जनजाति र बालबालिका)	संख्या	४०			४०	४०	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६
प्रतिफल ४	उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन भएका आयोजना बढी प्रभावकारी भएका हुने	उपभोक्ता समिति मार्फत गर्ने भनी खरिद विधि छनौट भएका योजनाहरुको कार्यान्वयनका लागि प्रत्येक आव को श्रावण मसान्त भित्र प्रचलित कानून बमोजिम उपभोक्ता समिति गठन गरिसक्नु	संख्या	१			१	१	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६

१४५

१४५

नतिजा स्तर	नतिजा	सूचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिवाल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		पर्ने नीति ल्याईने											
	सामाजिक तथा आर्थिक क्षेत्रमा योगदान पुग्ने आयोजना मात्र कार्यान्वयन भएका हुने	लाभलागत विश्लेषणका आधारमा योजनाको छनौट तथा कार्यान्वयन	संख्या	१			१	१	पार्श्व चित्र	गा पा	१६	८	६

स्वीकृत

१४६

परिच्छेद - नौ

वित्तिय विश्लेषण

९.१ स्रोत व्यवस्थापन

गेरुवा गाउँपालिकाले हालसम्म संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट वित्तिय समानीकरण, राजश्व बाँडफाँड, शसर्त र समपुरक अनुदान शिर्षक अन्तर्गत प्राप्त अनुदान तथा आन्तरिक आयलाई मुख्य पुँजीगत स्रोतका रूपमा प्रयोग गर्दै आईरहेको अवस्था छ। यसका अतिरिक्त आ.व. २०७८/७९ मा एकीकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रम, प्रदेश तथा स्थानीय तह क्षमता विकास कार्यक्रम, गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम, सडक बोर्ड नेपाल लगायतका संघीय तथा प्रदेश सरकारका निकायहरूबाट पनि अनुदान लिएको देखिन्छ। आ.व. २०७८/७९ माथि उल्लिखित सम्पूर्ण स्रोतबाट गाउँपालिकाले कुल ६२ करोड २६ लाख ९७ करोड बराबरको राजश्व परिचालन गरेको थियो जसमा आन्तरिक राजश्वको हिस्सा लगभग १ करोड ५० लाख थियो।

तालिका १४ मा गाउँपालिकाको चालु आ.व.को लागि विनियोजित बजेट र त्यसैको आधारमा आगामी ५ वर्षकालागि प्रक्षेपित स्रोत परिचालनको अवस्थालाई प्रस्तुत गरिएको छ। गाउँपालिकाले आ.व. २०७८/७९ का लागि आन्तरिक तथा वाह्य गरी संघीय शसर्त अनुदानको चालु र पालिकाको मौज्जात बाहेक कुल रु.३९ करोड ४८ लाख ९७ हजार स्रोत परिचालनको अनुमान गरेको छ। आगामी आ.व.हरूका लागि राजश्व प्रक्षेपण गर्दा चालु आ.व.मा परिचालित कुल राजश्वमा प्रति वर्ष ७ प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान गरिएको छ भने यस आधारमा आगामी ५ वर्ष अर्थात (आ.व.२०७८।०७९ देखि ०८२/८३) सम्ममा गेरुवा गाउँपालिकाको कुल राजश्व परिचालन रु.२ अर्ब २७ करोड ९५ हजार हुने प्रक्षेपण गरिएको छ। कुल स्रोत मध्ये प्रशासनिक खर्च तथा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वापत रु ७८ करोड १४ लाख ६० हजार र प्रदेश सशर्त अनुदानको ६० प्रतिशत बराबरको रु १९ करोड ६५ लाख ४ हजार चालु तर्फ खर्च हुने भएकाले कुल लगानी योग्य राजश्व रु १ अर्ब ४६ करोड ९८ लाख हुने देखिन्छ। उक्त राजश्व गाउँपालिकाले आवधिक योजनामा उल्लिखित आयोजनाहरूको कार्यान्वयनमा खर्च गर्नु पर्ने हुन्छ।

तालिका १४ राजश्व प्रक्षेपण

सि.नं.	आय शिर्षक	आ.व.०७८/७९	आ.व.०७९/८०	आ.व.०८०/८१	आ.व.०८१/८२	आ.व.०८२/८३	कूल राजश्व परिचालन
1	समानिकरण						754,583.22
	संघ	125,300	134,071	143,456	153,498	164,243	720,568
2	प्रदेश	5,915	6,329	6,772	7,246	7,753	34,016
	राजश्व बाण्डफाण्ड						491,464
	संघ	78,406	83,894	89,767	96,051	102,774	450,892
	प्रदेश	7,055	7,549	8,077	8,643	9,248	40,571
3	शसर्त						203,829
	संघ	26,900	28,783	30,798	32,954	35,260	154,695
	प्रदेश	8,544	9,142	9,782	10,467	11,199	49,134
4	समपुरक			0	0	0	87,411
	समपुरक संघ	15,200	16,264	17,402	18,621	19,924	87,411
	समपुरक प्रदेश	15,000	16,050	17,174	18,376	19,662	86,261
5	विशेष						72,459
	संघ विशेष	6,600	7,062	7,556	8,085	8,651	37,955
	प्रदेश विशेष	6,000	6,420	6,869	7,350	7,865	34,504
6	सडक बोर्ड	3,000	3,210	3,435	3,675	3,932	17,252
7	आन्तरिक	15,075	16,130	17,259	18,468	19,760	86,692
8	एकीकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	8,500	9,095	9,732	10,413	11,142	48,881
9	प्रदेश तथा स्थानीय तह क्षमता विकास कार्यक्रम	500	535	572	613	655	2,875
10	गरिबसंग विश्वेवर कार्यक्रम	546	584	625	669	716	3,140
11	सामाजिक सुरक्षा भत्ता	72,356	77,421	82,840	88,639	94,844	416,100
		394,897	422,540	452,118	483,766	517,629	2,270,950
	प्रशासनिक खच र सामाजिक सुरक्षा भत्ता	135,881	145,393	155,570	166,460	178,112	781,416
	प्रदेश सशर्त अनुदानको ६० प्रतिशत						19,654
	कुल लगानी योग्य राजश्व प्रक्षेपण						1,469,880

१.२ रणनीतिक कार्यक्रम र श्रोत अनुमान

गेरुवा गाउँपालिकाको योजना तर्जुमा कार्यशालाले आ.व. २०८२/८३ सम्ममा कार्यान्वयन गर्ने गरी परिकल्पना गरेका रणनीतिक कार्यक्रम तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ। यी कार्यक्रमले गाउँपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार, वन वातावरण, तथा संस्थागत विकास गरी पाँच विकास क्षेत्रका कार्यक्रमहरूलाई समेटेको छ। तालिका १५ गाउँपालिकाको आगामी ५ वर्षको क्षेत्रगत अनुमानित बजेट विनियोजन प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १५ : क्षेत्रगत बजेट विनियोजन (सारांश)

विषय क्षेत्र	कुल अनुमानित लागत	प्रतिशत
१. आर्थिक विकास	1113500	27.79
कृषि	80000	2.00
सिंचाइ	20000	0.50
पशु पंक्षी विकास	60000	1.50
उद्यम तथा व्यवसाय	22000	0.55
पर्यटन विकास	332500	8.30
बैंक वित्तिय संस्था तथा सहकारी	599000	14.95
२. सामाजिक विकास	382000	9.53
शिक्षा	82500	2.06
स्वास्थ्य	100000	2.50
खानेपानी सरसफाई	96500	2.41
लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	42000	1.05
युवा तथा खेलकुद	61000	1.52
कला भाषा साहित्य	2000	0.05
३. पूर्वाधार विकास	698700	17.44
सडक, पुल	540500	77.36
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि	23700	0.59
विद्युत तथा उर्जा	60200	8.62
आवास बस्ती विकास	74300	10.63
४. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	1441500	35.98
वन तथा जैविक विविधता	1441500	35.98
५. सुशासन तथा क्षमता विकास	370700	9.25
संस्थागत तथा मानव संसाधन क्षमता	370700	9.25
कुल बजेट	4,006,400	100

Handwritten signature

क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक			अनुमानित लागत (हजारमा)	सहकार्य
				२०७७/७८	२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिवि	दिराल	दिप्रल		
		आर्थिक विकास										1113500	
		कृषि तथा खाद्य सुरक्षा										80000	
१	१.१.१	एक बडा एक तरकारी तथा फलफूल खेती पकेट (भारु, गेरुवा)	संख्या	०	१	२	३	६				10000	
२	१.१.२	कृषि प्रणालीको यान्त्रिकरणका लागि कृषि सामग्री खरिदमा अनुदान	अनुदान प्रतिशत	०	२०	२०	२५	२५				8000	
३	१.१.३	कृषि जन्य वस्तुको भण्डारणका लागि संकलन केन्द्र तथा चिस्यान केन्द्रको स्थापना	संख्या	०	१	१	१	३				15000	
४	१.१.४	कृषक सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम	संख्या	०		४	६	१०				10000	
५	१.१.५	करार खेती कार्यक्रम	संख्या	०		२	२	४				10000	
६	१.१.६	मूल्य श्रृङ्खलामा आधारित कृषि विकास कार्यक्रम	प्याकेज	०	१			१				7000	
७	१.१.७	कम्पोस्ट तथा जैविक मल उत्पादन उद्योगको स्थापना	संख्या	०		१		१				20000	
		सिँचाइ										20000	
क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक				
				२०७७/७८	२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिवि	दिराल	दिप्रल		
१	१.१.१	सतह, भूमिगत, थोपा सिँचाइ आदि प्रविधिको विस्तार	हेक्टर		५००	३००	५००	१३००	४	२	५	10000	

क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक					
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल			
२	१.१.२	संघ र प्रदेशसँगको लागत सहभागितामा स्थानीय आवश्यकता अनुसारका सिँचाइ आयोजनाहरु कार्यान्वयन	संख्या	०	२	१	१	४	४	२	५	१००००		
		पशुपालन										६००००		
१	२.१.१	पशुपालन पकेट क्षेत्र विकास कार्यक्रम	संख्या	३	२	१	२	५	४	२	३	१००००		
२	२.१.२	उन्नत नस्लका पशुपंक्षीको खरिद तथा पशुपंक्षी पालनका लागि आवश्यक प्रविधिको खरिदमा अनुदानको व्यवस्था	अनुदान प्रतिशत	०	३०	३०	३०	३०	४	२	३	२००००		
३	२.१.३	पशु धनको सुरक्षा(पशु स्वास्थ्य विमा, खोप, महामारीजन्य रोग आदि), संरक्षण र सम्बर्द्धन र नस्ल सुधारका लागि अनुदान	अनुदान प्रतिशत	०	२०	२०	२०	२०	४	२	३	१५०००		
४	१.२.४	मत्स्य पकेट क्षेत्र	पटक	०		१	२	३	४	२	३	५०००		
५	१.२.५	पशु जन्य उत्पादनको बजार प्रवर्द्धनका लागि मूल्य श्रृङ्खलामा आधारित कार्यक्रम	संख्या	०	१			१	४	२	३	१००००		
		उद्योग तथा व्यवसाय										२२०००		
क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक					
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल			

Handwritten signature

१	१.१.१	औद्योगिक तथा व्यवसायीक सम्बन्धी नीति तर्जुमा	संख्या	०		१		१	४	२	३	500	
२	१.१.२	वडा नं. २ मा गेरुवा उद्योग ग्रामको स्थापना	संख्या	१				१	४	२	३	10000	
३	१.१.३	सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहसँगको सहकार्यमा वनमा आधारित उद्यमको विकास	संख्या	०		१		१	४	२	३	3000	
४	१.१.४	भूमी बैंकको स्थापना गरी यस मार्फत दीर्घकालीन कृषि र उद्योग व्यवसाय सञ्चालन गर्न जग्गा भाडामा उपलब्ध हुने प्रणालीको विकास	प्याकेज	०		१		१	४	२	३	7000	
६	१.१.६	आयातित पेय पदार्थलाई प्रतिस्थापन गर्ने गरी स्थानीय उत्पादनको वृद्धि तथा ब्राण्डिङ	प्याकेज			१		१	४	२	३	1000	
७	१.२.१	गाउँपालिका भित्र अनौपचारिक रुपमा संचालित उद्योग तथा व्यवसायीहरुको अभिलेखीकरण	प्रतिशत	४०	३५	२५	२०	२०	४	२	३	500	
		पर्यटन										332500	
क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक				
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिवस	दिराल	दिप्रल		
१	१.१.१	गाउँपालिका पर्यटन नीति तर्जुमा	संख्या	०		१		१	४	२	३	500	
२	१.१.२	वडा नं. १ स्थित इन्टेकलाई पर्यटकीय केन्द्रका रुपमा विकास गरिने	संख्या	४				४	४	२	३	70000	
३	१.१.३	बुढीकुलो तथा गेरुवा खोलालाई पर्यापर्यटनको रुपमा विकास गरिने	संख्या		१	२		३	४	२	३	150000	

४	१.१.४	सम्भावित क्षेत्रमा सांस्कृतिक होमस्टे सञ्चालन गर्न आवश्यक पूर्वाधार तयार पारिने छ।	संख्या		१	१	१	३	४	२	३	5000	
५	१.१.५	कृषि पकेट क्षेत्रहरुलाई कृषि पर्यटन केन्द्रका रूपमा विकास गर्ने	संख्या	०	१	२	२	५	४	२	३	7000	
६	१.१.६	स्तरीय होटल निर्माण	संख्या	०	०	२	३	५	४	२	३	100000	
		बैंक वित्तिय संस्था सहकारी										599000	
क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक				
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिवस	दिवस	दिवस		
१	१.१.१	सहकारी संस्था सँगको सहकार्यमा कृषि व्यवसायीकरण कार्यक्रम	संख्या	०	१	१	१	३	४	२	३	15000	
२	१.१.२	अल्पसंख्यक, सिमान्तकृत, युवा, एकल महिला आदिको आर्थिक सबलीकरणका लागि सहकारीमार्फत व्यवसाय सञ्चालनमा प्रोत्साहित गर्ने	प्याकेज	०	२	२	२	६	४	२	३	70000	
३	१.१.३	आर्थिक रूपमा पछाडि परेका समुदाय लक्षित विमा प्याकेज कार्यक्रम	संख्या	०	१	१	१	१	४	२	३	10000	
४	१.१.४	सहकारी, निजी क्षेत्र तथा पालिकाको सहकार्यमा उच्च पुँजीनिर्माण हुने क्षेत्रको पहिचान गरी लगानी प्रबर्द्धन	लगानीका क्षेत्र	०	१	१	३	५	४	२	३	500000	
५	१.१.५	वडा केन्द्रहरुमा बैंकिंग सेवाको पहुँच अभिवृद्धि गर्न मोबाईल, इन्टरनेट र शाखा रहित बैंकिंग सेवा	संख्या	०	२	२	१	६	४	२	३	4000	
		सामाजिक विकास										384000	

क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक			82500
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिवि	दिराल	दिप्रल	
१	१.१.१	विद्यालय शिक्षा नीति मार्फत विद्यालयमा आवश्यक न्युनतम पूर्वाधार मापदण्ड तयारी तथा कार्यान्वयन	संख्या	०	१०	१०	१४	३४	२	४	६	500
२	१.१.२	नमुना बाल मैत्री आधारभूत विद्यालय	संख्या	०	८	८	१६	३२	२	४	६	9000
३	१.१.२	विद्यार्थी शिक्षक व्यवस्थापन कार्यक्रम	संख्या	०		५	६	११	२	४	६	15000
४	१.१.३	सूचना प्रविधि मैत्री विद्यालय कार्यक्रम	संख्या	०		४	७	११	२	४	६	13000
५	२.१.१	गाउँपालिका स्तरीय नमुना आवासीय विद्यालय कार्यक्रम	संख्या	०	२	३		५	२	४	६	20000
६	२.१.२	व्यवसायीक विद्यालय कार्यक्रम	संख्या	०	२	३	१	६	२	४	६	25000
		स्वास्थ्य										100000
क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक			
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिवि	दिराल	दिप्रल	
१	१.१.१	गाउँपालिका भित्रका स्वास्थ्य संस्थामा आवश्यक न्युनतम प्राविधिक तथा भौतिक पूर्वाधारको निर्माण	संख्या	०	२	२	२	६				20000

Handwritten signature

२	१.१.२	पालिका स्तरीय गुणस्तरीय स्वास्थ्य संस्था स्थापना	संख्या	०	१		१				25000	
३	१.१.३	नियमित खोप, परिवार नियोजन, मातृशिशु सेवालार्ई जनपक्षीय बनाउनका लागि महिला स्वयंसेविकालार्ई उत्प्रेरणा सहितको तालिम	संख्या		१०	१०	७	२७			2000	
४	१.१.४	प्रत्येक वडामा वर्थिङ सेन्टर स्थापना	संख्या	३		२	१	३			8000	
५	१.१.५	सम्भाव्यताका आधारमा आयुर्वेदिक उद्यान तथा प्रशोधन केन्द्रको स्थापना	संख्या		३	६		९			10000	
६	१.१.६	नीजि क्षेत्रसँगको सहकार्यमा बजार क्षेत्रमा व्यायामशाला सञ्चालन	संख्या		१		१	२			30000	
६	१.१.७	गाउँपालिकाका सबै समुदायलार्ई स्वास्थ्य विमा			निरन्तर						5000	
		खानेपानी सरसफार्ई									96500	
क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक			
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविस	दिराल	दिप्रल	
१	१.१.१	गाउँपालिका स्तरीय खानेपानी तथा सरसफार्ई नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा	संख्या	०		१		१	२	३	६	500
२	१.१.२	खानेपानी वितरण प्रणाली तथा ढल व्यवस्थापन	पटक	०	१	१	२	५	२	३	६	20000
३	१.१.३	खानेपानी तथा सरसफार्ई व्यवस्थापनका लागि उपभोक्ता समितिसँगको सहलगानीमा पालिका स्तरीय खानेपानी तथा सरसफार्ई केन्द्रको स्थापना	प्याकेज	०	१			१	२	३	६	40000

४	१.१.४	हरित गेरुवा आयोजना कार्यान्वयन	स्थान	०	२	१	२	५	२	३	६	12000			
५	१.१.५	एक वडा एक नमुना खानेपानी आयोजना	संख्या	०	१	१	१	३	२	३	६	10000			
६	१.१.६	खानेपानी शुद्धिकरण तथा मर्मत संभार	संख्या	०	१			१	२	३	६	4000			
७	१.१.७	नीज शौचालय निर्माण कार्य	प्रतिशत	०	१०	२०	३०	३०	२	३	६	10000			
		लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण										42000			
क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष		लक्ष्य				योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक				
				२०७७/७८	२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३	दिवस	दिराल		दिप्रल				
१	१.१.१	पिछडिएका वर्ग, अपाङ्ग, बालबालिका तथा वृद्ध वृद्धा लक्षित बिमामा आधारित सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम	प्याकेज	०		निरन्तर					२	३	६	15000	
२	१.१.२	समुदायमा अन्तरनिहित समुदायको सिपको उत्थानका लागि अनुदान र बजारीकरण	प्याकेज	०		निरन्तर					२	३	६	10000	
३	१.१.३	अपाङ्ग लक्षित विद्यालयको स्थापना	संख्या	०		२	३	६	२	३	६	5000			
४	१.१.४	सांस्कृतिक ग्रामको स्थापना	संख्या	०		२	३	६	२	३	६	3000			
५	१.१.५	जेष्ठ नागरिक सेवा केन्द्रको निर्माण	संख्या	०	१	२	३	६	२	३	६	3000			
६	१.१.६	प्रारम्भिक शिक्षाका लागि स्थानीय पाठ्यक्रम	संख्या	०	१	२	३	६	२	३	६	1000			
७	१.१.७	अपाङ्गता भएका नागरिकका लागि रोजगारमूलक व्यवसायीक कार्यक्रम	संख्या	०	१	२	३	६	२	३	६	2000			
८	१.१.८	अति विपन्न समुदायलाई विशेष व्यवसायीक शिक्षा	संख्या	०	१	२	३	६	२	३	६	3000			

क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष				योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक			कुल
				२०७७/७८	२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिवि	दिराल	दिप्रल	
		युवा तथा खेलकुद										61000
१	१.१.१	गेरुवा गाउँपालिकालाई खेलकुद हबको रूपमा विकास	प्याकेज	०	निरन्तर							1000
२	१.१.२	एक वडा एक खेलकुद मैदानको विकास	संख्या	०	३	२	१	६				20000
३	१.१.२	गेरुवा रंगशाला निर्माण आयोजना	संख्या	१				१				25000
४	१.२.१	कृषि सिप सिकेर वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवाहरूलाई अर्गानिक कृषि व्यवसाय गर्न प्रोत्साहन	संख्या	०	२०	३०	५०	८०				10000
५	१.२.२	सामूहिक, सहकारी, कबुलियती र करार खेतीमा युवाहरूलाई प्रोत्साहन	संख्या	०	५०	१००	१५०	२००				5000
		कला, संस्कृति, भाषा तथा साहित्य										2000
क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष				योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक			कुल
				२०७७/७८	२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिवि	दिराल	दिप्रल	
१	१.१.१	सांस्कृतिक संग्रहालयको स्थापना	संख्या	०	१			१	२		५	1000
१	१.१.२	अन्तरपालिका साहित्यिक कार्यक्रम सञ्चालन	संख्या	०	१	१	२	४	२		५	1000
		पूर्वाधार विकास										698700
		सडक तथा पुल										540500

				२०७७/७८	२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३	अवधिको जम्मा लक्ष्य	दिवि	दिराल	दिप्रल		
१	१.१.१	सडक तथा पुल नीति तर्जुमा	संख्या	१			१		३	९	५	500	
२	१.१.२	गाउँपालिकालाई वडा केन्द्रसम्म जोड्ने सडकलाई कालोपत्रे	किमि	०	३	५	८	१६	३	९	५	100000	
३	१.१.३	नदी तटीय सडक मार्गको निर्माण	किमि	०	१			१	३	९	५	20000	
४	१.१.४	गेरुवा चत्रपथको निर्माण	किमि	०					३	९	५	120000	
५	१.१.५	गेरुवा मुख्य सडक लिंक योजना कार्यान्वयन	किमि						३	९	५	40000	
६	१.१.६	बुढीकुलोमा बेलीबृज निर्माण	मि						३	९	५	50000	
७	१.१.७	इन्टेक गोरङ्गे मोटरेवल पुल	मि	०	५	८	५	१८	३	९	५	80000	
८	१.१.८	सन्कट्टी घाट टिकापुर मोटरेवल पुल	मि	०	२	२	३	७	३	९	५	60000	
९	१.१.९	ठाकुरद्वारा-मनाउघाट भोलुगे पुल	मि						३	९	५	70000	
		सूचना तथा सञ्चार प्रविधि										23700	
क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाई	आधार वर्ष ०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक				
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिवि	दिराल	दिप्रल		
१	१.१.१	गाउँपालिकाको आवश्यकता अनुरूप सूचना तथा सञ्चार नीति तर्जुमा	संख्या	०	१			१	३	९	५	200	
२	१.१.२	आम जनतामा Digital Literacy बढाउन वडाहरूसँग सहकार्य मार्फत् तालिम र अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन	संख्या	०	२	२	२	६	३	९	५	500	

३	१.१.३	हरेक सरकारी कार्यालयहरुमा र सामुदायिक भवनहरुमा सूचना प्रविधि पूर्वाधार विकास	संख्या		१	१	१	३	३	९	५	1000	
४	१.१.४	गाउँपालिका फिल्म भिजेज कार्यक्रम	संख्या		१	१	१	३	३	९	५	10000	
५	१.१.५	सुविधायुक्त टेलिसेन्टरहरुको विकास	संख्या		१	१	१	३	३	९	५	10000	
६	१.१.६	सूचना प्रविधिसँग सम्बन्धीत प्राविधिक जनशक्तिलाई तालिम गराई उनीहरुको क्षमता अभिवृद्धि	संख्या		१	१	१	३	३	९	५	2000	
		आवास तथा बस्ती विकास										74300	
क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक				
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिवस	दिराल	दिप्रल		
१	१.१.१	आवास तथा भूमि व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा	संख्या	०		१		१	३	९	५	300	
१	१.१.२	वडा नं. १, ५, २ र ६ मा व्यवस्थित एकिकृत बस्ती विकास	प्याकेज	०	१			१	३	९	५	30000	
१	१.१.३	अतिविपन्न, लोपोन्मुख र सीमान्तकृत वर्गका परिवारका लागि सुरक्षित, किफायती र वातावरणमैत्री आवास निर्माण गर्न सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम	संख्या	०	१००	२००	३००	३००	३	९	५	20000	
१	१.१.४	जेष्ठनागरिक, अपाङ्ग तथा विपद् व्यवस्थापनका लागि सुरक्षित सामाजिक आवास	संख्या	०	१	२	१	४	३	९	५	10000	
१	१.१.५	सार्वजनिक जमिनको अतिक्रमण रोक्न बहुतले व्यवसायीक आवास	संख्या	०	१	१	१	३	३	९	५	14000	

क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक			60200
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दि.विल	दि.राल	दि.प्रल	
१	१.१.१	वैकल्पिक उर्जा सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा	संख्या	०	१		१				200	
२	१.१.२	ग्रामीण विद्युतीकरण कार्यक्रम	संख्या	०	२	२	१	५			15000	
३	१.१.३	सौर्य उर्जा प्लान्ट निर्माण	संख्या		१			१			20000	
४	१.१.४	विद्युतीय पूर्वाधारलाई दीगो र गुणस्तरीय बनाईने	प्याकेज		निरन्तर						10000	
५	१.१.५	परम्परागत उर्जा खपतलाई विस्थापन गर्न सुधारिएको चुलो, गोबरग्याँस प्लान्ट तथा अन्य वैकल्पिक उर्जाको उत्पादन तथा जडानका लागि अनुदानको व्यवस्था	अनुदान प्रतिशत	०	५०	५०	५०	५०			15000	
		वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन									1441500	
क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक			
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दि.विल	दि.राल	दि.प्रल	
१	१.१.१	वन, जैविक विविधता तथा प्राकृतिक स्रोतहरुको व्यवस्थापन गर्न आवश्यक नीति, मापदण्ड तयार	संख्या	०	१			१	७	१५	५	500
२	१.१.२	हरियाली प्रवर्धन, वृक्षारोपण तथा वन विस्तार एवम् वातावरणमैत्री स्थानीय शासन सञ्चालन	प्याकेज	०	२		३	५	७	१५	५	20000

३	१.१.३	वनमा आधारित उद्यमहरुको विकास	संख्या	०	४	४	८	७	१५	८	15000	
४	१.१.४	वन क्षेत्र कम भएका वडाहरुमा कृषि वनको विकास	संख्या	०	२	४	६	७	१५	८	12000	
५	२.१.१	सिमसार क्षेत्रमा डाले तथा बहुवर्षीय घाँसखेतिको विकास	हेक्टर	०	५०	७०	१२०	७	१५	८	5000	
६	२.१.२	जलाधार क्षेत्र संरक्षण कार्यक्रम	हेक्टर	०	३०	१०	४०	७	१५	८	70000	
७	३.१.१	फोहरमैला व्यवस्थापन आयोजना	प्याकेज	०	१	१	२	७	१५	८	8000	
८	३.१.२	गोबर ग्याँस, सुधारिएको चुलो, विद्युतीय चुलो जस्ता कम खर्चिला तथा वातावरणीय रुपमा अनुकूल प्रविधिको प्रयोग	संख्या	०	३	३	६	७	१५	८	10000	
९	४.१.१	पालिका र वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन तथा योजना निर्माण	प्याकेज	०	३	३	६	७	१५	८	1000	
१०	४.१.२	विपद् व्यवस्थापन र जोखिम न्यूनिकरण कोष	रु हजार	०	१०००	२०००	३०००	७	१५	८	800000	
११	४.१.३	विपद् व्यवस्थापनको लागि दमकल, दमकल पर्ईन्ट लगायतका पूर्वाधार व्यवस्थापन	संख्या	०	२	२	४				500000	
		संस्थागत विकास तथा सुशासन									370700	
क्र.सं.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सूचक			
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिवि	दिराल	दिप्रल	
१	१.१.१	गाउँपालिकामा आवश्यक नीति तथा कानून तर्जुमा	संख्या	०	१			१				500
२	१.१.२	विद्युतीय शासन पद्धतिको प्रभावकारी कार्यान्वयन	संख्या		१			१				10000

३	२.१.१	परिवर्तित अवस्थालाई वैज्ञानिक विश्लेषण गरि संगठन संरचना अध्ययनका आधारमा जनशक्ति व्यवस्थापन	संख्या	१			१				१०००	
४	२.१.२	जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि, कार्य विभाजन तथा आचार संहिता निर्माण	प्याकेज	१			१				२००	
५	२.१.३	कृषि, पर्यटन, खानेपानी शिक्षा सम्बन्धी सार्वजनिक संस्थानको स्थापना	संख्या	१	१	१	३				३०००००	
६	३.१.१	गाउँपालिकाको राजश्व सुधार सम्भाव्यता अध्ययन	संख्या	१			१				९०००	
७	३.१.२	राजश्व अभिवृद्धि गर्न राजश्व अनुसन्धान अधिकृतको व्यवस्था	संख्या	१			१				५००००	
८	३.१.३	गाउँपालिकाको वित्तिय कारोबारलाई SUTRA प्रणालीमा आवद्ध गरी व्यवस्थित गरिने	संख्या	१			१					
९	४.१.१	उपभोक्ता समिति ठेकेदार मार्फत गर्ने भनी खरिद विधि छनौट भएका योजनाहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयनका नीतिगत व्यवस्था गरिने छ	संख्या	१			१					
१०	४.१.२	लाभलागत विश्लेषणका आधारमा योजनाको छनौट तथा कार्यान्वयन गरिने	संख्या	१			१					

१६२

९.३ गाउँ गौरवका आयोजना

गाउँपालिकाको सामाजिक तथा आर्थिक विकासको गतिलाई तीव्रता दिनसक्ने योजनाहरूलाई गाउँ गौरवका योजनाको रूपमा यहाँ प्रस्तुत गरिएको छ । यी बहुवर्षीय योजनाको कार्यान्वयनका लागि गाउँपालिकाले छिमेकी पालिका, संघ तथा प्रदेश सरकारका अलावा जनता, सहकारी तथा निजी क्षेत्रलाई पनि साथमा लिएका काम गर्न सक्ने छ ।

आयोजनाको नाम	सहकार्य					जनसहभागिता	सहकारी	अनुमानित लागत
	पालिका आफै	अन्तरपालिका	संघ	प्रदेश	नीज क्षेत्र			
गेरुवा रिङ्गरोड								
ठाकुरद्वार मनाउघाट इन्टेक पर्यटकीय करीडोर								
गौशाला बहुउद्देश्यीय केन्द्र								
गेरुवा उद्योग ग्राम								
समुदाय लक्षित विमा प्याकेज कार्यक्रम								
एकिकृत बस्ती तथा स्मार्ट सिटी आयोजना								
एक वडा एक आवासीय व्यवसायीक विद्यालय								
गरुवा कर्णाली नदी तटको कंक्रीट तटबन्धन (३६ किमि)								

९.३.१ सहकार्य तथा समन्वय

तालिका १४ मा प्रस्तुत गरिए भैं आगामी ५ वर्षका लागि गाउँपालिकाको समग्र विकासका लागि पालिकाले परिचालन गर्न सक्ने लगानी योग्य राजश्व रु १ अर्ब ४६ करोड रहेको छ । तर उक्त समयमा पालिकाले परिकल्पना गरेका आयोजनाहरूको कुल अनुमानित लागत रु ४ अर्ब हाराहारी छ । त्यसैले गाउँपालिकाले सम्पूर्ण योजनाहरूको कार्यान्वयनका लागि करिब रु २ अर्ब पचास करोड अतिरिक्त राजश्व गाउँपालिकाले परिचालन गर्नु पर्ने हुन्छ । तसर्थ उक्त नपुग राजश्व परिचालनका लागि गाउँपालिकाले देहायका निकायसँग सहकार्य तथा समन्वय गर्न सक्नेछ ।

- राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय विकास साभेदारहरूसँग समन्वय गर्ने
- आन्तरिक आयस्रोतको दायराको खोजी गर्ने
- संघ तथा प्रदेशसँग समन्वय गर्ने
- अन्तर स्थानीय तह साभेदारी गर्ने
- निजी तथा सार्वजनिक साभेदारी एवं सहकार्य
- जनसहभागिता वृद्धि गर्ने

स्वच्छ

परिच्छेद - दश

मध्यमकालीन खर्च संरचना

१०.१ पृष्ठभूमि

स्थानीय तहहरूका लागि मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा नयाँ अभ्यास हो। यसअघि दशौं पञ्च वर्षीय योजना (२०५९-२०६५) अवधिमा केन्द्रीय स्तरमा आरम्भ भएको यो अभ्यास आ.व. ०७७/७८ बाट स्थानीय तहमा अनिवार्य भएको छ। मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमाबाट मूलतः बजेट को अभावबाट कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू अधुरो हुने अर्थात् बजेट सुनिश्चितता जोड दिने र १५ औं योजनाले निर्दिष्ट गरेको राष्ट्रिय लक्ष्य, प्राथमिकता क्षेत्र तथा दीर्घो विकास लक्ष्यका क्षेत्रमा बजेट खर्च भई सरकारको दीर्घकालीन लक्ष्य (समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली), वि.सं. २१०० सम्म समुन्नत राष्ट्र तथा अतिक्रम विकसित राष्ट्रबाट मध्यम आय भएको मुलुकमा स्तरोन्नति हुनेमा सहयोग पुग्ने विश्वास लिइएको छ।

स्थानीय तथा प्रदेश सरकारको सन्दर्भमा अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ बाट तीनै तहका सरकारलाई त्रिवर्षीय मध्यमकालीन खर्च संरचना अनिवार्य रूपमा तर्जुमा पार्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ। आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ६ मा मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। स्थानीय तहले मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा सम्बन्धमा स्थानीय तह योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७५ र स्थानीय तहको मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७८ कार्यान्वयनमा आएको छ।

मध्यमकालीन खर्च संरचना आवधिक योजना र वार्षिक योजना बीच तादात्म्यता तथा सामन्जस्यता कामय राख्ने, यिनीहरू बीचलाई जोड्ने सेतुको रूपमा रहने हुँदा यो महत्वपूर्ण छ। हरेक वर्ष बजेट कार्यान्वयन पश्चात समीक्षा हुने, समीक्षाको आधारमा बजेट परिमार्जन तथा प्रक्षेपण भई बजेट वस्तुपरक र यथार्थपरक हुने हुँदा यसबैट विनियोजनमा कुशलता आउने, कार्यान्वयन दक्षता अभिवृद्धि हुने र वित्तीय सुशासन समेत कायम हुने हुन्छ। दीर्घकालीन सोचका आधारमा आवधिक लक्ष्य, उद्देश्य र रणनीति एवं कार्यनीति तर्जुमा हुने, सोको आधारमा त्रिवर्षीय मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा हुने र त्यसलाई कार्यान्वयन गर्न वार्षिक बजेट तथा विकास कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने गरिन्छ। वास्तवमा वार्षिक विकास कार्यक्रमहरू आवधिक लक्ष्य, उद्देश्यहरू हासिल गर्नका लागि बजेट सहित कार्यान्वयनमा ल्याइन्छ र वार्षिक बजेट मा तिनै लक्ष्य, उद्देश्य, नतिजा र उपलब्धि संग आवद्ध गर्ने गरिन्छ।

उपरोक्त पक्षहरूलाई मनन गर्दै गेरुवा गाउँपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार भएको छ। दीर्घकालीन सोच, समष्टिगत लक्ष्य र विषयक्षेत्रगत उद्देश्य एवं रणनीति खण्ड दुइमा उल्लेख भएको हुँदा सोही आधारमा आगामी ३ वर्षका लागि मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा भएको छ। यो संरचनामा उल्लिखित आयोजना कार्यक्रमहरू समेटिने गरी वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तयार पारी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ।

१०.२ दीर्घकालीन सोच र समष्टिगत लक्ष्य

गाउँपालिकाको दीर्घकालीन सोच र समष्टिगत लक्ष्य यसै प्रतिवेदनको खण्ड तीनमा उल्लेख छ। सोही दीर्घकालीन सोच र समष्टिगत लक्ष्यलाई आधार मानी मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा भएको छ।

१०.३ विषय क्षेत्रगत उद्देश्य, रणनीति तथा लक्ष्य परिमाण

मध्यमकालीन खर्च संरचना अन्तर्गत विषय क्षेत्रगत सोच, उद्देश्य, रणनीति तथा लक्ष्य परिमाण यसै प्रतिवेदनको परिच्छेद ४, ५, ६, ७, र ८ मा उल्लेख गरिएको छ। सोही विषय क्षेत्रगत, उप-विषय क्षेत्रगत उद्देश्य, रणनीति तथा

कार्यनीति र लक्ष्य परिमाणका आधारमा मध्यमकालीन कार्यक्रमको ढाँचा तयार पारिएको छ । आगामी ३ वर्षको लागि उपलब्धि सूचकहरु पनि सोही आधारमा तयार पारिएको छ । समग्रमा आवधिक योजनाका दीर्घकालीन सोच, समष्टिगत लक्ष्य, विषयक्षेत्रगत रणनीति तथा कार्यनीतिलाई अंगिकार गर्दै मध्यमकालीन खर्च संरचनासंग तादात्म्यता मिलाइएको छ । यसै मध्यमकालीन खर्च संरचनालाई आधार मानी पालिकाले वार्षिक योजना तथा विकास कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्ने छ ।

१०.४ मध्यकालीन खर्च संरचनाको खाका

आगामी ५ वर्षकालागि गाउँपालिकाको कुल अनुमानित राजश्व परिचालन 4 Cj {64 nfv रहेकोमा मध्यकालीन खर्च संरचना अन्तर्गत आगामी तीन वर्ष (आ व २०७८/७९, ०७९/०८० र ०८०/०८१) का लागि २ अर्ब १९ करोड ४२ लाख बराबरको राजश्व परिचालनको अनुमान पेश गरिएको छ । उक्त अनुमान गाउँपालिकाको दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य तथा उद्देश्यका आधारमा तयार पारिएको हो । गाउँपालिकाले गाउँ गौरवका योजनाका रुपमा परिकल्पना गरेका योजनाका साथै दीगो विकास लक्ष्य, राष्ट्रिय लक्ष्य, तथा प्रादेशिक लक्ष्यलाई योगदान पुग्ने प्रकृतिका योजनाहरुलाई समावेश गरी मध्यकालीन खर्च संरचनाको खाका तयार पारिएको छ ।

गाउँपालिकाले कृषि, पर्यटन तथा पूर्वाधार विकासलाई दीगो विकासको २५ वर्षे सोच बनाएको हुनाले त्रिवर्षीय खर्च अनुमानले तिनै क्षेत्रलाई बढी प्राथमिकता दिइ कुल अनुमानित बजेट को कृषि क्षेत्रमा ११.९४, शिक्षा क्षेत्रमा ११.११ पर्यटनमा ३.३ तथा पर्यावरणमा ५७.२४, र समग्र पूर्वाधारमा १९.३७ प्रतिशत अनुमानित बजेट प्रक्षेपण गरेको छ । गाउँपालिकाको सन्दर्भमा पर्यावरण क्षेत्रको विकासको बहुआयामिक महत्व भएका कारणले यस क्षेत्रमा बढी बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

तालिका १६ त्रिवर्षीय बजेट अनुमान		
विषय क्षेत्र	कुल अनुमानित लागत	प्रतिशत
१. आर्थिक विकास	262000	11.94
कृषि पशु पंक्षी विकास	115000	5.24
उद्यम तथा व्यवसाय	43000	1.96
पर्यटन विकास	73000	3.33
बैंक वित्तिय संस्था तथा सहकारी	31000	1.41
२. सामाजिक विकास	228200	10.40
शिक्षा	51000	2.32
स्वास्थ्य	33000	1.50
खानेपानी सरसफाई	15000	0.68
सामाजिक समावेशीकरण तथा लैङ्गिक समता	44200	2.01
युवा तथा खेलकुद	85000	3.87
३. पूर्वाधार विकास	25000	19.37
सडक, पुल	385000	90.59
आवास बस्ती विकास	30000	7.06
विद्युत तथा उर्जा	10000	2.35
४. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	1256000	57.24
वन तथा जैविक विविधता	20000	1.59
जलाधार तथा भूमि संरक्षण	1100000	87.58
सुन्दरता तथा स्वच्छता	10000	0.80
विपद् व्यवस्थापन	126000	10.03
५. सुशासन तथा क्षमता विकास	23000	1.05
संस्थागत तथा मानव संसाधन क्षमता	23000	1.05
कुल बजेट	2,194,200	100

गाउँपालिकाको क्षेत्रगत कार्यक्रम तथा बजेट विनियोजनको त्रिवर्षीय अनुमानको विस्तृत खाका तल प्रस्तुत गरिएको छ

Handwritten signature

१०.४.१ विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

सूचक	एकाई	आ.व २०७६/७७ को वास्तविक उपलब्धि	आ.व २०७७/७८ को अनुमानित उपलब्धि	मध्यकालीन लक्ष्य		
				आ.व २०७८/७९	आ.व २०७९/८०	आ.व २०८०/८१
आर्थिक विकास						
कृषि तथा पशुपालन						
एक वडा एक कृषि पशु पकेट क्षेत्र (भारु, गरुवा)						
वगर खेती कार्यक्रम						
अध्यक्ष कृषि यान्त्रिकरण परियोजना						
मूल्य श्रृङ्खलामा आधारित कृषि विकास कार्यक्रम						
गेरुवा चिस्यान तथा कृषि उपज संकलन केन्द्र स्थापन						
पर्यटन						
टेक बहादुर थारु वाजपुर पर्यटकीय केन्द्र						
गेरुवा सांस्कृतिक संग्राहलय तथा होम स्टे विकास						
ठाकुरद्वार मनाउघाट इन्टेक पर्यटकीय करीडोर						
उद्योग, व्यापार तथा व्यवसाय						
विपन्न वर्गका लागि सिप हस्तान्तरण						
गौशाला बहुउद्देश्यीय केन्द्र						
गेरुवा उद्योग ग्राम						
बैंक वित्तिय संस्था सहकारी						
एक वडा एक सहकारी साभेदारी कार्यक्रम						
समुदाय लक्षित विमा प्याकेज कार्यक्रम						
सहकारी गाउँपालिका रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम						
सामाजिक विकास						
शिक्षा						
एक वडा एक नमुना विद्यालय						
गेरुवा बहुमुखी क्याम्पस						

पशुपति मावि प्राविधिक विद्यालय					
एक विद्यालय एक सूचना प्रविधि ल्याव प्रविधिमैत्री व्यवसायीक विद्यालय					
पूर्व प्रारम्भिक बाल विकास कार्यक्रम					
स्वास्थ्य					
स्वस्थ्य सेवा सुदृढीकरण कार्यक्रम					
सर्पदंश उपचार केन्द्र, तथा सिक्लेस जाँच केन्द्र					
पूर्ण खोप युक्त गाउँपालिका					
प्रत्येक वडामा बर्थिड सेन्टर निर्माण					
खानेपानी सरसफाई					
एक वडा एक खानेपानी ट्याङ्की कार्यक्रम					
पूर्ण सरसफाई गाउँपालिका					
सामाजिक समावेशीकरण तथा लैङ्गिक समता					
छुवाछुत मुक्त गाउँपालिका					
हिंसा पिडित तथा एकल महिला क्षमता विकास कार्यक्रम					
अपांग तथा दलित सिप विकास कार्यक्रम					
जेष्ठ नागरिक बालबालिका घरदैलो स्वास्थ्य कार्यक्रम					
सोनाह शसक्तिरण कार्यक्रम					
जेष्ठनागरिक सेवा तथा मनोरन्जन केन्द्र					
बाल विवाह न्युनीकरण कार्यक्रम					
आदिवासी जनजाती उत्थान कार्यक्रम (सिप हस्तान्तरण)					
युवा तथा खेलकुद					
एक वडा एक खेलकुद मैदान					
अध्यक्ष कप खेलकुद प्रतियोगिता					
अध्यक्ष युवा सिप विकास कार्यक्रम					
पूर्वाधार विकास					
सडक					
सडक लिंक योजना					

१२३४

गेरुवा चत्र पथ						
इन्टेक गोरंगे मोटरेवल पुल						
आवास, बस्ती विकास तथा सार्वजनिक निर्माण						
एकिकृत बस्ती तथा स्मार्ट सिटी आयोजना						
विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा						
ग्रामीण विद्युतीकरण कार्यक्रम						
वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन						
वन तथा जैविक विविधता						
वन क्षेत्र कम भएका वडाहरुमा कृषि वनको विकास						
भूमी तथा जलाधार व्यवस्थापन						
गरुवा कर्णाली नदी तटको काँक्रेट तटबन्धन (३६ किमि)						
नदी तटिय सडक मार्ग (३६ किमि)						
वातावरण तथा स्वच्छता						
एक वडा एक पार्क						
जलवायु परिवर्तन तथा विपद् व्यवस्थापन						
विपद् पुर्व सूचना प्रणाली स्थापना (बाढी वन्यजन्तु)						
विपद् राहत कार्यक्रम						
वन्य जन्तु प्रभावित किसानलाई अनुदान						
दमकल तथा दमकल पइन्ट स्थापना						
सुशासन तथा संस्थागत विकास						
संस्थागत संरचना तथा मानव संसाधन विकास						
डिजिटल गाउँपालिका कार्यक्रम						
कर्मचारी जनप्रतिनिधि क्षमता विकास कार्यक्रम						
एक वडा एक सामुदायिक सूचना केन्द्र						

१०.४.२ विषय क्षेत्रगत खर्च तथा स्रोतको त्रिवर्षीय अनुमान

विषय क्षेत्र	आ व	बजेट अनुमान			स्रोत									
		कुल बजेट	चालु	पूँजीगत हजारमा	संघ			प्रदेश			आन्तरिक स्रोत	जनसहभागिता	सहकारी	नीजि क्षेत्र
					१	२	३	१	२	३				
		हजारमा	हजारमा											
आर्थिक विकास	२०७८/७९	104800	20960	83840	2000				1000				700	452
	२०७९/८०	78600	13692	54768		39300				19650		3930	7860	7860
	२०८०/८१	78600	13692	54768	39300			778.5				115.7	311.4	311.4
जम्मा		262000	48344	193376	41300	39300	0	778.5	1000	19650	0	4045.7	8871	8623
सामाजिक विकास	२०७८/७९	91280	10576	42304	54768			27384			9128			
	२०७९/८०	68460	15012	168	41076			20538			6846			
	२०८०/८१	68460	15012	60048	41076			20538			6846			
जम्मा		228200	40600	102520	136920			68460			22820			
पुर्वाधार विकास	२०७८/७९	170000	2400	9600		85000			68000			10200	6800	
	२०७९/८०	127500	1800	7200		63750			63750					
	२०८०/८१	127500	1800	7200		63750			1575					
जम्मा		425000	6000	24000	0	212500			133325			10200	6800	
वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	२०७८/७९	502400	10080	40320		251200			200960			30144	20096	
	२०७९/८०	376800	7560	30240		188400			188400					
	२०८०/८१	376800	7560	30240		188400			1575					
जम्मा		1256000	25200	100800	0	628000	0	0	390935	0	0	30144	20096	
सुशासन तथा संस्थागत विकास	२०७८/७९	9200	2400	480		4600			3680			552	368	
	२०७९/८०	6900	1800	360		3450			3450					8623
	२०८०/८१	6900	1800	360		3450			1575					
जम्मा		23000	6000	1200	0	11500	0	0	8705	0	0	552	368	8623
जम्मा		2194200	126144	421896	178220	891300	0	69238.5	533965	19650	22820	44941.7	36135	17247

१०.४.३ कार्यक्रम तथा योजनाको संक्षिप्त विवरण

विषय क्षेत्र	कार्यक्रम	उद्देश्य	आयोजनाको अवधि		लागत तथा पुष्ट्याई		आगामी तीन वर्षको उपलब्धि
			शुरु	समाप्ति	लागत (रु हजार)	पुष्ट्याई	
	आर्थिक विकास				262000		
	कृषि तथा पशुपालन				115000		
आर्थिक विकास	एक वडा एक कृषि पशु पकेट क्षेत्र	तरकारी फलफुल र खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर हुनु	२०७८	२०८०	10000	संघ शसर्त	तरकारी फलफुल र खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर हुने छ
	वगर खेती कार्यक्रम	बाट आर्थिक समृद्धि हासिल गर्नु	२०७८	२०८०	15000	प्रदेश	पशुपालन बाट आय आर्जन बढ्ने छ ।
	अध्यक्ष कृषि यान्त्रिकरण परियोजना				10000		
	मूल्य श्रृङ्खलामा आधारित कृषि विकास कार्यक्रम	कृषि उत्पादनको बजारीकरणमा सहजता ल्याउनु	२०७९	२०८०	10000	आन्तरिक	
	गेरुवा चिस्यान तथा कृषि उपज संकलन केन्द्र स्थापना	कृषि उत्पादनको सुरक्षा गर्नु			70000		कृषकले कृषि उत्पादनको उचित मूल्य प्राप्त गर्न सक्नेछन
	पर्यटन				73000		
	टेक वहादुर थारु वाजपुर पर्यटकीय केन्द्र	पर्यटन विकास प्रवर्द्धन गर्नु	२०७९	२०८०	24000	प्रदेश	पर्यटक आवागमनमा वृद्धि हुनाले पालिकाको आर्थिक गतिविधि तथा रोजगारी बढ्ने छ
	गेरुवा सांस्कृतिक संग्राहलय तथा होम स्टे विकास	सांस्कृतिक पर्यटन विकास गर्नु	२०७९	२०८०	4000	प्रदेश	
	ठाकुरद्वार मनाउघाट इन्टेक पर्यटकीय करीडोर	पर्यापर्यटन विकास	२०७९	२०८०	45000	आन्तरिक	
		उद्योग, व्यापार तथा व्यवसाय				43000	

Handwritten signature or mark in the bottom left corner.

	बिपन्न वर्गका लागि सिप हस्तान्तरण				2000		
	गौशाला बहुउद्देश्यीय केन्द्र				40000		
	गेरुवा उद्योग ग्राम	औद्योगिक विकास मार्फत आर्थिक गतिविधि बढाउने	२०७९	२०८०	1000	प्रदेश	औद्योगिक विकास रोजगारी का साथै आन्तरिक उत्पादन बढ्ने छ
	बैंक वित्तिय संस्था सहकारी				31000		
	एक वडा एक सहकारी साभेदारी कार्यक्रम				1000		
	समुदाय लक्षित विमा प्याकेज कार्यक्रम				10000		
	सहकारी गाउँपालिका रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम				20000		
	सामाजिक विकास				228200		
	शिक्षा				51000		
सामाजिक विकास	एक वडा एक नमुना विद्यालय	शिक्षा क्षेत्रमा सुधार ल्याउने	२०७९	२०८०	10000	संघ	सबै समूहका विद्यार्थीको पठन पाठनमा सहजता आउने छ
	गेरुवा बहुमुखी क्याम्पस				5000		
	पशुपति मावि प्राविधिक विद्यालय				6000		
	एक विद्यालय एक सूचना प्रविधि ल्याव प्रविधिमैत्री व्यवसायीक विद्यालय	सूचना प्रविधिको माध्यम बाट शिक्षाको गुणस्तर मा सुधार ल्याउने	२०७९	२०८०	20000	संघ	सूचना प्रविधिको माध्यम बाट शिक्षाको गुणस्तर मा सुधार आउने छ
	पूर्व प्रारम्भिक बाल विकास कार्यक्रम	बालबालिकको शिक्षाको गुणस्तरमा सुधार ल्याउने	२०७९	२०८०	10000	संघ	विद्यार्थीले रोजगारमूलक गुणस्तरीय शिक्षा पाउने छन
	स्वास्थ्य				33000		
	स्वस्थ्य सेवा सुदृढीकरण कार्यक्रम	स्वास्थ्य पहुँचलाई सहज बनाउने	२०७९	२०८०	10000	संघ	स्वास्थ्य सेवाको सहज पहुँच हुनेछ
	सर्पदंश उपचार केन्द्र, तथा सिक्लेस जाँच केन्द्र		२०८०	निरन्तर	15000	प्रदेश	
	पूर्ण खोप युक्त गाउँपालिका				3000		

	प्रत्येक वडामा वर्थिड सेन्टर निर्माण	प्रसुति सेवालाई सुरक्षित तथा सहज बनाउनु	२०८०	निरन्तर	५०००		
	खानेपानी सरसफाई				१५०००		
	एक वडा एक खानेपानी ट्याङ्की कार्यक्रम				१००००		
	पूर्ण सरसफाई गाउँपालिका				५०००		
	सामाजिक समावेशीकरण तथा लैङ्गिक समता				४४२००		
	छुवाछुत मुक्त गाउँपालिका				२०००		
	हिंसा पिडित तथा एकल महिला क्षमता विकास कार्यक्रम				५००		
	अपांग तथा दलित सिप विकास कार्यक्रम				५०००		
	जेष्ठनागरिक बालबालिका घरदैलो स्वास्थ्य कार्यक्रम				५०००		
	सोनाह शसक्तिरण कार्यक्रम				७००		
	जेष्ठनागरिक सेवा तथा मनोरन्जन केन्द्र				१००००		
	बाल विवाह न्युनीकरण कार्यक्रम				१०००		
	आदिवासी जनजाती उत्थान कार्यक्रम (सिप हस्तान्तरण)				२००००		
	युवा तथा खेलकुद				८५०००		
	एक वडा एक खेलकुद मैदान				६००००		
	अध्यक्ष कप खेलकुद प्रतियोगिता	खेलकुद विकासमा योगदान गर्ने	२०७९	२०८२	१५०००		रंगशालाको निर्माणले गाउँपालिकामा उत्कृष्ट खेलाडी उत्पादन हुनेछन
	अध्यक्ष युवा सिप विकास कार्यक्रम				१००००		
	पुर्वाधार विकास				४२५०००		

	सडक				385000		
	सडक लिंक योजना	सडक पहुँच लाई सहज बनाउने	२०७९	२०८३	200000	प्रदेश	
	गेरुवा चत्र पथ				15000	प्रदेश	
	इन्टेक गोरंगे मोटरेवल पुल	व्यवसायिक गतिविधिलाई एकीकृत गर्ने	२०७९	२०८२	170000		व्यवसाय आधुनिक, सहज र प्रविधिमैत्री हुने छ
	आवास, बस्ती विकास तथा सार्वजनिक निर्माण				30000		
	एकीकृत बस्ती तथा स्मार्ट सिटी आयोजना				30000		
	विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा				10000		
	ग्रामीण विद्युतीकरण कार्यक्रम				10000		
	वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन				1130000		
	वन तथा जैविक विविधता				20000		
	वन क्षेत्र कम भएका वडाहरुमा कृषि वनको विकास				20000		
	भूमी तथा जलाधार व्यवस्थापन				1100000		
	गरुवा कर्णाली नदी तटको कंक्रीट तटबन्धन (३६ किमि)				1000000		
	नदी तटिय सडक मार्ग (३६ किमि)				100000		
	वातावरण तथा स्वच्छता				10000		
	एक वडा एक पार्क				10000		
	जलवायु परिवर्तन तथा विपद् व्यवस्थापन				126000		
	विपद् पुर्व सूचना प्रणाली स्थापना (बाढी वन्यजन्तु)				20000		
	विपद् राहत कार्यक्रम				30000		
	वन्य जन्तु प्रभावित किसानलाई अनुदान				6000		

दमकल तथा दमकल पइन्ट स्थापना				70000		
सुशासन तथा संस्थागत विकास				23000		
संस्थागत संरचना तथा मानव संसाधन विकास						
डिजिटल गाउँपालिका कार्यक्रम				20000		
कर्मचारी जनप्रतिनिधि क्षमता विकास कार्यक्रम				1000		
एक वडा एक सामुदायिक सूचना केन्द्र				2000		

Handwritten signature or mark.

१०.४.४ कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, सांकेतिकीकरण, तथा त्रिवर्षीय खर्च अनुमान

क्र.स.	उपशिर्षक	कार्यक्रम	कुल त्रिवर्षीय बजेट	आ.व २०७८/७९ को विनियोजन			आ.व २०७९/८० को अनुमान			आ.व २०८०/८१ को अनुमान			प्राथमिकता क्रम	दिविस	गरिबी न्यूनीकरण संकेत	शैक्षिक संकेत	जलवायु संकेत
				कुल बजेट	चालु	पूर्जीगत	कुल बजेट	चालु	पूर्जीगत	कुल बजेट	चालु	पूर्जीगत					
		आर्थिक विकास	262000	104800	20960	83840	78600	15720	62880	78600	15720	62880					
1		कृषि तथा पशुपालन	115000	46000	9200	36800	34500	6900	27600	34500	6900	27600			उत्तम	न्यून	तटस्थ
2		एक वडा एक कृषि पशु पकेट क्षेत्र (भारु, गरुवा)	10000	4000	800	3200	3000	600	2400	3000	600	2400	1	2	उत्तम	न्यून	तटस्थ
3		वगर खेती कार्यक्रम	15000	6000	1200	4800	4500	900	3600	4500	900	3600	1	2	उत्तम	न्यून	तटस्थ
4		अध्यक्ष कृषि यान्त्रिकरण परियोजना	10000	4000	800	3200	3000	600	2400	3000	600	2400	1	2	उत्तम	न्यून	तटस्थ
5		मूल्य श्रृङ्खलामा आधारित कृषि विकास कार्यक्रम	28000	4000	800	3200	3000	600	2400	21000	4200	16800	2	2	उत्तम	न्यून	तटस्थ
6		गेरुवा चिस्यान तथा कृषि उपज संकलन केन्द्र स्थापन	70900	28000	5600	22400	21000	4200	16800	21900	4380	17520	1	2	उत्तम	न्यून	तटस्थ
		पर्यटन	73000	29200	5840	23360	21900	4380	17520	21900	4380	17520					
7		टेक वहादुर थारु वाजपुर पर्यटकीय केन्द्र	73000	29200	5840	23360	21900	4380	17520	21900	4380	17520	1	2	उत्तम	न्यून	तटस्थ
8		गेरुवा सांस्कृतिक संग्राहलय तथा होम स्टे विकास	24000	9600	1920	7680	7200	1440	5760	7200	1440	5760	1	2	उत्तम	न्यून	तटस्थ
9		ठाकुरद्वार मनाउघाट इन्टेक पर्यटकीय करीडोर	4000	1600	320	1280	1200	240	960	1200	240	960	1	2	उत्तम	न्यून	तटस्थ
		उद्योग, व्यापार तथा व्यवसाय	43000	17200	3440	13760	12900	2580	10320	12900	2580	10320					
10		बिपन्न वर्गका लागि सिप हस्तान्तरण	64600	29200	5840	23360	21900	4380	17520	13500	2700	10800	1	2	उत्तम	न्यून	तटस्थ
11		गौशाला बहुउद्देशीय केन्द्र	34600	12400	2480	9920	9300	1860	7440	12900	2580	10320		2	उत्तम	न्यून	तटस्थ
12		गेरुवा उद्योग ग्राम	160040	91280	18256	73024	68460	13692	54768	300	60	240	1	2	उत्तम	न्यून	तटस्थ
		बैंक वित्तीय संस्था सहकारी	31000	12400	2480	9920	9300	1860	7440	9300	1860	7440					
13		एक वडा एक सहकारी साभेदारी कार्यक्रम	1000	400	80	320	300	60	240	300	60	240	1	2	उत्तम	न्यून	तटस्थ

14	समुदाय लक्षित विमा प्याकेज कार्यक्रम	10000	4000	800	3200	3000	600	2400	3000	600	2400	1	2	उत्तम	न्युन	तटस्थ
15	सहकारी गाउँपालिका रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम	20000	8000	1600	6400	6000	1200	4800	6000	1200	4800	2	4	p0d	p0d	fbg
	सामाजिक विकास	228200	91280	18256	73024	217860	43572	174288	163800	32760	131040	2	4	p0d	p0d	fbg
	शिक्षा	51000	20400	4080	16320	68460	13692	54768	68460	13692	54768	1	4	p0d	p0d	fbg
16	एक बडा एक नमुना विद्यालय	10000	4000	800	3200	15300	3060	12240	15300	3060	12240	1	4	p0d	p0d	fbg
17	गेरुवा बहुमुखी क्याम्पस	5000	2000	400	1600	3000	600	2400	3000	600	2400	1	3	p0d	p0d	fbg
18	पशुपति मावि प्राविधिक विद्यालय	6000	2400	480	1920	6000	1200	4800	6000	1200	4800	2	3	p0d	p0d	fbg
19	एक विद्यालय एक सूचना प्रविधि ल्याब प्रविधिमैत्री व्यवसायीक विद्यालय	20000	8000	1600	6400	3000	600	2400	3000	600	2400	2	3	p0d	p0d	fbg
20	पूर्व प्रारम्भिक बाल विकास कार्यक्रम	10000	4000	800	3200	9900	1980	7920	9900	1980	7920	2	3	p0d	p0d	fbg
	स्वास्थ्य	33000	13200	2640	10560	3000	600	2400	3000	600	2400	2	3	p0d	p0d	fbg
21	स्वस्थ्य सेवा सुदृढीकरण कार्यक्रम	10000	2000	400	1600	4500	900	3600	4500	900	3600	1	3	p0d	p0d	fbg
28	सर्पदंश उपचार केन्द्र, तथा सिक्लेस जाँच केन्द्र	15000	6000	1200	4800	1500	300	1200	1500	300	1200	1	3	p0d	p0d	fbg
29	पूर्ण खोप युक्त गाउँपालिका	3000	4000	800	3200	4500	900	3600	4500	900	3600	2	3	p0d	p0d	fbg
30	प्रत्येक वडामा बर्थिङ सेन्टर निर्माण	5000	2000	400	1600	3000	600	2400	3000	600	2400	1	3	p0d	p0d	fbg
	खानेपानी सरसफाई	15000	17680	3536	14144	1500	300	1200	1500	300	1200	2	3	p0d	p0d	fbg
32	एक बडा एक खानेपानी ट्याङ्की कार्यक्रम	10000	800	160	640	13260	2652	10608	13260	2652	10608	1	3	p0d	p0d	fbg
33	पूर्ण सरसफाई गाउँपालिका	5000	200	40	160	600	120	480	600	120	480	2	3	p0d	p0d	fbg
	सामाजिक समावेशीकरण तथा लैङ्गिक समता	44200	17680	3536	14144	13260	2652	10608	13260	2652	10608	1	3	p0d	p0d	fbg
35	छुवाछुत मुक्त गाउँपालिका	2000	800	160	640	600	120	480	600	120	480	1	3	p0d	p0d	fbg
36	हिंसा पिडित तथा एकल महिला क्षमता विकास कार्यक्रम	500	200	40	160	150	30	120	150	30	120	1	3	p0d	p0d	fbg
37	अपांग तथा दलित सिप विकास कार्यक्रम	5000	2000	400	1600	1500	300	1200	1500	300	1200	1	3	p0d	p0d	fbg

38	जेष्ठनागरिक बालबालिका घरदैलो स्वास्थ्य कार्यक्रम	5000	2000	400	1600	1500	300	1200	1500	300	1200	2	9	p0d	p0d	6bg
39	सोनाह शसक्तिरण कार्यक्रम	700	280	10576	42304	210	15012	168	210	15012	60048	1	9	p0d	p0d	6bg
40	जेष्ठनागरिक सेवा तथा मनोरन्जन केन्द्र	10000	4000	800	3200	3000	600	2400	3000	600	2400	1	9	p0d	p0d	6bg
41	बाल विवाह न्युनीकरण कार्यक्रम	1000	400	80	320	300	60	240	300	60	240	1	9	p0d	p0d	6bg
42	आदिवासी जनजाती उत्थान कार्यक्रम (सिप हस्तान्तरण)	20000	8000	1600	6400	6000	1200	4800	6000	1200	4800	2	9	p0d	p0d	6bg
	युवा तथा खेलकुद	85000	34000	6800	27200	25500	5100	20400	25500	5100	20400	1	7	p0d	p0d	6bg
43	एक वडा एक खेलकुद मैदान	60000	24000	4800	19200	18000	3600	14400	18000	3600	14400	1	7	p0d	p0d	6bg
44	अध्यक्ष कप खेलकुद प्रतियोगिता	15000	6000	1200	4800	4500	900	3600	4500	900	3600	1	7	p0d	p0d	6bg
45	अध्यक्ष युवा सिप विकास कार्यक्रम	10000	4000	800	3200	3000	600	2400	3000	600	2400	2	9	p0d	p0d	6bg
	पुर्वाधार विकास	425000	170000	34000	136000	127500	25500	102000	127500	25500	102000	1	9	p0d	p0d	6bg
	सडक	385000	154000	30800	123200	115500	23100	92400	115500	23100	92400	1	2	p0d	p0d	6bg
46	सडक लिंक योजना	200000	80000	16000	64000	60000	12000	48000	60000	12000	48000	1	2	p0d	p0d	6bg
47	गेरुवा चत्र पथ	15000	6000	1200	4800	4500	900	3600	4500	900	3600	1	2	p0d	p0d	6bg
48	इन्टेक गोरंगे मोटरेवल पुल	170000	68000	13600	54400	51000	10200	40800	51000	10200	40800	1	2	p0d	p0d	6bg
	आवास, बस्ती विकास तथा सार्वजनिक निर्माण	30000	12000	2400	9600	9000	1800	7200	9000	1800	7200					
49	एकिकृत बस्ती तथा स्मार्ट सिटी आयोजना	30000	12000	2400	9600	9000	1800	7200	9000	1800	7200	1	15	p0d	6bg	p0d
	विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा	10000	4000	800	3200	3000	600	2400	3000	600	2400		15			
50	ग्रामीण विद्युतीकरण कार्यक्रम	10000	4000	800	3200	3000	600	2400	3000	600	2400	2	15	p0d	6bg	p0d
	वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	1256000	452000	90400	361600	339000	67800	271200	339000	67800	271200	1	15	p0d	6bg	p0d
	वन तथा जैविक विविधता	20000	8000	1600	6400	6000	1200	4800	6000	1200	4800					
51	वन क्षेत्र कम भएका वडाहरुमा कृषि वनको विकास	20000	8000	1600	6400	6000	1200	4800	6000	1200	4800	1	2	p0d	6bg	p0d

		भूमी तथा जलाधार व्यवस्थापन	1100000	440000	88000	352000	330000	66000	264000	330000	66000	264000	1	2	p0d	60g	p0d
52		गरुवा कर्णाली नदी तटको कंक्रीट तटबन्धन (३६ किमि)	1000000	400000	80000	320000	300000	60000	240000	300000	60000	240000					
53		नदी तटिय सडक मार्ग (३६ किमि)	100000	40000	8000	32000	30000	6000	24000	30000	6000	24000					
		वातावरण तथा स्वच्छता	10000	4000	800	3200	3000	600	2400	3000	600	2400	2		p0d	p0d	60g
54		एक वडा एक पार्क	10000	4000	800	3200	3000	600	2400	3000	600	2400	1		p0d	60g	60g
		जलवायु परिवर्तन तथा विपद् व्यवस्थापन	126000	50400	10080	40320	37800	7560	30240	37800	7560	30240					
55		विपद् पुर्व सूचना प्रणाली स्थापना (बाढी वन्यजन्तु)	20000	8000	1600	6400	6000	1200	4800	6000	1200	4800	1		p0d	60g	p0d
56		विपद् राहत कार्यक्रम	30000	12000	2400	9600	9000	1800	7200	9000	1800	7200	2		p0d	60g	p0d
57		वन्य जन्तु प्रभावित किसानलाई अनुदान	6000	2400	480	1920	1800	360	1440	1800	360	1440	2		p0d	60g	p0d
58		दमकल तथा दमकल पइन्ट स्थापना	70000	28000	5600	22400	21000	4200	16800	21000	4200	16800	1		p0d	60g	p0d
		सुशासन तथा संस्थागत विकास	23000	9200	1840	7360	6900	1380	5520	6900	1380	5520					
59		डिजिटल गाउँपालिका कार्यक्रम	20000	8000	1600	6400	6000	1200	4800	6000	1200	4800	1		60g	60g	60g
60		कर्मचारी जनप्रतिनिधि क्षमता विकास कार्यक्रम	1000	400	80	320	300	60	240	300	60	240	2		60g	60g	60g
61		एक वडा एक सामुदायिक सूचना केन्द्र	2000	800	160	640	600	120	480	600	120	480	2		60g	60g	60g
		जम्मा	2194200	827280	165456	661824	769860	153972	615888	715800	143160	572640					

१०.५ कार्यक्रम तथा आयोजनाको प्राथमिकता क्रम बमोजिम तीन आ. वको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण (रु हजार मा)

प्राथमिकता क्रम	आयोजना संख्या		गत आवको यर्थाथ		चालु आ व को संशोधित अनुमान		आ व २०७८/८९		आ व २०७९/८०		आ व २०८०/८१	
			रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
पहिलो	42	1246940					415646.6667	33-33	415646.6667	33-33	415646.6667	33-33
दोश्रो	19	947260					315753.3333	33-33	315753.3333	33-33	315753.3333	33-33
कुल जम्मा	61	2194200					731400		731400		731400	

१०.६ दीगो विकास लक्ष्यका आधारमा तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण (रु हजार मा)

संकेत नं.	दीगो विकास लक्ष्य	लक्ष्य सूचक		गत आवको यर्थाथ		चालु आ व को संशोधित अनुमान		कुल प्रक्षेपित बजेट	आ व २०७८/८९		आ व २०७९/८०		आ व २०८०/८१	
		दिराल	दिप्रल	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत		रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
1	हरेक क्षेत्रमा रहेका सबै स्वरूपका विषम गरिबीको अन्त्य		१					262000	87333	33.33	87333.333	33.33	87333.333	33.33
2	भोकमरीको अन्त्य गर्ने, खाद्य सुरक्षा तथा उन्नत पोषण प्राप्त र दीगो कृषिको प्रवर्द्धन		१											
3	सबै उमेर समूहका व्यक्तिको स्वस्थ जीवनको सुनिश्चितता		३					33000	11000	33.33	11000	33.33	11000	33.33
4	समावेशी तथा समतामूलक गुणस्तरीय शिक्षा		३					51000	17000	33.33	17000	33.33	17000	33.33
5	लैङ्गिक समानता हासिल गर्ने		४					44200	14733	33.33	14733.333	33.33	14733.333	33.33

6	खानेपानी तथा सरसफाईको उपलब्धता र यसको दीगो व्यवस्थापन		२					15000	5000	33.33	5000	33.33	5000	33.33
7	खर्चले धान्न सकिने, भरपर्दो, दीगो र आधुनिक उर्जामा सबैको पहुँच		२					10000	3333.33	33.33	3333.33	33.33	3333.33	33.33
8	स्थिर, समावेशी र दीगो आर्थिक वृद्धि, पूर्ण उत्पादनशील रोजगारी र मर्यादित श्रम		१						0		0		0	
9	उत्थानशील पूर्वाधारको निर्माण, समावेशी र दीगो औद्योगीकरण र नव प्रवर्द्धन		१, २					425000	141666.67	33.33	141666.67		141666.67	33.33
10	मुलुक भित्र र अन्य मुलुक बीचको असमानता कम गर्ने		१						0		0		0	
11	शहर र मानव बस्तीलाई समावेशी, सुरक्षित, उत्थानशील र दीगो बनाउने		२,					30000	10000	33.33	10000	33.33	10000	33.33
12	दीगो उपभोग र उत्पादन		१											
13	जलवायु परिवर्तन													
14	स्थानीय तहका लागि असान्दर्भिक													

15	पारिस्थितिकीय प्रणालीको दीगो उपयोग						1100000	366666.7	33.33	366666.67	33.33	366667	33.33
16	दीगो विकासका लागि शान्ति र समावेशी समाजको विकास गर्ने, सबैका लागि न्यायको पहुँच, प्रभावकारी, जवाफदेही तथा समावेशी संस्थाको निर्माण गर्ने		४				23000	7666.7	33.33	7666.7	33.33	7666.67	33.33
17	दीगो विकासका लागि विश्व व्यापी साभेदारीलाई जीवनत तुल्याउने							0		0		0	
कूल जम्मा							1993200	664400		664400		664400	

Handwritten signature or mark

परिच्छेद- एघार

अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

स्थानीय तहको विकासको मेरुदण्डको रूपमा रहेका विकास नीति, योजना तथा कार्यक्रमहरूको सफल कार्यान्वयनका लागि अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ। स्थानीय तहले योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा सशक्त स्वःअनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणालीको स्थापना गरी आफूले निर्धारण गरेका लक्ष्य तथा उद्देश्य हासिल गर्ने दिशातर्फ योजनाको प्रगति उन्मुख भएको छ वा छैन भन्ने जानकारी प्राप्त गर्नुपर्ने हुन्छ। कार्यान्वयन चरणको समयमा नै आयोजनाहरूमा भएको लगानी तथा साधनको प्रवाह समुचित ढंगले भएको छ वा छैन, कार्यतालिका अनुसार क्रियाकलापहरू सुचारु भएका छन् वा छैनन साथै व्यवस्थापकीय कमजोरीहरू के के छन् भन्ने जानकारी प्राप्त गर्नुपर्ने हुन्छ। त्यसैले, गाउँपालिकाले आवाधिक योजनाको आधारमा वार्षिक विकास योजना तर्जुमा गर्नुपर्ने हुन्छ। वार्षिक योजना कार्यान्वयनका लागि कार्यान्वयन तालिका समेत तयार गर्नुपर्ने र सो कार्यान्वयन तालिकामा बजेट सहितका अनुगमनका कार्यहरूसमेत निर्दिष्ट गरी तदनुसार अनुगमन गर्ने कार्यप्रणाली स्थापित गरिनु पर्दछ।

११.१ अवसर र चुनौती

योजनाबद्ध विकासको प्रयासमा अनुगमनलाई योजना चक्रको अभिन्न हिस्सा र प्रगति सिंहावलोकन गर्ने प्रमुख आधार मान्ने गरिन्छ। स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १४ ले उपाध्यक्षको र वडाअध्यक्षको काम कर्तव्य र अधिकारमा योजना तथा कार्यक्रमको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गरी सोको प्रतिवेदन बैठकमा पेस गर्नुपर्ने कानूनी व्यवस्था गरेको छ। त्यस्तै उपाध्यक्षको अध्यक्षतामा अनुगमन समितिको समेत प्रबन्ध भएको देखिन्छ। जिल्ला समन्वय समितिले पनि अनुगमन र वार्षिक समीक्षा गर्नुपर्ने संस्थागत र कानूनी व्यवस्था भएको छ। त्यस्तै ऐनको दफा ८४ ले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले प्रमुखको निर्देशनमा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने गराउने कानूनी व्यवस्था गरेको छ। स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले गाउँपालिकालाई आफ्नो कार्यक्षेत्रभित्र पर्ने विकास योजनाको अनुगमन सम्बन्धी कानूनी संस्थागत तथा कार्यविधिगत जिम्मेवारी समेत किटानी व्यवस्था हुनुलाई प्रभावकारी अनुगमन प्रणाली स्थापना गर्ने अवसरको रूपमा लिनुपर्ने हुन्छ।

स्थानीय तहहरूको संस्थागत विकास भइनसकेको वर्तमान अवस्थामा उपरोक्त कानूनी व्यवस्थाको कार्यान्वयन गर्नु चुनौतीपूर्ण रहेको छ। योजना सम्बद्ध प्राविधिक जनशक्तिको अभावले नियमित अनुगमन प्रभावित भइरहेको अवस्था छ। अनुगमन सम्बन्धी संयन्त्रहरू क्रियाशील हुन सकिरहेका छैनन, अनुगमनका लागि भिन्दै बजेटको विनियोजन समेत हुन सकेको देखिँदैन। यसैगरी स्थानीय सरकारका रूपमा विभिन्न विषयगत कार्य जिम्मेवारीहरू प्राप्त भए तापनि ती कार्य जिम्मेवारी अनुसारका अनुगमनका सूचकहरू निर्धारण हुन नसक्नु, तत्तत् विषयगत शाखाबाट आआफ्नो कार्यक्रम अनुसारका क्रियाकलापगत, परिमाणत्मक, नतिजागत, असर वा प्रतिफलगत तहसम्मका सूचकहरू प्राप्त गरी अनुगमन प्रणालीलाई सुव्यवस्थित गर्नु चुनौतीपूर्ण कार्यको रूपमा रहेको छ। प्रतिनिधिहरूलाई अनुगमनको महत्वबोध गराउन नसकिँदा अनुगमनले उचित प्राथमिकता प्राप्त गर्न सकेको देखिँदैन।

कार्यक्रम अनुसारका चरणगत अनुगमन गरी पूर्वनिर्धारित समय, गुणस्तर, लागतमा कार्य भए नभएको यकिन गर्न कार्यान्वय चरणदेखि नै प्रभावकारी अनुगमन प्रणाली स्थापित गरी नतिजामुखी अनुगमन प्रणालीको स्थापना हुन भन्ने जरुरी देखिन्छ।

११.२ उद्देश्य / असर

आवधिक गाउँ विकास योजना र यसबमोजिम तर्जुमा हुने वार्षिक योजनाहरूको नतिजामुखी अनुगमन तथा मूल्याङ्कन पद्धति स्थापित भई संस्थागत भएको हुनेछ ।

११.३ रणनीति

- ◆ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन बमोजिमको अनुगमन संयन्त्रलाई संस्थागत गरी क्रियाशील गराइनेछ ।
- ◆ आवधिक गाउँ विकास योजनाले निर्दिष्ट गरेका लक्ष्य, उद्देश्य हासिल भए नभएको लक्ष्य र नतिजा सूचकहरूको विकास गरी मध्यावधि मूल्याङ्कन गरिनेछ ।
- ◆ आवधिक गाउँ विकास योजनाका आधारमा वार्षिक योजना तर्जुमा गरी योजनाले निर्दिष्ट गरेका लक्ष्यहरू प्राप्त उन्मुख भए नभएको अनुगमन गरिनेछ ।
- ◆ विषयगत कार्यक्रमहरूको कार्यक्रमगत सूचकहरूको निर्माण गरी तदनुसार अनुगमन गरिनेछ ।
- ◆ अनुगमनको कार्यतालिका बनाई अनुगमन गर्ने प्रणालीको विकास गरी, तदनुसार क्षमता विकासका साथै बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ◆ अनुगमन पश्चात अनुगमनकर्ताबाट लिखित रूपमा अनुगमन प्रतिवेदन लिने, यसलाई नियमित बैठकमा छलफल गरी देखिएका बाधा अड्चन फुकाइनेछ ।
- ◆ प्राप्त अनुगमन प्रतिवेदन अनुगमन समितिमा र चौमासिक र वार्षिक प्रतिवेदनको चौमासिक र वार्षिक समीक्षा नियमित रूपमा गाउँपालिकामा सबै सरोकारवालाहरूको संलग्नतामा गरिनेछ र तत्काल समस्याको समाधान गरी योजना समयमा नै सम्पन्न गर्न तदारुकता लिइनेछ ।
- ◆ चौमासिक समीक्षा तथा स्थानीय तहको समस्या समाधान समितिको बैठकमा अनुगमन समितिबाट समष्टिगत अनुगमन प्राप्त गरी छलफल गरी समस्याको समाधान गर्ने प्रणालीको स्थापना गरिनेछ ।
- ◆ योजनाको आर्थिक तथा भौतिक प्रगतिको प्रतिवेदन सम्बन्धीत तह, निकायमा तोकिएको समयमा पठाइनेछ । यसका लागि संघ र प्रदेशसंग समन्वय गरी कम्प्युटरमा आधारित एकिकृत सूचना प्रणालीका फर्मेटहरू विकास गरी आबद्ध गरिनेछ ।
- ◆ आवधिक गाउँ विकास योजनाको मध्यावधि मूल्याङ्कन तेश्रो वर्षमा र अन्तिम मूल्याङ्कन योजनाको समाप्ति पछि गरिनेछ ।
- ◆ अनुगमन र मूल्याङ्कन प्रतिवेदन गाउँपालिकाको वेबसाइटमा राखिनुका साथै सार्वजनिक समेत गरिनेछ ।

११.४ अनुगमन मूल्याङ्कन खाका

आवधिक गाउँ विकास योजनाको प्रभाव, असर, प्रतिफलको नतिजा मापन तथा संचालित कार्यक्रमको प्रक्रिया अनुगमन गरिनेछ । प्रक्रिया अनुगमन तथा प्राप्त नतिजाको मापन गर्ने जिम्मेवारी गाउँ कार्यपालिकाको हुनेछ, भने यस कार्यमा सुपरीवेक्षण तथा अनुगमन समितिलाई परिचालन गरिनेछ । आवधिक गाउँ विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको जिम्मेवारी तथा विधि देहायअनुसार रहेका छन् :

- ◆ गाउँ कार्यपालिका तथा विषयगत समिति
- ◆ सुपरीवेक्षण तथा अनुगमन समिति
- ◆ जिल्ला समन्वय समिति
- ◆ विषयगत शाखा उपशाखा, परियोजना, संघ संस्था

◆ नागरिक समाज संस्था तथा तेश्रो पक्ष

आवधिक गाउँ विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका साधन तथा विधि देहाय अनुसार रहनेछन :

- ◆ स्थलगत अनुगमन ।
- ◆ कार्ययोजना (लक्ष्य) र प्रगति बीच तुलना ।
- ◆ नागरिक अनुगमन ।
- ◆ सहभागितामूलक मध्यावधि समीक्षा ।
- ◆ सहभागितामूलक अन्तिम समीक्षा (तेश्रो पक्षबाट मूल्याङ्कन) ।

आवधिक गाउँ विकास योजनाको अनुमान तथा मूल्याङ्कन प्रक्रिया देहाय बमोजिम हुनेछ :

आवधिक गाउँ विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रक्रिया			
के अनुगमन गर्ने ?	कसले अनुगमन गर्ने ?	कहिले अनुगमन गर्ने ?	कसरी अनुगमन गर्ने?
कार्यक्रम वा प्रक्रिया अनुगमन	सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समिति, वडा समिति, सरकारी र गैसस, परियोजना	पटके, मासिक, चौमासिक र वार्षिक	स्थलगत अनुगमन गर्ने, चौमासिक कार्ययोजनाको लक्ष्य र प्रगति, विवरणको तुलना गर्ने,
प्रतिफल अनुगमन	गाउँकार्यपालिका, सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समिति	चौमासिक, अर्धवार्षिक, वार्षिक र मध्यावधि	स्थलगत अनुगमन गर्ने, वार्षिक कार्ययोजनाको लक्ष्य र प्रगति, विवरणको तुलना गर्ने, नतिजामूलक अनुगमन खाका अनुसार नतिजा मापन गर्ने,
असर तह अनुगमन	सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समिति र तेश्रो पक्ष	वार्षिक, मध्यावधि र अन्तिम वर्ष	सहभागितामूलक छलफल गर्ने, नतिजामूलक अनुगमन खाका अनुसार नतिजा मापन गर्ने, नमूना सर्वेक्षण गर्ने,
प्रभाव तह अनुगमन	सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समिति र तेश्रो पक्ष	मध्यावधि र अन्तिम वर्ष	नतिजामूलक अनुगमन खाका अनुसार नतिजा मापन गर्ने, सहभागितामूलक छलफल गर्ने, अध्ययन तथा सर्वेक्षण गर्ने,

Handwritten signature

अनुसूचि

अनुसूची- १ गाउँपालिकाको योजना बैंक

अनुसूची- २ गाउँपालिकाको जिआईएस नक्शा

अनुसूची- ३ आवाधिक विकास योजना तर्जुमा सम्बन्धि माईन्यूट्स

अनुसूची- ४ फोटोहरु

अनुसूची- ५ मध्यमकालीन खर्च संरचनाका आयोजनाका प्राथमीकरण सूचकहरु

Handwritten signature

अनुसूची १
गाउँपालिकाको योजना बैक

क्र. सं.	विषय क्षेत्र	कार्यक्रम वा आयोजनाको नाम	इकाई	कार्यक्रमको वार्षिक लक्ष्य					अपेक्षित उपलब्धी
				२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२	२०८२/८३	
१	सामाजिक विकास	गेरूवा बहुमुखी क्याम्पस	थान		१				उच्च शिक्षाको उपलब्धता
२	सामाजिक विकास	पशुपति मावि प्राविधिक शिक्षालय	थान	१					प्राविधिक शिक्षाको उपलब्धता
३	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	गेरूवा-कर्णाली तटीय सडक मार्ग(३६ किमि)	किमि		९	९	९	९	तटीय क्षेत्रमा विकास तथा पर्यटन प्रवर्द्धन
४	आर्थिक विकास	एक वडा एक कृषि/ पशु पकेट क्षेत्र विकास कार्यक्रम	वटा		२	१	१	२	कृषि/ पशु उपजमा वृद्धि
५	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	बगर खेती कार्यक्रम	वटा		२	२	१	१	कृषि खेती तथा आयमा वृद्धि
६	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	टेक बहादुर थारू बाजपुर पर्यटकीय केन्द्र	वटा			१			पर्यटन प्रवर्द्धन
७	सामाजिक विकास	गेरूवा साँस्कृतिक संग्रहालय	वटा				१		गेरूवाको संस्कृति, भेषभुषा, भाषाको संरक्षण
८	आर्थिक विकास	गेरूवा औद्योगिक ग्राम	वटा			१			उद्योगको स्थापना, रोजगार, आयमा वृद्धि
९	सामाजिक विकास	एक विधालय एक नर्स/अनमि	वटा	५	५	५	५	६	विधालयमा स्वस्थ विधार्थी
१०	सामाजिक विकास	गेरूवा रंगशाला	वटा		१				खेलकुदको विकास
११	आर्थिक विकास	गेरूवा चिस्यान केन्द्र	वटा			१			कृषि उपजको संरक्षण
१२	सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास	गेरूवा बसपार्क	वटा		१				यातायातको व्यवस्थापन
१३	सामाजिक विकास	जेष्ठ नागरिक सेवा केन्द्र	वटा		१	१	२	२	सेवा
१४	सामाजिक विकास	गेरूवा मन्दिर	वटा		१				धार्मिक
१५	आर्थिक विकास	एक वडा एक सहकारी साझेदारी	वटा		२	२	१	१	सहकारीको माध्यम बाट आर्थिक विकास

		कार्यक्रम							
१६	आर्थिक विकास	विपन्न बर्ग गरीवी निवारणका लागि सिप-प्रविधि हस्तान्तरण कार्यक्रम	वटा		१	१	१	१	विपन्न बर्गको उत्थान
१७	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	होम स्टे विकास तथा पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम	वटा		१	१	१	१	आय आर्जन, पर्यटन प्रवर्द्धन
१८	सामाजिक विकास	विपन्न वर्ग सामुहिक आवास कार्यक्रम	वटा		१	१	१	१	विपन्न बर्गको उत्थान
१९	पूर्वाधार विकास	शान्तिबजार सहरी विकास योजना	वटा				१		योजनाबद्ध सहरी विकास
२०	पूर्वाधार विकास	गाउँपालिका केन्द्र स्मार्ट सिटी परियोजना	वटा			१			आधुनिक सहरी विकास
२१	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	ल्याण्डफिल्ड साइट निर्माण	वटा				१		फोहरमैला व्यवस्थापन
२२	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	दमकल सेवा	वटा		१				विपद् व्यवस्थापन
२३	सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास	नगर प्रहरी	वटा				१		सुरक्षा, सुशासन
२४	पूर्वाधार विकास	गेरूवा चक्रपथ	वटा				१		यातायात पूर्वाधार विकास
२५	पूर्वाधार विकास	गेरूवा मुख्य सडक लिंक योजना	वटा		१	१	१	१	सडक पूर्वाधार विकास
२६	आर्थिक विकास	गेरूवा कृषि उपज संकलन केन्द्र	वटा		१				आय तथा रोजगारीमा वृद्धि
२७	सामाजिक विकास	पूर्ण खोप युक्त गाउँपालिका	वटा					१	स्वास्थ्य बालबालिका
२८	सामाजिक विकास	पूर्ण छुवाछुत मुक्त गाउँपालिका	वटा					१	छुवाछुत रहित समाज निर्माण
२९	सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास	ग्रामिण विधुतीकरण कार्यक्रम	वटा					१	उज्यालो गाउँपालिका
३०	सामाजिक विकास	पूर्ण सरसफाई गाउँपालिका	वटा					१	स्वस्थ गाउँपालिका

३१	सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास	महिला नेतृत्व, सिप तथा क्षमता विकास कार्यक्रम	वटा		१				महिला सशक्तिकरण
३२	पूर्वाधार विकास	बुढीकुलो बेलीब्रीज शान्तिबजार	वटा			१			पूर्वाधार विकास हुने
३३	सामाजिक विकास	सर्पदंश केन्द्र स्थापना	वटा			१			नागरिकको जिवन रक्षा
३४	सामाजिक विकास	सिकल सेल जाँच केन्द्र स्थापना	वटा			१			थारू समुदायको स्वास्थ्य
३५	सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास	गेरूवा सूचना केन्द्र तथा पुस्तकालय	वटा		१				सूचनाको संप्रषण, कम्प्युटर साक्षरता
३६	सामाजिक विकास	एक मावि एक विज्ञान ल्याव स्थापना	वटा	१	१	१	२	१	गुणस्तरीय शिक्षा
३७	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र र विपद् पूर्व सूचना प्रणाली	वटा	१					विपद्को व्यवस्थापन
३८	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	विपद् पूर्व तयारी तथा राहत कार्यक्रम	वटा	१					विपद्को व्यवस्थापन
३९	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	एक वडा एक खानेपानी ट्यार्की कार्यक्रम	वटा	१	१	१	१	२	सुरक्षित खानेपानी
४०	सामाजिक विकास	आदीवासी जनजाती उत्थान कार्यक्रम(सिप हस्तान्तरण)	वटा	१	१	१	१	१	सिप सिकाइ, रोजगारी, आम्दानी
४१	सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास	अपांग सिप विकास कार्यक्रम	वटा	१	१	१	१	१	स्वावलम्बी, रोजगारी, आम्दानी
४२	सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास	दलित क्षमता विकास कार्यक्रम	वटा	१	१	१	१	१	सिप सिकाइ, रोजगारी, आम्दानी
४३	सामाजिक विकास	जेष्ठ नागरिक सेवा तथा मनोरंजन केन्द्र	वटा	१	१	१	१	१	जेष्ठ नागरिकको स्याहार सम्भार
४४	सामाजिक विकास	गाउँघर क्लिनिक स्तरोन्नती तथा स्वास्थ्य सेवा विस्तार कार्यक्रम	वटा	९	९	९	९	९	स्वास्थ्य सेवाको घरदैलोमा विस्तार
४५	सामाजिक विकास	जेष्ठ नागरिक तथा बालबालिका	वटा	१	१	१	१	१	स्वास्थ्य सेवाको घरदैलोमा विस्तार

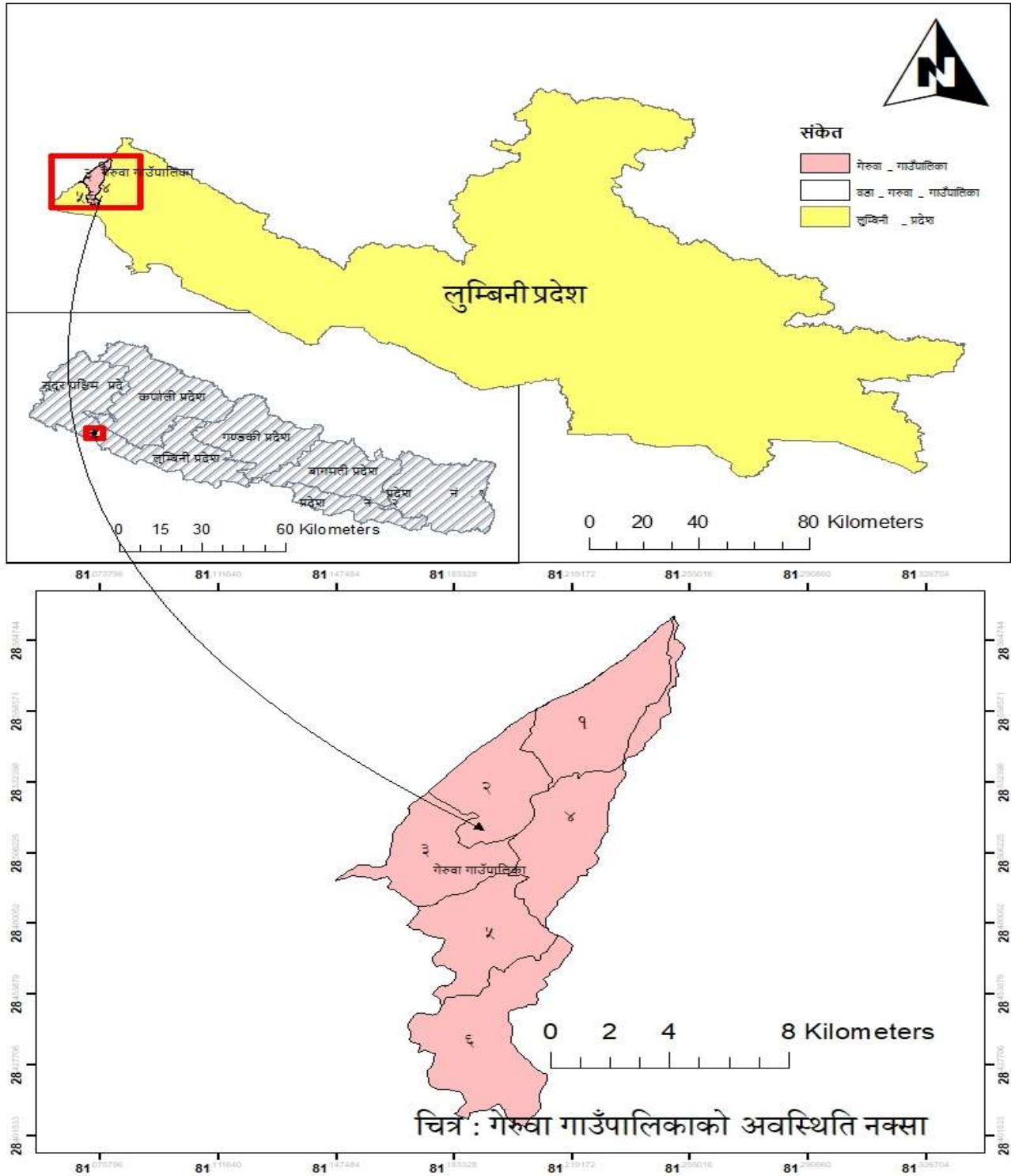
		घरदैलो स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम							
४६	सामाजिक विकास	पूर्व प्रारम्भिक बाल विकास कार्यक्रम(मन्टेस्वरी)	वटा	५	५	६	५	५	प्रभावकारी शिक्षण सिकाई
४७	सामाजिक विकास	अनिवार्य निशुल्क आधारभूत शिक्षा गाउँपालिका कार्यक्रम	वटा	१	१	१	१	१	शिक्षामा लगानी, गेरूवाको आमदानी
४८	सामाजिक विकास	अध्यक्ष कप खेलकुद प्रतियोगिता	वटा	१	१	१	१	१	खेलकुदको माध्यम बाट व्यक्तित्व विकास
४९	सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास	कर्मचारी/ जनप्रतिनिधि क्षमता विकास कार्यक्रम	वटा	१	१	१	१	१	क्षमता विकास, नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन
५०	आर्थिक विकास	सहकारी-गाउँपालिका अनुदानमा रोजगारी प्रवर्द्धन कार्यक्रम	वटा	१	१	१	१	१	रोजगारी प्रवर्द्धन
५१	सामाजिक विकास	एक विधालय एक सूचना प्रविधि ल्याव कार्यक्रम	वटा	१	१	०	१	१	सूचना प्रविधि मार्फत गुणस्तरीय शिक्षण
५२	सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास	एक वडा एक सामुदायिक सूचना केन्द्र	वटा	१	१	१	१	१	समुदायलाइ सूचनाको प्रवाह
५३	सामाजिक विकास	स्वास्थ्य सेवा सुदृढीकरण योजना	वटा	१	१	१	१	१	गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रवाह
५४	पूर्वाधार विकास	इन्टेक-गोरंगे कर्णाली मोटेरेवल पुल	वटा		१				अन्तर प्रादेशिक पूर्वाधार, रणनीतिक योजना
५५	पूर्वाधार विकास	सन्कट्टी घाट टिकापुर मोटेरेवल पुल	वटा			१			अन्तर प्रादेशिक पूर्वाधार, रणनीतिक योजना
५६	पूर्वाधार विकास	ठाकुरद्वारा-मनाउघाट झोलुंगे पुल	वटा			१			पर्यटनको प्रवर्द्धन
५७	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	ठाकुरद्वारा-मनाउघाट-इन्टेक पर्यटिय कोरीडोर	वटा				१		पर्यटनको प्रवर्द्धन
५८	आर्थिक विकास	आलु पकेट क्षेत्र कार्यक्रम	वटा	१	१	१	१	१	आर्थिक विकास, आय तथा रोजगारी
५९	आर्थिक विकास	गौशाला बहु उद्देशीय केन्द्र	वटा			१			बहु उद्देशीय व्यवस्थापन तथा आय
६०	सामाजिक विकास	एक वडा एक नमुना विधालय कार्यक्रम	वटा	१	१	१	०	१	गुणस्तरीय शिक्षा

६१	सामाजिक विकास	उपाध्यक्ष महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम	वटा	१	१	१	१	१	महिलाको क्षमता विकास
६२	सार्वजनिक सेवा प्रवाह तथा सुशासन	डिजिटल गाउँपालिका कार्यक्रम	वटा	१	१	१	१	१	प्रविधिमय गाउँपालिका, विधुतीय शासन
६३	सामाजिक विकास	अध्यक्ष युवा सिप तथा क्षमता विकास कार्यक्रम	वटा	१	१	१	१	१	युवा स्वरोजगार, बेरोजगारीको न्यूनीकरण
६४	आर्थिक विकास	एक वडा एक बाख्रापालन फर्म विकास कार्यक्रम-अनुदान	वटा	१	१	१	१	१	आय, सिप र रोजगारी
६५	आर्थिक विकास	एक वडा एक कुखुरापालन फर्म विकास कार्यक्रम-अनुदान	वटा	१	१	१	१	१	आय, सिप र रोजगारी
६६	आर्थिक विकास	अध्यक्ष कृषि यान्त्रीकीकरण परियोजना	वटा	१	१	१	१	१	कृषिमा आधुनिक प्रविधि प्रयोग, आम्दानी र उत्पादनमा बृद्धि
६७	सामाजिक विकास	बालविवाह न्यूनीकरण कार्यक्रम	वटा	१	१	१	१	१	सामाजिक द्वन्द्वको न्यूनीकरण
६८	सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास	घरेलु हिंसा पिडित महिला सिप विकास कार्यक्रम	वटा	१	१	१	१	१	क्षमता विकास, सिप विकास, रोजगारी
६९	सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास	एकल महिला सिप तथा क्षमता विकास कार्यक्रम	वटा	१	१	१	१	१	क्षमता विकास, सिप विकास, रोजगारी
७०	सामाजिक विकास	सोनाह सशक्तिकरण कार्यक्रम	वटा	१	१	१	१	१	पिछडीएको वर्गको उत्थान
७१	आर्थिक विकास	अध्यक्ष कृषक कार्यक्रम	वटा	६	६	६	६	६	उत्पादन वृद्धि, क्षमता विकास, आय, रोजगारी

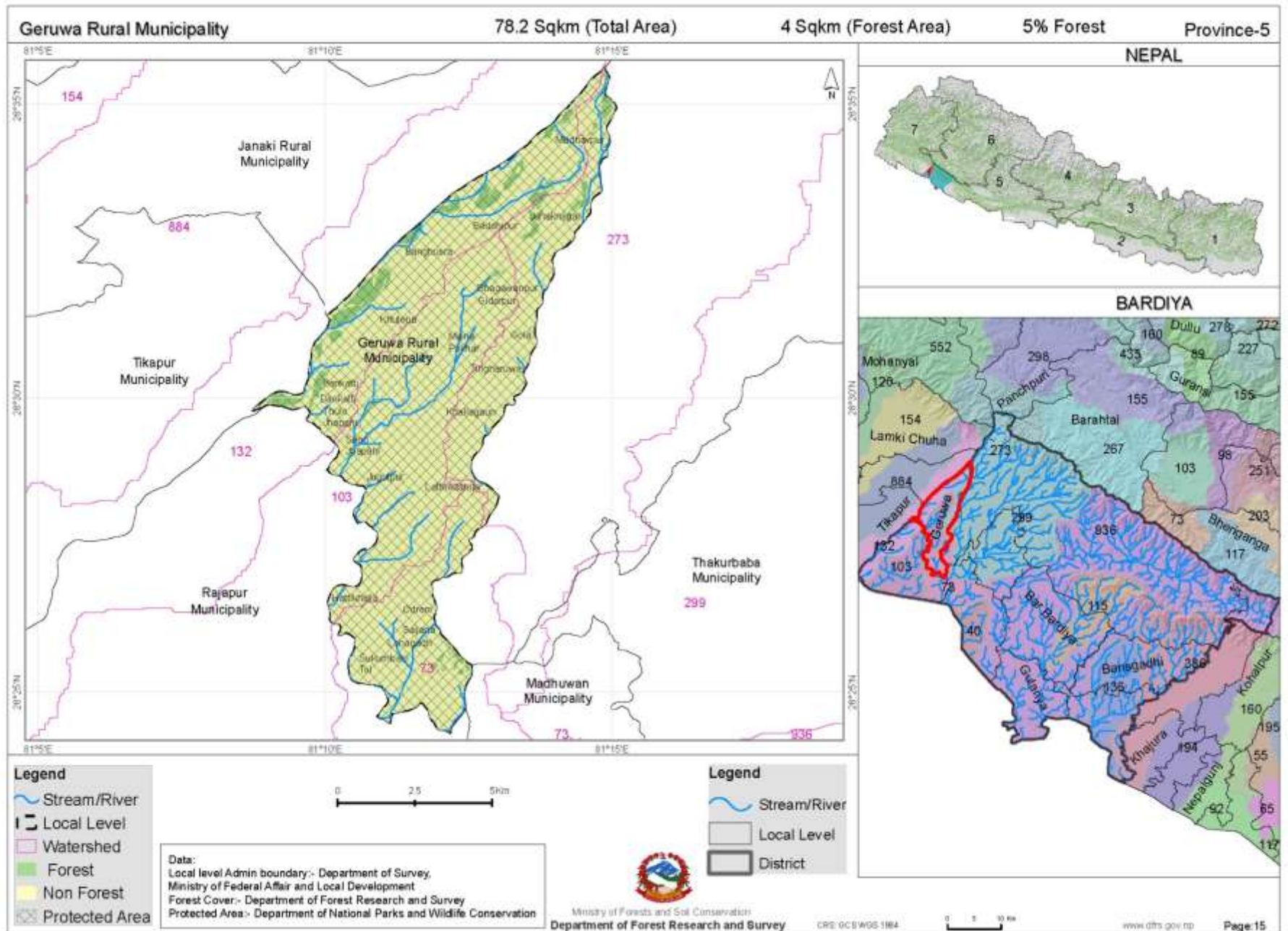

अनुसूची- २ गाउँपालिकाको जिआईएस नक्सा

Handwritten signature

अनुसूची- ३ आवाधिक विकास योजना तर्जुमा सम्बन्धि माईन्यूट्स

Date _____ Page _____	
आज तिथि २०८१/०१/०८ गते शनिवस्त्रा बिना गोरुवा गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री अमान सिंह के.सी. ज्यूका अध्यक्षतामा गोरुवा गाउँपालिका आवाधिक योजना निर्माण सम्बन्धमा तपस्विनी बर्मोजिमको उपस्थितिमा बैठक सम्पन्न। उपस्थित २ निर्वाच्य बर्मोजिम हुन्।	
	उपस्थित
१) श्री अमान सिंह के.सी.	अध्यक्ष
२) श्री हिमा कुमारी धारु	उपाध्यक्ष
३) श्री विवशु प्रसाद गुरुङ	उ.प. अधिकृत
४) श्री दयाराम बैद्य	वडा अध्यक्ष वडा नं. १
५) श्री आनोक कुमार् धारु	- " - - " - २
६) श्री पुनाराम धारु	- " - - " - ३
७) श्री बन् बहादुर खनाउने	- " - - " - ४
८) श्री राम प्रकाश धारु	- " - - " - ५
९) श्री अमित खड्का	का.वी. - " - - " - ६
१०) श्री बिज्वरानु धारु	पुर्खा कमिटी अध्यक्ष, मा.के.
११) श्री हरवारी धारु	ने.का. गोरुवा समापति
१२) श्री नरेन्द्र प्रसाद पाण्डे	प्रतिनिधि ने.कु.पा.स.मा.ने
१३) श्री हरिसाम धारु	प्रतिनिधि माओवादी केन्द्र
१४) श्री यत्तीब पौडेल	सचिव, ने.प. महापं. व.बोर्देया
१५) श्री राम बहादुर मि.यो	योजना शाखा प्रमुख
१६) श्री प्रकाश शर्मा	सूचना अधिकारी
१७) श्री रूपेश कुडायत	प्रामर्शदाता (S.M.)
१८) श्री कुल्लु प्रसाद पौडेल	
१९) श्री सुविप शा	प्रामर्शदाता स्थायित सिवर्
२०) श्री महेश्वर बिष्ट	" " "
२१) " हरिवाम धारु	उपस्थित

Scanned with CamScanner

३२३

Date _____
Page _____

निर्णय नं. १:

निर्णय नं. १:

गेरुवा गाउँपालिकाको आवधिक योजना निर्माणका लागि यस गाउँपालिकामा रहेका विभिन्न विषयगत समितिहरू र समितिका संयोजकहरूलाई जिम्मेवारी दिने निर्णय गरियो।

व्यक्ति

संयोजक

१. सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास समिति	पुनाराम थापा
२. आर्थिक विकास समिति	प्रकाश शर्मा
३. सामाजिक विकास समिति	बहादुर खत्री
४. पूर्वाधार विकास समिति	सुभाष शर्मा
५. वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति	दयाल शर्मा

निर्णय नं. २:

गेरुवा गाउँपालिकाको आवधिक योजना निर्माणका लागि आवश्यक व्यवस्थापन संयोजन गर्न गेरुवा गाउँपालिकाको दुवै पार्सलमा उपस्थित प्रकारका शान्ति समितिहरूको कार्यलाई निरन्तर चलाइने निर्णय गरियो।

निर्णय नं. ३:

गेरुवा गाउँपालिकाको आवधिक योजना निर्माणका लागि स्वरीय वडा तहमा रहेका व्यक्तिगत समिति र समयमा संचालन गर्ने निर्णय गरियो।

व्यक्ति

स्थान

१. २०६८/०२/१२ गते	प्रमोद खत्री	वडा नं. १, काहीपुर
२. २०६८/०२/१२ गते	दिनेश शर्मा	वडा नं. २, पलाभार
३. २०६८/०२/१२ गते	दिनेश शर्मा	वडा नं. ३, शान्तिपुर
४. २०६८/०२/१२ गते	दिनेश शर्मा	वडा नं. ४, मलाहा
५. २०६८/०२/१२ गते	दिनेश शर्मा	वडा नं. ५, पञ्चपुर
६. २०६८/०२/१२ गते	दिनेश शर्मा	वडा नं. ६, गेरुवा

Handwritten signature/initials

DATE: 2067/02/19

आज मिति २०७८ साल मेष १२ गते बिहान ८ बजे गेरुवा गाउँपालिकाको आयोजनामा वडा स्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला गीष्ठी गेरुवा गा.पा. वडा नं. १ का वडा अध्यक्ष श्री वयाराम वैद्य जी को अध्यक्षतामा तपस्विन का सरौकर वालाहरूको उपस्थितिमा सम्पन्न गरियो।

उपस्थिति

- श्री वयाराम वैद्य - वडाअध्यक्ष
- श्री गिता सुनार - वडा सदस्य
- श्री धनदेवी वन - वडा सदस्य
- श्री मान बहादुर थापा - वडा सदस्य
- श्री लिलाशम थापा - वडा सदस्य
- श्री याम ब. थापा - वडा समापती (कै.का)
- श्री सुर्य ब. थापा - वरदार
- श्री दिल ब. जी.सी - प्रहातस्वपक, जानकी गा.वि.
- श्री हरिराम थापा - वडा कमिटी अध्यक्ष (कै.क)
- श्री हुम ब. कै.सी - वडा कमिटी सचिव (मानक) अख्यक्षि नेवुण (समिति)
- श्री बालगोपाल चौधरी - गा.पा. स्तरीय कृषि सचिव
- श्री भीमन थापा - वडा कार्यलय कर्मचारी
- श्री रुमा थापा - " "
- श्री महेश्वर बिष्ट - परामर्शदाता, आवाधिक योजना
- श्री सुदिप क्का - " "
- श्री कृष्ण पौडेल - " "

प्रस्ताव नं. १ वडा स्तरीय आवाधिक योजना तर्जुमा सम्बन्धमा।

निर्णय नं. १ प्रस्ताव नं. माथि छनफल गर्दा यस गेरुवा गा.पा. वडा नं. १ का वडाका सबै विषयगत योजनाहरूको छलोट गरी सबैको प्राथमिकिकरण गरी सर्वसम्मत निर्णय गर्ने निर्णय गरियो।

(Signature)
वडा अध्यक्ष

(Handwritten mark)

Date _____
Page _____

आज मिति- २०८० साल जेठ - १२ गते- का दिन
गेरुवा गाउँपालिका २ नं० वडा का वडा अध्यक्ष श्री आलोक
का कुमार थाकू अथु को अध्यक्षता मा आवाधिक योजना त
जुमा " वडा स्तरीय योजना तजुमा कार्यक्रमाला जोडकी "-
रूपले का उपस्थिति मा सम्पन्न गरियो ।

सि.नं०	नामवार	पद -	सोचार्थी	हस्ताक्षर	दिना
१.	श्री आलोक कुमार थाकू	वडा अध्यक्ष	९८५८०३८११८		
२.	श्री राजु कुमाल रावो	सदस्य	१९७४०५१२०१		
३.	श्री अम्बिका देवी- रने ठा	- ११ -	९८५८११९२३५		
४.	श्री हरिसम थाकू	- ११ -	९८२२४३३५८		
५.	श्री दुर्जन थाकू	- ११ -	९८९२६०९९२५		
६.	श्री केशव कुमार चौधरी	पञ्चसूत्री	९८५८०६८८८४		
७.	श्री प्रविण चौधरी	आयुक्त	९८६०५२९२४८		
८.	श्री सज्जद चौधरी	पञ्च सेवा	९८६६६०६१०		
९.	श्री अश्विनाथ थाकू	ने.० का.प.			
१०.	श्री रत्नगु थाकू	उप.ध.			
११.	श्री भागीराम थाकू	वडा सचिव	९८५८०३८११८		
१२.	श्री महेंद्र विष्ट	परामर्शदाता श्री.का	९८५१२०५६६५		
१३.	श्री सुद्विष का	"	९८४०९४०४२५		

Date _____
Page _____

प्रस्ताव नं

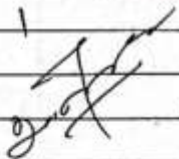
विषय

१. आवाधिक योजना 'सम्बन्ध' मा
२. आवाधिक योजना 'सम्बन्ध' - आभिसूचीको सम्बन्ध मा।
३. विविध सम्बन्ध मा।

निर्णय

१. प्रस्ताव नं. १ माथी इलपल गढी यस जे. रुका गाउँपालिका, एन. वडा का. सम्बन्धित जनप्रतिनिधी तथा सरोकारवाला एक लई सहियन रिखन एड डी. डी. इन्स्टिच्युट नेपाल गा. वि. का. प्रतिनिधी एक वरिष्ठ आभिसूची योजना सम्बन्धित आभिसूची डरा गौवडी सम्बन्ध गरियो।

२. प्रस्ताव नं. २ माथी इलपल गढी गाउँपालिका, एन. वडा आवाधिक योजना मा वडा हरिय योजना समावेश गर्न का लागि यस एन. वडा मा रहे- का, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पर्यटन, सर्वाधार लगायत का विषयमा इलपल गढी योजना निर्माण सरोकार पडा लई सहयोगी जराई योजना तर्जुमा गर्ने र यस का लागि का कापलिय ले जिम्मेवारी लिने इलपल गढी निर्णय पारित गरियो।

वेबसाइट

आज मिति २०७६/०८/०३ गौरी कान्त जोशीवा शा.पि.वडा
ने.क.क. अह्यद श्री पुनाराम थाको अरुको अह्यततामा
आवधिक योजना तर्जमा वडा स्तरीय योजना तर्जमा कार्यबालमा
नपमिलको उपस्थितता सम्पन्न गरियो। उपस्थितता २ निर्णयहरूबाट
वर्गजित्त छ।

उपस्थितता

उ.न.	श्री पुनाराम थाको	-	वडा अह्यद
	श्री कुम वडापुर थाको	-	वडा अह्यद
	श्री श्रीराम थाको	-	-॥-
	श्री रुपी चित्तल	-	-॥- स्वस्थ
	श्री दिली परियार	-	-॥-
	श्री प्रेम वडापुर मि.श्री	-	वडा अह्यद
	श्री भरत नडापुरे थाको	-	ने.क.वा.
	श्री पिरापुर राहोर	-	नेपाली कांग्रेस काठमाडौं
	श्री बल वडापुर थाको	-	-॥-
	श्री प्रेमप्र वडापुर भाठी	-	पा.स्वा.सं.ई
	श्री तमराज वज्रगारी	-	जी.उ.वी.अह्यद
	श्री लखतराम थाको	-	प.पि.
	श्री राम वडापुर भाठी	-	कृ.पि.
	श्री सुवर्ण थाको	-	बि.बि.उ.
	श्री राम बांकर थाको	-	वडा अह्यद स्वस्थ
	श्री सुवर्णराम थाको	-	-॥- स्वस्थ
	श्री कृष्ण वडापुर थाको	-	-॥- प्रहारापुर
	श्री सन्तराम थाको	-	-॥- बालुवाहाट
	श्री कल्याण थाको	-	-॥- बाबुरापुर कल्याण
	श्री अमर वडापुर कडाथर	-	-॥- ब्रह्मचर
	श्री प्रहाराज लिथर	-	पराप्रदीदान श्री.श्री
	श्री सुदिप झा	-	-॥-
	श्री कृष्ण पौडेल	-	-॥-
	श्री वि.क.राम थाको	-	वडा अह्यद

१९८

प्रस्तावहरू

- १) आवधिक योजना तर्जुमा सम्बन्धमा ।
- २) आवधिक योजना सन्वधि अभिमुखीकरण सम्बन्धमा ।
- ३) विविध सम्बन्धमा

निर्णयहरू

१. प्रस्ताव नं १ मा कुनकुन ठाउँ यस गाउँपालिकाको वडा नं ३ बाट आवधिक योजनाहरूमा समावेश ठाउँ यस वडामा रहेका शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पर्यटन, पूर्वाधार लगायतका विषयमा कुनकुन ठाउँ योजना निर्माणमा सम्बन्धित सरकारीवाला पत्रलाई सहभागी गराई योजना तर्जुमा गर्ने र यी कार्यकावाता वडा कार्यालयले जिम्मेवारी लिने निर्णय गरियो

२) प्रस्ताव नं २ मा कुनकुन ठाउँ यस गाउँपालिकाको वडा नं ३का सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि तथा सरकारी कार्यालयलाई सम्वन्धित रियल सन्ड इन्डिस्ट्रियल प्रो.लि. का प्रतिनिधिहरूबाट आवधिक योजना सम्बन्धि वडा स्तरीय अभिमुखीकरण गीदि सम्बन्धित गरियो ।

७

३२३

Date | _____
Page | _____

आज गिती- २०७८ साल जेठ - १३ गते का दिन गेखा गाउँपालिका - ४ नं० वडा वडा अध्यक्ष श्री. बल बहादुर चलाउने पशु को आवाधिक मा परिमर्तरी चि हण्ड डेडिडो डा. सुबेन्द्र प्रजाल जेठ १३ को हजिरेण मा आवाधिक योजना तर्जुमा गौकी सम्बन्ध गरियो।

क्र.सं.	नामवार -	पद	हस्ताक्षर
१.	श्री. बल बहादुर चलाउने	वडा अध्यक्ष	<i>[Signature]</i>
२.	श्री. मोकिला शर्मा पोडेल	सदस्य	<i>[Signature]</i>
३.	श्री. हुकुम बहादुर चलाउने	- ११ -	<i>[Signature]</i>
४.	श्री. जयबेला शर्मा	- ११ -	-
५.	श्री. प्रा. राम खनाल	- ११ -	-
६.	श्री. ब्रजन्ती शाही सिँह	सदस्य	<i>[Signature]</i>
७.	श्री. उमाशान्ति खनाल	- ११ -	<i>[Signature]</i>
८.	श्री. राज राज थाक	-	<i>[Signature]</i>
९.	श्री. धन बर शाही	- चौधरी -	<i>[Signature]</i>
१०.	श्री. चैत थाक	-	<i>[Signature]</i>
११.	श्री. भिम धानी	- उ.म. -	<i>[Signature]</i>
१२.	श्री. राज बहादुर शाही	- कृषी -	<i>[Signature]</i>
१३.	श्री. सुन्दर चौधरी	- उ.म. -	<i>[Signature]</i>
१४.	श्री. तरन लाल चौधरी	- पशु -	<i>[Signature]</i>
१५.	श्री. कृष्ण कुमारी	- चौधरी -	<i>[Signature]</i>
१६.	श्री. गोमूल शर्मा	वडाध्यक्ष	<i>[Signature]</i>
१७.	श्री. कृष्ण बहादुर थाक	सि.स.क.	<i>[Signature]</i>
१८.	श्री. गणेश थाक	वडा सचिव	<i>[Signature]</i>
१९.	श्री. बाल राम चौधरी	- स.स. -	<i>[Signature]</i>
२०.	श्री. महिन्द्र विष्ट	प्रामाणीकता, आवाधिक योजना	<i>[Signature]</i>
२१.	श्री. सुदिप थाक	"	<i>[Signature]</i>

[Handwritten signature]

Date | _____
Page | _____

उस्तात एक

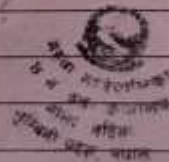
१. आवाधिक योजना तर्जुमा सम्बन्धमा मा १
२. आवाधिक योजना सम्बन्धी आभिमुखी तर्फा सम्बन्ध
३. विनिर्देश ।

विनिर्देश एक

१. उस्तात नं० १ माथी इलाफल गर्दा यस गेखा गाउँपालिका ४ नं० वडा नं० सम्पूर्ण जनप्रतिनिधी तथा समेतवाल हक लाई स्थियन दिसर्न एक डेवि ड. इन्स्टिच्यूट नेपाल उस्तात नं० १ प्रतियेधी हक वाह आवाधिक योजना सम्बन्धी वडा स्तरिय आभिमुखी तर्फा शैक्वी सम्पन्न गरियो ।

२. उस्तात नं० २ माथी इलाफल गर्दा गाउँपालिका - स्तरीय आवाधिक योजना मा वडा स्तरिय योजना समावेश गर्न नं० लागी यस ४ नं० वडा मा रहेका शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषी, पर्यटन शर्वाकार लगायत नं० विषय मा इलाफल गरि योजना निर्माण मा समेतवाल नाला सर्वे पदा लाई सहभागी गराई योजना तर्जुमा गर्ने र यस नं० लागी वडा न्वायल्स ले जिम्मेवारी लिने निर्दिष्ट गरियो ।

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

 आज मिति २०७८ साल पुष १३ गतेका दिन मङ्गलबार
 गाउँपालिका नं. वडाका अध्यक्षको कार्यालयमा भएको
 जसको अध्यक्षतामा आवधिक योजना समिति "वडा स्तरीय
 योजना समिति कार्यालयमा गोरही" उपस्थितको उपस्थिति
 मा सम्पन्न गरियो ।

उपस्थित

क्र.सं.	नाम	पद	सोपान नं.	दस्तावेज संख्या
१	श्री धर्म प्रसाद थापा	वडा अध्यक्ष	५८५०३८९२०	सोपान
२	" विरेन्द्र खडकुरा शाही	वडा सदस्य	५८५०३८९२२	सोपान
३	" नवराज भट्टराई	"	५८५०३८९२३	सोपान
४	" यमकुमार शर्मा	"	५८५०३८९२४	सोपान
५	" शान्ति शर्मा	"	५८५०३८९२५	सोपान
६	" कुत गणेश शर्मा	वडा सदस्य	५८५०३८९२६	सोपान
७	" मात खडकुरा शाही	ने.व.पा.माको प्रतिनिधि	५८५०३८९२७	सोपान
८	" जय खडकुरा शाही	ने.व.पा.माको प्रतिनिधि	५८५०३८९२८	सोपान
९	" बाबुदेव थापा	ने.व.पा.माको प्रतिनिधि	५८५०३८९२९	सोपान
१०	" हर्क खडकुरा शाही	समाजसेवी	५८५०३८९३०	सोपान
११	" जीवन आचार्य	सोपान	५८५०३८९३१	सोपान
१२	" शशि शर्मा	कृषि शाखा समिति	५८५०३८९३२	सोपान
१३	" अमिताभ शाही	समाजसेवी समिति	५८५०३८९३३	सोपान
१४	" रमेश प्रसाद शर्मा	समाजसेवी समिति	५८५०३८९३४	सोपान
१५	" महेश्वर शर्मा	समाजसेवी समिति	५८५०३८९३५	सोपान
१६	" सुदिप शर्मा	"	५८५०३८९३६	सोपान

Handwritten signature

DATE: _____

प्रस्तावहरू

- १. आवधिक योजना लर्जुमा सम्बन्धमा
- २. आवधिक योजना सम्बन्धी अभियुक्ति एवं सम्बन्धमा।

निर्णय नं.१ प्रस्ताव नं. १ माथी छलफल गर्दा ग्राम गेरुवा गाउँपालिका व नं. वडाका सुदूरत जनसमितिको लक्ष्य सुरेकारवालाहरूलाई सहिमत रिसर्च एण्ड ट्रेनिङ्ग - इन्सिचुअर नेपाल प्रा. लि. का प्रतिनिधीहरू वार आवधिक योजना सम्बन्धी वडास्तरिय अभियुक्ति/गोहरी - सम्पन्न गरियो ।

निर्णय नं.२ प्रस्ताव नं. २ माथी छलफल गर्दा गाउँपालिका स्तरिय आवधिक योजनामा वडा स्तरिय योजना समावेश गर्नका लागि प्र. व नं. वडामा रहेका शिक्षा स्वास्थ्य कृषि, पर्यटन, स्वस्थार लगाएतका विषयमा छलफल गरी योजना निर्माणमा सुरेकारवाला सुर्व पक्षलाई सहभागि गराई योजना लर्जुमा गर्ने २ पक्षका - लागि वडा कार्यलयले जिम्मेवारी निर्णय गरियो ।

(Signature)

वीरबहा

आम तिवी २०७८ साल अछ महिना को १३ गते का दिन
 गल गेरुवा गाउँपालिका दुर्ग बडा का का.बा.कडा अध्यक्ष
 श्री अमित कुमार खडका को अध्यक्षतामा दोस्रो वार्षिक
 वडा सदस्य चुन हुनु को २ आम तिवी सदस्य हुनु को
 उपस्थितिमा दोस्रो वार्षिक प्रस्ताव हुनु माफी हुनु ल
 गरी निर्णय गर्ने बडा समिती को संसुक्त बैठक बसियो ।

उपस्थिती

- १- श्री अमित कुमार खडका - का.बा.कडा अध्यक्ष
 २- श्री कल्पना थापा - वडा सदस्य
 ३- श्री पूर्ण बहादुर सुना - " "
 ४- श्री बहादुर कुमारी - " "
 ५- श्री श्रीमती चण्डिका - वडा सदस्य
 ६- श्री युगल सुवाल - सा.प.कुमारी

आम तिवी सदस्य :-

- १- श्री दीनाराज थापा चौधरी - शिक्षण प्रविधि
 २- श्री प्राविश चौधरी - स्वास्थ्य चौकी
 ३- श्री दिनेश पुन खडका - जी.ग.का.कृषि प्रो.ग.
 ४- श्री प्रो.मा.दहिवर - पत्रासेवा प्रविधि
 ५- श्री सोरन बहादुर मण्डारी - रेडियो एम.के.
 ६- श्री अलका देवी - रे.का. प्रविधि
 ७- श्री राजेश थापा - रेडियो एम.के.
 ८- श्री प्रो.बहादुर खत्री - वडमा प्रविधि
 ९- श्री पद्म सिंह खडका - " "
 १०- श्री विमोद थापा - " "
 ११- श्री रूपना थापा - " "
 १२- श्री जेठा थापा - " "
 १३- श्री सुदिप राई - कृषि सेवा प्रविधि
 १४- श्री सुदिप का - परामर्शदाता, प्राविधिक योजना
 १५- श्री महेश खडका - " "
 १६- श्री सुभाषी पाँडे - " "

Handwritten signature/initials

DATE:

प्रस्तावहरू :-

- १- आवधिक योजना तर्जुमा सम्बन्ध मा ।
- २- आवधिक योजना सम्बन्धि क्षमताविकास सम्बन्धमा ।
- ३- विविध सम्बन्ध मा ।

निर्णयहरू :-

निर्णय सं. - १ :- प्रस्ताव सं. १ माथी इन्फ्ले गरी अरु गेहूँ बागाउँ-पालिका इ.प्र. वडा का सम्पूर्ण जनप्रतिनिधी तथा सेवका बाबाहरूलाई शशियन रिसर्च एण्ड इन्जिनिङ्ग इन्स्टिच्युट नेपाल प्रा. लि. का - प्रतिनिधि हुन् बाहेक आवधिक योजना सम्बन्धि वडा स्तरीय प्रतिनिधी कुण जोडी सम्पन्न गरियो ।

निर्णय सं. २ :- प्रस्ताव सं. २ माथी इन्फ्ले गरी गाउँपालिका हलसि आवधिक योजनामा वडा स्तरीय योजना समावेश गर्ने का लागि - अरु इ.प्र. वडा मा रहेका शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पर्यटन, पूर्वाधार लगायत का विषयमा इन्फ्ले गरी योजना निर्माण मा सेवका पेशा कर्म सहभागी गरि योजना तर्जुमा गर्ने २ अरु का लागि वडा कार्यलय ले निम्नोबाधी नित्रे इन्फ्ले गरी निर्णय पारित गरियो ।

अ.प्र. वडा
 क.प्र. वडा
 गाउँपालिका

वीरबहा

आज मिति २०७८ साल अर्थात् १५ गतेका ग.स. गेखा गाउँपालिकाको कार्यालयमा श्री जमान सिंह के.सी. ज्यूको अध्यक्षतामा गेखा गाउँपालिकाको आवधिक योजना तय गर्न कार्यशाला गरी लुम्बिनीको उपस्थितिमा कक्षा उपस्थितका साथै निर्णय गरियो।

उपस्थित

क्र.सं.	नाम	पदा	संकेत
१	जमान सिंह के.सी.	अध्यक्ष	
२	दिमा कुमारी थापा	उपाध्यक्ष	
३	दयाराम वैद्य थापा	वडा अध्यक्ष-वडा नं.१	
४	आलोक कुमार थापा	वडा अध्यक्ष वडा नं.२	
५	पुनाराम थापा	वडा अध्यक्ष वडा नं.३	
६	लल कृष्णपुर मल्ल	वडा अध्यक्ष वडा नं.४	
७	धर्म कृष्ण थापा	वडा अध्यक्ष वडा नं.५	
८	अमित कुमार खड्का	वडा अध्यक्ष वडा नं.६	
९	मोदिला शर्मा फौडेल	कार्यपालिका सदस्य	
१०	ब्याजि चौधरी	कार्यपालिका सदस्य	
११	राजु कट्टपाल खत्री	कार्यपालिका सदस्य	
१२	बाबुरूप कार्की	कार्यपालिका सदस्य	
१३	नारायण प्रसाद मजारी	सहाय्य वक्ता	
१४	इन्द्र शेर्पा	ईन्जिनियर	
१५	प्रकाश शर्मा	सुचना प्रविधि अधिकारी	
१६	निर्व कृष्णपुर सिंह	सह वक्ता	
१७	नवराज चौधरी	विश्व वक्ता	
१८	सुलेश खड्का	कुली सेवा अधिकारी	
१९	अनिलकाशी शर्मा	सुलेपा अधिकारी	

१२

२०. श्री कुं नारायण -बाँधी	आवधिक योजना	अ.व.२०७८/७९
२१. श्री राम बहादुर डी.रा	गौजना शाखा पुस्तक	अपरेटिभ. लुम्बिनी
२२. रामचन्द्र के.सी.	क. संपरेकित. ज.	पराजर्बहता
२३. पवन कुमार पानी	"	"
२४. सुदिप चौधरी	"	"
२५. विपु शर्मा	"	"
२६. वारुण शर्मा	प्रविधिक	अ.व.२०७८/७९
२७. शैलजा चौधरी	"	"

निर्णयः

निर्णयः १ यस गेरुवा गाउँपालिकाको आवधिक योजना लक्ष्यमात्र शिलशिलामा पहिलो चरणको तदारुहिय कार्यशाला गोठ्या सम्पन्न गर्ने पडागत कामको लक्ष्य। सप्रेषको लक्ष्यको संकलन गणनामा यसको लक्ष्यको चालिकाहरूको आवधिक योजना लक्ष्यमा गोठ्या सम्पन्न गर्ने पडागत लक्ष्यको विवरण सहित चालिकाको योजना तथा सप्रेष-संकलन गरी सो डपर बलपुत्र फेरवालय यस गेरुवा गाउँपालिकाको आवधिक योजनाको पहिलो चरणको लक्ष्यमा लक्ष्यमा प्रविष्टता प्रविष्टता लुम्बिनी प्रदेश नेपालगञ्जमा पठा गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णयः २ यस गेरुवा गाउँपालिकाको आवधिक योजनाको लक्ष्य दिविकालिन सान्घ तथा विषयगत समितिहरूको समेत दिविकालिन सान्घ निर्माण अनुसार निर्धारण गर्ने निर्णय गरियो ।

गेरुवा गाउँपालिकाको दिविकालिन सान्घ " समूह गेरुवा गाउँपालिका निर्माणको आधार, कृषि-पर्यटन र स्वयंसेवा "

३२५

को - आर्थिक विकास समितिको दिर्घकालिन योजना
" कृषि, उद्योग, पर्यटन र सहकारीको प्रवर्द्धन,
आर्थिक विकास सहित गोकुलको प्रवर्द्धन "

ख) - सामाजिक विकास समितिको दिर्घकालिन योजना
" स्वास्थ्य, सञ्च र शिक्षित समाज
सहकृ गोकुलको आधार "

ग) - भौतिक पूर्वाधार विकास समितिको दिर्घकालिन योजना
" सडक, सिंचाई, विद्युत र सेन्टार
पूर्वाधार विकासको प्रमुख आधार "

घ) - संस्थागत विकास
का) - सार्वजनिक सेवा तथा समता विकास समितिको
दिर्घकालिन योजना
" विभिन्न अनुशासन तथा सुशासनको प्रवर्द्धन,
सहकृ गोकुलको उन्नति "

ब) - ^{तथा} ~~समाज~~ पालाकरण र विपद व्यवस्थापन समितिको
दिर्घकालिन योजना
" जन पालाकरण र विपद व्यवस्थापन गोकुलको लक्ष्य
दिशो विकास, रोजगारी र पर्यटन गोकुलको उद्देश्य "

अनुसूची- ४ फोटोहरु

प्रारम्भिक कार्यशालामा अध्यक्ष ज्यूले आफ्नो भनाई राख्दै

वडा स्तरीय भेला

प्रमाणीकरण कार्यशालामा उपाध्यक्ष ज्यू आफ्नो भनाई राख्दै

प्रमाणीकरण कार्यशालामा उपस्थित जनप्रतिनिधिहरु, कर्मचारीहरु तथा अन्य सरोकारवालाहरु

वीरबहा

अनुसूचि ५ मध्यमकालीन खर्च संरचनाका आयोजनाका प्राथमीकरण सूचकहरु

चालु आवधिक योजनाको फराकिलो आधारको समावेशी आर्थिक वृद्धिको लक्ष्य प्राप्तीमा योगदान पुऱ्याउने										15
क्षेत्रगत मूल्य अभिवृद्धि										अति उत्तम
क्षेत्रगत आय अभिवृद्धि										उत्तम
माथिका विषयहरुमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय रुपमा योगदान पुऱ्याउने										सामान्य
माथिका विषयहरुमा कम वा सामान्य योगदान पुऱ्याउने										न्युन
माथिका विषयहरुमा योगदान नपुऱ्याउने										
दीगो विकास लक्ष्यहरु प्राप्तीमा योगदान										15
निम्न विषयहरुमा प्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने										
दीगो विकास लक्ष्य १ (सबै प्रकारका गरिबीको अन्त्य)										
दीगो विकासको लक्ष्य ८ को पूर्ण र उत्पादन मूलक रोजगारी वृद्धि										अति उत्तम
माथि विषयहरुमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय रुपमा योगदान पुऱ्याउने										उत्तम
माथिका विषयहरुमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय रुपमा योगदान प										सामान्य
माथिका विषयहरुमा कम वा सामान्य योगदान पुऱ्याउने										न्युन
माथिका विषयहरुमा योगदान नपुऱ्याउने										
सहभागिताको अवस्था										5
निम्न क्षेत्र वा संस्थाहरु मध्ये कुनै एकको सहभागिता रहने										
नागरिक समाज, सामुदायिक संस्था गैरसरकारी संस्था, उपभोक्ता समूह वा सेवाग्राही										
स्थानीय तह वा प्रदेश वा										अति उत्तम
निजी क्षेत्र										उत्तम
माथिका विषयहरुमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय रुपमा योगदान पुऱ्याउने										सामान्य
माथिका विषयहरुमा कम वा सामान्य योगदान पुऱ्याउने										न्युन
माथिका विषयहरुमा योगदान नपुऱ्याउने										
समावेशीकरणमा योगदान										10
क्षेत्रीय समावेशीकरणमा योगदान										5
मानव विकास सुचांकमा तलदेखि १९ औं स्थान सम्मका जिल्लाहरुमा सञ्चालित हुने आयोजना कार्यक्रम										अति उत्तम
मानव विकास सुचांकमा तलदेखि २० औं देखि ३८ औं स्थान सम्मका जिल्लाहरुमा सञ्चालित हुने आयोजना										उत्तम
मानव विकास सुचांकमा तलदेखि ३९ औं देखि ५७ औं स्थान सम्मका जिल्लाहरुमा सञ्चालित हुने आयोजना										सामान्य

Handwritten signature

मावन विकास सुचांकमा तलदेखि ५८ औं देखि ७७ औं स्थान सम्मका जिल्लाहरुमा सञ्चालित हुने क्षेत्रिय सन्तुलनमा स्पष्ट योगदान नपुऱ्याउने आयोजना										न्युन
सामाजिक समावेशीकरण र लैंगिक मूलप्रवाहिकरणमा योगदान										
सामाजिक र लैंगिक मुलप्रवाहीकरण, समानता र सशक्तीकरण (दीगो विकास लक्ष्य ५) लाई प्रत्यक्ष तथा उल्लेख्य रुपमा बढावा दिने										अति उत्तम
माथिका विषयहरुमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय रुपमा योगदान पुऱ्याउने										उत्तम
माथिका विषयहरुमा कम वा सामान्य योगदान पुऱ्याउने										सामान्य
माथिका विषयहरुमा योगदान नपुऱ्याउने										न्युन
आयोजनाको पूर्व कार्य प्रगति सम्पन्न हुन लाग्ने समय वा कार्यान्वयन तयारी										20
चालु आयोजनाका लागि										
गत आ.व को दोस्रो चौमासिक सम्मको औसत भौतिक तथा वित्तिय प्रगती ८० प्रतिशत वा सो भन्दा माथि रहेको वा										अति उत्तम
आगामी आ.व मा आयोजना सम्पन्न हुने सुनिश्चित रहेको वा										
नयाँ आयोजनाका लागि										
आयोजनाको कार्यान्वयन तयारी कार्य पुरा भएको										अति उत्तम
चालु आयोजनाका लागि										
गत आ.व को दोस्रो चौमासिक सम्मको औसत भौतिक तथा वित्तिय प्रगति ६५ देखि ८० प्रतिशत सम्म वा सो भन्दा माथि रहेको वा										उत्तम
आगामी दुई वर्षमा आयोजना सम्पन्न हुने सुनिश्चित रहेको वा										
नयाँ आयोजनाका लागि										
आयोजना कार्यान्वयन तयारी कार्य अन्तिम चरणमा रहेको										उत्तम
चालु आयोजनाका लागि										
गत आ.व को दोस्रो चौमासिक सम्मको औसत भौतिक तथा वित्तिय प्रगति ५० देखि ६५ प्रतिशतसम्म वा सो भन्दा माथि रहेको वा										सामान्य
आगामी तीन वर्षमा आयोजना सम्पन्न हुने सुनिश्चित रहेको वा										
नयाँ आयोजनाका लागि										
आयोजना कार्यान्वयन तयारी कार्य भईरहेको										सामान्य
चालु आयोजनाका लागि										
गत आ.व को दोस्रो चौमासिकसम्मको औसत भौतिक तथा वित्तिय प्रगति ५० प्रतिशत भन्दा कम रहेको वा										न्युन
आगामी चार वर्षमा आयोजना सम्पन्न हुने सुनिश्चित नरहेको वा										
नयाँ आयोजनाका लागि										
आयोजना कार्यान्वयन तयारी कार्य नभएको										न्युन

२२५

क्षेत्रगत आधारहरु							
चालु आवाधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा योगदान							
चालु आवाधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा प्रत्यक्ष र उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने	अति उत्तम						20
चालु आवाधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा अप्रत्यक्ष र उच्च योगदान योगदान पुऱ्याउने	उत्तम						
चालु आवाधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा सामान्य र कम योगदान योगदान पुऱ्याउने	सामान्य						
चालु आवाधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा योगदान नपुऱ्याउने	न्युन						
दीगो विकास लक्ष्यहरु प्राप्तिमा योगदान							15
दीगो विकास को लक्ष्य ९ को दीगो समावेशी औद्योगिकीकरण प्रवर्द्धन वा							
आयात प्रतिस्थापन र निर्यात प्रवर्द्धन वा							
वस्तु र सेवाको आन्तरिक आपूर्ति व्यवस्थापन वा							
पर्यटन पूर्वाधार निर्माण र पर्यटक आगमनमा वृद्धि गर्न वा							
मर्यादित कामको प्रवर्द्धन, सुमधुर औद्योगिक सम्बन्ध कायम गर्न	अति उत्तम						
राजश्व वृद्धि र खर्च व्यवस्थापन	उत्तम						
माथिका विषयहरुमा अप्रत्यक्ष र उल्लेख्य योगदान पुऱ्याउने	उत्तम						
माथिका विषयहरुमा सामान्य र कम योगदान पुऱ्याउने	सामान्य						

Handwritten signature

गेरुवा गाउँपालिका परियोजना बैंक

वडा नं. १

क्र.सं.	परियोजनाका विवरण
१	संस्कृती संरक्षण कार्यक्रम
२	द्वन्द्व पिडित कार्यक्रम
३	सरसफाई तथा टोल विकास कार्यक्रम
४	सामुदायिक पुस्तकालय निर्माण
५	उज्यालो कार्यक्रम
६	कालिका प्रा.वि थापापुरमा बाउन्डरी वाल निर्माण
७	ओखरिया इन्टेक देखि गोरामे चिसापानि सम्म बाटो तथा पुल निर्माण
८	वडा कार्यलय नजिक बुढि कुलोमा पुल निर्माण
९	ओखरियामा बायु उर्जा प्लान्ट निर्माण
१०	कर्णाली नदिमा तटबन्धन गर्ने
११	विहानीबजार भित्री बाटो कालो पत्रे
१२	विहानी बजार देखि वडा कार्यालय सम्म सडक कालो पत्रे
१३	विकासको घर देखि निर्मला खत्रीको घरसम्म बाटो स्तरिकरण
१४	विहानी बजारमा खानेपानी, सरसफाई तथा ढल निकास
१५	मिलपुर शिव गिरीको घर देखि ढकाल टोल जाने बाटो निर्माण
१६	विद्युत ट्रान्सफर्मर खरिद तथा जडान
१७	कालिका आ.वि. देखि चन्द्र बुढाको घर सम्म नयाँ बाटो निर्माण
१८	शिव गिरीको घर देखि बसन्त गिरीको घरसम्म विद्युत पोल जडान
१९	थापापुर सुनौलो उत्तरपुरुवा टोलमा सामुदायिक भवन निर्माण
२०	सालि भातु पुल देखि दिपक चोक सम्म सडक छेउमा वाल निर्माण
२१	टेक काफ्लेको घर देखि कालिका मन्दिरसम्म बाटो ग्रावेल
२२	शुक्रको टोल देखि चौतारा थारुको घरसम्म भरणमा वाल निर्माण
२३	जनकनगर स्कूल टोल फुलाराम थारुको घर देखि डम्मर वलीको घरसम्म बाटो स्तर उन्नती
२४	जनकनगर मुक्तीपुर बाँधु थारुको घर नजिक कुलोमा कल्भर्ट निर्माण
२५	भठेरा चोक देखि इन्टेकसम्म सडक कालो पत्रे
२६	भठेरा देखि बन्धेत जोड्ने बाटो कल्भर्ट निर्माण
२७	बन्धेत जग्गु रावलको घर नजिक कुलोमा कल्भर्ट निर्माण
२८	सोनाहा टोलको उत्तर बगहीपुर कुलोमा कल्भर्ट निर्माण
२९	सरखोल जित राम थारुको घर जाने बाटोमा ह्युइम पाइप तथा ग्रावेल
३०	पहराम खड्को घर नजिक बगहीपुर कुलोमा कल्भर्ट निर्माण
३१	सरखोल फचकपुर देखि बगहीपुरसम्म नयाँ बाटोमा ग्रावेल
३२	सरखोल लक्ष्मी गमुवाको घर नजिक पाताभार कुलोमा पुल निर्माण
३३	बन्धेत विर बहादुर थारुको घर देखि वृष बहादुर शाहीको घरसम्म बाटो स्तरिकरण
३४	भठेरा राजु थारुको घर देखि श्रीरबहादुर थारुको घरसम्म बाटो ग्रावेल
३५	जितराम थारुको घर नजिक बगहीपुर कुलोमा कल्भर्ट निर्माण
३६	नवराज विष्टको घर देखि हात्ति मचान सम्म बाटो स्तरिकरण ।
३७	पल्टुराम थारुको खेत देखि छोटेलाल थारुको खेतसम्म घर हुदँ जाने बाटो स्तरिकरण र कल्भर्ट निर्माण
३८	वृष बडुवालको घर देखि रंगिलाल थारुको पसल सम्म बाटो स्तरिकरण
३९	बगहीपुर कुलोको भरणमा महानन्त बाग्लेको घर नजिक कल्भर्ट निर्माण

Handwritten signature/initials

४०	बघवा जाने बाटोमा पाताभार कुलोमा पुल निर्माण
४१	प्रेम बहादुर थारु र दिल बहादुर थारुको खेतको विचमा पर्ने जनकनगर कुलोको भरणमा कल्भर्ट निर्माण
४२	बगहीपुर खेल मैदान नजिक भरणमा कल्भर्ट निर्माण
४३	दिल्ली राज थारुको घर नजिक सञ्चार टावर निर्माण
४४	हेम कुमार थारुको घर नजिक बाटो कल्भर्ट निर्माण
४५	क्लिनिक भवन देखि रामु चोराहासम्म सडक कालो पत्रे
४६	बगहीपुर आधुनिक खेल मैदान निर्माण
४७	भालुफाता कुलोमा वाल निर्माण
४८	बगहीपुर सामुदायिक भवन नजिक शौचालय निर्माण
४९	देशराज थारुको घरको दक्षिण कुलोमा वाल निर्माण
५०	बगहीपुरमा कालिका मन्दिरको स्तर उन्नती
५१	पश्चिमपुर समुहको घर देखि दिल बहादुर थारुको घरसम्म कुलोमा वाल निर्माण
५२	कृष्णमटाँडी नर्सरी देखि चार गाउँ कुलोमा वाल निर्माण
५३	होमस्टे कल्चर भवन नजिक टटबन्धन निर्माण
५४	बसन्त थारुको घर नजिक समुहको घर निर प्रतिक्षालय निर्माण
५५	प्राङ्गारिक मल उत्पादन क्षेत्र विकास
५६	थारु आलु पकेट क्षेत्र स्थापना
५७	बाखापालक किसानहरुलाई घाँसको विरुवा वितरण
५८	पर्यटन करिडोरको निर्माण
५९	कृषि उपज संकलन केन्द्र तथा मिनी कोल्ड स्टोर
६०	थापापुरमा होमस्टे सञ्चालन
६१	बंगुर पालन किसानहरुलाई अनुदान मुलक कार्यक्रम
६२	आधुनिक तथा उन्नत जातका पशुपंक्षी तालिम सन्चालन
६३	बेमौसमी तरकारी खेती तालिम सन्चालन
६४	भालुफाँता कुलोको पुछारमा सिंचाई डुड निर्माण
६५	व्यवसायिक रुपमा कृषि पेशा सन्चालन गर्ने किसानहरुलाई खोर निर्माणमा अनुदान
६७	उन्नत जातका बोयर बोका वितरण कार्यक्रम
६८	जानकि मा.वि जनकनगर लाई नमुना विद्यालयको रुपमा विकास
६९	बर्थिङ सेन्टर निर्माण
७०	बनखेतमा आधारभूत स्वास्थ्य चौकी निर्माण
७१	१,००,००० लि. क्षमताको खानेपानी ट्याकी निर्माण
७२	बाल विवाह तथा लागु औषध नियन्त्रणको लागि सचेतना मुलक कार्यक्रम संचालन
७३	वडा नं का सामुदायिक विद्यालयहरुमा मन्देश्वरी कक्षा संचालन
७४	महिला हिन्सा तथा आत्महत्या सम्बन्धि घटना न्यूनिकरणको लागि मनोपरामर्श तालिम संचालन
७५	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज संग समन्वय गरी बस्ति र जंगलको सिमानाहरुमा तारवार तथा वाल निर्माण
७६	बुढीकुलोले कटान गरेका क्षेत्रहरुमा बुढीकुलोको दायाँबायाँ किनारामा टटबन्धन निर्माण
७७	बन संरक्षण सम्बन्धी नियमित चेतनामुलक तालिम संचालन तथा विक्षारोपण
७८	Agro in Forest कार्यक्रम संचालन
७९	विहानी बजारमा ढल निकासको लागि डि.पि.आर तयार

१२/११

वडा नं. २

क्र.सं.	परियोजनाका विवरण
१	भगनदास होटेलको अगाडि देखी उल्टनपुर जाने बाटो बाल
२	महिलाहरुलाई क्षमता विकास तालिम
३	फुटबल मैदान निर्माण
४	टोल स्तरीय सामुदायिक भवन
५	रिङ्गरोड सँग रहेका सिगाई गाउँ देखी खुटाना जाने बाटो पिच गर्ने
६	शिसिर साना किसान कृषि सहकारी संस्था १००० मेट्रिक टन मल राख्ने गोदाम
७	कोभिड अस्पताल सिगाई लाई स्तर उन्नति गर्दै उपकरण सहित
८	टिकुलीगढ सडक कालोपत्रे
९	फुटना कुलोमा पक्की पुल
१०	विद्यालयमा स्वास्थ्य कर्मी राख्ने
११	वनघुसा देखी कैलाली जोड्ने भोलुङ्गे पुल कर्णाली नदीमा
१२	वडास्तरीय सामुदायिक भवन निर्माण
१३	कालो पत्रे बाटो भैरमपुर देखी वनघुसा सम्म
१४	किसोर रानाको घर देखी सेती न्यौपानेको घर सम्म खटेना कुलोमा वाल निर्माण
१५	गाउँतान घर देखी वम बहादुरको घर सम्म खोटेना कुलोमा वाल निर्माण
१६	एकप्रिय मावि देखी वनघुसा सम्म बाटो कालो पत्रे योजना
१७	सोम प्रसादको घर नजिक कल्भर्ट निर्माण खोटेना कुलोमा
१८	हाती मचान भैरमपुर मा व्यवस्थित हात्ती मचान
१९	एकप्रिय राठौर कृषि महाविद्यालय-स्नातक/स्नातकोत्तर कार्यक्रम

Handwritten signature

वडा नं. ३

क्र.सं.	परियोजनाका विवरण
१	बनकट्टि गाउको नागरमल थारुको घर देखि बुद्धिराम थारुको घर सम्म वाल निर्माण
२	गणेशपुर ने.रा. प्रा.वि.को गेट निर्माण
३	शान्तिबजारको प्रतिक्षालय निर्माण योजना
४	ईलाका प्रहरी कार्यालय पाताभार पर्खाल निर्माण
५	बुढिकुलाको पश्चिम किनारामा तटबन्धन निर्माण
६	खुटेना रामदयालको घर देखि पश्चिम जाने बाटो ग्राभेल
७	चाईना टोल अमन हमालको घर देखि पश्चिम बाटो ग्राभेल
८	बनकट्टि पुरानो कुवा देखि कुवा देखि पुर्व उत्तर जाने बाटो माटो पटानी तथा ग्राभेल
९	सनकट्टि मसा बन नजिक कल्भर्ट निर्माण योजना
१०	लोहारपुर सनकट्टि कुलामा कल्भर्ट निर्माण योजना
११	पाताभार स्वास्थ्य चौकी व्यवस्थापन,वैठक, खाजा खर्च
१२	बनकट्टि कालिका मन्दिर देखि लोहारपुर सम्म बाटो ग्राभेल
१३	लोहारपुर राजकुमार थारुको घर देखि पश्चिम बाटो ग्राभेल
१४	श्री सरस्वती आधारभूत विद्यालय बनकट्टिको वाल निर्माण
१५	खुटेना टिहुनी कुलोमा वाल निर्माण
१६	लोहारपुर टिहुनी कुलोमा वाल निर्माण
१७	लोहारपुर क्लिनिक भवन नजिक अधुरो शौचालय निर्माण
१८	बनकट्टि कालिका मन्दिर देखि लोहारपुर सम्म बाटो ग्राभेल
१९	बनकट्टि देखि गेरुवा गा.पा.को वडा नं २ को सिमाना सम्म रिङरोड कालोपत्रे
२०	बनकट्टि देखि लोहारपुर हुदै गेरुवा गा.पा.को वडा नं २ को सिमाना सम्म कृषि सडक कालोपत्रे
२१	रंगीलाल थारुको घर देखि दक्षिण जाने बाटो स्तरिकरण
२२	बलराम थारुको घर देखि कर्णाली घाट सम्म जाने बाटो स्तरोन्नती
२३	उदय थारुको घर देखि दक्षिण वडा कार्यालय हुदै रिङरोड सम्म सडक स्तरोन्नती
२४	अमर हमालको घर देखि रिङरोड सम्म बाटो स्तरोन्नती
२५	रंगीलाल थारुको घर देखि भदाली नाला सम्म रिङरोडमा वाल निर्माण
२६	बनकट्टि पुरानो कुवा देखि पुर्व उत्तर नया बाटोमा माटो पटानी तथा ग्राभेल
२७	धनीराम थारुको घर देखि पुर्व भवही कुला सम्म सडक स्तरोन्नती
२८	पश्चिम सतमोहरी देखि कुलाको ढिक ढिकै खुशिराम थारुको खेत सम्म कृषि सडक निर्माण
२९	रामेश्वर थारुको घर देखि सर्ईल कुलाको ढिक ढिकै राजापुर न.पा.को सिमाना सम्म नयाँ सडक निर्माण
३०	टिकाराम थारुको घर देखि बुढि कुला सम्म नयाँ सडक निर्माण योजना
३१	जनकलाल थारुको घर देखि राजापुर न.पा को सिमाना सम्म नयाँ सडक निर्माण
३२	सिरवा कुलाको डिल देखि देवथान सम्म नयाँ सडक निर्माण
३३	मदन थारुको घर देखि सर्ईल कुलाको ढिक ढिकै राजापुर न.पा. को सिमानामा नया बाटो निर्माण
३४	पुरानो कुवा नजिक भदाली नालामा पक्की पुल निर्माण
३५	शान्तिबजार भवही कुलामा पक्की पुल निर्माण योजना
३६	लोक बहादुरको घर नजिक बठिनिया कुलोमा पक्की पुल निर्माण योजना
३७	कृष्ण बहादुरको घर नजिक रिङरोडमा कल्भर्ट निर्माण
३८	बलराम थारुको घर नजिक रिङरोडमा कल्भर्ट निर्माण
३९	रंगीलाल थारुको घर नजिक कल्भर्ट निर्माण योजना
४०	कच्चैलाल थारुको घर नजिक कल्भर्ट निर्माण

Handwritten signature/initials

४१	बनकट्टि कालिका मन्दिर नजिक कल्भर्ट निर्माण योजना
४२	बलरामको घर नजिक कर्णाली जाने बाटोमा २ ओटा कल्भर्ट निर्माण योजना
४३	पुरानो कुवा देखि रामकिसुनको घर सम्म भदाली नालामा ५ ओटा कल्भर्ट निर्माण
४४	सनकट्टि घाटमा कर्णाली नदिमा पक्की पुल निर्माण
४५	खडक बोहोराको घर नजिक कल्भर्ट निर्माण योजना
४६	भंगिया थारुको घर नजिक कल्भर्ट निर्माण योजना
४७	गणेश थारुको घर नजिक कल्भर्ट निर्माण योजना
४८	मोहनको भरनमा कल्भर्ट निर्माण
४९	सत्थरिया कुलामा कल्भर्ट निर्माण योजना
५०	विर बहादुर थारुको घर नजिक कुलोमा कल्भर्ट निर्माण योजना
५१	पछलपुरान खुशिराम थारुको घर नजिक कल्भर्ट निर्माण योजना
५२	कुवरको घर नजिक कल्भर्ट निर्माण योजना
५३	डिल्लु थारुको घर नजिक कुलामा कल्भर्ट निर्माण योजना
५४	शेर बहादुरको घर नजिक भरनमा कल्भर्ट निर्माण योजना
५५	जनकलाल थारुको घर नजिक कल्भर्ट निर्माण
५६	सोहनलाल थारुको घर नजिक कल्भर्ट निर्माण
५७	धनिराम थारुको घर नजिक नयाँ बाटोमा कल्भर्ट निर्माण
५८	राम बहादुरको घर नजिक कल्भर्ट निर्माण
५९	अर्जुनको खेत नजिक कल्भर्ट निर्माण
६०	गुरुप्रसादको खेत नजिक कल्भर्ट निर्माण
६१	जनकलालको खेत नजिक कल्भर्ट निर्माण
६२	राम कुमार थारुको घर नजिक बाटोमा कल्भर्ट निर्माण
६३	खुटेना गाउँको ठाकुर प्रसादको घर नजिक कल्भर्ट निर्माण योजना
६४	खुटेना गाउँको तिलकराम थारुको घर देखि पश्चिम जाने बाटो ग्राभेल
६५	खुटेना गाउँको बुधिराम थारुको घर नजिक टिहुनी कुलोमा वाल निर्माण
६६	खुटेना गाउँको राम जानकी मन्दिर मर्मत
६७	लोहारपु खुटेना गाउँको पश्चिम किनारामा रहेको कर्णाली नदिमा तटबन्धन
६८	खुटेना गाउँको लागी हूमपाईप खरिद
६९	खुटेना गाउँमा ३ थान हात्ति मचान
७०	कृषकहरुको लागी पावर टिलर
७१	रामलाल थारुको घर नजिक कल्भर्ट निर्माण
७२	रामलाल थारुको घर नजिक भदाली नालामा पक्की पुल निर्माण
७३	सतमोहरी भरनमा पक्की पुल निर्माण
७४	कर्ण धामीको घर पुर्व जाने बाटोमा कल्भर्ट निर्माण
७५	शान्तिबजार र गणेशपुर जोड्ने बुढि कुलामा पक्की पुल
७६	रबी सार्की घर तिर जाने नयाँ गाउँ कुलोमा पक्की पुल र डुड निर्माण
७७	वडा नं ३ मा विशेषज्ञ सेवा सहितको अस्पताल निर्माण
७८	महिला नर्सरी देखि नयाँ गाउँको बाध सम्म बाटो ग्राभेल
७९	होले थारुको घर देखि प्रदेश थारुको घर सम्म बाटो ग्राभेल
८०	गौरी शंकर मन्दिर देखि बालुवाटार जाने बाटो ग्राभेल
८१	प्रसाद चौधरीको घर हुदै शान्तिबजारको तल्लो बजार जाने बाटो ग्राभेल
८२	गणेशपुर सारदा सेनको खेतमा पनफेकुवा निर्माण
८३	डिल्ली रोकायाको घर देखि अरुण प्रकाश सिंह राठौरको खेत सम्म जाने कुलोमा पानीफेकुवा

३२३

८४	रंगे कडायतको घर देखि भक्त प्रकाश सिंह राठौरको खेत सम्म जाने कुलोमा पनफेकुवा निर्माण
८५	रंगे कडायतको घर देखि देउलाल थारुको घर सम्म जाने कुलोमा पनफेकुवा निर्माण
८६	गणेशपुर कुलाको विभिन्न ठाउमा बाध निर्माण (डुम्री कुलो बाध,प्रभुराम थारुको खेत निरको बाध,अमर धामीको घर नजिक बाध,र.गे कडायतको घर नजिक आदि)
८७	वडा नं ३ को स्कूलमा अ.न.मी को व्यवस्था
८८	किशोर किशोरीको लागी बाल विवाह न्यूनिकरण र लागु औषध सम्बन्धि तालिम
८९	गणेशपुर प्रेम थारुको घर नजिक कुलोमा बाध
९०	कृषि मेसिनरी औजार बितरण
९१	नश्ल सुधारका लागी उन्नत जातका बोका, रागा र बंगुर बितरण
९२	सर्प दंश उपचार कक्षको स्थापना
९३	खेल सामाग्रीको व्यवस्था
९४	भिखु थारुको घर देखि कर्णाली नदि सममको बाटोलाई स्तरिकरण
९५	लक्ष्मण रावलको घर देखि सोनाहागाउँ जाने बाटो स्तरोन्नती
९६	सनकट्टि सुखसागरको घर नजिक कल्भर्ट निर्माण
९७	गणेश थारुको घर देखि दक्षिण जाने नयाँ बाटोमा कल्भर्ट निर्माण योजना
९८	उदराम थारुको घर नजिक पनफेकुवा निर्माण
९९	गणेश थारुको घर देखि लक्ष्मण रावलको घर सम्म सिचाई कुलोमा पर्खाल निर्माण
१००	कर्णाली नदिको छेउमा पार्कको निर्माण
१०१	लोहारपुर गंगारामको खेत नजिक टिहुनी कुलोमा सिचाई डुड निर्माण योजना
१०२	लोहारपुर रामलोहारीको खेत नजिक भरनमा सिचाई डुड निर्माण योजना
१०३	महिलाहरुको लागी आय आर्जन तथा सिपमुलक तालिम संचालन
१०४	युवाहरुको लागी रोजगार मुलक तालिम संचालन
१०५	कृषमहरुको लागी आधुनिक कृषि तथा पशुपालन तालिम
१०६	टिहुनी कुलामा लक्ष्मीराम थारुको घर नजिक कल्भर्ट निर्माण
१०७	बुद्धिराम थारुको घर नजिक पनफेकुवामा कल्भर्ट निर्माण
१०८	जगत बिष्टको घर नजिक पनफेकुवामा कल्भर्ट निर्माण
१०९	पतिराम थारुको घर नजिक टिहुनी कुलोमा कल्भर्ट निर्माण
११०	ईन्द्र भण्डारीको घार नजिक पनफेकुवामा कल्भर्ट निर्माण
१११	सरफरिया थारुको घर नजिक टिहुनी कुलोमा कल्भर्ट निर्माण
११२	जितराम थारुको घर देखि विष्णु थारुको घर सम्म बाटो ग्राभेल
११३	रामलाल थारुको घर देखि राम प्रसाद थारुको घर सम्म बाटो ग्राभेल
११४	खगेन्द्र राज गिरीको घर देखि सनकट्टि जाने नयाँ बाटो निर्माण
११५	बुद्धिराम थारुको घर देखि पनफेकुवा सम्म वाल निर्माण
११६	साना सिचाई आयोजना
११७	सत्थरियाको मुहान देखि खुशिरामको खेत सम्म बठिनिया कुलोको भरनमा वाल निर्माण
११८	राम कीसुनको खेत नजिक भवही कुलोमा सिचाई डुड निर्माण
११९	प्यारेलाल थारुको घर नजिक टिहुनी कुलोमा सिचाई डुड निर्माण
१२०	कृष्ण बहादुरको खेतमा जाने भवही कुलामा सिचाई डुड निर्माण योजना
१२१	गणेशको घर नजिक सिचाई डुड निर्माण योजना
१२२	रामकुमार थारुको घर नजिक टिहुनी कुलोमा सिचाई डुड निर्माण योजना
१२३	बुभावनको खेत नजिक भदाली भरनमा सिचाई डुड निर्माण
१२४	गोपीको खेत नजिक बुढी भरनमा सिचाई डुड निर्माण
१२५	कालीराम थारुको घर नजिक भदाली भरनमा सिचाई डुड निर्माण

Handwritten signature

१२६	भदाली पुल देखि दक्षिण वाल निर्माण
१२७	भद्र सोडारीको घर देखि भदाली भरन सम्म पनफेकुवा निर्माण
१२८	बुद्धिराम थारुको घर देखि राजापुर न.पा. को सिमाना हुदै भदाली भरन सम्म वाल निर्माण
१२९	बन बातावरण तथा विपद व्यवस्थापन
१३०	बनकट्टि म.सा.बन को वरिपरि काडेतार व्यवस्थापन
१३१	प्रभावकारी ईलेक्ट्रीक फेन्सिङको व्यवस्था
१३२	नदि किनारामा तारजाली तटबन्धन
१३३	वृक्षरोपण कार्यक्रम
१३४	बाढीबाट डुवान तथा कटान भएकाहरुलाई उचित क्षतिपूर्ति
१३५	बन्य जन्तुबाट नोक्सान भएकाहरुको लागी उचित क्षतिपूर्ति
१३६	भदाली नालाको नियमित सररफाई र संरक्षणको व्यवस्था
१३७	दउराईमुल जरो संरक्षण निर्माण
१३८	शान्तिबजारको फोहर व्यवस्थापनको लागी व्यवस्थापन स्थल निर्माण
१३९	कालिका चोक नजिक सार्वजनिक शौचालय निर्माण
१४०	कृषरोपण कार्यक्रमलाई अभियानका रुपमा लैजाने
१४१	फोहर व्यवस्थापन
१४२	ग्रामिण विद्युतीकरण
१४३	कालिका मन्दिर र कालिका चोकमा १०० के.भि.को ट्रान्सफर्मर जडान
१४४	चर्तुलाल थारुको घर नजिक चोकमा १०० के.भि.को ट्रान्सफर्मर जडान
१४५	राम प्रसाद थारुको घर देखि दल बहादुर परियारको खेत सम्म तार पोल
१४६	पुरानो कुवा देखि पुर्व उत्तर तार पोल र सामाग्री
१४७	राजापुर न.पा.को सिमाना देखि बनकट्टि म.सा.बन को किनारा हुदै सनकट्टि सम्म तारपोल र सामाग्री
१४८	प्रत्येक चोक चोकमा बत्ति जडान
१४९	बनकट्टि म.सा.बन को पश्चिम किनारा कर्णाली नदिको छेउमा भ्यू टावर निर्माण
१५०	मचान निर्माण
१५१	पैतृक बिसर्जन स्थल निर्माण साथै नल्का निर्माण
१५२	प्रतिक्षालय निर्माण
१५३	देउथान निर्माण
१५४	कृषि तालिम संचालन
१५५	संकलन केन्द्र स्थापना
१५६	कृषि मेसिनहरु(बोर, सिड ड्रिल, पावर टिलर, रोटाबेटर आदी) को बितरण
१५७	बिज भण्डारणको स्थापना
१५८	दुध डेरीको स्थापना
१५९	पशुपालन सम्बन्धि तालिम
१६०	नश्ल सुधारका लागी उन्नत जातका बोका रांगा को बितरण
१६१	कृतिम गर्भधारण प्रविधिको विस्तार
१६२	पशुपालक कृषकहरुलाई अनुदान र सहूलियत ऋणको व्यवस्था
१६३	लक्षित वर्गका लागी आय आर्जन सहितको तालिम र अनुदानको व्यवस्था
१६४	आई .सि.टि प्रविधिद्वारा शिक्षा
१६५	कक्षा १ देखि नै अंग्रेजि माध्ययममा शिक्षा दिने
१६६	श्री सरस्वती आ.वि लाई मा.वि.मा स्तरोन्नती गर्न पुर्वाधार सहितको संरचान निर्माण गर्ने
१६७	श्री सरस्वती आ.वि.मा वाल निर्माण
१६८	क्लीनिक भवन निर्माण

Handwritten signature/initials

१६९	गेरुवा गा.पा. को वडा नं ३ बालुवाटारमा अस्पताल निर्माण
१७०	गर्भवती महिलाहरुलाई आपतकालीन अवस्थामा प्रसूती केन्द्र लैजाने यातायातको व्यवस्था गर्ने
१७१	महिला बालबालिक र जेष्ठ नागरिकहरुको नियमित चेक जाचको व्यवस्था गर्ने
१७२	गेरुवा गाउँपालिकाको वडा नं ३ लाई पुग्ने गरि ओभर हेड टंकी निर्माण गर्ने
१७३	हेण्ड पम्पको पानी नियमित चेक जाँच
१७४	महिला सशक्तिकरण तालिम संचालन
१७५	बालबालिकालाई पोषण कार्यक्रम संचालन
१७६	महिला बालबालिकाको सुरक्षाको व्यवस्था
१७७	खेल मैदानको व्यवस्था
१७८	खेलाडीहरुलाई प्रोत्साहनको व्यवस्था
१७९	खेल सामाग्रीको व्यवस्था
१८०	खेलकुद प्रशिक्षकको व्यवस्था
१८१	क्षमता विकासका तालिमहरु
१८२	युवा स्वरोजगारको कार्यक्रम संचालन
१८३	कहिला संजाल, किशोर किशोरी र आमा समुह तथा स्वयंम सेविकाहरुको लागी स्वास्थ्य सम्बन्धि तालिम
१८४	कृषकहरुको लागी अवलोकन भ्रमण,कृषि तथा पशुपालन र बेमौसमि तरकारी खेती सम्बन्धि तालिम
१८५	दलितहरुको लागी जनेचेतना तथा सिप मुलक तालिम
१८६	सतमोरी गणेशपुर कुलामा बाल निर्माण
१८७	सनकट्टि कुलो मानसिंह थारुको घर देखि पनफेकुवा सम्म बाल निर्माण
१८८	जुरकुलोको वडघरान खेतमा जाने कुलोमा बाँध निर्माण
१८९	लोहारपुर पदमा शाहको घर देखि सोनाहागाउँ सम्म बाटो ग्राभेल
१९०	हयुमपाईप खरिद योजना
१९१	लोहारपुर गाउँको कर्णाली नदि किनारमा चार ओटा उच्च मचान र सोलार बत्ति
१९२	अनुदानमा उन्नत जातको बिउ र बिसादी
१९३	खुटेना गाउँको राम प्रसाद थारुको खेत नजिक भगरहवा कुलामा सिचाई डुड निर्माण योजना
१९४	खुटेना गाउँको राम बहादुर थारुको खेत नजिक गौतरीया कुलामा सिचाई डुड निर्माण योजना
१९५	खुटेना गाउँको रामदयाल थारुको खेत नजिक बोक्सीनिया कुलामा सिचाई डुड निर्माण
१९६	खुटेना गाउँ चोकहरुमा सोलार बत्ति जडान १५ सेट
१९७	खुटेना गाउँका युवा तथा महिलाहरुको लागी आय आर्जन रोजगार तथा सिपमुलक तालिम संचालन
१९८	विभिन्न कृला/नदीमा तटबन्धन निर्माण
१९९	गणेशपुर बुढि कुलामा रोसन कटेज देखि नयाँगाउँ बाध सम्म दुवै तर्फ तटबन्धन

Handwritten signature

क्र.स..	परियोजना
१	खोनपुर विद्यालयमा घेरा पर्खाल
२	तिनघरुवा विद्यालयमा घेरा पर्खाल
३	गिदरपुर विद्यालयमा घेरा पर्खाल
४	जोधिपुर विद्यालयमा घेरा पर्खाल
५	जनता मा.वि.गोलामा २ कोठे पक्की भवन
६	दक्षिणपुर जनता मा.वि.गोला देखी दक्षिणको बाटो ग्राभेल
७	बखारी बजार देखी पूर्वी बाटो ग्राभेल
८	गौतम सरको घर देखी पश्चिमको बाटो ग्राभेल
९	जोधिपुर भित्री बाटो ग्राभेल
१०	राजिपुर टोलमा सामुदायिक भवन
११	मैनापोखरमा सामुदायिक भवन
१२	गिदरपुर भित्री बाटो ग्राभेल
१३	गिदरपुर अधुरो खोप क्लीनिक भवन निर्माण
१४	स्वास्थ्य चौकीमा खोप क्लीनिक भवन निर्माण
१५	शान्तिपुर देखी जनक नगर जोड्ने बाटो ग्राभेल
१६	शान्तिपुर खेल मैदान मर्मत
१७	शान्तिपुर जनकनगर जोड्ने पक्की पुल गोला कुलोमा निर्माण
१८	गिदरपुर कुलोमा पानि फेकवा निर्माण
१९	मैनापोखर बूढी कुलो नजिकको बाटोमा ग्राभेल
२०	मैनापोखर भित्री बाटो ग्राभेल
२१	गेरुवा गाउँपालिका वडा न.४ को सम्पूर्ण बाटो आवश्यकता अनुसार मर्मत
२२	जनता मा.वि.देखी पूर्व मसान घाट जाने बाटो ग्राभेल
२४	४ न.वडा कार्यालयको घेरा पर्खाल निर्माण
२५	वडा न.४ को कार्यालय जानेबाटो ग्राभेल
२६	सोलार बत्ति लाईट गेरुवा नदिको छेउ वा बस्तीमा
२७	गोविन्दपुर कृष्ण जि.सी.को घर नजिक चौतारा निर्माण
२८	चार गाउँ कुलो खोनपुर र सुखाड जोड्ने पुल निर्माण
२९	गोविन्दपुर कृष्ण बहादुर वि.सी.को घर नजिक भरनमा पुल निर्माण
३०	मैनापोखर सोम प्रसाद थारुको घर नजिक खेतमा डुडु निर्माण
३१	गोला भगत राम थारुको घर नजिक भरनमा कल्भर्ट निर्माण
३२	जनता मा.वि.को उत्तर राम बहादुर थारुको खेतमा जाने भरनमा डुडु निर्माण
३३	शान्तिपुर टोलमा मचान निर्माण
३४	राजिपुर टोलमा मचान निर्माण
३५	दक्षिणपुर टोलमा मचान निर्माण
३६	गोलामा मचान निर्माण
३७	शान्तिपुर र जनकनगर जोड्ने गोला कुलोमा भट्केको पुल निर्माण
३८	जोधिपुर रजबन्धुवामा पानि फेकवा नजिक जाली टटवन्धन निर्माण
३९	जोधिपुर विद्यालयमा माटो पटानी
४०	चैतु थारुको घर देखी उत्तर जोधिपुर जोड्ने बाटोमा ग्राभेल निर्माण
४१	किसान प्रा.वि.खोनपुर देखी नदि जाने बाटो ग्राभेल

Handwritten signature

४२	जोधिपुर रेवती रोकायको घर नजिक भरनमा कल्भर्ट निर्माण
४३	तव किसान टोलखोनपुर चौरहामा भित्री सम्पूर्ण सडकहरुमा ग्राभेल निर्माण ।
४४	खोनपुर र खल्लागाउँ जोड्ने बन्जरिया नाला निर्माण
४५	कम्जोर बिपन्न र जेहेन्दार बालबालिका लाइ आर्थिक सहयोग
४६	जेष्ठ नागरिक लाइ परिचय पत्र औषधि उपचारमा व्यवस्था
४७	जेष्ठ नागरिकको मनोरन्जनको लागि भवनको आवश्यकता
४८	कमजोर बिपन्न र जेहेन्दार बालबालिका लाइ आर्थिक सहयोग
४९	गर्भु थारुको घर देखी बन्सीयान घर जाने बाटो ग्राभेल
५०	वामासर घर देखी विर बहादुर ठकुरीको घर सम्म बाटो ग्राभेल
५१	खोल्टी वजार खेलमैदान नजिक बालबालिकाहरुको मनोरन्जन पार्क
५२	शान्तिपुरमा होम स्टे निर्माण
५३	४ न.वडामा कोसेली घर
५४	४ न.वडामा थारु संग्रहालय भवन निर्माण
५५	भगवानपुर शिव मन्दिर निर्माण
५६	खोनपुर कालिका मन्दिर नजिक शौचालय र खानेपानी धारा
५७	भाँगाबारी टोलमा सिचाईको लागि डुड निर्माण
५८	खोनपुर कालुराम थारु र राजु रावतको घर अगाडी कल्भर्ट निर्माण
५९	खोनपुर कालिका मन्दिर नजिक पिपल चौतारी निर्माण
६०	जोधिपुर प्रतिक्षालय नजिक कुलोमा वाल निर्माण

Handwritten signature

वडा नं. ५

क्र.सं.	परियोजनाका विवरण
१	पथरैया-पशुपतिनगर-भवही-बुढीकुलो पुल सडक कालोपत्रे
२	हरिपुर चोक-चैनपुर-राजापुर सीमाना सडक कालोपत्रे
३	भट्टराई चोक-भोलाचोक सडक कालोपत्रे
४	सुखाड-कमैया टोल-विन्द्रा सडक स्तरीकरण
५	पथरैया-पटवारीपुर-जुगतपुर-पहाडीपुर-भोला चोक सडक स्तरीकरण
५	पथरैया गुरुवान टोल-वडा कार्यालय सडक स्तरीकरण
६	जेठी भुषाल्नीको घर - भेडाखैला-कान्छी भुषाल्नीको बाटो स्तरीकरण
७	भेडा खैला-विन्द्रा सडक स्तरीकरण
८	भट्टराई मिल-लक्ष्मीपुर सडक कालोपत्रे
९	लठ्ठाडाडा-बन्जरिया-स्याउलीबजार सडक स्तरीकरण
१०	लठ्ठाडाडा-बन्जरिया-स्याउलीबजार सडक कालोपत्रे
११	पथरैया गुरुवान टोल-वडा कार्यालय सडक कालोपत्रे
१२	गेरुवा बहुमुखी क्याम्पस
१३	गेरुवा रंगशाला
१४	पशुपति मावि प्राविधिक शिक्षालय
१५	पथरैया बजार विकास परियोजना
१६	आन्तरिक चक्रपथ सडक ट्याक निर्माण
१७	खानेपानी आयोजना निर्माण
१८	गाउँघर क्लिनिक निर्माण तथा व्यवस्थापन
१९	बाल विकास केन्द्र निर्माण तथा व्यवस्थापन
२०	नमुना विद्यालय व्यवस्थापन कार्यक्रम
२१	विद्यालय शिक्षण सिकाई स्तरोन्नती कार्यक्रम
२२	शिक्षक क्षमता विकास कार्यक्रम
२३	कृषि सुधार तथा कृषक सहयोग कार्यक्रम
२४	स्वास्थ्य सेवा घरदैलो कार्यक्रम
२५	महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका परिचालन कार्यक्रम
२६	द्वन्द्वपिडित व्यवसाय उन्मुख तालिम तथा प्रविधि हस्तान्तरण कार्यक्रम
२७	भाषा/संस्कृति संरक्षण कार्यक्रम
२८	स्वास्थ्य चौकी स्तरोन्नती कार्यक्रम
२९	महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम
३०	आमा समूह सशक्तिकरण कार्यक्रम
३१	जेष्ठनागरिक मनोरञ्जन केन्द्र स्थापना
३२	सामुदायिक सूचना केन्द्र तथा पुस्तकालय निर्माण कार्यक्रम
३३	विद्यालयमा कम्प्युटर शिक्षकको दरवन्दी व्यवस्थापन
३४	पूर्ण सरसफाई कार्यक्रम
३५	वडा अध्यक्ष युवा सीप विकास तथा प्रविधि हस्तान्तरण कार्यक्रम
३६	कृषक अनुदान कार्यक्रम
३७	साना सिंचाई कार्यक्रम
३८	ग्रामीण विद्युतीकरण कार्यक्रम
३९	विद्यालयमा स्वास्थ्यसेवा कार्यक्रम

Handwritten signature/initials

४०	पूर्वाधार मर्मत सम्भार कार्यक्रम
४१	बन्जरिया सम्धीरोड सडक स्तरीकरण
४२	हरिपुर गाउँ जाने बाटो स्तरीकरण
४३	ढकनाथको घर नजिक किरुवा नालामा पुल निर्माण
४४	बम्बैवालाको घर जाने बाटो स्तरीकरण
४५	भवही भैसीपालन जाने बाटो स्तरीकरण
४६	कलम शाहीको घर जाने बाटो स्तरीकरण
४७	जुगुतपुर बाटा सिचाइ सडक जोड्ने बाटा स्तरीकरण
४८	बन्जरिया मुक्तीटोल जाने बाटा स्तरीकरण
४९	दक्षिण पथरैया गाउँघर क्लिनिक जाने बाटो स्तरीकरण
५०	दक्षिण पथरैया गाउँघर क्लिनिक जाने बाटो कालोपत्रे
५१	भवही तिनघरुवा जाने बाटा स्तरीकरण
५२	रेन्जर पोष्ट अगाडी को बाटो हुँदै नरेश सिंहको घर बाट मुकुन्द पाण्डेको घर जाने बाटो स्तरीकरण
५३	गोपाल शाहीको घर नजिक मनाउ कुलामा पुल
५४	मुक्त कमैया तथा सीप विकास तथा प्रविधि हस्तान्तरण तालिम
५५	दलित सशक्तिकरण तालिम
५६	आदिवासी जनजाती सशक्तिकरण तालिम
५७	अपागं सशक्तिकरण कार्यक्रम
५८	नवीकरणीय उर्जा विकास कार्यक्रम
५९	वृक्षरोपण कार्यक्रम
६०	गाउँ/घर नम्बर अभिलेखीकरण कार्यक्रम
६१	घर नक्सा अभिलेखीकरण कार्यक्रम
६२	सडक बत्ती जडान कार्यक्रम
६३	वालविवाह न्यूनीकरण कार्यक्रम
६४	एच आई भि पिडितलाई सहयोग कार्यक्रम
६५	सार्वजनिक शौचालय निर्माण
६६	बस विसौनी निर्माण
६७	स्याउलीबजारमा सामुदायिक भवन निर्माण
६८	सहकारीसंग साभेदारी कार्यक्रम
६९	लघु उद्यम प्रवर्द्धन कार्यक्रम
७०	खेलकुद कार्यक्रम
७१	बाल अधिकार संरक्षण कार्यक्रम
७२	बडघर-चौकीदार परिचयपत्र वितरण कार्यक्रम
७३	पूर्वाधार विकास कार्यक्रम
७४	पथरैया अधुरो मन्दीर निर्माण कार्यक्रम

Handwritten signature

वडा नं. ६

क्र.सं.	परियोजनाका विवरण
१	मनाउ पशु उपशाखाको भवन निर्माण
२	प्रसेनी बजारलाई व्यवस्थित बजार बनाउने
३	कृषि हाटबजार निर्माण गर्ने
४	६ नं. वडाको रिङ्ग रोड स्तर उन्नति गर्ने
५	खानेपानी ट्याङ्की निर्माण
६	वडा कार्यालय सम्म कृषि सडक पिच गर्ने
७	विद्यालयमा सुरक्षित खानेपानी तथा शौचालय
८	विद्यालयमा घेरा पर्खाल
९	विद्यालयमा भवन निर्माण
१०	विद्यालयमा कम्प्युटर ल्याब निर्माण
११	वडा कार्यालयमा गेट सहितको घेरा पर्खाल
१२	खोप क्लिनिकहरुमा विद्युत तथा आवश्यक सामग्रीको व्यवस्था
१३	लाहोरपुर लापा कल्भर्ट
१४	लाहोरपुर-गुप्तिपुर तर्फको सडक स्तर उन्नति
१५	सानो लाहोरपुर अधुरो वाटो स्तर उन्नति गर्ने
१६	मनाउ गुप्तिपुर सडक स्तर उन्नति
१७	मनाउ कुलो मा कोरवाल निर्माण गर्ने
१८	हात्तीखल्ला देखी जयपुर तर्फ को मैलानालामा पक्की पुल निर्माण गर्ने ।
१९	गेरुवा-६ को भित्री रिङ्गरोड कालो पत्रे गर्ने ।
२०	प्रसेनी -हात्तीखल्ला तर्फ को कृषि सडक कालो पत्रे गर्ने, साथै ५ वटा कल्भर्ट निर्माण गर्ने ।
२१	६ नं.वडालाई पुर्ण सरसफाई उन्मुख घोषणा गर्न वास कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिने ।
२२	रामनगर देखी वडा कार्यालय सम्मको वाटो स्तर उन्नति गर्ने ।
२३	मनाउ चौतारा देखी गुप्तीपुर जाने ट्याक वाटो खोज्ने ।
२४	सानाहाको अधुरो वाटो ग्राभेल गर्ने ।
२५	प्रहरी चौकी मनाउमा प्रतिकालय निर्माण गर्ने ।
२६	सोनाहा गाउँमा होमस्टे सञ्चालन गर्ने ।
२७	कल्पेश्वर मन्दिर पछाडि काटी भरणमा पक्की वाल निर्माण ।
२८	कल्पेश्वर खेलमैदानमा घेरा पर्खाल निर्माण ।
२९	कान्तीपुरको अधुरो वाटो ग्राभेल गर्ने ।
३०	गौचरण कल्भर्टमा पंखा निर्माण र पानी फेक्वा ।
३१	रेडकस भवनमा घेरा पर्खाल र शौचालय निर्माण ।
३२	५० वटा सोलार प्यानल सहित नदि किनारमा बत्ति जडान ।
३३	बेलभरिया देखि गौचरण सम्म को अधुरो वाटो ग्राभेल गर्ने ।
३४	बेलभरिया देखि हरि जिस को घर सम्म आउने वाटो स्तर उन्नति गर्ने ।
३५	नौरंगा गाउँको मुक्त कर्मैया टोल देखि वगिया टोल सम्म नयाँ थारु ।
३६	बेलवरिया देखी जयपुर सम्मको वाटो स्तर उन्नति तथा कल्भर्ट निर्माण ।
३७	सोनाकांट र स्याउली बजारको पिचमा कल्भर्ट निर्माण ।
३८	विउविजन तथा शित भण्डारण निर्माण ।
३९	एक गाउँ एक उत्पादन सम्बन्धीत किसानहरुलाई तालिम व्यवस्था ।

Handwritten signature/initials

४०	द्वन्द्व पिडितहरुका लागि उच्च शिक्षाका लागि छात्रवृत्ति ।
४१	महिलाहरुलाई सिपमुलक तालिम ।
४२	लैङ्गिक हिंसा, छुवाछुत, तथा भेदभाव विरुद्ध को साक्षतकार कार्यक्रम गर्ने ।
४३	नेतृत्व विकासमा प्राकृतिक सम्बन्धीत तालिम सञ्चालन ।
४४	जेष्ठ नागरिकका लागि पोषण कार्यक्रम गर्ने ।
४५	वडा कार्यालयमा प्रतिकक्षालय निर्माण गर्ने ।
४६	महिला स्वयमसेविकालाई छाता, टर्च, साईकलको व्यवस्था ।
४७	कृष्ण बस्नेतको घर देखी सोनाहा गाउँ जति बाटो स्तर उन्नति गर्ने ।
४८	कृषि विकास शाखा भवन निर्माण ।
४९	पशु विकास शाखा भवन निर्माण ।
५०	आर्युवेद औषधालय भवन निर्माण ।
५१	गेरुवा नदी तटबन्धन ।
५२	प्रसेनी-हात्तीसार सम्म भोलुङ्गे पुल निर्माण ।
५३	भ्यु टावर निर्माण ।
५४	अनुदानमा कृषि औजार वितरण ।
५५	उत्तर मनाउ-गुप्तिनगर बाटो ग्राभेल र लालपुर कुलोमा पुल निर्माण ।
५६	गौचरण कल्भर्टमा पंखा निर्माण ।
५७	६ नं. वडा कार्यालयमा थप एक तल्ला ।
५८	मचान निर्माण ५ गाउँमा ।
५९	शाखा कुलोहरुमा कोखाल र डुँड कल्भर्ट निर्माण ।
६०	मनाउ पशु उपशाखाको भवन निर्माण ।
६१	प्रसेनी बजारलाई व्यवस्थित बजार बनाउने
६२	कृषि हाटबजार निर्माण गर्ने
६३	६ नं. वडाको रिङ्ग रोड स्तर उन्नति गर्ने
६४	खानेपानी ट्याङ्की निर्माण
६५	वडा कार्यालय सम्म कृषि सडक पिच गर्ने
६६	विद्यालयमा सुरक्षित खानेपानी तथा शौचालय
६७	विद्यालयमा घेरा पर्खाल
६८	विद्यालयमा भवन निर्माण
६९	विद्यालयमा कम्प्युटर ल्याब निर्माण
७०	वडा कार्यालयमा गेट सहितको घेरा पर्खाल
७१	खोप क्लिनिकहरुमा विद्युत तथा आवश्यक सामग्रीको व्यवस्था
७२	लाहोरपुर लापा कल्भर्ट
७३	लाहोरपुर-गुप्तिपुर तर्फको सडक स्तर उन्नति
७४	सानो लाहोरपुर अधुरो बाटो स्तर उन्नति गर्ने
७५	मनाउ गुप्तिपुर सडक स्तर उन्नति
७६	मनाउ कुलो मा कोरवाल निर्माण गर्ने
७७	हात्तीखल्ला देखी जयपुर तर्फ को मैलानालामा पक्की पुल निर्माण गर्ने ।
७८	गेरुवा-६ को भित्री रिङ्गरोड कालो पत्रे गर्ने ।
७९	प्रसेनी -हात्तीखल्ला तर्फ को कृषि सडक कालो पत्रे गर्ने, साथै ५ वटा कल्भर्ट निर्माण गर्ने ।
८०	६ नं.वडालाई पूर्ण सरसफाई उन्मुख घोषणा गर्न वास कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिने ।
८१	रामनगर देखी वडा कार्यालय सम्मको बाटो स्तर उन्नति गर्ने ।
८२	मनाउ चौतारा देखी गुप्तीपुर जाने ट्याक बाटो खोज्ने ।

Handwritten signature

८३	सानाहाको अधुरो वाटो ग्राभेल गर्ने ।
८४	प्रहरी चौकी मनाउमा प्रतिक्षालय निर्माण गर्ने ।
८५	सोनाहा गाउँमा होमस्टे सञ्चालन गर्ने ।
८६	कल्पेश्वर मन्दिर पछाडि काटी भरणमा पक्की वाल निर्माण ।
८७	कल्पेश्वर खेलमैदानमा घेरा पर्खाल निर्माण ।
८८	क्रान्तीपुरको अधुरो वाटो ग्राभेल गर्ने ।
८९	गौचरण कल्भर्टमा पंखा निर्माण र पानी फेकवा ।
९०	रेडकस भवनमा घेरा पर्खाल र शौचालय निर्माण ।
९१	५० वटा सोलार प्यानल सहित नदि किनारमा बत्ति जडान
९२	बेलभरिया देखि गौचरण सम्मको अधुरो वाटो ग्राभेल गर्ने
९३	बेलभरिया देखि हरि जिसि को घर सम्म आउने वाटो स्तर उन्नति गर्ने
९४	नौरंगा गाउँको मुक्त क्रमैया टोल देखि वगिया टोल सम्म नयाँ थारु
९५	बेलभरिया देखि जयपुर सम्मको वाटो स्तर उन्नति तथा कल्भर्ट निर्माण
९६	सोनाकांट र स्याउली बजारको पिचमा कल्भर्ट निर्माण
९७	विउविजन तथा शित भण्डारण निर्माण
९८	एक गाउँ एक उत्पादन सम्बन्धीत किसानहरुलाई तालिम व्यवस्था
९९	द्वन्द्व पिडितहरुका लागि उच्च शिक्षाका लागि छात्रवृत्ति
१००	महिलाहरुलाई सिपमुलक तालिम
१०१	लैङ्गिक हिंसा, छुवाछुत, तथा भेदभाव विरुद्धको साक्षतकार कार्यक्रम गर्ने
१०२	नेतृत्व विकासमा प्राकृतिक सम्बन्धीत तालिम सञ्चालन
१०३	जेष्ठ नागरिकका लागि पोषण कार्यक्रम गर्ने
१०४	वडा कार्यालयमा प्रतिक्षालय निर्माण गर्ने
१०५	महिला स्वयमसेविकालाई छाता, टर्च, साईकलको व्यवस्था
१०६	कृष्ण बस्नेतको घर देखि सोनाहा गाउँ जति वाटो स्तर उन्नति गर्ने
१०७	कृषि विकास शाखा भवन निर्माण
१०८	पशु विकास शाखा भवन निर्माण
१०९	आर्युवेद औषधालय भवन निर्माण
११०	गेरुवा नदी तटबन्धन
१११	प्रसेनी-हात्तीसार सम्म भोलुङ्गे पुल निर्माण
११२	भ्यु टावर निर्माण
११३	अनुदानमा कृषि औजार वितरण
११४	उत्तर मनाउ-गुप्तनगर वाटो ग्राभेल र लालपुर कुलोमा पुल निर्माण
११५	गौचरण कल्भर्टमा पंखा निर्माण
११६	६ नं. वडा कार्यालयमा थप एक तल्ला
११७	मचान निर्माण- ५ गाउँमा
११८	शाखा कुलोहरुमा कोखाल र डुँड कल्भर्ट निर्माण ।

सिद्ध

